

GOUDA 750
1272 - 2022

Geef Gouda door!

Jaarstukken 2022

gemeente gouda

Inhoudsopgave

1 Introductie **5**
1.1 Inleiding 5
1.2 Leeswijzer 6

2 Jaarverslag **7**
2.1 Jaarstukken in beeld 8
2.2 Bestuurlijke samenvatting 10
2.3 Financiële samenvatting 12

3 Jaarverslag: programma's **17**
3.1 Economie, werk en onderwijs 18
3.2 Energie en klimaat 28
3.3 Wonen en leefomgeving 35
3.4 Sociaal domein 44
3.5 Cultuur, sport en recreatie 60
3.6 Leefbaarheid en veiligheid 70
3.7 Bestuur en organisatie 76
3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen 84

4 Jaarverslag: paragrafen **90**
4.1 Lokale heffingen 90
4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 98
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen 104
4.4 Financiering 109
4.5 Investeringen 114
4.6 Bedrijfsvoering 116
4.7 Verbonden partijen 122
4.8 Grondbeleid 135
4.9 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid 135

5 Jaarrekening **137**
5.1 Inleiding 137
5.2 Overzicht van baten en lasten 137
5.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 141
5.4 Overzicht inzet reserves 143
5.5 Incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 144
5.6 Overzicht inzet voorzieningen 147
5.7 Incidentele baten en lasten 148
5.8 Resultaatbepaling 150
5.9 Resultaatbepaling op basis van vermogensmutaties 150
5.10 Resultaatbestemming 151
5.11 WNT-verantwoording 2022 gemeente Gouda 153

6 Balans en toelichting **155**
6.1 Inleiding 155
6.2 Balans per 31 december 2022: activa 156
6.3 Balans per 31 december 2022: passiva 157
6.4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 158

6.5 Toelichting op de balans per 31 december 2022: activa 160
6.6 Toelichting op de balans per 31 december 2022: passiva 166
6.7 Niet uit de balans blijkende langlopende financiële verplichtingen 172

7 Taakvelden 175

8 Single information Single audit 179

9 Bijlagen 185
9.1 Afkortingenlijst 185
9.2 Toelichting wettelijke beleidsindicatoren 189
9.3 Bijlage risico's 191

1 Introductie

1.1 Inleiding

Met de jaarstukken 2022 van de gemeente Gouda legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid, de geleverde prestaties en de besteding van middelen in 2022. Dit gebeurt aan de hand van de programmabegroting 2022-2025 die kaderstellend is geweest voor de activiteiten van het college.

De wet schrijft voor dat de opbouw van de jaarstukken analoog moet zijn aan de programmabegroting. Dit komt de vergelijkbaarheid tussen beide documenten ten goede.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag met de beleidsverantwoording en de jaarrekening met de financiële verantwoording inclusief verplichte overzichten, het voorgestelde raadsbesluit en de bijlagen.

1.2 Leeswijzer

Jaarstukken op hoofdlijnen
Het jaarverslag start met een infographic, waarin kort en bondig wordt ingegaan op de belangrijkste inhoudelijke en financiële ontwikkelingen in 2022.

Programma's
Daarna volgt de verantwoording van de programma's en van het onderdeel algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. De verantwoording gebeurt met de volgende vragen:
- Wat heeft Gouda bereikt?
- Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

Paragrafen
In dit onderdeel worden onderwerpen behandeld die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. Er is specifiek aandacht voor onderwerpen waar politieke of financiële risico's aan verbonden zijn.

Rapportage interbestuurlijk toezicht
De rapportage IBT is opgenomen vanwege de bestuursovereenkomst interbestuurlijk toezicht met de provincie Zuid-Holland. Hierin wordt verantwoording afgelegd over de naleving van wet- en regelgeving waar de bestuursovereenkomst betrekking op heeft.

Jaarrekening
Deze omvat de financiële verantwoording over 2022 met het zogenoemde overzicht van baten en lasten en de balans. Ook de overzichten Taakvelden en Single information Single audit maken hier deel van uit.

Besluit en bijlagen
De jaarstukken worden gecompleteerd met het voorgestelde raadsbesluit en enkele bijlagen.

Weergave van bedragen
In de financiële tabellen worden de bedragen zo veel mogelijk in duizenden euro's weergegeven. Hierdoor ontstaan soms afrondingsverschillen. In de toelichting op de financiële tabellen en in de overige teksten worden de bedragen voluit geschreven. In financiële tabellen duiden de min-tekens (bijvoorbeeld - € 1.000) meestal op inkomsten of baten. Bij de verschillenanalyses betekenen de min-tekens nadelen of verliezen.

2 Jaarverslag

2.1 Jaarstukken in beeld

Jaarrekening 2022 op hoofdlijnen

Gouda is al 750 jaar een prachtige stad met een rijke historie. Gouda staat er goed voor. Het college wil hierop voortbouwen en de ambities uit het akkoord op hoofdlijnen "Geef Gouda door" waarmaken. Dit betekent nieuwe accenten op duurzaamheid en groen, en een inclusieve en sociale stad. Een goede samenwerking met de gemeenteraad en stad is daarbij essentieel.

23,8 miljoen
Economie, werk en onderwijs

Eerste lichting hbo-studenten Campus Gouda zijn afgestudeerd.
De samenwerking rond de Goudse Onderwijsagenda is goed op gang gekomen, in verbinding met het NPO en de Goudse Gelijke Kansen Agenda.
Start van lokale- en regionale projecten om innovatie en (beginnend) ondernemerschap te stimuleren.
Gestart met uitvoering Taalakkoord en Regionaal Plan Laaggeletterdheid. Zoals het bereiken van meer laaggeletterde werknemers.
De scholen Ark-Gemiva en De Goudse Waarden zijn opgeleverd en alle projecten van de 1e tranche IHP zijn gestart.

28,1 miljoen
Energie en klimaat

Vergroening van 1.320m² grijs en 2.090m² groen dak erbij.

Nationaal kenniscentrum bodemdaling gevestigd in Gouda.

Klusteam en mobiel energieloket helpen inwoners energie besparen.

Gouds Isolatieprogramma vastgesteld.

Oprichting van het regionaal 'Servicepunt Energie Besparing.

50,7 miljoen
Wonen en leefomgeving

Versnellen woningbouw door benutten Fonds versnellen woningbouw.
Wijkmobiliteitsplannen ingezet om bereikbaarheid en aantrekkelijkheid wijken te versterken.
Huisvestingsmogelijkheden van de álle verschillende doelgroepen verbeterd door afspraken met corporaties, partners en regio.
Gebiedsprogramma's zijn opgesteld om het werken volgens de omgevingswet te borgen in de gemeentelijke organisatie.
Aantal kilo's restafval is gedaald door inzet op afvalscheiding, voorlichting, inzet PMD containers in verschillende wijken.

150,8 miljoen
Sociaal domein

Een lokale inclusie agenda is opgesteld.
Bijna alle acties uit het Gouds Preventieakkoord zijn uitgevoerd.
Beschut wonen is uitgebreid met een nieuwe locatie in Westergouwe met 9 woonplekken.
Het project Wonen Eerst is gestart; drie dakloze mensen hebben nu een huis.
De kwaliteit van de toegang jeugdhulp en Wmo is versterkt door consulenten bij de huisarts en de gedragswetenschappers.
150 bijstandsgerechtigden stroomden uit naar werk en 13 naar school. De sociale coöperatie maakte een doorstart.
Winterplan.

33,4 miljoen
Bestuur en organisatie

Bewonersinitiatieven als buurttuintjes en verbindingstafel.
Strategische herpositionering Midden-Holland
Toekomstbestendige samenwerkingsvorm Alphen a/d Rijn Gouda Woerden

11,3 miljoen
Leefbaarheid en veiligheid

Minder meldingen jeugdoverlast
Spreekuur BOA in de wijk
Veilige en mooie evenementen Gouda 750
Uitbreiding van de aanpak op jeugd
Meer bewustwording en inzet op ondermijning

19,3 miljoen
Cultuur, sport en recreatie

Vele activiteiten in het feestjaar Gouda750 hebben gezorgd voor verbondenheid.
Cultuurnota 2023-2027 "Gouda Sterker met Cultuur" is vastgesteld en Rijksherstelmaatregelen cultuur zijn opnieuw uitgevoerd.
Oprichting De Goudse Sportraad. Meer dan 120 Gouwenaren sporten dankzij het Volwassenenfonds.
Meerjarenprogramma binnenstad 2022-2026 is opgesteld. De Horecavisie (Binnenstad) Gouda 2022-2028 is vastgesteld.
De kaders en prioriteiten voor de reserve Waterfonds zijn vastgesteld door de gemeenteraad.

Gemeente Gouda

Inkomsten & uitgaven

INKOMSTEN
Totale inkomsten: 363,6 mln

RIJK	Gemeentefonds	€ 198,6 miljoen	1
RIJK	Specifieke uitkeringen	€ 43,0 miljoen	2
GEMEENTE	Rioolheffing	€ 18,1 miljoen	3
GEMEENTE	OZB	€ 17,1 miljoen	4
GEMEENTE	Overig	€ 35,3 miljoen	5
GEMEENTE	Afvalstoffenheffing	€ 10,6 miljoen	6
GEMEENTE	Grondexploitaties	€ 10,1 miljoen	7
GEMEENTE	Huur en erfpacht	€ 8,7 miljoen	8
GEMEENTE	*Inzet van reserves*	€ 22,1 miljoen	9
			10

UITGAVEN
Totale uitgaven: 332,6 mln

	Economie, werk en onderwijs	€ 23,8 miljoen	1
	Energie en klimaat	€ 28,1 miljoen	2
	Wonen en leefomgeving	€ 50,7 miljoen	3
	Sociaal domein	€ 150,8 miljoen	4
	Cultuur, sport en recreatie	€ 19,3 miljoen	5
	Leefbaarheid en veiligheid	€ 11,3 miljoen	6
	Bestuur en organisatie	€ 33,4 miljoen	7
	Algemene dekkingsmiddelen	- € 0,6 miljoen	8
	Toevoeging aan reserves	€ 15,7 miljoen	9
			10

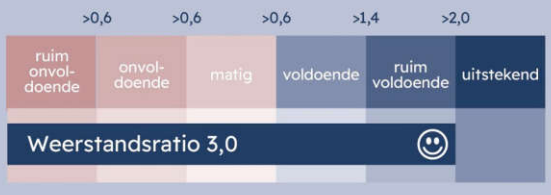
SALDO + €31,1 MILJOEN

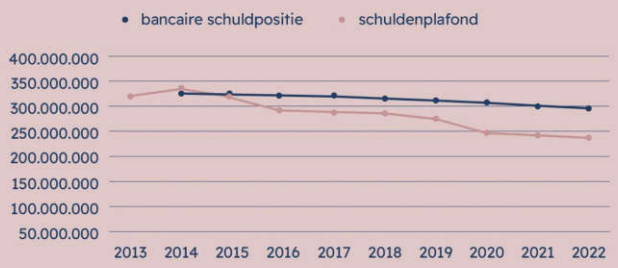
INKOMSTEN € 363,6 MILJOEN

UITGAVEN € 332,6 MILJOEN

Weerstandscapaciteit 2022

Gemeente Gouda

2.2 Bestuurlijke samenvatting

Het college heeft het afgelopen jaar opnieuw geïnvesteerd in de stad en de samenleving. Voor een aantrekkelijk en leefbaar Gouda. Het college heeft stappen gezet in duurzaamheid, groen, kansengelijkheid, bestaanszekerheid, cultuur, economie RO, wonen en sport. Het is de afsluiting van het oude coalitieakkoord ‘Nieuwe energie’ en de start van het nieuwe bestuursakkoord 'Geef Gouda door'.

Economie, werk en onderwijs

In 2022 is verder ingezet op versterking van het hoger onderwijs in Gouda en de regio Midden-Holland. Een belangrijke mijlpaal is dat de eerste hbo-studenten hebben in juni 2022 de opleidingsmodule 'communiceren in de zorg' hebben afgerond. Het experience lab zorgtechnologie is geopend. Door het deelakkoord Campus Gouda krijgen we meerjarig financiering van de Human Capital aanpak. De samenwerking rond de Goudse Onderwijsagenda is goed op gang gekomen. In verbinding met het Nationaal Programma Onderwijs en de Goudse Gelijke Kansen Agenda. Er is uitvoering gegeven aan het Taalakkoord en Regionaal Plan Laaggeletterdheid. De scholen Ark (De Startbaan)-Gemiva en De Goudse Waarden zijn opgeleverd en alle projecten van de 1e tranche IHP zijn gestart en in uitvoering. De werkloosheid onder jongeren t/m 27 jaar daalde in Gouda tussen oktober 2021 en oktober 2022 met 30 jongeren..

Energie en klimaat

In 2022 is opnieuw geïnvesteerd in het ambitieuze doel om in 2040 CO2-neutraal te zijn. Het Gouds Isolatieprogramma is vastgesteld en twee buurten zijn aangewezen om te starten met nadere uitwerking van de plannen om aardgasvrij te worden. Het klusteam en mobiel energieloket helpen inwoners energie besparen. De eerste fase van het verduurzamingsprogramma gemeentelijk vastgoed is in 2022 afgerond. Het nationaal Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen is gevestigd aan de Markt in Gouda. Om de kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering te verminderen zijn er meerdere acties van de klimaatadaptatiestrategie uitgevoerd. De inzet daarbij is op meer en kwalitatief beter groen, zoals 2.090m2 groene daken. Daarnaast is 1.320m2 grijs naar groen omgezet.

Wonen en leefomgeving

Om de woningbouw te versnellen zijn in 2022 in totaal 424 woningen gerealiseerd waarvan 60 sociale huur en 57 middeldure huurwoningen. Daarnaast is gestart met de bouw van aan 284 sociale huurwoningen, waaronder op de locatie naast de bioscoop in de Spoorzone. Voor de bereikbaarheid zijn 25 schoolzones ingericht en de wijkmobiliteitsplannen afgemaakt. Gestart is met de uitvoering van het Verkeerscirculatieplan. Ook zijn er 164 nieuwe laadpalen geplaatst. Ondanks dat de inwerkingtreding van de omgevingswet opnieuw is uitgesteld is de organisatie volop bezig met de voorbereidingen op de inwerkingtreding. Door inzet op afvalscheiding, voorlichting, inzet PMD containers in verschillende wijken is de totale hoeveelheid huishoudelijk afval is in 2022 met ruim 10% gedaald.

Sociaal domein

In 2022 is de Lokale Inclusie Agenda ‘Onbeperkt meedoen’ (LIA) vastgesteld door de Gemeenteraad en is gestart met de uitvoering. Bijna alle acties uit het Gouds Preventieakkoord zijn uitgevoerd. Het werken aan continue verbetering van de dienstverlening vanuit de integrale uitvoeringsorganisatie heeft geleid tot hogere cliënttevredenheid op bijna alle onderdelen van de dienstverlening. De kwaliteit van de toegang jeugdhulp en Wmo is versterkt door consulenten bij de huisarts en de gedragswetenschappers.

In de eerste helft van 2022 is de opvang van oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne verzorgd. Er is in korte tijd een opvanglocatie geregeld waar nu 272 bedden beschikbaar zijn. Er verblijven ook nog ongeveer 70 mensen bij zo'n 35 gastgezinnen in Gouda

Door het winterplan is een aanvullend pakket van (nood)maatregelen getroffen om Gouwenaars te helpen. Beschut wonen is uitgebreid met een nieuwe locatie in Westergouwe met 9 woonplekken. Het project Wonen Eerst is gestart; drie dakloze mensen hebben nu een huis. 150 bijstandsgerechtigden stroomden uit naar werk en 13 naar school. De sociale coöperatie maakte een doorstart.

Cultuur, sport en recreatie

Gouda kijkt terug op een prachtig feestjaar: het vieren van 750 jaar stadsrechten. Met vele evenementen en activiteiten en de feestelijke opening door de koning. Gouda750 vormde ook een springplank voor een vernieuwde aanpak van stadsmarketing. Verder is de Cultuurnota 2023-2027 “Gouda Sterker met Cultuur” vastgesteld, waarmee er komende jaren substantieel extra middelen voor cultuur zijn. De Goudse Sportraad is in het leven geroepen en dankzij het Volwassenfonds zijn meer 120 Gouwenaars gaan sporten. Het Meerjarenprogramma binnenstad 2022-2026 is opgesteld en de Horecavisie (Binnenstad) Gouda 2022-2028 is vastgesteld. De kaders en prioriteiten voor de reserve Waterfonds zijn vastgesteld door de gemeenteraad. Met de stad is gewerkt aan plannen voor herbestemming van het Stadhuis.

Leefbaarheid en veiligheid

Het aantal meldingen jeugdoverlast is in 2022 met 33% afgenomen. Mede door de sluitende aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit met focus op preventie. Het Interventieteam is in positie gebracht en pakt gericht signalen ondermijning op. De bewustwording van ondermijnende activiteiten is verder vergroot. In het afgelopen jaar zijn drie woningen gesloten na de vondst van soft- of harddrugs. Daarnaast is er tweemaal een last onder dwangsom opgelegd en zijn twee waarschuwingen uitgedeeld. In het jubileumjaar Gouda 750 zijn door de inzet van Stadstoezicht de vele evenementen en activiteiten mooi en veilig verlopen. Verder is gestart met het invoeren van een spreekuur met een BOA in de wijk.

Bestuur en organisatie

Ook in 2022 is veel ruimte geweest voor bewonersinitiatieven. Zo zijn er het afgelopen jaar meer dan 40 stukken buurtgroen ontstaan via Groen Moet Je Doen. Stichting GoudApot keerde ruim € xxx. uit aan initiatiefnemers van bewonersinitiatieven. In de regio Midden-Holland is ingezet op strategische herpositionering. Daarvoor zijn gezamenlijke lobbypunten benoemd die worden ingezet bij lobby-activiteiten. Verder is gewerkt aan o.a. het actualiseren van het regionale woningbouwprogramma en het uitvoeren van een pilot voor een regionaal energieloket. De gemeenten Alphen aan den Rijn, Gouda en Woerden werken al geruime tijd samen in een netwerkconstructie. Deze samenwerking heeft de regiodeal Bodemdaling binnengehaald, die in 2022 volop in uitvoering was

2.3 Financiële samenvatting

In de onderstaande tabel is het financieel resultaat 2022 - voor en na inzet van reserves - opgenomen. Hierbij zijn de verschillen tussen de begroting 2022 en de jaarrekening vermeld. In deze financiële samenvatting zijn de financiële verschillen op hoofdlijnen toegelicht. In de afzonderlijke programma's zijn de verschillen meer gedetailleerd weergegeven.

Resultaat (bedragen * € 1.000)		Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Saldo rekening min begroting na wijziging	V/N op saldo
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	Saldo	8.132	-2.268	-24.752	22.484	V
Totaal mutaties reserves	Saldo	-4.085	-8.938	-6.326	-2.611	N
Gerealiseerd resultaat		**4.046**	**-11.206**	**-31.079**	**19.873**	**V**

Elk jaar worden diverse incidentele lasten en baten verrekend met de algemene reserve en bestemmingsreserves. In 2022 zijn incidentele uitgaven voor diverse projecten verrekend met de reserve. Bij diverse projecten zijn niet alle kosten zoals begroot ook daadwerkelijk gemaakt, zie hiervoor het overzicht inzet reserves in hoofdstuk 5.5 "Incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves". Hierdoor wordt er per saldo € 2.611.000 minder onttokken aan de reserves.*

* Tegenover dit nadeel van een lagere onttrekking staat een voordeel van dezelfde omvang door lagere kosten bij het saldo van baten en lasten. Hierdoor hebben deze verschillen geen effect op het resultaat na inzet van reserves.

Hoofdlijnenanalyse
Na het verwerken van de raadsbesluiten tot en met december 2022 (begroting na wijziging) was rekening gehouden met een positief saldo van € 11,2 miljoen. Dit resultaat is door ontwikkelingen verbeterd met € 19,9 miljoen naar een positief saldo van € 31,1 miljoen. Deze ontwikkelingen zijn op hoofdlijnen hierna vermeld.

Nr.	Onderwerp	Bedrag *€1.000	Programma	Taakveld
1	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	5.186	4	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
2	Decembercirculaire	4.158	8	0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds
3	Bouwvergunningen en versnellen woningbouw	3.309	3	8.3 Wonen en bouwen
4	Voorzieningen groot onderhoud gebouwen	2.864	3	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
5	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	1.448	4	6.81 Geëscaleerde zorg 18+
6	Voorziening pensioenen (oud-)wethouders	1.297	7	0.1 Bestuur
7	Leerlingzaken en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie.	1.292	1	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken
8	Minder meldingen en storingen, vertraging afwikkeling zuidelijk stationsgebied	1.137		1.2 Openbare orde en veiligheid
9	Overige mutaties	1.793	1 t/m 8	Diversen
10	Mutaties reserves	-2.611	1 t/m 8	Diversen
Totaal		**19.873**		

Toelichting op de mutaties

1. Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
Op basis van de bekostigingsregeling Noodopvang Ontheemden Oekraine ontvangt Gouda een minimum normbedag per opvangbed per dag. Onderbesteding op dit bedrag hoeft niet terugbetaald te worden. Verder is er hogere vergoeding ontvangen van het Rijk voor de opvang van asielzoekers. Voorgesteld wordt om het voordeel te doteren aan de nog te vormen reserve Vluchtelingenopvang.

Daarnaast is er een restantbedrag op het budget Winterplan. Vanuit de Tijdelijke subsidieregeling energiecompensatie maatschappelijke organisaties is minder subsidie aangevraagd en toegekend dan beschikbaar was. Voorgesteld wordt om de onderuitputting in 2023 in te zetten ter dekking van de reële indexatie van subsidies (zie ook het onderdeel budgetoverhevelingen in de financiële inleiding).

2. Decembercirculaire
De decembercirculaire gemeentefonds 2022 heeft geleid tot € 4,1 miljoen extra baten. Diverse nacalculaties van het Rijk over 2020-2022 hebben geleid tot € 0,1 miljoen aanvullende baten. € 0,2 miljoen is bestemd voor maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen. Aan de raad wordt voorgesteld dit bedrag vanuit de resultaatbestemming toe te voegen aan de beschikbare bestemmingsreserve. € 1,0 miljoen vloeit vanuit het rekeningresultaat 2022 naar de algemene reserve. Daarnaast wordt aan de raad voorgesteld om voor diverse onderwerpen/taakmutaties in totaal € 2,8 miljoen (waarvan € 2,2 miljoen voor Energietoeslag voor mensen met een laag inkomen) opnieuw beschikbaar te stellen in 2023. Het restant betreft diverse kleine verschillen.

3. Bouwvergunningen en versnellen woningbouw
Bouwvergunningen: de legesinkomsten zijn aanzienlijk hoger ten opzichte van de aangepaste begroting bij de tweede bestuursrapportage. Dat heeft deels te maken met een aantal vergunde grotere bouwprojecten 2022 waarbij toen voorzien was dat deze in 2023 vergund zouden worden. Dat geldt ook voor de verschuiving van het verlenen van een bouwvergunning voor Westergouwe.

Bij versnelling woningbouw zijn voor het volledige budget beschikkingen afgegeven. De subsidies worden in termijnen verstrekt. Bij enkele projecten is de beoogde mijlpaal in 2022 niet bereikt. Voor deze projecten is / wordt die subsidietermijn in 2023 voldaan. Hierdoor schuiven de bestedingen op in de tijd. De beoogde doelen worden nog altijd behaald. Het bedrag wordt verrekend met de Reserve Versnelling Woningbouw, daar treedt een nadeel op omdat er vanuit die reserve minder vrijvalt.

4. Voorzieningen groot onderhoud gebouwen
Met name door de vrijval van de voorzieningen, ontstaat een voordeel op groot onderhoud gebouwen. Voorgesteld wordt dit aan de nieuw te vormen Reserve groot onderhoud gemeentelijk vastgoed toe te voegen.

5. Taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
De centrum- of regiotaken Beschermd wonen (BW), Maatschappelijke opvang (MO), Vrouwenopvang (VO) en kleine regionale projecten hebben gezamenlijk in de Meicirculaire 2022 meer geld ontvangen. Daarom is er in 2022 een overschot. Voorgesteld wordt om dit bedrag toe te voegen aan de reserve BW, MO, VO.

6. Voorziening pensioenen (oud-)wethouders
Vanwege de jaarlijkse herberekening van de benodigde voorziening voor de pensioenen (oud-) wethouders kan een bedrag vrijvallen.

7. Leerlingzaken en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
Bureau Leerlingzaken kiest er al jaren voor om de trajectbegeleiding in eigen hand te houden en niet uit te besteden. Hierdoor houden we jaarlijks een beperkt deel van het geoormerkte RMC-budget over, dat de gemeente Gouda rechtstreeks van het Rijk ontvangt voor RMC-taken in zeven gemeenten in Midden-Holland en de Rijnstreek. Dit heeft in de jaren tot 2020 geleid tot een opgebouwde reserve. Deze kunnen we besteden binnen de RMC-opdracht. Voorgesteld wordt om het restantbudget opnieuw beschikbaar te stellen in 2023. Daarnaast is er sprake van een salarispost die onterecht in de begroting is opgenomen. Deze is in de begroting 2023 wel correct opgenomen.

8.Diverse onderwerpen binnen taakveld Verkeer en vervoer
De meevaller van 1137 is het saldo van diverse mee- en tegenvallers. De grootste afwijkingen worden veroorzaakt door: minder meldingen voor herstel op straatwerk, minder storingen bij bruggen, lagere kosten voor inhuur en vertraging in financiële afronding zuidelijk stationsgebied.

Tegenover dit laatste voordeel (534) staat een lagere onttrekking aan de reserve zuidelijk stationsgebied. Daardoor is het effect op het resultaat van jaarrekening nihil.

9. Overige mutaties
Dit betreft diverse overige mutaties binnen de programma's.

10. Mutaties reserves
In 2021 zijn incidentele uitgaven voor het project ontwikkeling zuidelijk stationsgebied verrekend met de reserve. Daarnaast zijn voor het project versnelling woningbouw niet alle kosten in 2021 gemaakt (dit betreft een meerjarig project). Hierdoor wordt er per saldo € 181.000 meer onttrokken aan de reserves.

Voor een uitgebreide toelichting op alle mutaties in deze jaarstukken kunnen de afzonderlijke programma-analyses worden geraadpleegd.

Structureel en incidenteel resultaat
Het onderscheid tussen structurele en incidentele resultaten is van belang voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. In het algemeen geldt dat de gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele lasten raamt in de begroting. Structurele lasten en baten zijn de regel, incidentele lasten en baten zijn de uitzondering.

	Structureel	Incidenteel	Rekening 2022
Lasten	315.106	1.709	316.815
Baten	-341.568	0	-341.568
Saldo	-26.462	1.709	-24.753
Inzet reserves	2.166	-8.492	-6.326
Rekeningresultaat (- = overschot / + = tekort)	**-24.296**	**-6.783**	**-31.079**

Het positieve saldo van € 31.079.000 is opgebouwd is uit een structureel voordeel van € 24.296.000 en een incidenteel voordeel van € 6.783.000.

Ontwikkeling reservepositie
Het beleid is om rekeningresultaten te verrekenen met de algemene reserve. We stellen voor om het overschot van afgerond € 22,0 miljoen (na resultaatbestemming) te verrekenen met de algemene reserve. Het effect van dit voorstel is in de onderstaande tabel weergegeven.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2022	2021
Algemene reserve (31/12)	39.565	33.476
Reserve sociaal domein (31/12)	0	1.207
Subtotaal voor resultaatbestemming	**39.565**	**34.683**
Resultaatbestemming	22.112	10.522
Beschikbaar weerstandsvermogen (31/12)	**61.677**	**45.205**

Resultaatbestemmingen
De jaarrekening 2022 sluit met een positief saldo van € 31.079000. Het voorstel aan de raad is om vanuit dit rekeningsaldo een aantal verrekeningen met reserves te laten plaatsvinden (totaal € 8.967.000):
a. € 100.000 toe te voegen aan de reserve Investeringen afval;
b. € 1.734.000 toe te voegen aan de reserve Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Beschermd Wonen;
c. € 898.000 toe te voegen aan de nieuw in te stellen reserve "Klimaat & energie";
d. € 20.000 toe te voegen aan de reserve Groenfonds;
e. € 3.559.000 toe te voegen aan de nieuw in te stellen reserve "Programma vluchtelingenopvang";
f. € 2.787.000 toe te voegen aan de nieuw in te stellen reserve "Groot onderhoud vastgoed";
g. € 131.000 te onttrekken aan de reserve nog uit te voeren werkzaamheden Bolwerk;
h. het restant van het rekeningresultaat, te weten € 22.112.000, toe te voegen aan de algemene reserve.

Toelichting op de resultaatbestemmingen

A. Reserve investeringen Afval
Dit betreft budget voor de uitvoering van de motie "verbeteren inzamelmiddelen". Voorgesteld wordt het bedrag toe te voegen aan de reserve investeringen afval.

B. Reserve Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Beschermd Wonen
Op grond van een bestendige gedragslijn wordt voorgesteld om het saldo van mutaties in de decembercirculaire 2022 met betrekking tot de decentralisatie-uitkeringen maatschappelijke opvang en vrouwenopvang en met betrekking tot de integratie-uitkering beschermd wonen af te wikkelen naar de hiertoe ingestelde bestemmingsreserve MO/VO/BW.

Het restantsaldo van de centrum taken Beschermd wonen, Vrouwen Opvang en Maatschappelijk Opvang hebben totaal in de meicirculaire 2022 meer geld ontvangen waardoor er een overschot in 2022 is. Voorgesteld wordt om dit overschot toe te voegen aan de Reserve MO/VO/BW.

C. Reserve Klimaat & energie (nieuw in te stellen)
Programma Energietransitie: Een voordeel van € 450.000 treedt op bij het Programma Energietransitie, voornamelijk door herprogrammering van de activiteiten en de niet-voorziene ontvangst van middelen Klimaatakkoord. Voorgesteld wordt om deze programmagelden toe te voegen aan de nieuw in te stellen Reserve: Klimaat en energie.

DuurZaam Veilig: Dit heeft betrekking op de niet in 2022 besteedde middelen Klimaatakkoord (€ 241.000). Voorgesteld wordt om dit bedrag toe te voegen aan de nieuw in te stellen Reserve: Klimaat en energie.

Regeling Reductie Energiegebruik: Dit betreft het restant (niet besteedde deel: € 207.000) van de SiSa-regeling Regeling Reductie Energiegebruik. Gouda heeft in 2022 een beschikking ontvangen dat we dit restant bedrag mogen houden. Voorgesteld wordt om dit bedrag toe te voegen aan de nieuw in te stellen Reserve: Klimaat en energie.
Het doel van de nieuwe reserve is om de financiële middelen die in 2022 beschikbaar zijn gesteld ook meerjarig beschikbaar te houden ten behoeve van klimaatgerelateerde maatregelen. Op basis van separate raadsvoorstellen/ besluiten zullen dotaties/ onttrekkingen aan deze reserve plaatsvinden.

D. Reserve Groenfonds
In 2022 is een bedrag van € 20.000 ontvangen in verband met afkoop Groen. Voorgesteld wordt om dit bedrag toe te voegen aan de Reserve Groenfonds.

E. Reserve programma vluchtelingenopvang (nieuw in te stellen)
Op basis van de bekostigingsregeling noodopvang ontheemden Oekraïne ontvangt Gouda een minimum normbedag per opvangbed, per dag. Onderbesteding op dit bedrag hoeft niet terugbetaald te worden. Dit was ten tijde van de 2e bestuursrapportage 2022 nog niet bekend en leidt daarmee tot een voordeel. Voorgesteld wordt om dit bedrag en het restant bedrag van de Hotelboot toe te voegen aan de nieuw in te stellen Reserve: Programma vuchtelingenopvang.

Het doel van de nieuwe reserve is om de financiële middelen die in 2022 beschikbaar zijn gesteld ook meerjarig beschikbaar te houden ten behoeve van uitvoeringsmaatregelen (noodopvang) voor vluchtelingen/ ontheemden. Op basis van separate raadsvoorstellen/ besluiten zullen dotaties/ onttrekkingen aan deze reserve plaatsvinden.

F. Reserve groot onderhoud vastgoed (nieuw in te stellen)
Het doel van de reserve is het reserveren van de vrijgevallen middelen (€ 2.787.000) uit de 4 voorzieningen groot onderhoud (gemeentelijke gebouwen en panden, huis van de stad, schouwburg en parkeergarage), in afwachting van het opstellen van nieuwe MJOP's voor deze 4 onderwerpen.

In 2019 zijn de Meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) voor de gemeentelijke gebouwen en panden, het Huis van de Stad en de Parkeergarage opgesteld en door het College vastgesteld. Voor de Schouwburg was geen MJOP vastgesteld, maar wel een voorlopig onderhoudsplan. Dit in afwachting van de opstelling van een businesscase. Op basis van deze besluiten zijn de dotaties en onttrekkingen bij deze voorzieningen in de verschillende P&C documenten aan de raad voorgesteld en vastgesteld. Daarbij hebben er in de loop van de jaren diverse aanpassingen op de uitvoering van de MJOP's plaatsgevonden. Deze zijn met name gedaan op basis van de jaarplannen die per pand worden vastgesteld. Dit aan de hand van de feitelijke staat van onderhoud en een slimme uitvoering van het benodigd onderhoud. Hierbij worden werkzaamheden uitgevoerd, maar ook gecombineerd, vooruit gehaald, uitgesteld en/of aangepast . Hiermee wordt een doelmatige en efficiënte wijze van onderhoud gewaarborgd. Ook wordt daarbij telkens bezien of de komende 5 jaar het benodigd onderhoud met de beschikbare voorzieningen kan worden uitgevoerd. Elke 5 jaar worden op basis van een integrale herziening de nieuwe MJOP's opgemaakt. Hierbij worden alle wijzigingen die lopende de afgelopen jaren gemaakt zijn, meegenomen. In 2023 worden deze MJOP's weer opgesteld (inclusief de kadernota Vastgoed die door de raad wordt vastgesteld). In de tussenliggende jaren is er door de aanpassingen in de uitvoering van de MJOP's geen directe rekenkundige aansluiting meer tussen de oorspronkelijke MJOP's en de daarop gebaseerde voorzieningen en de werkelijke hoogte van de voorziening.

De accountant vindt deze aansluiting een voorwaarde voor het aanhouden van de voorziening. Omdat de aansluiting er niet 100% aanwezig is, is het voorstel van accountant om de voorzieningen vrij te laten vallen in de jaarrekening 2022. Na opstelling van de nieuwe MJOP's wordt bekeken wat per voorziening de voeding kan en moet zijn. In het kader van de verbetering van de financiële functie zal ook een werkwijze worden geïmplementeerd om ook de jaren tussen 2 actualisaties de rekenkundige aansluiting te bewaken tussen de geactualiseerde MJOP's en de hoogte van de voorziening.

G. Reserve nog uit te voeren werkzaamheden Bolwerk
De grondexploitatie Bolwerk is reeds enige jaren geleden afgesloten. Voor de nog uit te voeren civieltechnische werken in de openbare ruimte en bijbehorende plankosten is een afzonderlijke reserve. De werkzaamheden voor het woonrijp maken van de openbare ruimte zijn eerder uitgevoerd dan vooraf gedacht. Oorspronkelijk was dit werk pas in 2023 voorzien en begroot – het werk is echter eind 2022 opgestart. In 2022 is voor een bedrag van afgerond € 131.000 werkzaamheden uitgevoerd. Voorgesteld wordt om deze lasten, conform het doel en bestemming van deze reserve, te dekken uit de reserve "nog uit te voeren werkzaamheden Bolwerk".

Budgetoverhevelingen 2022 - 2023
In de onderstaande tabel zijn de budgetoverhevelingen 2022 - 2023 weergegeven. Aan deze budgetoverhevelingen liggen veelal verplichtingen ten grondslag, zoals: subsidieverplichtingen en regionaal budget. Het budget wordt door een begrotingswijziging in het boekjaar 2023 beschikbaar gesteld. Voor een uitgebreide toelichting op de mutaties wordt verwezen naar de afzonderlijke programma analyses.

Nr.	Programma	Onderwerp	Bedrag in €
1	1	Baggerwerkzaamheden, regeling RMC en transformatie Goudse Poort (doorlopend in 2023)	752.000
2	3	Project wonen boven winkels (subsidieverplichting)	80.000
3	3	Implementatie omgevingswet (doorlopend in 2023)	283.000
4	4	Transformatiefonds Jeugd, teammodel jeugdbescherming en versterken arbeidsmarktregio (regionaal budget)	971.000
5	4	Saldo jeugdtegoed Rotterdampas, budget statushouders, POK-middelen en pilot hygiëne kastjes (doorlopend in 2023)	1.453.000
6	4 en 5	Onderuitputting Winterplan budget 2022 (dekking reële indexatie subsidies)	1.410.000

Nr.	Programma	Onderwerp	Bedrag in €
7	5	Restauratie gemeentelijke monumenten en erfgoedvisie/ gevelherstel (subsidieverplichting)	153.000
8	7	Decembercirculaire gemeentefonds 2022 (doorlopend in 2023)	2.813.000
		Totaal budgetoverhevelingen 2022 - 2023	**7.915.000**

3.1 Economie, werk en onderwijs

Lasten * € 1.000
23.769

Baten * € 1.000
10.333

Percentage van totale uitgaven
8%

Waar staat het programma voor?

Het programma Economie, werk en onderwijs draait om het versterken van de economie, waarbij inwoners zoveel mogelijk meedoen. Dit vraagt om een stevige verbinding tussen de drie werkvelden economie, werk en onderwijs. Het programma draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat, aan innovatie en aan een goed functionerende arbeidsmarkt. Tevens draagt dit bij aan een goed onderwijsaanbod, adequate onderwijshuisvesting en een goede verbinding tussen onderwijs en het sociaal domein. Circulair produceren en consumeren gelden in dit kader als uitgangspunt.

Wat heeft Gouda bereikt?

Verbeteren aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt en stimuleren innovatie
Gouda wil dat het aanbod van opleidingen in Midden-Holland aansluit op de vraag en wil daarnaast de innovatie in Triple Helix-verband versterken. Met bedrijven en studenten werkten we aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Via Campus Gouda haalden we extra hbo-aanbod naar onze stad en regio. Het experience lab zorgtechnologie is geopend. Door het deelakkoord Campus Gouda krijgen we meerjarig financiering vanuit de Human Capitol aanpak.

Sluitende aanpak jeugdwerkloosheid
Gouda zette in op preventie en bestrijding jeugdwerkloosheid (jongeren t/m 27 jaar). Doel: een daling van de jeugdwerkloosheid in de periode 2018-2022 met 100 jongeren. Resultaat:
- In 2022 een daling met 30 jongeren (271 versus 241; meetdata oktober 2021 en oktober 2022);
- In 2018-2022 een daling met 85 jongeren (326 versus 241; meetdata: oktober 2018-oktober 2022).

Versterken vestigingsklimaat in Gouda en de regio
Gouda wil een aantrekkelijke stad met een levendige economie in een sterke regio zijn. Met de Economische Agenda 2021-2024 werkten we samen met Gouda Onderneemt aan een sterk vestigingsklimaat. In de regio werkte Gouda samen op het gebied van bedrijventerreinen, kantoren, detailhandel en circulaire economie. In Triple Helix verband gaf de gemeente uitvoering aan innovatieve projecten op het gebied van technisch vakmanschap, zorgtechnologie, bouwen in moeilijke bodemomstandigheden en transport, logistiek & distributie.

Versterken onderwijs en tegengaan schooluitval
Het percentage voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) in de regio Zuid-Holland Oost bleef in 2022 met 1,95% ruim onder het landelijk gemiddelde van 2,34%. Landelijk staan we zelfs in de top 5 van best presterende regio's. In Gouda lag het percentage met 2,08% in 2022 ook ruim onder het landelijk gemiddelde. Via de 'Goudse Onderwijsagenda' werd het Goudse onderwijs versterkt en de verbinding met het 'Nationaal Programma Onderwijs' gelegd. In 2022 kreeg Gouda weer een cluster 4 onderwijsvoorziening.

Aanpak laaggeletterdheid
De uitvoering van het 'Gouds Taalakkoord' en het 'Regioplan Laaggeletterdheid' waren in 2022 prioriteiten. De gemeente speelde hierin een voorbeeldrol, door 'direct duidelijk' te communiceren en mensen te verwijzen vanuit haar baliefuncties. In 2022 heeft Gouda de 'Direct duidelijk deal' ondertekend. Gezien de urgentie van dit vraagstuk werd in het bestuursakkoord structureel € 400.000 vrijgemaakt en een plan van aanpak ontwikkeld.

Onderwijshuisvesting
De projecten Ark (De Startbaan)/Gemiva en De Goudse Waarden (Heemskerkstraat) werden opgeleverd. Alle 1e tranche projecten uit het IHP zijn inmiddels opgestart.

1,87%

Voortijdige schoolverlaters
Streefwaarde: 1,75%

85

Afname jeugdwerkloosheid
Streefwaarde 2019-2022:
100 jongeren

-0,5%

Leegstand kantoren
Streefwaarde: dalende trend

3.1.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Dit programma heeft een sterke relatie met de opgave in programma 4 Sociaal Domein, dat zich richt op ‘aan het werk en meedoen’.

Thema 1: Verbeteren aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt en innovatie

Er wordt gewerkt aan een sterkere samenwerking in de ‘Triple Helix’, tussen bedrijfsleven, onderwijs en overheid. Met als doel om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te versterken en innovatie aan te jagen.

Triple Helix meerjarige projectenagenda

- In 2022 zijn verschillende deelprojecten van start gegaan, mede dankzij de MKB-deal met de provincie Zuid-Holland. De activiteiten zorgen ervoor dat de betrokken sectoren beter gaan samenwerken, kunnen innoveren en nieuw talentvol personeel kunnen opleiden;
- Het ‘Smart Welding’ skills lab werd opgericht. Hier worden deelnemers uit onderwijsinstellingen (Centrum voor Innovatief Vakmanschap (CIV) Smart Technology) en bedrijven opgeleid tot lasrobotprogrammeur;
- De regionale ondernemersverenigingen (waaronder Gouda Onderneemt) zijn gestart met het vormgeven van een businesscase rondom regionale stadsdistributie.

Campus Gouda

In 2022 werd verder ingezet op versterking van het hoger onderwijs in Gouda en de regio Midden-Holland.

- De eerste hbo-studenten hebben in juni 2022 de opleidingsmodule 'communiceren in de zorg' afgerond. De nieuwe module 'klinisch redeneren' werd toegevoegd aan het opleidingsaanbod. In september startte vanuit beide modules een tweede lichting;
- Rondom 'bodem en technologie' werd met het werkveld in co-creatie gewerkt aan modulair onderwijs rondom bodemdaling. Er werd een moduleplan opgeleverd, dat in 2022 met hogescholen werd ontwikkeld naar twee opleidingsmodules. Deze ontwikkelingen werden ook actief gefaciliteerd vanuit de provincie Zuid-Holland;
- In februari 2022 is een deelakkoord 'Human Capital Agenda' gesloten met als resultaat meerjarige financiering tot en met 2024 voor Campus Gouda;
- Campus Gouda heeft sinds september ook een fysieke locatie en is samen met het nationale Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen (KBF) in Arti Legi getrokken. Hiertoe heeft de gemeente het gebouw in maart aangekocht.

Centrum voor Innovatief Vakmanschap (CIV) Smart Technology (ST), CIV Welzijn en Zorg (WZ) en CIV Leven Lang Flex (LLF)

De samenwerking met de CIV's werd verder uitgebouwd en hiermee is een bijdrage geleverd aan de arbeidsmarkttekorten in techniek en zorg. Daarnaast droegen de CIV’s bij aan innovatie.

- Samen met Campus Gouda en het CIV WZ werd in februari 2022 een experience lab in de Rietkraag geopend. Binnen deze zorginstelling van Zorgpartners Midden-Holland werd een woonruimte ingericht als plek waar studenten, zorgmedewerkers, docenten en cliënten leren en ervaren hoe ze zorgtechnologie in de zorg kunnen toepassen. Dit lab is een concreet resultaat van een samenwerking tussen zorgorganisaties, onderwijs, overheid en regio Midden-Holland;
- Met het CIV ST werd een agenda opgesteld om met bedrijfsleven en overheid te leren van 'bouwen in moeilijke omstandigheden'. Vanuit het CIV worden ook projecten opgepakt die bijdragen aan de energietransitie, bijvoorbeeld de ontwikkeling van een elektrische tuktuk op de Goudse autotechniek campus.
- Vanuit het CIV LLF wordt de aansluiting van onderwijs op mbo-niveau 1 en 2 richting de kansrijke sectoren in zorg onder andere verbeterd. Zo worden ook de kansen van kwetsbare (jong)volwassen op de arbeidsmarkt vergroot.

Techniekwerkplaats in de Chocoladefabriek (techniekakkoord)

Vanuit het techniekakkoord werd met onderwijspartners (inclusief brede school en bibliotheek) en bedrijven gewerkt aan de doorlopende leerlijn techniek. Resultaat:

- Een gezamenlijke portal (www.techniektalentgouda.nl);
- De Techniekwerkplaats werd in september 2022 door staatssecretaris Uslu geopend. Het beschikbare programma in de werkplaats werd volledig benut door de basisscholen (zie ook hierna bij doorlopende leer- en ontwikkellijnen). In 2022 zijn in totaal ruim 160 techniekactiviteiten georganiseerd, waarmee zo'n 3.500 leerlingen zijn bereikt.

Binnen Kijken Bij Bedrijven (voorheen ‘Kom Binnen bij Bedrijven’)

Het WerkgeversServicepunt (WSP) organiseerde in de week van 13 juni t/m 17 juni in de gehele arbeidsmarktregio de week van ‘Binnen Kijken Bij Bedrijven’. De Horeca stond dit jaar in de spotlight. 91 bedrijven openden de deuren van hun bedrijven en 300 bezoekers (werkzoekenden en studenten die op zoek waren naar een stageplek) kregen de gelegenheid om kennis te maken met deze bedrijven.

Match vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in relatie tot de energietransitie

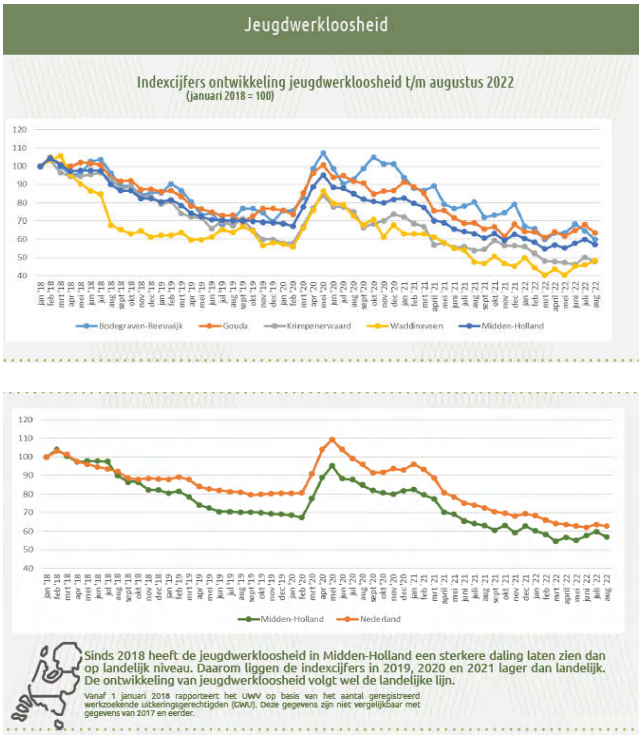
Om de energietransitie te realiseren ontstaan bij bedrijven nieuwe vacatures en functies. Dit is een opgave waar arbeidsmarktpartners op moeten acteren. Gouda wil daarom dat het onderwijs hierop inspeelt via her-, bij- en omscholing. In dit kader heeft de gemeente een agenderende en faciliterende rol. In 2022 werden werkzoekenden, in nauwe samenwerking met werkgevers die actief zijn in de energietransitie, door het WerkgeversServicepunt, met inzet van

werkleertrajecten, toegeleid naar deze vacatures. Ook het CIV ST speelt met haar leerlijn Smart Energy een belangrijke rol om het aantal vakkrachten te laten toenemen.

Versterken samenwerking arbeidsmarktpartijen
In 2022 werd de regionale samenwerking tussen het WSP, het Regionaal Mobiliteitsteam (RMT), het Leerwerkloket en de aanpak jeugdwerkloosheid in de arbeidsmarktregio Midden-Holland verder doorontwikkeld. Onder andere het Werkcafé vloeide hieruit voort. Tevens werd de uitrol van Social Return naar de andere regiogemeenten voorbereid (Krimpenerwaard, Waddinxveen en Bodegraven-Reeuwijk). Met de andere samenwerkingspartners (zoals regiogemeenten, werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers, onderwijspartners, Promen en het UWV) werd het 'Regionaal Jaarplan Midden-Holland Werkt Door 2022' uitgevoerd. De belangrijkste resultaten zijn als volgt: 288 ingevulde vacatures, 50 Oekraïners aan het werk, 20 uitgegeven Praktijkverklaringen, 39 werkzoekenden aan het werk via het RMT, 685 testen en adviezen via het Leerwerkloket, 41 trajecten voor mensen met psychische kwetsbaarheid (onder behandeling van GGZ), 97 gerealiseerde garantiebanen, 12 voorschakeltrajecten.

Thema 2: Sluitende aanpak jeugdwerkloosheid

Resultaten in cijfers
De werkloosheid onder jongeren t/m 27 jaar daalde in Gouda tussen oktober 2021 en oktober 2022 met 30 jongeren (271 versus 241). In onderstaande tabel komt tot uiting dat de jeugdwerkloosheid in Gouda ten opzichte van Nederland sneller daalde dan landelijk (2018=100). Dit gold ook voor de arbeidsmarktregio Midden-Holland. De daling was sterker dan op landelijke niveau.

Wat hebben we gedaan?
Diverse trajecten/activiteiten werden vanuit de regionale aanpak jeugdwerkloosheid uitgevoerd. Een greep:
- School@work. Wegens gebrek aan kandidaten is in september geen nieuwe groep gestart (wel naar verwachting in september 2023; ook voor statushouders). Resultaat in 2022: 10 deelnemers en 5 jongeren behaalden een diploma op niveau 1 en 5 bleven in traject;
- Ontwikkeladviezen en Oriëntatietrajecten Door Llokaal (mboRijnland). Resultaat: 9 trajecten;
- Llokaal Expeditie Empowermenttraject voor werkzoekenden met een geringe afstand tot de arbeidsmarkt. Resultaat: 12 kandidaten (vooral jongeren) participeerden;
- Coördinator Praktijkonderwijs/Voorgezet Speciaal Onderwijs (vanuit regionale middelen). Doel: preventie werkloosheid en betere werkafspraken;
- Jongerencoach 'jongeren buiten beeld'. Jongeren die niet bekend zijn bij gemeenten, UWV, onderwijs en/of justitie worden begeleid naar werk en/of school. 117 jongeren stonden op de lijst. Resultaat in 2022: 10 jongeren naar werk, 7 jongeren naar een opleiding, 14 doorverwijzingen naar hulpverlening, 3 jongeren naar een uitkering en nog 13 jongeren in begeleiding;
- Stage- en leerwerkplekken (leerbanen). Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven zet in op voldoende stage- en leerwerkplekken. Zodra een tekort werd gemeld, werd hier direct op geacteerd om dit op te lossen. Er bleek nauwelijks een tekort aan leerbanen;

- Discriminatie van jongeren op de arbeidsmarkt. Complexe problematiek dat langdurige aandacht behoeft. Werd waar mogelijk bij samenwerkingspartners geagendeerd;
- Via Stageplus hebben we met MboRijnland en Hiretime ingezet op videosollicitaties om een goede eerste indruk achter te laten en jongeren extra handvatten te bieden om een stageplek te vinden.

Thema 3: Versterken vestigingsklimaat in Gouda en de regio

In deze jaarrekening wordt op verschillende plaatsen gerapporteerd over de voortgang van actiepunten uit de Economische Agenda, onder andere bij Gouda750, de binnenstad, (zakelijk) toerisme en duurzaamheid.

Uitvoering Economische Agenda 2021-2024
- De ‘Shell Entree’ werd gerealiseerd. Hierdoor is de afrit richting bedrijventerrein Goudse Poort overzichtelijker en beter zichtbaar;
- In 2022 werd gestart met het nieuwe ondernemersnetwerk 'StartUp Gouda' samen met Gouda Onderneemt, Centric en het Hoornbeeck College. Dit netwerk is voor startende ondernemers in de Goudse regio;
- In het Winterplan en met de oprichting van het regionaal 'Servicepunt Energie Besparing' (SEB) werd ondersteuning aan ondernemers geboden om hun bedrijf te verduurzamen en energie te besparen. Er is een folder ontwikkeld om verduurzamingsmaatregelen te stimuleren bij bedrijven.

Ontwikkelstrategie "Schuifpuzzel Kromme Gouwe - Goudse Poort" met als doel versterken van de vitaliteit van de Goudse Poort en Kromme Gouwe
- De eerste fase van het project (opdracht Vliegende Brigade) werd afgerond. In deze fase werden individuele en gezamenlijke wensen inzichtelijk gemaakt door middel van een haalbaarheidsadvies. De conclusie is dat ondernemers en eigenaren, onder voorwaarden, willen meedenken over verplaatsing of vertrek;
- Het tempo van de ontwikkelingen werd in sterke mate bepaald door de marktomstandigheden en investeringsbeslissingen van de betrokken partijen.

Regionale bedrijventerreinenstrategie
De regio Midden-Holland heeft een kwalitatieve bedrijventerreinenstrategie aangeboden aan Gedeputeerde Staten ter aanvaardingen en heeft het regionale programma voor bedrijventerreinen geactualiseerd. De strategie richt zich op het behouden, versterken en vernieuwen van bestaande bedrijventerreinen en regionale afspraken op het gebied accountmanagement. De verwachting is dat de regionale visie in het voorjaar van 2023 definitief klaar is.

Stadsdistributie en Zero Emission Stadslogistiek (ZES)
- In 2022 is de inzet van de logistiek makelaar voortgezet. De website gouda.nl/zes is uitgebreid en alle Goudse ondernemers met een fossiele bestelbus werden per brief geïnformeerd. Twintig ondernemers zijn telefonisch geholpen en 31 ondernemers hebben een persoonlijk adviesgesprek gehad;
- Met het landelijke ZES-team zijn stappen gezet in het oprichten van een landelijk ZES-loket (portal voor registratie voertuigen die toegang krijgen tot de ZES-gebieden), het ontheffingenbeleid, programma van eisen registratie-camera's en de te nemen verkeersbesluiten;
- Voor de 'Nota grote en zware voertuigen' werd overleg gevoerd met ondernemers over de invoering van lengte- (<10 meter) en gewichtsbeperking (<20 ton) in de binnenstad en woonwijken. Ondernemerskoepels zien een stadsdistributiehub/overslagpunt als wezenlijk onderdeel van het beleid. Hier wordt in regionaal verband over nagedacht.

Werkbezoeken en accountmanagement
- De wethouders economie legden in totaal 7 werkbezoeken af. Deze varieerden van bezoeken aan Goudse bedrijven tot het lopen van verschillende rondes langs ondernemers in de binnenstad. Bijvoorbeeld om een brochure met subsidieregelingen uit te delen in het kader van de energiecrisis of te horen hoe het met ondernemers ging na twee jaar corona en tijdens de energiecrisis;
- Op 30 augustus organiseerde de gemeente samen met Gouda Onderneemt een goed bezochte Bedrijvendag. In samenwerking met Startersdagen.nl werd op 11 oktober de Startersdag georganiseerd. Daarnaast publiceerde de gemeente Gouda in 'Gouda Into Business' 5 interviews en was de gemeente aanwezig bij de Goudse Businessclub;
- In 2022 is het initiatief gestart om meer zichtbaarheid te geven aan het ondernemersloket waar (startende) ondernemers wegwijs worden gemaakt in regelgeving. In totaal zijn 14 ondernemers gesproken.

Circulaire economie
De circulaire economie heeft aandacht van de gemeente in samenwerking met het platform 'Groene Hart Werkt' en de werkgroep 'Circulaire economie Midden-Holland'. In beleid en in de uitvoering neemt Gouda kansen voor circulariteit mee. Ook in onderwijshuisvestingsprojecten. Bijvoorbeeld het isoleren van de vernieuwbouw van de Goudse Waarden met 6000 spijkerbroeken. In 2023 komt ruimte voor circulaire bedrijvigheid op het Ecopark. Gouda is tevens toegetreden tot het bestuurlijk netwerk Circulaire Transitie Zuid-Holland.

Thema 4: Versterken onderwijs en tegengaan schooluitval

Met het onderwijs werkte Gouda aan een goed onderwijsaanbod, aan doorlopende leerlijnen en aan de voorwaarden opdat jongeren een startkwalificatie behalen.

Goudse Onderwijsagenda
De samenwerking tussen het Goudse onderwijsveld en de gemeente kwam goed op gang rond de thema's op de 'Goudse Onderwijsagenda':
- Taalontwikkeling - versterking educatief thuismilieu. Er is een onderzoeksproject Taalontwikkeling gestart, gefinancierd uit het budget Nationaal Programma Onderwijs;
- Doorlopende ontwikkelingslijnen/oriëntatie op loopbaan en beroep. Met subsidie van de 'Gelijke Kansen Alliantie' versterkten 2 voortgezet onderwijs (vo)-besturen en 2 primair onderwijs (po)-besturen de doorgaande lijn po-vo. Gouda-breed werd de doorgaande lijn techniek versterkt;
- Burgerschap – segregatie/verbinding onderwijs – thuis -vrije tijd. Er werden onderwijsprojecten uitgevoerd/gestart met als doel het bevorderen van kansengelijkheid en het tegengaan van onderwijssegregatie (zie onder Goudse Gelijke Kansen Agenda).

De Goudse schoolbesturen vo hebben in 2022 hun samenwerking versterkt door vaststelling van een 'Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen'.

Bij de uitvoering van de 'Goudse onderwijsagenda' werd de verbinding gelegd met het 'Nationaal Programma Onderwijs' en de 'Goudse Gelijke Kansenagenda'.

Doorlopende leer- en ontwikkellijnen
De overgang tussen voorschools onderwijs, basisonderwijs en voortgezet onderwijs werd in 2022 doorontwikkeld. Tevens werd ingezet op een soepele overgang van vmbo naar mbo om uitval te voorkomen. Jongeren werden vroegtijdig in aanraking gebracht met techniek en 21-eeuwse vaardigheden. Dat deed Gouda door de realisatie van een Techniekwerkplaats in de Chocoladefabriek en het afsluiten van een Gouds Techniekakkoord. Dit akkoord bouwt voort op de samenwerking die rondom Sterk Techniekonderwijs is ontstaan tussen onderwijs, bedrijfsleven en gemeente onder de noemer 'Techniek Talent Gouda'. Via de plannen vanuit dit Sterk Techniekonderwijs werden de mogelijkheden gecreëerd voor een doorlopende leerlijn techniek in de Goudse regio en zo duurzaam gewerkt aan inspirerend techniekonderwijs. Vanuit het CIV ST (project Precious Plastic Gouda) leren sinds 2022 op meerdere vmbo-scholen leerlingen hun eigen plastics shredder te bouwen.

Voor- en vroegschoolse educatie, onderwijsachterstandenbeleid en samenwerking Brede school en Weekendschool
Gouda zette in op het bestrijden van onderwijsachterstanden, binnen de landelijke kaders, ingevuld met gemeentelijk beleid. De rijksuitkering onderwijsachterstandenbeleid (OAB) werd via gemeentelijke subsidieregelingen doorgezet naar kinderopvangorganisaties, schoolbesturen, Brede school en Weekendschool. De uitvoerende organisaties werkten, waar mogelijk wijkgericht, samen aan een afgestemd en doorlopend OAB-aanbod voor de doelgroep. Zo was er een pilot met weekendschool-onderwijs onder schooltijd.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)
Gouda krijgt in de periode 1 augustus 2021 tot en met 31 juli 2025 een specifieke uitkering uit het NPO. De regeling is bedoeld voor maatregelen om onderwijsvertragingen in te halen die kinderen opliepen tijdens de coronapandemie (voorschoolse periode, primair- en voortgezet onderwijs). Het betreft onderwijsvertragingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak. De maatregelen moeten aansluiten op de behoeften van kinderen/jongeren en bij de interventies, die scholen al nemen. In 2022 is bekend geworden dat de einddatum is verschoven naar medio 2025 (in plaats van medio 2023).
- Eind 2021 zijn in het college de uitgangspunten voor het gemeentelijk NPO vastgesteld. Hiervoor is eerst draagvlak gezocht bij schoolbesturen en maatschappelijke organisaties. Het uitgangspunt is om vooral aan te sluiten bij bestaande taken van de gemeente en die te versterken of tijdelijk uit te breiden. Hoewel het om tijdelijke middelen gaat, wordt nagestreefd om met tijdelijke middelen een duurzaam effect te bereiken.
- De inzet van de gemeente Gouda bestond in 2022 uit twee fases. De eerste fase werd in het 1e kwartaal in 2022 afgerond. De gemeente heeft voor alle leeftijdsgroepen ingezet op het versterken van de door gemeente gefinancierde activiteiten waarop vertragingen zichtbaar zijn en extra inzet mogelijk is. In de 2e fase werd geïnventariseerd waar nog behoefte aan was. Ook deze activiteiten lopen of er ligt een plan om ze uit te gaan voeren. Zo hadden bijvoorbeeld de voortgezet onderwijs scholen behoefte aan extra laagdrempelige hulp op school. Dit is er na de zomervakantie ook gekomen. De meeste activiteiten lopen door in 2023. Dan zullen middelen ook deels gerichter worden ingezet op de scholen met de grootste problematiek.

Goudse Gelijke Kansen Alliantie (GKA) Agenda
- Er was een bovenschoolse 'Stimulansklas' met extra taalondersteuning en/of metacognitieve ondersteuning. Doelgroep: leerlingen met de cognitie mavo/havo/vwo, maar die vanuit hun thuissituatie onvoldoende ondersteuning krijgen om succesvol op mavo/havo/vwo te functioneren;

- Het Gelijke Kansen project ‘Diploma-ontwikkeling VSO’ werd afgerond met de eerste uitreiking van diploma’s aan de leerlingen van de Startbaan door de wethouder Onderwijs. Een landelijke primeur, waarvoor een wetswijziging nodig was;
- Er werd een nieuw addendum aan de GKA Agenda toegevoegd met als doel: het huidige (onvolledige en versnipperde) aanbod van gelijke kansen projecten verder aan te vullen, uit te bouwen en beter onder scholen en doelgroepen te communiceren. Doelgroep: leerlingen in groep 4 po t/m klas 3 vo die cognitief een hoger onderwijsniveau aankunnen dan ze nu veelal bereiken vanwege onvoldoende taalvaardigheid, ondersteuning vanuit thuis enz.

Versterken samenwerking jeugdhulp aansluiting op passend onderwijs
In 2022 zijn de volgende resultaten zowel regionaal als in Gouda behaald:
- De werkwijze integraal arrangeren (samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp) is ontwikkeld en beschreven in een brochure. Scholen zijn hierover geïnformeerd;
- Er is een Goudse routekaart gemaakt voor po en vo met de route naar zorg of ondersteuning;
- Alle scholen in Gouda hebben vaste contactpersonen bij het Sociaal Team (vanuit het NPO) en bij de gemeentelijke toegang jeugdhulp. Resultaat: de lijnen tussen onderwijs en zorg zijn korter geworden;
- Vanaf schooljaar 2022-2023 is weer een voorziening voor speciaal po cluster 4 kinderen gestart. Deze is ingepast bij SBO De Oostvogel. Er zijn verbouwingsmiddelen toegekend door de gemeente;
- Er is regionaal een dashboard ontwikkeld waarin data vanuit het onderwijs en jeugdhulp aan elkaar gekoppeld zijn. Doel: inzichtelijk krijgen op welke scholen het efficiënt is om jeugdhulp op een andere wijze te organiseren (bijvoorbeeld formatie financieren in plaats van individuele beschikkingen jeugdhulp);
- De pilot Raatsamen in Gouda werd in de eerste helft van 2022 geëvalueerd. Deze hulpverlening heeft als doel om thuiszitten te voorkomen en duurzame deelname aan onderwijs te bevorderen. Deze werkwijze is succesvol bij kinderen die op het moment van evaluatie een zorgtraject hebben;
- In de overstap po-vo is er een groep hoogbegaafde leerlingen die cognitief klaar is voor het vo, maar qua vaardigheden nog niet. Een pilot voor een groep 9 is in september 2022 gestart bij basisschool De Triangel.

Aanpak Laaggeletterdheid
Gouda is centrumgemeente voor de regio Midden-Holland. Samen met de regiogemeenten zoekt Gouda naar de beste manieren om laaggeletterden te bereiken. Voor de periode tot en met 2024 is een regionaal plan gemaakt. Daarin wordt op een brede manier samengewerkt met alle partijen die bij de aanpak laaggeletterdheid betrokken zijn. In 2022 is gewerkt aan een regionaal plan van aanpak ‘werkgevers’. Bij dit onderwerp ligt regionale samenwerking voor de hand. Eind 2022 zijn twee bedrijven gestart met taallessen op de werkvloer (waarvan één in Gouda). Dit krijgt een vervolg in 2023.

In 2022 is hard gewerkt om laaggeletterden te bereiken en ook het bereik van NT1-ers (laaggeletterden met Nederlands als eerste taal) te vergroten. In Gouda heeft in september voor het eerst de ‘ik wil leren’ campagne plaatsgevonden en hier kwamen 90 aanmeldingen uit voort (waarvan 10% NT1). Bij de campagne zijn buurtvoorlichters succesvol ingezet om het taalaanbod in de wijk te promoten. Bij Sagenn (de officiële aanbieder van taalcursussen) is voor het eerst een cursusgroep gestart met alleen NT1-ers. Ook de extra activiteiten van het Taalhuis in de zomer zijn goed bezocht, er zijn in totaal 103 deelnemers geweest.

Reductie schooluitval en bieden van kansen aan jongeren die een startkwalificatie willen behalen
Het percentage vsv’ers in de regio Zuid-Holland Oost bleef in 2022 met 1,95% ruim onder het landelijk gemiddelde van 2,34%. Landelijk staan we zelfs in de top 5 van best presterende regio’s. In Gouda lag het percentage met 2,08% in 2022 ook ruim onder het landelijk gemiddelde. Een belangrijke oorzaak van vsv is ongediplomeerde uitstroom naar werk (‘groenpluk’). In de aanpak daarvan werd de samenwerking gezocht met het WerkgeversServicepunt.

Bemiddelen maatschappelijke stages
Bemiddeling rond maatschappelijke stages is primair de verantwoordelijkheid van de vo-scholen. De gemeente faciliteerde in het kader van de maatschappelijke diensttijd (mbo/hbo) het netwerk ‘Samen voor Goud’.

Thema 5: Kosten efficiënte onderwijshuisvesting met duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen

Uitgangspunt is een goede balans tussen kosten én duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen, onder andere gebaseerd op een clustering van scholen.

Wat is het resultaat in 2022
- De realisatie van De Goudse Waarden – Heemskerkstraat is afgerond, opgeleverd en in gebruik genomen;
- De realisatie van De Startbaan (eerder Ark – Gemiva aan de Clematislaan) is afgerond, opgeleverd en in gebruik genomen. De oude locatie van De Ark (Luykenstraat) wordt in 2023 gesloopt en getransformeerd tot een park;
- Alle projecten uit het Uitvoeringsplan 1e tranche IHP 2020-2024 zijn gestart en in uitvoering:
  - Uitbreiding Johannes Calvijnschool. Afsprakenbrief is ondertekend, het Voorlopig- en Definitief Ontwerp zijn afgerond en de aanbesteding is afgerond;
  - Auris Taalplein – De Triangel. Voorlopig Ontwerp is afgerond en Definitief Ontwerp is ver gevorderd;
  - Uitbreiding en renovatie Kesper College. Het Voorlopig Ontwerp is afgerond en er is gestart met het Definitief Ontwerp;
  - Uitbreiding Al Qalam. De afsprakenbrief is ondertekend en het Voorlopig Ontwerp is gestart;

- Renovatie Casimirschool – locatie Herpstraat. Afsprakenbrief is ondertekend en er is gestart met het opstellen van een programma van eisen;
- Nieuwbouw Livingstoneschool. De startbrief is ondertekend en de afsprakenbrief wordt opgesteld;
- Sloop Gymzaal Hoogenburg. Voorbereidende onderzoeken voor sloop zijn uitgevoerd. Er wordt gekeken naar herbestemmingsmogelijkheden van het perceel;
- De voorzieningencluster in Westergouwe – KC De Ontdekkingsreizigers. Het voorlopig Ontwerp is afgerond, Definitief Ontwerp is vergevorderd en de aanbesteding is gestart. De huidige tijdelijke onderwijshuisvesting voor KC De Ontdekkingsreiziger is wederom uitgebreid met vier lokalen.

3.1.2 Eigen indicatoren

Taakveld	Omschrijving	Begroot	Streefwaarde	Stand 2022
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Aantal banen	36.300	Behoud van het aantal banen	36.900 (stand 2021)
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Aantal bedrijfsvestigingen	6.449	Behoud van het aantal bedrijfsvestigingen	7.590 (stand 2020)
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Leegstand kantoren als positie van gemeente met hoogste leegstand (Bron Cushman & Wakefield)	plek 11 (C&W, jan 2018)	Plek buiten top 10	Cushman & Wakefield geven de monitor niet meer uit. Leegstandspercentage in 2022: 5,12%* (2021: 5,62%)
4.3. Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Afname aantal jongeren zonder werk t/m 27 jaar	226	In de periode 2020-2023 daling realiseren van 100 jongeren (van 326 naar 226)	241 werkzoekende jongeren

** Leegstandspercentage: In Gouda staat niet elk leegstaand kantoorpand te huur of te koop. Dit leegstandspercentage is gebaseerd op gebouwen waarin aan het einde van het kalenderjaar minimaal 500 v.v.o. m2 kantoorruimte beschikbaar is of komt voor verhuur of verkoop. Het werkelijke leegstandspercentage ligt hoger. Bron: Kantorenmarkt monitor Provincie Zuid-Holland door Cushman & Wakefield.*

3.1.3 Wettelijk voorgeschreven indicatoren

Het BBV verplicht de gemeente om in de programma's te rapporteren over de realisatie van de maatschappelijke effecten aan de hand van voorgeschreven beleidsindicatoren, die gepubliceerd worden op waarstaatjegemeente.nl. De wetgever wil met deze kengetallen de vergelijkbaarheid tussen gemeenten vergroten. Alle gemeenten zijn immers verplicht deze kengetallen te publiceren. Veel kengetallen zijn echter niet van recente datum en sluiten vaak onvoldoende aan bij wat de gemeente zelf wil bereiken. Daarom heeft de gemeente naast de wettelijke verplichte indicatoren ook eigen indicatoren opgenomen. Daarnaast zijn in onderstaande tabel in voorkomende gevallen relevante referentiewaarden van voorgaande jaren en/of eigen streefwaarden toegevoegd.

Taakveld	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Streefwaarde	Realisatie
3. Economie	Functiemenging	%	2021	52,6	53,3	Gouda stuurt niet op deze indicator	2021: Gouda: 52,6% en Nederland: 53,3% (bron: Waarstaatjegemeente.nl); Gouda stuurt niet op deze indicator
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2021	151,6	165,1	Gouda stuurt niet op deze indicator	2021: Gouda: 151,6 en Nederland: 165,1 (bron: Gouda in Cijfers); Gouda stuurt niet op deze indicator
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2018	1,8	2,1	Gelijk blijven	Ja, dit cijfer is blijvend zeer laag in Gouda
4. Onderwijs	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2021	53	20	Afname	Nee, stijging ten opzichte van 2020 (toen 36 verzuimers in Gouda)
4. Onderwijs	Voortijdige school-verlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2018	2	1,9	Afname naar 1,75 (100 jongeren)	Nee, lichte stijging ten opzichte van 2020 (toen 1.60 % VSV voor Gouda)
			2021	1,9	1,9		

Toelichting

1. Het streefcijfer van 1,75% is gebaseerd op de landelijke gerealiseerde cijfers van schooljaar 2016-2017. Van alle vo- en mbo-leerlingen/studenten samen (tot 23 jaar) verliet in 2016-2017 1,75% het onderwijs zonder startkwalificatie. Aangezien de uitval landelijk sindsdien licht stijgt, is ingezet op 1,75% als streefcijfer.
Die licht stijgende trend zet zich landelijk en ook in onze regio door. Daarom is het streefcijfer niet gehaald. De regio Gouda scoort in landelijk perspectief overigens goed. Gouda zit in de top 5 van regio's met de minste schooluitval.

Het is overigens lastig om de stijging precies te duiden. Het lijkt deels te maken te hebben met ‘groenpluk’; door de aantrekkende economie stoppen meer jongeren met hun opleiding om te gaan werken.

3.1.4 Wat heeft het gekost?

3.1.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	22.970	25.042	23.769	1.274
Baten	-9.414	-9.747	-10.333	586
Saldo van baten en lasten	**13.556**	**15.295**	**13.436**	**1.859**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-148	-456	-188	-268
Gerealiseerd resultaat	**13.407**	**14.839**	**13.248**	**1.591**

3.1.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld zijn de lasten, de baten en het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Lasten / Baten	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
2.4 Economische havens en waterwegen	Lasten	1.174	1.391	1.275	116
2.4 Economische havens en waterwegen	Baten	0	0	0	0
Saldo		**1.174**	**1.391**	**1.275**	**116**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten	824	379	318	61
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-756	-100	-80	-20
Saldo		**68**	**279**	**237**	**42**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Lasten	227	209	242	-33
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Baten	-153	-153	-139	-15
Saldo		**73**	**55**	**103**	**-48**
3.4 Economische promotie	Lasten	3.028	3.837	3.957	-120
3.4 Economische promotie	Baten	-770	-1.575	-1.701	125
Saldo		**2.257**	**2.261**	**2.256**	**5**
4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	7.360	8.203	7.842	362
4.2 Onderwijshuisvesting	Baten	-312	-425	-515	90
Saldo		**7.048**	**7.778**	**7.326**	**452**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lasten	10.358	11.024	10.136	888
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Baten	-7.422	-7.493	-7.898	405
Saldo		**2.935**	**3.530**	**2.238**	**1.292**
Totaal saldo taakvelden		**13.556**	**15.295**	**13.436**	**1.859**

3.1.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Saldo	V/N
2.4 Economische havens en waterwegen	**116**	**V**
Voorgesteld wordt het budget voor baggerwerkzaamheden Oostpolder door te schuiven naar volgend jaar. Dan zal de aanbesteding en uitvoering pas plaatsvinden. In 2022 zijn alleen voorbereidende werkzaamheden gedaan, zoals onderzoek naar de baggerkwaliteit en flora en fauna.	125	V
Diverse kleine verschillen.	9	N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**41**	**V**
Diverse kleine verschillen.	41	V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	**48**	**N**
Diverse kleine verschillen.	48	N
3.4 Economische promotie	**5**	**V**
Een voordeel van € 50.000 wordt veroorzaakt door een vertraging in de uitvoeringsplannen en besteding van de middelen Transformatie Goudse Poort. Voorgesteld wordt om dit bedrag in 2023 opnieuw beschikbaar te stellen.	50	V
Diverse kleine verschillen.	45	N

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Saldo	V/N
Gouda750: Ten opzichte van de bijgestelde begroting is er een exploitatienadeel opgetreden van € 86.000. Dit nadeel kon binnen hetzelfde taakveld gecompenserd worden, onder meer door een batig saldo op Stadsmarketing.	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	**452**	**V**
De sloop van de Ark was in 2022 verwacht maar is nog niet gerealiseerd. Hier tegenover staat dat de onttrekking aan de reserve onderwijshuisvesting ook niet wordt gedaan.	268	V
In 2022 is een tweetal IHP-projecten later gestart dan gepland door een langere aanloopfase. Daardoor vakken de kosten voor externe inhuur voor deze projecten lager uit.	118	V
Op basis van recent gemaakte afspraken met Kinderopvang, zijn de huurinkomsten toegenomen. Het gebruik van leslokalen is toegenomen waardoor de inkomsten uit medegebruik ook zijn toegenomen.	89	V
Diverse kleine verschillen	23	N
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**1.293**	**V**
Bureau Leerlingzaken kiest er al jaren voor om de trajectbegeleiding in eigen hand te houden en niet uit te besteden. Hierdoor houden we jaarlijks een beperkt deel van het geoormerkte RMC-budget over, dat de gemeente Gouda rechtstreeks van het Rijk ontvangt voor RMC-taken in zeven gemeenten in Midden-Holland en de Rijnstreek. Dit heeft in de jaren tot 2020 geleid tot een opgebouwde reserve. Deze kunnen we besteden binnen de RMC-opdracht. Voorgesteld wordt om het restantbudget opnieuw beschikbaar te stellen in 2023.	577	V
Deze post is in de primitieve begroting 2022 opgenomen. Bij de overgang naar een nieuwe methodiek van salarislasten begroten is deze post ten onrechte niet meegenomen. In de begroting 2023 is deze post wel correct opgenomen. Op taakveld 0.4 uit zich dit in een nadeel.	649	V
Vanuit het budget van Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE) is geld overgeheveld naar Kindgebonden Financiering (KGF) . De uitgaven zijn lager uitgevallen.	115	V
Diverse kleine verschillen.	48	N

3.1.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Verschil	V/N
Reserve onderwijshuisvesting: de kosten voor de sloop van het schoolgebouw de Ark zou worden verrekend met de reserve onderwijshuisvesting. De sloop vindt niet in 2022, maar in 2023 plaats, waardoor er in 2022 geen verrekening met de reserve plaatsvindt.	268	N
Totaal	**268**	**N**

3.1.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

Verbonden partijen	Doel
Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland	De Groenalliantie behartigt de bovengemeentelijke belangen van het beheer en de ontwikkeling van groengebieden zoals het behoud en de versterking van de groen- en recreatieve verbindingen, de landschappelijke kwaliteiten en de biodiversiteit binnen de groengebieden, evenals de bevordering van de leefbaarheid en de toeristische aantrekkingskracht.
Bedrijvenschap Regio Gouda	Het Bedrijvenschap regio Gouda ontwikkelt in opdracht van de gemeenten Gouda, Waddinxveen en Zuidplas het regionale bedrijventerrein Gouwe Park.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en invordering van de lokale belastingen voor het Hoogheemraadschap van Rijnland en elf gemeenten. Daarnaast bepaalt de BSGR de hoogte van de WOZ-waarden voor alle onroerende zaken in de deelnemende gemeenten.

Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland
Een prettige woon- en leefomgeving voor medewerkers is een aspect dat voor bedrijven een belangrijke rol speelt bij de keuze voor een vestigingsplaats. Met haar historische binnenstad en aantrekkelijke omgeving met gevarieerde recreatieve mogelijkheden, biedt Gouda deze prettige woon- en leefomgeving. De recreatiegebieden van Groenalliantie Midden-Holland in Gouda en de bredere regio zijn hierin ook van groot belang. Deze gebieden zijn de afgelopen periode verder ontwikkeld op het gebied van inrichting, waarbij de Groenalliantie inspeelt op verschillende doelgroepen: actieve recreatie, beleven en gebruiken. Op die manier voegen de recreatiegebieden een meerwaarde toe aan het grotere maatschappelijk en economische perspectief van Gouda.

De Groenalliantie heeft in 2022 geïnvesteerd in nieuwe projecten die recreatieve meerwaarde bieden. Dit gebeurt binnen de kaders van het Ontwikkel- en beheerplan en bijbehorende investeringsagenda. Voor de uitvoering van de projecten in de investeringsagenda tot en met 2025 is de aanpak beschreven in het in 2022 vastgestelde programma ‘Groen voor Iedereen’. De Groenalliantie heeft de organisatiekracht om samenwerkingen en allianties aan te gaan. Onder andere door deelname aan overlegtafels op gebiedsniveau worden op regionale schaal duidelijke en afgestemde afspraken gemaakt

over de inhoud en (co-) financiering van ambities en wensen. Daarnaast wordt op basis van projecten samenwerking gezocht met gebruikers, gebruikersgroepen, exploitanten, ondernemers en andere terreinbeheerders.

Bedrijvenschap Regio Gouda
In 2022 is de liquidatierekening opgesteld welke heeft geleid tot een goedkeurende accountantsverklaring. De liquidatierekening is ter instemming voorgelegd aan de raden van de drie deelnemende gemeenten. Na verwerking van eventueel ingediende zienswijzen zal de liquidatierekening formeel worden vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zuidplas, dit in de hoedanigheid als rechtsopvolger. Dit zal plaatsvinden in het 2e kwartaal van 2023.

Het resterend voordelig saldo is eind 2022 aan de drie deelnemende gemeenten uitgekeerd.

Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland
De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de marktgelden en toeristenbelasting als algemeen dekkingsmiddel. De aanslagen zijn overeenkomstig de betreffende belastingverordeningen opgelegd.

Met ingang van 1 januari 2022 geldt een registratieplicht voor toeristische verhuur. Deze registratieplicht levert nieuwe belastingplichtigen voor toeristenbelasting op.

De belastingaanslagen voor deze belastingplichtigen worden in de loop van 2023 opgelegd.

3.2 Energie en klimaat

Lasten * € 1.000
28.085

Baten * € 1.000
30.596

Percentage van totale uitgaven
9%

Waar staat het programma voor?

Het klimaat verandert. Er is steeds vaker sprake van weersomstandigheden die droogte, hitte en wateroverlast veroorzaken. Dit heeft gevolgen voor de woon- en leefomgeving. Dit programma beschrijft de inzet van de gemeente op het gebied van klimaatadaptatie, groen en water, bodemdaling en energietransitie. De ambitie is om in 2040 CO2-neutraal en aardgasvrij te zijn. Zo werkt de gemeente aan de toekomstbestendige stad voor de volgende generaties.

Wat heeft Gouda bereikt?

Klimaatadaptatie: water en groen

In 2022 zijn meerdere acties uitgevoerd om de kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering te verminderen. Bij projecten in de openbare ruimte en ruimtelijke ontwikkelingen is het meekoppelen van klimaat- en groenopgaven een uitgangspunt. Samen met inwoners zorgt de gemeente voor het behouden en uitbreiden van het groen in de stad. De inzet op meer en kwalitatief beter groen draagt bij aan de biodiversiteit en het tegengaan van overlast van water, hitte en droogte.

Bodemdaling

Gouda ligt in een gebied met sterke bodemdaling. Dit heeft impact voor overheden, bewoners en ondernemers. Alle kennis en instrumenten die de gemeente samen met partners opdoet dragen bij aan een toekomstbestendige stad en regio. In 2022 is de Toolbox Stevige Steden opgeleverd, waarmee deze kennis voor iedereen toegankelijk wordt. Ook het Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen, dat in 2022 is gevestigd in Gouda, gaat een belangrijke rol spelen in het delen van kennis en informatie.

Energietransitie: gasloos bouwen en wonen

De gemeente wil de stad voorbereiden op de energietransitie. De energietransitie vraagt aanpassingen aan elk pand in Gouda. Keuzes kunnen daarom alleen met inwoners worden gemaakt. In 2022 zijn vele gesprekken gevoerd om te komen tot een gezamenlijke aanpak in Plaswijck Kern en Middenwillens-West. Het Gouds Isolatieprogramma is door de raad vastgesteld. Er zijn verschillende acties uitgevoerd om energiebesparing te stimuleren. In het Mobiel Energieloket kan iedereen terecht voor tips en informatie. En het eerste deel gemeentelijk vastgoed is verduurzaamd.

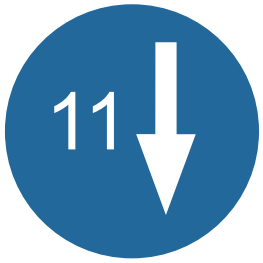
Wat zijn de belangrijkste indicatoren?

minder restafval per inwoner: 2kg minder dan in 2019 en 81kg minder dan in 2016

geen metingen van meer of minder openbaar groen in de bestaande stad

11 kiloton meer CO2 uitstoot door de gebouwde omgeving dan het jaar ervoor, na jaren van afname

3.2.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Duurzaamheid

In 2022 is een start gemaakt met de verkenningen die moeten leiden tot een integraal duurzaamheidsplan met routekaart richting een CO2-neutraal Gouda in 2040. Dit is een samenspel van bestaand beleid waaronder de warmtetransitie en verduurzaming gemeentellijk vastgoed. Dit krijgt in 2023 verder vorm.

Klimaatadaptatie: water en groen

Verminderen kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering

Bij meerdere bouwontwikkelingen in de stad is de Structuurvisie Groen toegepast en zijn afspraken hierover vastgelegd in een overeenkomst. Bij de Blaauwe Haan en Livingstonelaan wordt respectievelijk 2.500m2 en 958m2 openbaar groen aangelegd.

Vanuit het Groenfonds zijn diverse locaties in de stad vergroend. Bij het Spinnewiel is 1.080 m2 aan stenen verwijderd en groen teruggekomen. Ook op de Koningin Wilhelminaweg, Verloren Kost en Karnemelksloot is verharding verwijderd en vergroend. In 2022 is in totaal 1.320m2 grijs omgezet naar groen. Ten slotte zijn er gerichte acties geweest van onder andere Gouda Bruist en de Tuinambassadeurs, zoals de actie ‘Tegel eruit, Plant erin’ en de aanleg van nieuwe geveltuintjes.

In 2022 zijn in de wijk Kort Haarlem en in de Wilhelmina van Pruisenlaan extra groen en een robuust hemelwatersysteem aangelegd. De werkzaamheden in de Vogelbuurt zijn gestart.

In het najaar was het nationale Boomfeestdag 2022. Door 25 kinderen van twee scholen zijn tien bomen geplant.

Om inwoners te enthousiasmeren en informeren over groen en klimaatadaptatie zijn in 2022 vele acties georganiseerd. Bijvoorbeeld de duurzame markt, waar informatie gegeven werd over klimaatadaptatie, groene daken, afkoppelen en het aanleggen en belang van groen. Daarnaast zijn er ook kleinere acties uitgevoerd, zoals de boomspiegeldag, een bierviltjesactie en tegelophaalacties. Ook heeft de gemeente zes regentonnen aangeschaft die tijdens bijeenkomsten getoond worden.

Via huis-aan-huis bladen en sociale media zijn inwoners regelmatig geïnformeerd over werkzaamheden van de gemeente zoals ecologisch bermbeheer, natuurlijke oevers en grijs-wordt-groen initiatieven.

Eind 2022 zijn voor de derde keer tijdens een feestelijke bijeenkomst negen bomen geplant voor negen Goudse baby’s. Ouders, grootouders en kinderen waren hierbij aanwezig. Op deze dag werd ook het bordje onthuld waarop de negen namen van de baby's geschreven staan.

Het jaarlijkse lidmaatschap van Stichting Steenbreek is in 2022 verlengd.

In 2022 hebben 98 perceeleigenaren gebruik gemaakt van de subsidieregeling groen-blauwe daken. Er is in totaal 2.090 m2 groen dak aangelegd. Naast de subsidie groen-blauwe daken is er ook subsidie voor de aanschaf van een regenton. Hier hebben 232 inwoners gebruik van gemaakt.

Het Rijk heeft in 2021 de Impulsregeling Klimaatadaptatie gelanceerd. In 2022 is subsidie aangevraagd voor uitvoeren van extra klimaatadaptieve maatregelen bij de projecten Wilhelmina van Pruisenlaan en de Middenmolenlaan. Daarnaast is subsidie aangevraagd om de vergroeningsprojecten te verbreden en extra geveltuinen aan te leggen in de wijk Kort Haarlem. De subsidie is toegekend.

In 2021 is subsidie aangevraagd voor het vergroenen van schoolpleinen. De Goejanverwelleschool heeft hier gebruik van gemaakt. In 2022 is ongeveer 25% van het schoolplein van de Goejanverwelleschool onthard en vergroend.

In 2022 zijn diverse acties van de vastgestelde klimaatadaptatiestrategie uitgevoerd. Klimaatadaptatie is actief onder de aandacht gebracht bij onderwijsinstellingen. Kennis wordt frequenter gedeeld door middel van actievere deelname in de samenwerkingsverbanden. Daarnaast is er een pilot gestart om het bedrijventerrein Gouwespoor gezamenlijk met de ondernemers klimaatadaptief in te richten. Ook is er intensief contact met de woningcorporaties over het thema klimaat.

Het Convenant Klimaatadaptief Bouwen is bij meerdere projecten toegepast, zoals bijvoorbeeld in de projecten Lombok, Engelvaartlocatie, Hotelkavel en Stavorenweg.

Verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit

In 2022 is het meetnet Biodiversiteit en waterkwaliteit in Gouda opgezet en uitgevoerd. Deze nulmeting laat zien hoe het staat met de biodiversiteit en waterkwaliteit in Gouda. De nulmeting geldt als referentiesituatie. Ook inwoners konden hun meting doorgeven via de website www.waarneming.nl

Om bewoners te informeren en enthousiasmeren zijn in 2022 meerdere excursies georganiseerd, waaronder een vleermuizenexcursie.

Ook in 2022 zijn, waar mogelijk, bermen ecologisch beheerd en natuurlijke oevers aangelegd. Duikers zijn waar nodig vergroot om het watersysteem te verbeten, zoals bijvoorbeeld bij het Oranjeplein.

Gemeente Gouda heeft zich aangesloten bij de 'Regiowerkgroep Biodiversiteit Midden-Holland.

Bodemdaling

Gouda heeft veel ervaring met het omgaan met bodemdaling. Afgelopen jaren is deze kennis verder ontwikkeld in samenwerking met andere overheden en kennisinstituten. Deze kennis is nodig om de stad leefbaar en aantrekkelijk te houden. De gemeente deelt de kennis met woningeigenaren, scholieren, bedrijven en overheden.

Kaderplan Bodemdaling Binnenstad

In 2022 kon het ontwerpproces voor de peilscheiding opnieuw worden opgepakt, na een besluit van de raad eind 2021 om deze niet meteen doorvaarbaar aan te leggen. De aanleg van peilscheiding is belangrijk om het waterpeil in de

laagste delen van de binnenstad te verlagen. Inwoners hebben nu veel overlast door het hoge waterpeil: het zorgt voor vochtproblemen in huis en overstromingen bij stevige buien.

Twee onderzoeken in het kader van het Kaderplan Bodemdaling Binnenstad zijn in 2022 afgerond: het onderzoek naar 'hoogteverschillen' en het onderzoek naar de riolering op privéterrein. Voor het eerste onderzoek is verkend wat de gevolgen zijn van hoogteverschillen door bodemdaling op de langere termijn. Voor vier locaties in de binnenstad is de verwachte situatie over 50 en 100 jaar in beeld gebracht. Aan de hand daarvan is met verschillende stakeholders besproken welke problemen en oplossingen mogelijk zijn.
Het onderzoek naar riolering op privéterrein maakt opnieuw duidelijk dat gemeente en inwoners, en inwoners onderling goed moeten samenwerken. Vanouds ligt de riolering ook achter de woningen en zijn inwoners verantwoordelijk voor beheer en onderhoud. Samen met de bewoners is de ligging van de riolering bij dat blok woningen in kaart gebracht. Er is besproken welke opties er zijn om het hemelwater apart af te voeren en vooral hoe de rioolvervanging het beste aangepakt zou kunnen worden. In 2023 wordt de haalbaarheid van de ideeën onderzocht.

Platform Slappe Bodem
Ook in 2022 zette de gemeente zich actief in voor de Coalitie Stevige Steden, ontstaan uit de Goudse Coalitie Stevige Stad, en voor het Platform Slappe Bodem (PSB). Partijen binnen het PSB zorgen ervoor dat bodemdaling niet alleen op de agenda blijft, maar dat er ook structureel middelen komen voor innovatie en wetenschappelijk onderzoek.

Regiodeal Bodemdaling Groene Hart
Met de Regio Deal Bodemdaling Groene Hart werken Rijk en regio samen aan het ontwikkelen van nieuwe handelingsperspectieven voor bewoners, bedrijven en overheden voor het omgaan met de gevolgen van bodemdaling in het Groene Hart. Gouda heeft daarin twee projecten ingediend.
De Toolbox Historische Binnensteden is eind 2022 opgeleverd. Met deze toolbox zijn de beleidsinstrumenten en handelingsperspectieven die in Gouda zijn ontwikkeld verder ontwikkeld en verspreid. Historische steden in Nederland kunnen deze toolbox gebruiken bij hun aanpak van aan bodemdaling gerelateerde problemen.

In 2022 is het nationaal Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen gevestigd aan de Markt in Gouda. In het voorjaar van 2023 vindt de officiële opening plaats. Samen met Platform Slappe Bodem, de Coalitie Stevige Steden, Kenniscentrum Aanpak Funderingsproblematiek (KCAF) en andere kennisinstellingen is een werkplan opgesteld. Ook het Nationaal Kennisprogramma Bodemdaling is onderdeel geworden van het kenniscentrum. Daarnaast is Campus Gouda betrokken, om de triple helix-samenwerking in de stad en regio op het gebied van bodemdaling te versterken.

Voor de vestiging van het Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen en Campus Gouda is begin 2022 het rijksmonumentale pand Arti Legi aan de Markt strategisch verworven.

Energietransitie: gasloos bouwen en wonen
Na het vaststellen van de Regionale energiestrategie 1.0 Midden-Holland (RES) en de Transitievisie Warmte (TVW) in 2021 heeft 2022 in het teken gestaan van het opstarten van de uitvoering.

Regionale Energiestrategie
Om de doelstellingen uit de RES te realiseren is in 2022 het Servicepunt Energietransitie Bedrijven opgericht. Dit servicepunt ondersteunt bedrijven in Midden-Holland bij het realiseren van duurzame opwek en energiebesparing.
Verder is medio 2022 de RES Tussenrapportage opgeleverd. Hierin is uiteengezet wat de regio heeft gerealiseerd en wat er nog moet gebeuren om de duurzaamheidsdoelstellingen van 2030 te behalen.
Daarnaast is gewerkt aan een beleidskader Lokaal Eigendom en een uitnodigingskader voor zon op land. Beiden zullen in 2023 aan de raad worden voorgelegd.
Afgelopen jaar werd ook duidelijk dat Rijkswaterstaat het programma Opwek Energie op Rijksgrond (OER) zal uitbreiden met de in de RES 1.0 daarvoor aangewezen infrastructuur, te weten de A12, A20 en N11.

Transitievisie Warmte en Gouds isolatieprogramma
In de TVW zijn twee buurten aangewezen om te starten met nadere uitwerking van de plannen om aardgasvrij te worden. In Plaswijck Kern zijn voorbereidende gesprekken geweest met de verschillende stakeholders om tot een gezamenlijke aanpak te komen en is contact gelegd met diverse bewonersinitiatieven. In Middenwillens West is de eerste bewonersavond geweest om de mogelijkheden en wensen te bespreken.

Eind 2022 is het Gouds Isolatieprogramma (GIP) door de raad vastgesteld. Het GIP is een plan om ervoor te zorgen uiteindelijk alle woningen van Gouda in 2040 op het niveau van ‘de standaard ’ zitten en daarmee klaar zijn voor aardgasvrij verwarmen. In het GIP is voor 2023 en 2024 een uitvoeringsprogramma opgenomen met concrete maatregelen en doelgroepen waar mee gestart gaat worden. Het GIP vormt hiermee de structurele voortzetting en inbedding van de vele acties die onder de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) en RRE Woningen zijn opgezet. Na deze incidentele rijkssubsidies is er nu vanuit het rijk structureel geld beschikbaar gesteld waarmee het GIP in ieder geval deels kan worden gefinancierd.

Bij het vaststellen van de TVW werd ook geld beschikbaar gesteld voor initiatieven uit de verkenningsblokken. Met dit geld is de subsidieregeling Samen naar Duurzame Warmte (SDW) gefinancierd. Met deze regeling konden inwoners subsidie aanvragen om onderzoek naar alternatieven voor aardgas te financieren. In 2022 is één maal gebruik gemaakt van SDW, maar er zijn meerdere buurten en een bedrijventerrein die een aanvraag voorbereiden.

Tot slot is gestart met het proces om tot afspraken over de governance van warmtenetten te komen. Middels een *deep dive* is met partners in de stad en experts gesproken over verschillende vormen governance. Dit gesprek zal in 2023 verder worden gevoerd.

Acties 2022
Met eigen budget, RREW en specifieke uitkering voor energiearmoede zijn in 2022 veel verschillende acties uitgevoerd. Reeds bestaand en doorgezet zijn onder andere de campagne 'Dit doen wij, wat doe jij', de energiecoaches, junior energiecoaches, VvE-adviezen, subsidie Samen Aardgasvrij Gouda (SAG), duurzame markt, duurzame huizenroute en kortingsbonnen voor kleine maatregelen.

Nieuw in 2022 was de oplevering van het mobiele energieloket. Dit loket staat inmiddels regelmatig ergens in Gouda en vormt daarmee een laagdrempelige manier voor inwoners om vragen te stellen over verduurzaming van de eigen woning.

Ook nieuw was de Goudse subsidieregeling Samen naar Duurzame Warmte (SDW). Met deze regeling konden inwoners meer substantiële bedragen aanvragen om onderzoek naar alternatieven voor aardgas te financieren. Onder de SAG-regeling was de maximale subsidie daarvoor te laag. In 2022 is één maal gebruik gemaakt van SDW, maar er zijn meerdere buurten en een bedrijventerrein die een aanvraag voorbereiden. Voor de subsidieregeling voor het slim instellen van de cv-ketel en radiatoren ('waterzijdig inregelen') bleek weinig belangstelling.

Energiearnoede
In het kader van de aanpak energiearmoede is in 2022 gestart met een klusteam. Zij bezoeken huurders van de woningcorporaties waar energiearmoede wordt verwacht (laag inkomen in combinatie met een EFG-energielabel). Ze geven advies over energiebesparing, delen producten uit en waar nodig brengen ze dit meteen aan in huis. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het aanbrengen van tochtstrips, brievenbusborstel en radiatorfolie of het vervangen van gloeilampen door LED-lampen en een waterbesparende douchekop.
Er is een folder ontwikkeld met 15 eenvoudige energiebesparende maatregelen. De folder bestaat vooral uit pictogrammen, met korte toelichting in het Nederlands, Arabisch en Engels om zo veel mogelijk mensen te bereiken. Deze is verspreid via het Sociaal team Gouda, via IN-Gouda (ca. 40 sociaal maatschappelijke organisaties) en bij alle buurthuizen in de stad. Verder zijn bij de Voedselbank energiebesparende materialen uitgedeeld en is er contact gelegd met de moskeeën in de stad om ook daar een uitdeelactie te starten.
Tot slot nam de gemeente deel aan verschillende bewonersavonden om ook daar de mogelijkheden om met kleine maatregelen energie te besparen toe te lichten.

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed
De gemeente Gouda heeft in de afgelopen jaren de eerste stappen gezet in de verduurzamingsopgave van het gemeentelijk vastgoed. De eerste fase is in 2022 grotendeels afgerond. In lijn met de ambitie uit het bestuursakkoord wordt in 2023 verdere invulling gegeven aan de tweede fase. Doel is in de tweede helft van 2023 een routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed op te leveren. De routekaart geeft een integraal beeld van de wijze waarop de gemeente Gouda invulling geeft aan de verduurzamingsambitie van haar vastgoed.

Milieu
In 2022 zijn de nieuwe geluidskaarten voor de komende vijf jaar opgesteld. In 2023 wordt daaruit volgend het Actieplan Geluid opgesteld. In samenwerking met de ODMH zijn door de exploitant van reclamepanelen maatregelen genomen om de ervaren geluidshinder van de reclamepanelen te verminderen.

Als deelnemer van het Schone Lucht Akkoord zet de gemeente zich in om de luchtkwaliteit de bevorderen. Uit evaluatie van de genomen maatregelen blijkt dat Gouda op koers ligt om de ambitie van 50% gezondheidswinst in 2030 te behalen.

Bodemkwaliteit blijft de aandacht hebben van gemeente in samenwerking met de ODMH. Na vaststelling van beleid voor PFAS in 2021 wordt in 2023 de Nota Bodembeheer geactualiseerd.

3.2.2 Eigen indicatoren
Het dashboard Duurzaamheid biedt aanvullend op deze eigen indicatoren een overzicht van diverse indicatoren op het gebied van duurzaamheid. Dit dashboard verschijnt elk jaar in de periode mei-juni. Daarnaast bevat de evaluatie van de Structuurvisie Groen en het Groenfonds, die in dezelfde periode verschijnt, indicatoren op het gebied van groen.

Taakveld	Omschrijving	Begroot	Streefwaarde	Stand 2022
7. Volksgezondheid en milieu	Bomenbalans	23.002	Toename. Minimaal 22.500 bomen in openbaar gebied (peil 2017)	23.799 (incl. fase 1 Westergouwe)

Taakveld	Omschrijving	Begroot	Streefwaarde	Stand 2022
7. Volksgezondheid en milieu	Groenbalans	2.050.411	Toename. Minimaal 2.043.560 m^2 groen (peil 2019) exclusief Westergouwe	2.091.640 m2 (incl. fase 1 Westergouwe)
7. Volksgezondheid en milieu	Groenherstel	5.000	Toename aantal m^2 openbaar groen in bestaande stad, exclusief Westergouwe	Er zijn in 2022 geen metingen uitgevoerd.

Toelichting algemeen:
Het dashboard Duurzaamheid biedt, aanvullend op deze eigen indicatoren, een overzicht van diverse indicatoren op het gebied van duurzaamheid. Daarnaast bevat de evaluatie van de Structuurvisie Groen en het Groenfonds, die jaarlijks in mei verschijnt, indicatoren op het gebied van groen.

Toelichting bomenbalans:
Er zijn 797 meer bomen geregistreerd dan in 2021. Dit komt deels door nieuwe aanplant en deels door zaailingen in bosplantsoen die nu apart als boom kunnen worden aangemerkt. Daarnaast zijn afgelopen jaar de bomen in fase 1 van Westergouwe meegeteld.

Toelichting groenbalans:
Er is geen meting uitgevoerd naar de toe- of afname van het areaal groen.

3.2.3 Wettelijk voorgeschreven indicatoren

Het BBV verplicht de gemeente om in de programma's te rapporteren over de realisatie van de maatschappelijke effecten aan de hand van voorgeschreven beleidsindicatoren, die gepubliceerd worden op waarstaatjegemeente.nl. De wetgever wil met deze kengetallen de vergelijkbaarheid tussen gemeenten vergroten. Alle gemeenten zijn immers verplicht deze kengetallen te publiceren. Veel kengetallen zijn echter niet van recente datum en sluiten vaak onvoldoende aan bij wat de gemeente zelf wil bereiken. Daarom heeft de gemeente naast de wettelijke verplichte indicatoren ook eigen indicatoren opgenomen. Daarnaast zijn in onderstaande tabel in voorkomende gevallen relevante referentiewaarden van voorgaande jaren en/of eigen streefwaarden toegevoegd.

Taakveld	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Streefwaarde	Realisatie
7. Volksgezondheid en milieu	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2016	199	189	100 kg in 2022	112 kg in 2022
			2021	119	169		
7. Volksgezondheid en milieu	Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2019	4,3	20,1	5%	nog geen cijfers over 2021
			2020	6,7	26,8		

Toelichting omvang huishoudelijk restafval: de hoeveelheid restafval per inwoner is ook in 2022 gelijk gebleven. Deze trend is ook landelijk te herkennen. Inwoners lijken minder bereid hun afval te scheiden. Ten opzichte van het referentiejaar is er nog steeds sprake van een afname van 87 kg per inwoner.

Toelichting percentage hernieuwbare elektriciteit: de cijfers van 2020 zijn de meest actuele cijfers in de Klimaatmonitor. Het berekende percentage hernieuwbare elektriciteit voor 2020 is 6,7%. De berekende hoeveelheid hernieuwbare elektriciteit is 61TJ voor 2020. Dit is een flinke toename ten opzichte van 10TJ in 2015.

3.2.4 Wat heeft het gekost?

3.2.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	29.804	28.253	28.085	168
Baten	-30.924	-30.396	-30.596	200
Saldo van baten en lasten	**-1.119**	**-2.143**	**-2.511**	**368**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-1.000	-1.400	-1.400	0
Gerealiseerd resultaat	**-2.119**	**-3.543**	**-3.911**	**368**

3.2.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven. Een positief bedrag (+) laat zien hoeveel geld dit taakveld de gemeente per saldo heeft gekost.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Lasten / Baten	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
7.2 Riolering	Lasten	17.071	14.256	15.386	-1.130
7.2 Riolering	Baten	-18.920	-17.943	-18.148	205
Saldo		**-1.849**	**-3.687**	**-2.762**	**-925**
7.3 Afval	Lasten	10.284	9.794	9.426	367
7.3 Afval	Baten	-12.004	-11.513	-11.681	168
Saldo		**-1.719**	**-1.719**	**-2.254**	**535**
7.4 Milieubeheer	Lasten	2.449	4.204	3.273	930
7.4 Milieubeheer	Baten	0	-940	-768	-172
Saldo		**2.449**	**3.264**	**2.506**	**758**
Totaal saldo taakvelden		**-1.119**	**-2.143**	**-2.511**	**368**

3.2.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
7.2 Riolering	**925**	**N**
Per saldo treedt een nadeel op. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat er meer onderhoud is gepleegd (deels doorgeschoven uit 2021) en door een juridische procedure.	431	N
Er wordt meer gedoteerd aan de voorziening. Dit is vooral om te voorkomen dat het egalisatiedeel niet negatief komt te staan.	561	N
De opbrengst heffingen is iets hoger dan verwacht. Dit wordt veroorzaakt door de aanslagen die in 2022 over voorgaande jaren zijn opgelegd.	67	V
7.3 Afval	**535**	**V**
De lasten zijn per saldo lager dan begroot. Dit wordt onder andere veroorzaakt door meevallers op kapitaallasten en bij inzameling en verwerking van afval en door tegenvallers op afvalverwijdering (opruimen van dumpingen en bijplaatsingen).	368	V
De inkomsten exclusief heffingen zijn hoger dan verwacht. Dit betreft opbrengsten gescheiden afvalinzameling en verwerking afval	311	V
De opbrengst (afvalstoffenheffing en reinigingsrechten) is lager dan geraamd. Er wordt minder afval ingezameld dan verwacht. Dat is op zich een goed teken. Dat betekent dat mensen het afval beter scheiden.	97	N
Omdat er per saldo een voordeel optreedt, is de benodigde onttrekking aan de egalisatievoorziening lager dan geraamd.	47	N
7.4 Milieubeheer	**758**	**V**
Een voordeel van € 450.000 treedt op bij het Programma Energietransitie, voornamelijk door herprogrammering van de activiteiten en de niet-voorziene ontvangst van middelen Klimaatakkoord. Voorgesteld wordt om deze programmagelden in 2023 opnieuw beschikbaar te stelllen en toe te voegen aan de in te stellen reserve Klimaat en Energie.	450	V
Diverse voordelen op een aantal individuele budgetten Duurzaamheid en Milieubeheeer	101	V
Gouda heeft een definitieve beschikking ontvangen waarin opgenomen is dat het restant van de SiSa C1-middelen Regeling Reductie Energiegebruik niet hoeft te worden terugbetaald. Dit bedrag valt vrij in het rekeningeresultaat, voorgesteld wordt om dit toe te voegen aan de nog in te stellen Reserve Klimaat en Energie.	207	V

3.2.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Verschil	V/N
Geen toe te lichten mutaties op reserves onder dit programma.		
Totaal	**0**	**V**

3.2.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf Verbonden Partijen.

Verbonden partijen	Doel
Omgevingsdienst Midden-Holland (milieudeel)	De ODMH draagt bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. Dit doet hij door milieutaken uit te voeren in opdracht van de aangesloten gemeenten en de provincie Zuid-Holland.
Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland	De Groenalliantie behartigt de bovengemeentelijke belangen van het beheer en de ontwikkeling van groengebieden. Het behoud en de versterking van de groen- en recreatieve verbindingen, de landschappelijke kwaliteiten van en de biodiversiteit binnen de groengebieden, alsmede de bevoordeling van de leefbaarheid en de toeristische aantrekkingskracht.

Verbonden partijen	Doel
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en invordering van de lokale belastingen voor het Hoogheemraadschap van Rijnland en elf gemeenten. Daarnaast bepaalt de BSGR de hoogte van de WOZ-waarden voor alle onroerende zaken in de deelnemende gemeenten.

Omgevingsdienst Midden-Holland
De milieutaken van de ODMH omvatten vergunningverlening, toezicht en handhaving van milieuregels, en advisering, ontwikkeling en uitvoering van milieu- en duurzaamheidsbeleid. Jaarlijks gaat het bij Gouda onder meer om 150 milieuvergunningen, meldingen en ontheffingen en 300 toezichtstaken. De ODMH adviseerde over milieu- en duurzaamheidsaspecten bij ruimtelijke plannen. Verder hielp ODMH lokale initiatieven in de energietransitie met advies en informatie en verzamelde informatie voor een korte termijn aanpak energiearmoede. ODMH voerde geluidsmetingen uit bij evenementen en was betrokken bij het oplossen van de overlast die omwonenden ervaarden van de reclamezuilen in de Binnenstad. De gemeente kon in 2022 voldoen aan de EU-richtlijn Omgevingslawaai door het op tijd vaststellen van de geluidsbelastingkaarten. Ten slotte had de implementatie van de Omgevingswet en de opvolging van het rapport van Commissie van Aartsen over milieucriminaliteit de aandacht.

Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland
Klimaatadaptatie is belangrijk om Gouda toekomstbestendig te maken en de stad leefbaar en aantrekkelijk te houden voor mens en dier. Naast het aanwezige groen in de stad zijn de omliggende recreatiegebieden van de Groenalliantie Midden-Holland hiervoor van groot belang. Deze gebieden dragen bij aan de vermindering van hittestress, geven inwoners van Gouda ruimte om de warme stad voor een paar uur te ‘ontvluchten’ en fungeren mee in het totale wateropvangsysteem van de stad. Inwoners van Gouda recreëren onder andere in het Krimpenerhout, Loetbos, Reeuwijkse Hout, Goudse Hout, ’t Weegje, Twaalfmorgen, Oostpolder, Gouwebos en Elfhoeven

Naast gebiedsgerichte investeringen heeft Groenalliantie in 2022 positief bijgedragen aan bredere opgaven als gezondheid, biodiversiteit, de energietransitie en klimaatadaptatie. Zo kunnen de natuur- en recreatiegebieden een bijdrage leveren aan de infiltratie van regenwater of dit regenwater langer vasthouden. Groenalliantie wil een duurzame balans tussen natuur en recreatie borgen. Daarom heeft het bestuur van Groenalliantie in 2022 het ontwikkelingsplanproject ‘Versterking natuurwaarden en biodiversiteit’ voor de Goudse Hout vastgesteld. Dit zal als pilot dienen voor alle andere gebieden van Groenalliantie. In de Goudse Hout en Oostpolder zijn natuurvriendelijke oevers, amfibieënpoelen en bijenwallen aangelegd. Daarnaast zet de Groenalliantie het onderzoek naar de mogelijkheden voor verduurzaming in 2022 voort. Zo is in 2022 een start gemaakt met het opstellen van het handelingskader klimaat.

In 2022 heeft Groenalliantie een start gemaakt de procedure om een marktpartij te selecteren, bij de Reeuwijkse Hout parkeerplaats, die Solar Carports (overkappingen met zonnepanelen) mag ontwikkelen (vergunning aanvragen, bouwen en exploiteren). De procedure moet leiden tot een contract met een ontwikkelaar die de Solar Carports voor eigen rekening en risico gaat ontwikkelen, bouwen en exploiteren.

Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland
De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de reinigingsheffingen en de rioolheffingen ter dekking van de kosten van het ophalen en verwerken van afvalstoffen en voor de werking van een adequaat rioolstelsel. De aanslagen zijn overeenkomstig de betreffende belastingverordeningen opgelegd

3.3 Wonen en leefomgeving

Lasten * € 1.000
50.673

Baten * € 1.000
26.264

Percentage van totale uitgaven
16%

Waar staat het programma voor?

In het programma Leefomgeving en Wonen komen alle onderwerpen samen die Gouda tot een fijne leef- en werkstad maken. Hoe zorgen we dat de stad bereikbaar is en blijft, voor zowel bezoekers, werkenden als bewoners? Dat er een breed aanbod is aan woningen voor de verschillende doelgroepen en eventuele nieuwkomers? Dat de leefomgeving aantrekkelijk is en blijft? Hoe gaan we om met afval? Deze en nog meer onderwerpen komen terug in dit programma.

Wat heeft Gouda bereikt?

Woningbouw voor elke doelgroep

In 2022 zijn in totaal meer dan 400 nieuwe woningen opgeleverd waarvan meer dan 100 in de sociale of middeldure huur. Naast dit gerealiseerde aantal zijn er ook nog eens bijna 300 sociale huurwoningen in aanbouw. Waaronder op de locatie naast de bioscoop in de Spoorzone. Ook is de regeling rondom opkoopbescherming sinds 2022 van kracht. Hierdoor blijft de bestaande woningvoorraad beter beschikbaar.

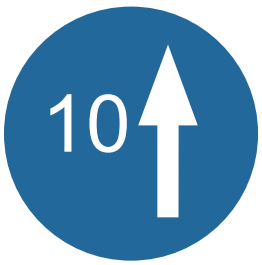
Implementatie Omgevingswet

Ondanks dat de inwerkingtreding opnieuw is uitgesteld is de organisatie volop bezig met de voorbereidingen om op de manier zoals de Omgevingswet verwacht, te kunnen werken. De intake- en omgevingstafels zijn structureel ingevoerd en in 2022 zijn alle voorbereidingen getroffen om in 2023 te starten met het uitwerken van gebiedsprogramma's. Het opstellen daarvan vraagt om integrale afwegingen over de eigen beleidsgrenzen heen en zorgen voor de input voor het opstellen van het omgevingsplan. Instrumenteel is het aansluiten van de DSO om zo ketentesten te kunnen doen.

Stimuleren duurzame mobiliteit

Met bereikbaarheid en veiligheid voorop zijn 25 schoolzones ingericht en de wijkmobiliteitsplannen afgemaakt. Als onderdeel van het Verkeerscirculatieplan wordt uitgewerkt hoe de verschillende wijken en de binnenstad niet alleen goed bereikbaar te houden, maar ook in balans zijn met de aantrekkelijkheid en de ruimtelijke kwaliteit. Ook zijn er 164 nieuwe laadpalen geplaatst.

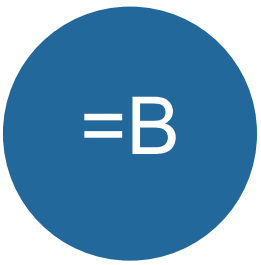
Wat zijn de belangrijkste indicatoren?

Aantal locaties gewerkt aan bouw sociale en middeldure huurwoningen

Aantal aangepakte knelpunten voor betere bereikbaarheid

Gemiddelde kwaliteit openbare ruimte is op niveau B (CROW) gebleven

3.3.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Versneld ontwikkelen woningbouw voor elke doelgroep
In 2022 zijn in het totaal 424 woningen gerealiseerd waarvan 60 sociale huur en 57 middeldure huurwoningen. Daarnaast is in 2022 de bouw gestart van onder andere de Koploper, Oostvogel, het Middengebied, de Gedenklaan, het Entreegebied Korte Akkeren en de Van Heuven Goedhartsingel. Dat betekent dat er in 2022 al gebouwd wordt aan 284 sociale huurwoningen, die in 2023 of 2024 worden opgeleverd. Voor een aantal andere projecten geldt dat de bouwvoorbereidingen wel aan zijn getroffen maar de bouw nog moet beginnen.

Ook is in de zomer een extra opgave om de huisvesting van statushouders te versnellen. Dit is in samenwerking met de woningcorporaties goed opgepakt.

In Westergouwe zijn op de boerderijkavel twee complexen opgeleverd. Dit zijn Westergoud, met 59 huurwoningen voor ouderen met daarbij een gemeenschappelijke ruimte, waarover is afgesproken dat deze ook een functie voor omwonenden heeft. Ook is wooncomplex Voorzorg opgeleverd met 50 sociale huurwoningen van Woonpartners Midden-Holland, waarvan 10 woningen worden verhuurd aan Kwintes voor beschut wonen.

Om betaalbare koopwoningen in de bestaande voorraad beschikbaar te houden is de regeling voor opkoopbescherming opgesteld en voor de gehele gemeente in werking getreden.

Met het vaststellen van het Paraplubestemmingsplan wonen heeft de gemeente een instrument om overbewoning (en daarmee eventueel gepaard gaande overlast) te voorkomen.

De gemeente heeft meerdere subsidieaanvragen ingediend en toegewezen gekregen voor betaalbare vormen van wonen, zoals middelen voor de Gouwe Huse vanuit de regeling huisvesting aandachtsgroepen (rijksoverheid), middelen voor flexwoningen voor starters en middelen voor een woonvorm voor senioren (beide vanuit provincie Zuid-Holland). Daarnaast wordt ook gemeentelijk vastgoed, Gildenburg en Winterdijk, ingezet om in de woonbehoeften te voorzien.

Realisatie Westergouwe
In Westergouwe zijn tot nu toe circa 1.100 woningen gerealiseerd. In 2023 wordt verder gebouwd aan fase 3 van Westergouwe. In deze fase (die doorloopt tot 2026) zullen in totaal circa 900 woningen (circa 250 woningen/jaar), een kind-centrum met sportvoorzieningen voor de hele wijk en andere maatschappelijke voorzieningen worden gebouwd. Daarnaast wordt in 2023 gewerkt aan het stedenbouwkundig plan voor Westergouwe 3b (circa 450 woningen) en wordt een begin gemaakt met de planvorming voor fase 4 (centrumgebied met winkels, gezondheidscentrum, buurtontmoetingscentrum). Hiervoor is allereerst archeologisch onderzoek gedaan.

De planvorming voor fase 4 zal passen binnen de kaders van het in 2022 vastgestelde Masterplan Westergouwe 2.0 en de financiële kaders van de in november 2022 vastgestelde grondexploitatie Westergouwe-overig. Bij de bouw en planvorming wordt ingespeeld op actuele beleidsthema's zoals betaalbaar wonen, klimaatadaptatie, deelmobiliteit en maatschappelijke inclusiviteit. Belangrijk is dat in het Masterplan Westergouwe 2.0 en de grondexploitatie de ambities voor een hoger percentage sociale huurwoningen en betaalbaar wonen zijn opgenomen.

Gebiedsgerichte aanpak transformatie Spoorzone
Met woningcorporaties en marktpartijen zijn overeenkomsten gesloten voor de bouw van meer dan 1.000 duurzame woningen in de Spoorzone voor 2025, waarvan een groot deel sociale huur- en gereguleerde middeldure huurwoningen conform gemeentelijk beleid. In 2022 zijn de plannen verder geconcretiseerd.

Voor de locatie A1 zijn besluiten genomen met betrekking tot de grondverkoop en is voor het westelijk deel van de locatie een omgevingsvergunning verleend. Voor het oostelijk deel is dat naar verwachting in de eerste helft van 2023 het geval. Het bestemmingsplan dat de plannen mogelijk maakt is in 2022 onherroepelijk geworden. Om binnen het westelijk deel van A1 de sociale woningbouw te kunnen realiseren wordt de provinciale subsidie van € 500.000 uit de subsidieregeling Knelpuntenpot sociale huur en middenhuur Zuid-Holland ingezet.

Voor de Blokkerlocatie (Burgemeesterkwartier I) is het bestemmingsplan in 2022 onherroepelijk geworden en is het voor gebied een voorontwerp plan gemaakt. Hierin worden klimaatadaptieve maatregelen verder uitgewerkt.

Voor de locatie C1K2 (De Koploper) werd omgevingsvergunning verleend en is de bouw eind 2022 daadwerkelijk gestart. Mozaïek Wonen bouwt hier 156 sociale huurwoningen met een commerciële plint.

Daarnaast is gewerkt aan doorontwikkeling van de plannen voor de locaties Harderwijkweg 2-4 (Voorlopig ontwerp gereed) en Rijsselsweg 1 (start Voorlopig ontwerp fase). Voor deze locaties worden plannen voor respectievelijk 117 en 59 woningen in verschillende prijsklassen ontwikkeld. Duurzaamheid, bio-diversiteit, klimaatadaptatie en Mobility as a Service (MaaS) zijn ook voor deze plannen, het als voor de gehele Spoorzone, uitgangspunt.

Vanuit het Verkeercirculatieplan en het bouwprogramma voor de Spoorzone is aanpassing van de infrastructuur nodig. Hiervoor heeft de gemeenteraad eerder al middelen beschikbaar gesteld. Het gaat ondermeer om aanpassing van

kruisingen, aanleg van een snelfietsroute. In 2022 is gestart met het opstellen van een integraal ontwerp voor deze aanpassingen en in 2023 worden nadere besluiten voorbereid.

Implementatie Omgevingswet
In 2022 is verdere uitwerking gegeven aan de benodigde processen om met de inwerkingtreding van de wet te kunnen werken. Doordat er wederom sprake is van uitstel van de invoering, uitgangspunt nu is 1 januari 2024, zijn een aantal stappen in het proces naar achteren geschoven. De voorbereidingen zijn getroffen om de omgevingsvisie verder te vertalen naar zowel gebiedsgerichte als thematische bouwstenen. Deze dienen als basis voor het nog op te stellen Omgevingsplan. Hierbij is specifiek aandacht voor de verdeling van bevoegdheden tussen gemeenteraad en college in relatie tot gemeentelijke besluitvorming. Welke onderwerpen of thema's prioriteit hebben is een afweging van de raad in overleg met het college en de ambtelijke organisatie.

Omgevingsplan
Om in 2030 tot een dekkend omgevingsplan te komen is in 2022 een plan van aanpak opgesteld. Dit plan van aanpak bevat 5 pijlers: Project op orde, Inhoud op orde, Leren en Experimenteren (oefenen met systematiek en gedachtegoed), Communicatie en Participatie en Beheren en Borgen van het plan.

In 2022 lag de focus op de pijler Leren en Experimenteren. Ook de pijler 'Inhoud op orde', welke thema's krijgen een plek in het Omgevingsplan en op welke manier en hoe stellen we het casco op, is uitgewerkt. De eerste bouwsteensessies hiervoor op de thema's Warmte en Groen hebben in 2022 plaatsgevonden.

Digitaal Stelsel Omgevingswet
Inmiddels is de software, die toepasbare regels maakt en naar het DSO verstuurt, aangesloten. Samen met de ODMH en het Omgevingsloket is een top 10 van meest ingediende aanvragen samengesteld om zo vragenbomen op te kunnen stellen voorafgaand aan de inwerkingtreding van de omgevingswet. Deze vraagbomen helpen initiatiefnemers in hun aanvraagproces. Ook is in 2022, samen met de ketenpartners (ODMH, provincie Zuid-Holland, gemeenten, waterschappen, de veiligheidsregio en de GGD) geoefend met ketentesten. Bij deze testen wordt het hele proces van aanvraag, vooroverleg, behandeling en besluiten nagespeeld in het DSO.

Participatie
Onder de Omgevingswet is participatie bij initiatieven in bepaalde gevallen verplicht. Op dit moment onderzoeken we wat daarvan de consequenties zijn voor de voorbereiding van vergunningaanvragen en beoordeling ervan door de ODMH. Het participatiebeleid vertaald naar ons interne werkproces en gekoppeld aan ons proces verkennen en begeleiden van initiatieven.

Implementatie van het verkeerscirculatieplan
In 2022 is een start gemaakt met: de voorbereidingen van de herinrichting van de Koningin Wilhelminaweg naar een gebiedsontsluitingsweg met een snelheidslimiet van 30 km/u, herinrichting van de kruising Goudkade – Industrieweg, herinrichting van Wilhelmina van Pruisenlaan, Componistenlaan en Poldermolendreef naar 30 km/u verblijfsgebieden, het verbeteren van de oversteeklocaties op de Goudse Houtsingel en maatregelen op de Bodegraafsestraatweg. Op de Ridder van Catsweg is een 30 km/u gebiedsontsluitingsweg gerealiseerd, tussen de Plaswijckweg en de Bloemendaalseweg. Hierbij is gebruik gemaakt van een nieuw profiel met rode fietsstroken en een rijloper van streetprint. Hierbij zijn snelheid en geluid gemonitord die worden meegenomen bij de herinrichting van andere 30 km/u wegen.

In 2022 zijn schoolzones aangelegd (bij 25 scholen) en is een start gemaakt met de uitvoering van de schoolzones in Plaswijk ('t Vlot, Plaswijck, Caurossel). Dit om de verkeersveiligheid rondom (basis)scholen te verhogen. Vanuit het regionale uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid zijn verkeerslessen verzorgd aan basis- en middelbare scholen. Gouda neemt ook deel aan het programma doortrappen.nl voor senioren (65+).

De wijkmobiliteitsplannen met maatregelen om de leefbaarheid te vergroten voor de binnenstad, Korte Akkeren en Kort Haarlem zijn opgesteld. Maatregelen zijn onder andere: reguleren van parkeren, instellen rijrichtingen (eenrichtingsverkeer) en weren van doorgaande grote en zware voertuigen. Daarnaast zijn ook de projecten uit het VCP opgenomen, zoals de hierboven al beschreven herinrichtingen naar gebiedsontsluitingswegen met snelheidslimiet van 30 km/uur.

Een aantrekkelijke (binnen)stad
Door minder verkeersdruk en autoluwe binnenstad, meer groen, meer verblijfs-en omgevingskwaliteit (inclusief oog voor ruimtelijke en historische kwaliteiten) wordt een aantrekkelijke (binnen)stad gecreëerd. Als onderdeel van het wijkmobiliteitsplan binnenstad is een parkeerstrategie uitgewerkt, waarbij de inzet is om de bestaande parkeercapaciteit beter te benutten. Dit door onder meer toepassing van een dynamisch parkeerverwijssysteem en een andere tariefstelling. De bereikbaarheid voor voetgangers en fietsers wordt verbeterd. Een fietsparkeerplan inclusief een nieuwe inpandige fietsenstalling is uitgewerkt. In 2022 is gestart met de inzet van een scanauto voor monitoring en handhaving parkeren.

Stimuleren van duurzame mobiliteit
De studie naar een nieuwe fietsverbinding van Westergouwe met de stad aan de oostzijde van de Gouwe is in 2022 afgerond. Deze ambitieroute is opgenomen in het Nationale toekomstbeeld fiets, dat de komende jaren door het Rijk

gefaseerd in uitvoering wordt genomen. Voor drie regionale doorfietsroutes zijn nadere verkenning en uitwerkingen gedaan. De doorfietsroute Rotterdam-Gouda is op grondgebied van Gouda deels gerealiseerd. De aanpak van fietsknelpunten en het verbeteren fietsparkeervoorzieningen bij de stations en in de binnenstad is in 2022 voortgezet. De gemeente Gouda heeft de afgelopen jaren in Gouda vele laadpalen in de publieke ruimte geplaatst. Dit gebeurt op aanvraag van bewoners en op basis van gebruik en prognoses. In 2022 zijn in de gemeente Gouda 163 laadpalen geplaatst. De verwachting is dat van vanwege de toename van het aantal EV-rijders het aantal laadpalen fors zal groeien.

Er is een onderzoek uitgevoerd naar benodigde laadvoorzieningen op bedrijventerreinen. Subsidie is aangevraagd en verkregen voor investeringen zero-emissievoertuigen afvalinzameling Cyclus.

Voor het stimuleren van deelmobiliteit is een ontwerp-Beleidskader Deelvervoer opgesteld dat de zienswijzeprocedure doorloopt. Hierin zijn regels voor een vergunningensysteem voor deelscooters, deelfietsen en deelbakfietsen bepaald De inzet van deelauto's wordt actiever gestimuleerd en gefaciliteerd. Voor Westergouwe deelgebied III is een aanbesteding uitgevoerd voor de inzet van 13 deelauto's. Voor bouwlocaties in de Spoorzone, Van Loon en de stad zijn met projectontwikkelaars afspraken gemaakt over de inzet van deelauto's. In 2022 is de Nota Verkeerslichten vastgesteld. De nota Verkeerslichten richt zich op zowel bestaande verkeersregelinstallaties (VRI's) als op nieuw aan te leggen intelligente verkeersregelinstallaties (iVRI's) in de komende jaren. Met iVRI's wordt fietsverkeer beter gefaciliteerd en geprioriteerd. Dit draagt bij aan het aantrekkelijker maken van de fiets als hoofdvervoermiddel in de stad Gouda.Een nieuwe duurzamere reiskostenregeling is opgezet en gestart voor het personeel van de gemeente Gouda. Verbeteren economische bereikbaarheid Concrete projecten waar in 2022 mee is gestart zijn de capaciteitsuitbreiding van kruispunten in de spoorzone en kruispunten Goudse Houtsingel. Hierbij is de oversteekbaarheid voor langzame verkeersdeelnemers een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast heeft de gemeente Gouda een adviserende rol in provinciale en landelijke mobiliteitsprojecten. In 2022 is dit van toepassing voor de verbreding van de A12 en A20, het project beter bereikbaar Gouwe (agendalid) en de verbetering van de N228, N457, N207 door de Provincie Zuid-Holland. Via het project verbreding A20 Nieuwerkerk aan den IJssel – Gouda, draagt Gouda bij aan het verminderen van de filedruk op de A20. Dit door medefinanciering van de publiekscampagne "Slim Reizen A20 challenge", waarbij deelnemers beloond worden voor 'goed gedrag' door regelmatig anders te reizen of thuis te werken. Voor de deelnemers heeft dit ook gezondheidsvoordelen in zich.

Duurzaam beheer openbare ruimte

Realisatie nieuw ECO-park

De realisatie van het Ecopark is flink gevorderd. De bestrating en asfaltweg op maaiveld en staalconstructie zijn geplaatst, oa. het bovendek moet nog worden aangebracht. De oorspronkelijke oplevering stond april/mei gepland. Echter, door een forse financiële overschrijding en onvoorziene tegenslag met de funderingspoeren is het project tijdelijk stilgelegd. In overleg met de raad wordt in de loop van 2023 het vervolg bepaald.

Uitvoeringsleidraad openbare ruimte

De Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) wordt continu bijgewerkt en ieder kwartaal wordt een nieuwe versie vrijgegeven. Ten aanzien van duurzaamheid worden inzichten uit projecten zoveel mogelijk verwerkt in nieuwe versies van het LIOR.

Zo zijn veel bushokjes in Gouda voorzien van sedumdaken en zonnepanelen.

Afvalbeleid/VANG doelstellingen

De totale hoeveelheid huishoudelijk afval is in 2022 met ruim 10% gedaald van ruim 23 miljoen kg naar ruim 21 miljoen kg. Ook de hoeveelheden ongescheiden restafval en de andere afvalstromen zijn in 2022 afgenomen. De oorzaken zijn nog niet bekend. De hoeveelheid restafval per inwoner per jaar is gedaald van 118 kg naar 112 kg. Het scheidingspercentage is daardoor weer ligt gestegen tot ca. 70%. In een aantal wijken is gestart met de inzameling van PMD met minicontainers. Daar zijn veel minder zakken afval in het straatbeeld te zien.

3.3.2 Eigen indicatoren

Taakveld	Omschrijving	Begroot	Streefwaarde	Stand 2022
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	De gemiddelde kwaliteit van de verschillende onderdelen van de openbare ruimte (Wegen, Groen, Meubilair etc.)		Blijft minimaal niveau B(CROW). Dit m.u.v. elementenverharding	Niveau B (m.u.v. elementverharding)
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Het aantal speelplekken in Gouda		151	156, incl 4 natuurspeeltuinen
8.3 Wonen en bouwen	Sociale huurwoningen		+50 per jaar	60
8.3 Wonen en bouwen	Middeldure huurwoningen		+50 per jaar	57
8.3 Wonen en bouwen	Sociale huur in grote nieuwbouwprojecten (+ 60 woningen)		0,33	284 in aanbouw o.a. de Koploper
Mobiliteit	Aanpak knelpunten mobiliteit	5	6	5 waaronder het aanleggen van 25 schoolzones.

In 2021 voldeden alle onderdelen van de openbare ruimte aan het afgesproken kwaliteitsniveau (gemiddeld B-kwaliteit CROW).

Het aantal speelplekken is 151 (+1 in Westergouwe). Dit is exclusief de drie natuurspeelplekken Noorderhout, Steinse Groen en Groenhovenpark en de speeltuin ’t Eiland. De laatste is een bewonersinitiatief en geen eigendom van de gemeente Gouda.

In 2021 zijn 60 sociale huurwoningen (flexwoningen) opgeleverd aan Winterdijk 14. Er zijn geen middeldure huurwoningen opgeleverd. Wel zijn er overeenkomsten gesloten met afspraken over middenhuur in het bouwprogramma. Bij realisatie van deze projecten stijgt het aantal woningen de komende jaren fors.
Bij het vaststellen van de Woon(zorg)visie in 2021 is de grens van 60 woningen losgelaten. In alle nieuwbouwprojecten moet sociale huur worden opgenomen.

3.3.3 Wettelijk voorgeschreven indicatoren

Het BBV verplicht de gemeente om in de programma’s te rapporteren over de realisatie van de maatschappelijke effecten aan de hand van voorgeschreven beleidsindicatoren, die gepubliceerd worden op waarstaatjegemeente.nl. De wetgever wil met deze kengetallen de vergelijkbaarheid tussen gemeenten vergroten. Alle gemeenten zijn immers verplicht deze kengetallen te publiceren. Veel kengetallen zijn echter niet van recente datum en sluiten vaak onvoldoende aan bij wat de gemeente zelf wil bereiken. Daarom heeft de gemeente naast de wettelijke verplichte indicatoren ook eigen indicatoren opgenomen. Daarnaast zijn in onderstaande tabel in voorkomende gevallen relevante referentiewaarden van voorgaande jaren toegevoegd.

Taakveld	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Streefwaarde	Realisatie
8. VHROSV	Gemiddelde WOZ-waarde	duizenden euro's	2019	206	250	Hier wordt niet op gestuurd.	n.v.t.
			2020	221	271	Hier wordt niet op gestuurd.	n.v.t.
			2021	244	290	Hier wordt niet op gestuurd.	n.v.t.
			2022	276	317	Hier wordt niet op gestuurd.	n.v.t.
8. VHROSV	Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2021	6,9	8,9	Hier wordt niet op gestuurd.	n.v.t.
8. VHROSV	Demografische druk	%	2022	71,1	70,3	Hier wordt niet op gestuurd.	n.v.t.
8. VHROSV	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2022	1.112	823	Hier wordt niet op gestuurd.	n.v.t.
8. VHROSV	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2022	1.140	905	Hier wordt niet op gestuurd.	n.v.t.

Toelichting
1. De gemiddelde WOZ-waarde in Gouda is sinds de vorige piek in 2010 met 17% gestegen. Ten opzichte van de dip in 2015 is de stijging 42%. Dit is redelijk vergelijkbaar met de landelijke stijging van 20% sinds 2010 en 41% sinds 2015. Ten opzichte van vorig jaar kende Gouda een stijging van 10% in vergelijking met het gemiddelde van 7% voor Nederland.

3.3.4 Wat heeft het gekost?

3.3.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	45.567	49.742	50.673	-931
Baten	-16.759	-16.458	-26.264	9.807
Saldo van baten en lasten	**28.808**	**33.284**	**24.409**	**8.875**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	3.533	6.615	6.518	97
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-4.849	-14.437	-12.089	-2.348
Gerealiseerd resultaat	**27.493**	**25.462**	**18.838**	**6.624**

3.3.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld zijn de lasten, baten en het saldo weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Lasten / Baten	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	5.082	4.754	3.148	1.607
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	-4.000	-4.155	-5.413	1.257
Saldo		**1.083**	**599**	**-2.265**	**2.864**
2.1 Verkeer en vervoer	Lasten	15.699	17.530	16.844	686
2.1 Verkeer en vervoer	Baten	-118	-488	-939	451
Saldo		**15.581**	**17.042**	**15.904**	**1.137**
2.2 Parkeren	Lasten	1.211	1.087	1.052	35
2.2 Parkeren	Baten	-10	-585	-692	107
Saldo		**1.201**	**502**	**360**	**142**
2.5 Openbaar vervoer	Lasten	111	111	111	0
2.5 Openbaar vervoer	Baten	0	0	0	0
Saldo		**111**	**111**	**111**	**0**
5.7 Openb groen en (openlucht) recreatie	Lasten	8.030	7.361	6.484	877
5.7 Openb groen en (openlucht) recreatie	Baten	-100	-100	-188	88
Saldo		**7.930**	**7.261**	**6.296**	**965**
8.1 Ruimtelijke ordening	Lasten	1.751	3.430	4.767	-1.337
8.1 Ruimtelijke ordening	Baten	-82	-252	-2.115	1.863
Saldo		**1.669**	**3.178**	**2.652**	**526**
8.2 Grondexpl. (niet-bedrijventerreinen)	Lasten	9.973	8.410	12.720	-4.311
8.2 Grondexpl. (niet-bedrijventerreinen)	Baten	-9.973	-5.750	-9.993	4.243
Saldo		**0**	**2.660**	**2.727**	**-68**
8.3 Wonen en bouwen	Lasten	3.710	7.059	5.548	1.511
8.3 Wonen en bouwen	Baten	-2.476	-5.127	-6.925	1.798
Saldo		**1.234**	**1.932**	**-1.377**	**3.309**
Totaal saldo taakvelden		**28.808**	**33.284**	**24.409**	**8.875**

3.3.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**2.864**	**V**
De lasten van de gebouwen waren lager dan begroot door een aantal incidentele voordelen. De kapitaalslasten zijn lager doordat een aantal investeringen later opgeleverd zijn. Ook was er een niet begrote verkoopopbrengst.	357	V
De huuropbrengsten waren hoger dan verwacht met name door een correctie op de huurkorting 2021.	317	V
Met name door de vrijval van de voorzieningen, ontstaat een voordeel op groot onderhoud gebouwen. Zie hiervoor de toelichting in paragraaf 4.3.3.	2.238	V
Diverse kleine verschillen.	48	N
2.1 Verkeer en vervoer	**1.137**	**V**
De kosten voor dagelijks onderhoud openbare verlichting vallen hoger uit dan verwacht. Dit wordt met name veroorzaakt doordat meer personeel is ingehuurd dan geraamd.	122	N
De kosten voor dagelijks onderhoud grijs zijn lager uitgevallen dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door minder meldingen voor herstel op straatwerk, minder storingen bij bruggen en door lagere kosten voor inhuur dan verwacht.	640	V

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
Voor straatreiniging vallen de kosten hoger uit dan verwacht. Dit wordt vooral veroorzaakt door de nieuwe DVO Straatreining per 2022. Daardoor wijkt het bedrag af van wat op basis van voorgaande jaren begroot was.	287	N
Initieel werd er in de 2e bestuursrapportage 2022 van uitgegaan dat de ontwikkeling aan het zuidelijk stationsgebied financieel zou zijn afgerond in het jaar 2022. De laatste afrekeningen zullen echter pas plaatsvinden in het jaar 2023. Tegenover dit voordeel onttrekken we minder uit de reserve zuidelijk stationsgebied. Daardoor is het effect op het resultaat van jaarrekening nihil.	534	V
Duurzaam Veilig: een voordeel van € 241.000 heeft betrekking op de in 2022 niet bestede middelen Klimaatakkoord. Voorgesteld wordt om dit bedrag toe te voegen aan de nog in te stellen reserve Klimaat en Energie.	241	V
Er is minder schade geweest door vandalisme dan verwacht. Hierdoor vallen de lasten op verkeersmaatregelen lager uit dan geraamd.	55	V
Diverse kleine verschillen.	76	V
2.2 Parkeren	**142**	**V**
Exploitatie Stationsgarage: het voordeel wordt veroorzaakt door het terugdraaien van de dotatie aan en de vrijval van de onderhoudsvoorziening Stationsgarage. Bij de voorstellen voor resultaatbestemming 2022 zal worden voorgesteld het bedrag ad, € 316.000 toe te voegen aan een nieuw te vormen Reserve Onderhoud Stationsgarage.	183	V
Parkeerbeleid en parkeertaken derden: nadeel door tijdelijke inhuur fiscalisten, vooruitlopend op de inzet van de scanauto.	33	N
Diverse kleine verschillen.	8	N
2.5 Openbaar vervoer	**0**	**V**
5.7 Openb groen en (openlucht) recreatie	**965**	**V**
Groenfonds: ten opzichte van de begroting zijn minder kosten gemaakt door temporisering van groenfondsprojecten. Een identiek nadeel doet zich voor bij de onttrekking aan de reserve groenfonds. Deze is lager dan begroot.	654	V
Een budget voor organisatiewijzigingen is dit jaar niet benut. De verwachting was dat dit nodig zou zijn om knelpunten in de organisatie op het gebied van openbare ruimte op te lossen maar die zijn dit jaar op andere manieren ondervangen.	173	V
Diverse kleine verschillen.	118	V
Ontvangst bijdrage Groenfonds: in verband met afkoop Groen is een bedrag van € 20.000 ontvangen. Voorgesteld wordt om dit bedrag (bij de resultaatbestemming JR2022) te doteren aan de reserve groenfonds.	20	V
8.1 Ruimtelijke ordening	**526**	**V**
Vanuit de afgesloten grondexploitatie Middenwillens zijn er nog enkele nagekomen verkopen.	146	V
Ruimtelijke Plannen: het voordeel wordt voornamlijk veroorzaakt door de niet-begrote planologie-leges . Ook ontstond er een voordeel op de toegerekende interne personeelskosten. Voorgesteld wordt om dit bedrag in 2023 opnieuw beschikbaar te stellen ter dekking van de implementatiekosten Omgevingswet.	209	V
Programmabudget Omgevingswet - voorgesteld wordt om het voordeel op de programmagelden implementatie Omgevingswet opnieuw beschikbaar te stellen	74	V
Diverse kleine verschillen.	97	V
8.2 Grondexpl. (niet-bedrijventerreinen)	**68**	**N**
De grondexploitatie Bolwerk is reeds enige jaren geleden afgesloten. Voor de nog uit te voeren civieltechnische werken in de openbare ruimte en bijbehorende plankosten is een afzonderlijke reserve. De werkzaamheden voor het woonrijp maken van de openbare ruimte zijn eerder uitgevoerd dan vooraf gedacht. Oorspronkelijk was dit werk pas in 2023 voorzien en begroot maar het werk is eind 2022 opgestart. In 2022 zijn werkzaamheden voor een bedrag van afgerond € 131.000 uitgevoerd. Daarom wordt voorgesteld deze lasten, conform het doel en bestemming van deze reserve, te dekken uit de Reserve nog uit te voeren werkzaamheden Bolwerk.	131	N
In het najaar van 2022 heeft de raad ingestemd met GREX WG overig. Het effect van de rentetoerekening aan de grex was begroot op taakveld 8.2 maar wordt in de jaarrekening verantwoord onder taakveld 0.5.	66	V
Diverse kleine verschillen.	3	N
8.3 Wonen en bouwen	**3.309**	**V**
WonenBovenWinkels: ter dekking van in het verleden aangegane betalingsverplichtingen WonenBovenWinkels wordt voorgesteld om een bedrag van € 80.000 opnieuw beschikbaar te stellen in 2023.	80	V

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
Bouwvergunningen: de legesinkomsten zijn aanzienlijk hoger ten opzichte van de aangepaste begroting bij de tweede bestuursrapportage. Dat heeft deels te maken met een aantal vergunde grotere bouwprojecten 2022 waarbij toen voorzien was dat deze in 2023 vergund zouden worden. Dat geldt ook voor de verschuiving van het verlenen van een bouwvergunning voor Westergouwe.	2.347	V
Wijkontwikkeling: bij zuidelijk stempel oost bleek meer tijd nodig om klimaatbestendige ontwerpen op te stellen. Hierdoor is het bouwrijp maken later gestart en betalen de woningcorporaties ook later de bijdrages voor bouwrijp maken.	97	N
Bij versnelling woningbouw zijn voor het volledige budget beschikkingen afgegeven. De subsidies worden in termijnen verstrekt. Bij enkele projecten is de beoogde mijlpaal in 2022 niet bereikt. Voor deze projecten is / wordt die subsidietermijn in 2023 voldaan. Hierdoor schuiven de bestedingen op in de tijd. De beoogde doelen worden nog altijd behaald. Het bedrag wordt verrekend met de Reserve Versnelling Woningbouw, daar treedt een nadeel op omdat er vanuit die reserve minder vrijvalt.	1.051	V
Diverse kleine verschillen.	72	N

3.3.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Verschil	V/N
Reserve groenfonds: de kosten voor specifieke groenprojecten in de Goudse wijken worden verrekend met de reserve groenfonds. In 2022 zijn er minder kosten gemaakt die verrekend worden met de reserve.	654	N
Reserve versnelling woningbouw: voor het (meerjarig) project versnelling woningbouw zijn in 2022 minder kosten gemaakt die verrekend worden met de reserve.	1.050	N
Reserve ontwikkeling zuidelijk stationsgebied: conform vastgesteld raadsbesluit van 10 mei 2016 dekken we de werkelijke kosten van de ontwikkeling van het zuidelijk stationsgebied uit de reserve "zuidelijk stationsgebied". In 2022 zijn er minder kosten gemaakt die verrekend worden met de reserve.	644	N
Reserve wijkontwikkeling: bij zuidelijk stempel oost bleek meer tijd nodig om klimaatbestendige ontwerpen op te stellen. Hierdoor is het bouwrijp maken later gestart en betalen de woningcorporaties ook later de bijdrages voor bouwrijp maken. Dit zorgt voor een lagere toevoeging aan de reserve.	97	V
Totaal	**2.251**	**N**

3.3.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

Verbonden partijen	Doel
Omgevingsdienst Midden-Holland (BWT deel)	De ODMH draagt bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. Dit doet hij door de uitvoering van milieu- en/of bouw- en woningtoezichttaken in opdracht van 6 regiogemeenten.
Grondbank RZG Zuidplas	Grondbank RZG Zuidplas heeft tot 2011 strategische grondposities verworven in de Zuidplaspolder voor een integrale gebiedsontwikkeling van dit gebied. Vanwege de economische terugval zijn daarna de grondaankopen beëindigd. Nu voert de grondbank een beleid, gericht op verkoop van de verworven gronden. De deelnemers aan de Grondbank richten zich op een zo gunstig mogelijke waardeontwikkeling van de gronden.
Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en invordering van lokale belastingen voor het Hoogheemraadschap van Rijnland en elf gemeenten. Daarnaast bepaalt de BSGR de hoogte van de WOZ-waarden voor alle onroerende zaken in de deelnemende gemeenten.
Cyclus N.V.	Cyclus NV voert taken uit op het gebied van Afvalbeheer (onder meer inzameling en verwerking), Reiniging en Gladheidsbestrijding.
Coöperatie Parkeerservice U.A.	Coöperatie Parkeerservice U.A. ondersteunt gemeenten bij het ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van parkeerbeleid.

Omgevingsdienst Midden-Holland (BWT-deel)
De afdeling Bouw- en woningtoezicht (BWT) van de ODMH zag namens Gouda toe op de veilige bouw en het toegestane gebruik van gronden en bouwwerken. Zij deden dat door vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering op het gebied van bouwregelgeving en ruimtelijke ordening. Voor 2022 ging het daarbij bij Gouda onder meer om circa 950 afhandelingen van aanvragen omgevingsvergunningen en meldingen, 525 toezichtstaken, 200 juridische procedures vergunningen en 220 handhavingszaken.

In 2022 kreeg de implementatie van de Omgevingswet ruime aandacht binnen de ODMH, waaronder ook advisering richting gemeenten. Omdat de inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld tot 2024 (en daarmee ook de Wet Kwaliteitsborging Bouw (WKB) en de overheveling van de bodemtaken), deden zich in 2022 deden zich nog ontwikkelingen voor die financieel en inhoudelijk de ODMH raakte.

Ten slotte was de ODMH verantwoordelijk voor de implementatie van het project “Pandenaanpak Gouda 750”. De ODMH stuurde bij 206 panden succesvol aan op het uitvoeren van achterstallig onderhoud, waarvan bij 84 panden gebruik werd gemaakt van de subsidieregeling ‘Gevelherstel 750’.

Grondbank RZG Zuidplas
Door de deelname in de Grondbank met 6% heeft Gouda invloed op de regionale woningbouwopgave. In 2019 is een concept ontwikkelvisie Middengebied door de gemeente Zuidplas opgesteld. Deze concept ontwikkelvisie is in relatie met de grondeigendommen van de Grondbank verder uitgewerkt met onder adere het doel de waarde van deze gronden minimaal te behouden. In 2021 zijn de gesprekken tussen de Grondbank en de gemeente Zuidplas over het in eigendom overnemen van de gronden van de Grondbank door de gemeente Zuidplas gecontinueerd. Deze gesprekken hebben uiteindelijk geresulteerd in de aankoop van de gronden door de gemeente Zuidplas. De koopovereenkomst is op 1 juli 2021 door de provincie, de gemeente Zuidplas en de Grondbank ondertekend. Met betrekking tot de waarde van de gekochte gronden is het resultaat van deze verkoop dat de boekwaarde is gedekt en Gouda ook geen toekomstige financiële bijdrage meer aan de Grondbank hoeft te voldoen.

Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland
De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de standplaatsen als algemeen dekkingsmiddel. Tevens verzorgt de BSGR de heffing en de invordering van de leges bouwvergunningen ter dekking van de kosten voor het in behandeling nemen van de aanvraag en het verstrekken van bijvoorbeeld een bouwvergunning of een kapvergunning. De aanslagen zijn overeenkomstig de betreffende verordeningen opgelegd.

Cyclus N.V.
Zorg dragen voor een schone leefomgeving door het inzamelen van huishoudelijk afval en het verwijderen van zwerfafval op straat. Daarnaast levert Cyclus een bijdrage aan de verkeersveiligheid door de gladheidbestrijding op wegen in winterse perioden. Dit gebeurt op basis van de afgesloten dienstverleningsovereenkomst en tegen een marktconforme prijs

Coöperatie ParkeerService U.A.
ParkeerService ondersteunt en ontzorgt gemeenten bij het ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van parkeerbeleid. Voor Gouda bijvoorbeeld is ParkeerService het loket voor parkeervergunningen.
ParkeerService ondersteunt bij het maken van een vertaalslag tussen strategische visies en tactisch parkeerbeleid. Daarnaast geeft de coöperatie adviezen over verordeningen, tarifering, parkeerexploitaties etc.

3.4 Sociaal domein

Lasten * € 1.000
150.780

Baten * € 1.000
39.909

Percentage van totale uitgaven
48%

Waar staat het programma voor?

De grote verantwoordelijkheid en de (zorgen over de) omvang van de middelen voor de sociale opgaven in de stad vragen om een gerichte integrale aanpak binnen het programma sociaal domein. Wat is ieders rol in de inclusieve stad; hoe kunnen we stimuleren dat zoveel mogelijk mensen meedoen in de samenleving; hoe kunnen mensen worden gestimuleerd om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen en gebruik te maken van hun eigen netwerk, expertise, voorkeuren en ervaring; voor welke kwaliteit van zorg en ondersteuning staan we; hoe kunnen we onze dienstverlening inrichten naar de taken en opgaven in het sociaal domein; en hoe zorgen we voor normalisatie en demedicalisering; hoe zorgen we ervoor dat kinderen veilig opgroeien en doorbreken we de cirkel van opgroeien in armoede. Dit is een greep uit de vraagstukken waar in het afgelopen jaar aan is gewerkt.

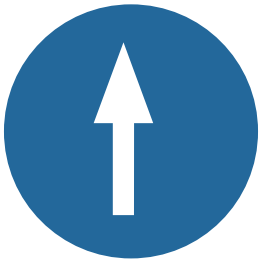
Wat heeft Gouda bereikt?

Iedereen kan meedoen
Bereikte resultaten van de Lokale Inclusie Agenda ‘Onbeperkt meedoen’ (LIA) zijn onder andere de aanstelling van een coördinator Toegankelijkheid, de opzet van het Antidiscriminatie Platform Gouda en de ondertekening van het Regenboog Stembusakkoord. De dienstverlening op het gebied van werk is uitgebreid met een wekelijkse Werkcafé in het Huis van de Stad.
Inzetten op kansengelijkheid
Bijna alle acties uit het Gouds Preventieakkoord zijn uitgevoerd.
Driekwart van de trajecten schuldhulpverlening wordt met een positief resultaat afgerond. Via de Brede School was huiswerkbegeleiding in 2022 tegen een kleine ouderbijdrage op 2 locaties in Gouda beschikbaar. Vanwege de gestegen kosten voor levensonderhoud en energie, heeft de gemeente voor mensen met een laag inkomen in 2022 een eenmalige energietoeslag van €1.300 verstrekt en een zogenaamd Winterplan samengesteld met een aanvullend pakket van (nood)maatregelen, waaronder een hoger jeugdtegoed. Ook zijn voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen meer tegoedbonnen voor sportieve en culturele activiteiten verzilverd.
Passende zorg en ondersteuning
Beschut Wonen is uitgebreid met een nieuwe locatie in Westergouwe. Het project Wonen Eerst is gestart. Tot nu hebben 3 dakloze inwoners een huis gekregen. Er zijn diverse maatregelen genomen om de uitgaven aan maatwerk jeugdhulp en Wmo te beheersen. Hierdoor is tevens de kwaliteit van de toegang versterkt.
Integrale dienstverlening
De cliënttevredenheid is op bijna alle onderdelen van de dienstverlening hoger dan vorig jaar.
Opvang en ondersteuning Oekraïense vluchtelingen
In de eerste helft van 2022 is de opvang van oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne verzorgd. Er is in korte tijd een opvanglocatie geregeld waar nu 272 bedden beschikbaar zijn. Er verblijven ook nog ongeveer 70 mensen bij zo'n 35 gastgezinnen in Gouda. De gemeente heeft verder gezorgd voor de uitbetaling van het leefgeld, medische en sociale ondersteuning en activiteiten voor kinderen en volwassenen en onderwijs voor anderstaligen aangeboden.

Wat zijn de belangrijkste indicatoren?

Afname aantal langdurig bijstandgerechtigden met 465

aantal woningen doelgroep gerealiseerd: 60 flexwoningen.

Gelijk blijven kosten jeugdhulp

3.4.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

De ambitie is een inclusief en sociaal Gouda, waarin iedereen gelijkwaardig is en iedere Gouwenaar mee kan doen. Ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, gender, inkomen, seksuele voorkeur of beperking. Dit betekent de juiste zorg en ondersteuning betaalbaar en beschikbaar te houden voor Gouwenaars die dit nodig hebben. En zorgen voor bestaanszekerheid. Daarom worden waar nodig gezinnen, en in het bijzonder gezinnen met kinderen, met een laag inkomen of met schulden ondersteund.

De thema's, waarop ingezet is, zijn:

- **Iedereen kan meedoen** Een inclusief en sociaal Gouda, waarin iedereen gelijkwaardig is en iedere Gouwenaar mee kan doen. Ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, gender, inkomen, seksuele voorkeur.
- **Kansengelijkheid** Het aanpakken van financiële problemen en voorkomen van armoede door het structureel verbeteren van de positie van gezinnen en kinderen.
- **Passende zorg en ondersteuning** Passende zorg en ondersteuning betaalbaar en beschikbaar houden voor Gouwenaars die dit het meest nodig hebben.
- **Integrale dienstverlening** De dienstverlening is integraal en gaat uit van de menselijke maat. Dienstverlening wordt continu verbeterd.

Doelstelling 1: Iedereen kan meedoen

Thema: Een inclusieve stad waarin iedereen mee kan doen

"Iedereen kan meedoen", dat is niet voor niets de titel van de nota sociaal domein en speerpunt in het sociaal beleid. Diversiteit en inclusie zijn ook nadrukkelijk opgenomen in het sport- en cultuurbeleid van de gemeente Gouda. In de verschillende paragrafen in dit jaarverslag wordt uiteengezet hoe dit tot uitdrukking komt in de activiteiten op het gebied van participatie, zorg en ondersteuning.

In 2022 is de Lokale Inclusie Agenda 'Onbeperkt meedoen' (LIA) vastgesteld door de Gemeenteraad. De uitvoeringsagenda LIA is vervolgens leidend voor de uitvoering van diverse projecten en activiteiten op het gebied van diversiteit en inclusie binnen het fysiek- en sociaal domein, op het gebied van sport en cultuur en voor de toegankelijkheid van informatie. De doelgroepen en hun vertegenwoordigende organisaties zijn nadrukkelijk betrokken. In 2022 is een coördinator Toegankelijkheid aangesteld die met een schouw van het fysieke domein en binnen de publieksgebouwen van de gemeente in beeld heeft gebracht welke drempels in de weg staan, zoals de toegankelijkheid van speeltuinen voor kinderen met een beperking en het aanbod openbare, rolstoeltoegankelijke toiletten. De inventarisatie vormt de basis voor verbeterplannen die in 2023 worden uitgewerkt.

Tegengaan discriminatie en ongelijkheid

Volgens de meest recente cijfers zijn 47 incidenten en voorvallen rondom discriminatie geregistreerd in Gouda. Op 8 november 2022 heeft er een Stadsgesprek plaatsgevonden in de Chocoladefabriek. Resultaat was dat vrijwilligers zich hebben aangemeld om toekomstige Stadsgesprekken te begeleiden om samen te verkennen waar in Gouda discriminatie en ongelijkheid wordt ervaren en wat daartegen te doen. Samen met diverse organisaties in Gouda is het Antidiscriminatie Platform Gouda opgezet dat zich richt op het tegengaan van allerlei vormen van discriminatie in Gouda. Dit platform bestaat uit verschillende Goudse organisaties: Libertum, de Regenboog Alliantie, Stichting 21 Maart, Stichting Inclusie en Discriminatiebestrijding, Amnesty International, de Goudse Adviesraad voor mensen met een Beperking, Stichting Gouds Metaheerhuis en Educatie Joods Gouda en een aantal Goudse inwoners.

*Burgerschap / Respec*t

De Stichting 21 Maart Gouda heeft een Tolerantielespakket ontwikkeld, gericht op leerlingen van het basisonderwijs. Het lespakket omvat een aantal modules met verschillende thema's onder andere over discriminatie, diversiteit, racisme, inclusie, respect en verdraagzaamheid. Inmiddels maken meerdere basisscholen in Gouda gebruik van dit lespakket, dat wordt aangeboden via de Brede School. Via de website Goudainclusief.nl (online sinds december 2022) worden inspirerende verhalen en lokale initiatieven gedeeld over participatie, inclusie en de aanpak van discriminatie in Gouda. Ook zijn er diverse activiteiten georganiseerd rondom de Week van Respect.

R*egenboogstad*

In het kader van Gouda Regenboogstad zijn in 2022 de volgende resultaten behaald:

- De Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie krijgt aandacht.
- Voor het Huis van de Stad hangt altijd de Progress Pride vlag.
- De gemeente werkt samen met SPORT.GOUDA en de Stichting Regenboog Alliantie met als doel een specifiek lhbtiq+ beleid op sportclubs en door sportverenigingen te ontwikkelen.
- Op initiatief van de Stichting Regenboog Alliantie is het Regenboogcafé een plek van ontmoeting.
- In mei 2022 waren tientallen landsvlaggen met een zwarte rouwwimpel zichtbaar in het stationsgebied van Gouda. Dit zogenoemde Zero Flags Project toont de vlaggen van de 71 landen waar homoseksualiteit nog verboden is en waar om die reden gevangenisstraffen en lijfstraffen worden opgelegd. De expositie werd georganiseerd in het kader van IDAHOT. De opening was op de internationale dag tegen homo, bi- en transfobie, die elk jaar op 17 mei wordt gehouden.
- Onderwijs is een belangrijk onderwerp als het gaat om de emancipatie, veiligheid en sociale acceptatie van jonge lhbtiq+ personen. Zo worden er gastlessen en burgerschapslessen aangeboden door de Brede School met als doel

het onderwijs inclusiever te maken. Op aanvraag en in overleg geeft de Stichting Regenboog Alliantie voorlichting op scholen voor middelbaar onderwijs. Verder hebben Gender Sexuality Alliances (GSA's) steeds meer een rol in het lhbtiq+ vriendelijker maken van onderwijs.

Beter en sneller integreren van statushouders in de samenleving
Op 1 januari 2022 is de Wet Inburgering 2021 (Wi21) ingegaan. Met die wet heeft de gemeente de plicht om inwoners te begeleiden bij hun inburgering die na die datum hun verblijfsvergunning hebben gekregen. Dit zijn asielmigranten en zogenaamde gezinsmigranten (mensen uit een niet-Europees land die met een Nederlander zijn getrouwd). In 2022 viel een deel van de instroom nog onder de oude wet op grond van de datum van hun verblijfsvergunning. Inmiddels worden 125 inburgeraars vanuit de Wi21 begeleid door de gemeente. Dat zijn zowel asiel- als gezinsmigranten. Bedoeling van Wi21 is dat inburgeraars op een hoger taalniveau inburgeren en intensief begeleid worden richting betaald werk. De werkprocessen zijn ingericht volgens de eisen van de nieuwe wet en er zijn specifieke consulenten aangesteld. Twee van de drie leerroutes van de nieuwe wet (zgn. Z-route en B1-route) zijn regionaal met de gemeenten van de arbeidsmarkt Midden-Holland ingekocht bij NL-Training. De zogenaamde Onderwijsroute wordt samen met Rotterdam opgepakt en aangeboden op de Erasmusuniversiteit en het Albedacollege. De samenwerking met Vluchtelingenwerk is geïntensiveerd in de nieuwe wet en met andere ketenpartners zijn structurele samenwerkingsafspraken gemaakt.

Thema: Aan het werk en meedoen
Ondersteuning werkzoekenden bij het vinden en behouden van (duurzaam) werk
In 2022 zijn 150 bijstandsgerechtigden ondersteund naar fulltime werk en 13 naar school. Het aantal bijstandsdossiers steeg licht van 1.690 op 1 januari 2022 naar 1.710 op 1 januari 2023.
In het voorjaar startte het wekelijkse Werkcafé in het Huis van de Stad. Hier kunnen werkenden, werkzoekenden en werkgevers uit Gouda en omgeving terecht met een vraag op het gebied van werk en/of ontwikkeling.
Er was in beleid en uitvoering meer oog voor de menselijke maat. Speciale aandacht was er voor inwoners met een arbeidsbeperking, statushouders, jongeren (ook zonder bijstandsuitkering) en mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

*Bemiddeling en ondersteuning naar werk van inwoners met een arbeidsbeperkin*g
Er zijn 52 garantiebanen gerealiseerd en 62 beschut werken-plekken.

Bemiddeling en ondersteuning naar werk van statushouders
In 2022 zijn 14 statushouders begeleid naar werk. Vele statushouders volgen een traject richting school en/of werk.

Ondersteuning van inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt
Veel bijstandsgerechtigden in Gouda hadden in 2022 een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Dit komt overeen met het landelijke beeld dat werkfitte inwoners snel uitstromen in deze krappe arbeidsmarkt maar dat inwoners met meer problemen of belemmeringen langdurige ondersteuning nodig hebben om stappen te zetten richting werk. Voor hen is maatwerk nodig. In 2022 zijn met behulp van medisch-diagnostisch onderzoek de mogelijkheden en belemmeringen van deze cliënten in beeld gebracht. Waar mogelijk werden cliënten opgenomen in het doelgroepregister, zodat zij aan de slag konden met loonkostensubsidie.

Dienstverlening met de menselijke maat
De gemeente zette in 2022 in op verrijking van de professionaliteit en de integrale dienstverlening vanuit menselijke maat. Dit deed zij met casuïstiekoverleg, methodisch werken, coaching on the job bij klantgesprekken en kennissessies.

Borgen verbeterde werkgeversdienstverlening
Werkgevers waren over het algemeen positief over de dienstverlening en gaven gemiddeld een 7,1; bijna de helft gaf een 8 of hoger en 15% gaf een onvoldoende. Ze waarderen de contacten, de bereidwilligheid om mee te denken en de proactieve opstelling van de gemeente. Ze ervaren weinig administratieve lasten. 2022 stond voor het WSP in het teken van: verdere verbetering van de dienstverlening op basis van de regionale samenwerkingsovereenkomst; vergroten van het netwerk van werkgevers; de samenwerking met het RMT en het Leerwerkloket; het opzetten en uitvoeren van activiteiten om werkzoekenden en werkgevers met elkaar in contact te brengen, waaronder Ontdek je Talent, het Werkcafé, de banenbeurs, Binnenkijken bij Bedrijven en de leerwerktrajecten vanuit Perspectief op Werk.

Continueren van de experimenten met ondernemen vanuit de bijstand
Er was weinig vraag naar het re-integratietraject 'parttime ondernemen vanuit de bijstand'. Dit had te maken met de onzekere financiële situatie van huishoudens met sterke stijging van energiekosten en oplopende inflatie. Men koos liever voor betaald werk in loondienst of voor oriëntatie op een starterstraject bij het Regionaal Bureau Zelfstandigen.
De sociale coöperatie maakte een doorstart. Veel nieuwe cliënten zijn gestart in de proefperiode. Het experiment met de sociale coöperatie is verlengd tot einde 2023.

Continueren Social Return
69 werkzoekenden zijn via Social Return (SR) aan werk geholpen (taakstelling 2022 = 65). Eind 2022 werd het regionale SR-beleid vastgesteld. Vanaf 2023 vindt de coördinatie en uitvoering plaats vanuit het Werkgevers Servicepunt Midden-

Holland. Dit zorgt voor eenduidige spelregels voor (regionale) werkgevers/opdrachtnemers. Hiermee wordt kans op werk voor werkzoekenden vergroot.

Doelstelling 2: Investeren in kansengelijkheid en preventie

Thema: Preventie
Kansrijke Start
Kansrijke Start richt zich op een goede en gezonde start voor elk kind en op het verbeteren van de positie van kwetsbare (aanstaande) ouders. Verbinding tussen het medisch en het sociaal domein staat hierbij centraal. In 2022 is het zorgpad geïmplementeerd en kan het netwerk hier gebruik van maken. De lokale coalitie is verstevigd en er zijn nieuwe samenwerkingen tot stand gebracht. Daarnaast is gestart met een overzicht van alle interventies die tijdens de gehele periode (-9 maanden tot ongeveer 2,5 jaar) van Kansrijke Start worden aangeboden.

Gezonde Wijk
De opgave Gezonde Wijk is vervangen door de opgave Buurtaanpak in het Bestuursakkoord.

Preventieakkoord
Sinds de start van het Preventieakkoord tot en met 2022 is het merendeel van de acties uit het akkoord en nieuwe acties die daarop aansluiten inmiddels uitgevoerd. Zo zijn onder andere gezondheids- en veiligheidsbijeenkomsten voor ouderen georganiseerd, zijn tuinen van kwetsbare mensen opgeknapt, sportlessen voor kinderen met een stoornis in het autistisch spectrum gerealiseerd en kunnen kinderen met overgewicht via Cool2beFit (leefstijlinterventie voor kinderen) deelnemen aan sportlessen.

Verslavingspreventie
In 2022 zijn de activiteiten op het gebied van verslavingspreventie voortgezet. GGD Hollands Midden en Brijder Verslavingszorg werkten gezamenlijk aan de preventie van verslaving. Dit bestond uit lessen op basisscholen, vo-scholen en mbo-scholen, bijeenkomsten en webinars voor ouders, deskundigheidsbevordering voor leerkrachten en mentoren, individuele gesprekken met jongeren en ouders en publieksvoorlichting.

Verbinding Sport
In 2022 is er zowel met de sportsector als met de cultuursector geïnventariseerd wat de belangrijkste acties zijn om de gezondheid van de Goudse inwoners te verbeteren. Het Integraal Zorgakkoord/Gezond Actief Leven Akkoord en de daarbij behorende financiële Brede SPUK (Specifieke Uitkering) faciliteert en stimuleert het integraal werken.

Preventieve ondersteuningsstructuur jeugd
Er is gewerkt aan het nader vormgeven van de ondersteuningsstructuur voor jeugd in wijken en op scholen. Jeugdpartners in de stad, zoals de Brede school, gro-up Buurtwerk en het Sociaal Team weten elkaar beter te vinden en gebruik te maken van elkaars expertise en mogelijkheden. Samen met partners richtte de gemeente Gouda nieuwe netwerken in en versterkte goed-werkende bestaande netwerken, gericht op concreet resultaat voor inwoners, meebewegend met wat er nodig is. Daarbij is verbinding gelegd met andere gerelateerde (soms regionale) programma's, zoals Kansrijke Start en het Nationaal Programma Onderwijs.

Jongerenwerk
Met het jongerenwerk in Gouda wordt beoogd jongeren die opvallen door overlastgevend en risicovol gedrag op positieve wijze mee te laten doen in de samenleving. Dit gebeurt door hen aan te spreken op kwaliteiten, talenten en verantwoordelijkheden, door grenzen te stellen en perspectief te bieden met als doel een ontwikkeling richting criminaliteit te voorkomen. In 2022 heeft gro-up Buurtwerk een divers aanbod van jongerenwerk gerealiseerd: schooljongerenwerk, buurtrondes, meidenwerk, specifieke projecten zoals tijdens de Ramadan of Express Yourself. Er is goed samengewerkt met de gemeente en partners zoals Sociaal Team, Sportpunt Gouda en het onderwijs.

Thema: Armoede en schulddienstverlening
Aanpak Schulden
In 2022 is het beleidsplan voor de aanpak van schulden gehandhaafd. De bestaande doelstellingen en visie werden aangehouden. In 2023 wordt het beleidsplan herijkt. De volgende ontwikkelingen zijn van belang.

Hulp bij schulden
Het gemiddelde aantal aanmeldingen per maand is in 2022 licht gestegen. In 2021 waren dit er gemiddeld 25 per maand. In 2022 meldden zich maandelijks gemiddeld 26 à 27 mensen aan voor schuldhulpverlening. Tot en met 31 oktober zijn er 240 dossiers afgesloten. Waarvan het overgrote deel, namelijk 73%, met een positief resultaat is afgerond. Bij 24% van de afgesloten trajecten was sprake van een niet succesvolle beëindiging. Dit betreft cliënten die nog niet in staat waren om het traject voor schuldhulpverlening te vervolgen. Een andere vorm van ondersteuning is dan gewenst en wordt zoveel mogelijk via warme overdracht ingezet, al dan niet via de ketenpartners van de Goudse Standaard. Indien deze cliënten dit wensen, kunnen zij zich zonder drempel opnieuw aanmelden voor schuldhulpverlening. In de rest van de gevallen is er beëindigd om neutrale redenen (2,5%) zoals op verzoek van de cliënt of vanwege overlijden of verhuizing van de cliënt.

Vroegsignalering van schulden
Sinds 2021 is de gemeente wettelijk verplicht tot vroegtijdig signaleren van schulden. Door inwoners met betalingsproblemen eerder in beeld te krijgen en vroegtijdig hulp aan te bieden wordt voorkomen dat betalingsachterstanden op huur, water, energie of zorgverzekering leiden tot problematische schulden. De werkwijze loopt van een brief tot een telefoongesprek, tot een huisbezoek en uiteindelijk inzet van bemoeizorg indien de signalen meer zorgwekkend worden.
In 2022 zijn per maand gemiddeld 203 signalen ontvangen en komt 35% van de signalen in aanmerking voor opvolging met een huisbezoek. Dankzij de intensivering voorzien in het bestuursakkoord is meer capaciteit beschikbaar gesteld voor vroegsignalering. Hierdoor kunnen meer zorgwekkende signalen worden opgevolgd met een huisbezoek. Daarbij gaat het voornamelijk om situaties waarbij sprake is van huurachterstanden of waarbij minderjarige kinderen in het gezin met betalingsachterstanden wonen.

Rotterdampas en kindpakket
Het kunnen meedoen van volwassenen en met name kinderen uit gezinnen met een beperkt inkomen is een belangrijk onderdeel van het armoedebeleid. Daarvoor biedt Gouda onder andere de Rotterdampas tegen een gereduceerd tarief aan, aan volwassenen en kinderen met een beperkt inkomen. Op de pas van deze kinderen staat het jeugdtegoed en de tegoedbonnen voor gratis deelname aan een sportieve of culturele activiteit. De Rotterdampas is beschikbaar voor alle inwoners. Inwoners met een inkomen boven 120% van de bijstandsnorm kunnen de pas aanschaffen tegen het voltarief. Pashouders kunnen met de Rotterdampas gratis of met korting diverse leuke activiteiten doen in Gouda en omstreken. Het pasjaar loopt van maart tot maart. In onderstaande tabel staat het overzicht van het aantal pashouders naar doelgroep.

Doelgroep	Volwassenen, reductietarief	Kinderen met kindpakket	Volwassenen voltarief	Kinderen zonder kindpakket	Verzilverde vouchers
2022	1.005	1.339	555	475	1.304
2021	1.042	1.457	279	223	1.034
2020	934	1.364	664	349	993
2019	994	1.309	728	338	1.300
2018	1.145	1.316	532	176	1.182

Aan 1.339 kinderen is een Rotterdampas in combinatie met het jeugdtegoed en de tegoedbonnen voor sportieve of culturele activiteiten verstrekt. In 2022 zijn er 1.304 tegoedbonnen voor sportieve en culturele activiteiten verzilverd. Dat is een stijging ten opzichte van 2021 toen er 1.034 tegoedbonnen verzilverd werden.

Als onderdeel van het Winterplan is het jeugdtegoed van normaal gesproken € 150 opgehoogd naar € 500 voor kinderen van 12 tot en met 17 jaar en voor kinderen van 4 tot en met 11 jaar naar € 250. In de periode van oktober tot en met december zijn er 116 extra passen geactiveerd, wat een uitzonderlijke stijging is voor de laatste maanden van het pasjaar. Mogelijk heeft de ophoging van het jeugdtegoed en de extra communicatie vanuit het Winterplan hiertoe geleid. Eventuele restanten van dit (opgehoogde) jeugdtegoed kunnen meegenomen worden naar het nieuwe pasjaar.

Goudse Standaard
Met het convenant Goudse Standaard wordt de ketensamenwerking geborgd rond ondersteuning van inwoners met financiele zorgen en schulden. Om deze samenwerking doorlopend verder te versterken zijn in 2022 de aangesloten partijen, waaronder de gemeente, herhaaldelijk bij elkaar gekomen om kennis uit te wisselen over relevante ontwikkelingen en behoeften onder inwoners.

Inzet ervaringsdeskundigheid
Uit de evaluatie, die halverwege 2022 is uitgevoerd, bleek dat het lastig was om inwoners te vinden die behoefte hebben aan een ervaringsdeskundige. Mede daardoor was het ook lastig om ervaringsdeskundigen schulden te werven en te behouden. Uiteindelijk was er in 2022 één ervaringsdeskundige schulden werkzaam via stichting Kernkracht.

Huiswerkbegeleiding
Via de Brede School, in samenwerking met Stichting Leren voor de Toekomst, is huiswerkbegeleiding in 2022 op 2 locaties in Gouda beschikbaar tegen een bescheiden maandelijkse ouderbijdrage. Hierdoor is huiswerkbegeleiding ook voor mensen met een smalle beurs beschikbaar. Voor ouders die die bijdrage niet kunnen bekostigen, is het mogelijk een vergoeding aan te vragen via het Kinderfonds. Dankzij deze samenwerking en werkwijze wordt een bijdrage geleverd aan kansengelijkheid en de komende jaren wordt ingezet op het nog breder toegankelijk maken van dit aanbod. In 2022 hebben 41 kinderen uit het po en 17 kinderen uit het vo gebruik gemaakt van deze begeleiding, waarvan voor 10 kinderen de ouderbijdrage via het Kinderfonds is voldaan. Op de locaties worden ouders van de deelnemers ook ondersteund in de wijze waarop zij hun kinderen kunnen ondersteunen op school met schoolwerk. Daarnaast krijgen ze voorlichting over hoe het schoolsysteem werkt om ouderbetrokkenheid te vergroten.

Pilot verzorgingsproducten
Uit landelijk onderzoek is gebleken dat inwoners met een beperkt inkomen regelmatig onvoldoende middelen hebben om menstruatie-artikelen te kopen. Goudse kinderen met een kindpakket hebben de mogelijkheid om via het jeugdtegoed op de Rotterdampas dergelijke producten te kopen. Om ervoor te zorgen dat alle inwoners van Gouda over

verzorgingsproducten kunnen beschikken is begin 2022 de pilot verzorgingsproducten opgestart. Uiteindelijk zijn er in 2022 op 4 locaties in de stad kasten geplaatst met daarin gratis verzorgingsartikelen en de inhoud wordt geregeld gebruikt.

Energietoeslag
De gemeente heeft zich ingezet om een zo breed mogelijke doelgroep kwetsbare inwoners te ondersteunen bij de gestegen energiekosten. Anders dan de door het Rijk geadviseerde inkomensgrens van 120% van de bijstandsnorm, heeft de gemeente Gouda besloten om de inkomensgrens te verruimen naar 130%. Met deze wijziging is de eenmalige energietoeslag van € 1.300 toegankelijk geworden voor meer inwoners in een kwetsbare positie. Om deze regeling breder bekend en toegankelijk te maken is er stevig ingezet op de communicatie en het zo eenvoudig mogelijk maken van het aanvragen van de toeslag. Er zijn 3.980 aanvragen energietoeslag toegekend bovenop de rechtstreekse betalingen aan inwoners met een uitkering van de gemeente.

KinderopvangToeslagaffaire
Gemeente Gouda ondersteunt inwoners die getroffen zijn door de kinderopvangtoeslagaffaire. Via de Belastingdienst wordt de financiële compensatie geregeld van gedupeerden. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bieden van brede ondersteuning op het gebied van financiën, wonen, zorg, gezin en werk. Gemeente Gouda heeft in 2022 in totaal ruim € 30.000 aanvullend gecompenseerd aan gedupeerde gezinnen. Denk hierbij aan de compensatie voor tandarts/beugelkosten, laptops, fietsen en andere (im)materiele kosten. Diverse terugvorderingen vanuit de Participatiewet zijn kwijtgescholden. Er is ondersteuning geboden bij de aanvraag Commissie Werkelijke Schade, omdat het compensatiebedrag van € 30.000 in deze gevallen niet dekkend is gebleken voor de geleden schade. Sinds maart 2022 biedt de gemeente Gouda ook nazorg. Als alle doelen uit het opgestelde plan van aanpak zijn behaald, wordt er telefonisch en anders schriftelijk contact onderhouden om na te gaan hoe het met de gedupeerde gaat na het afsluiten van het traject.

Winterplan
De stijgende energierekeningen en inflatie dreigden ervoor te zorgen dat een groeiend aantal Gouwenaars te maken zou krijgen met financiële problemen. In afwachting van het maatregelenpakket vanuit het Rijk heeft het de gemeente in september 2022 het zogenaamde Winterplan samengesteld. Dit was een aanvullend pakket van (nood)maatregelen ter ondersteuning van kwetsbare inwoners, maatschappelijk organisaties en instellingen. Onderdelen van het Winterplan zijn de extra communicatie over bestaande regelingen en loketten, de incidentele ophoging van het jeugdtegoed en de tijdelijke subsidieregeling maatschappelijke organisaties. Ook is besloten om de collectieve zorgverzekering voor minima versneld breder toegankelijk te maken door het verhogen van de inkomensgrens naar 130%. Zodat meer inwoners zich goed kunnen verzekeren tegen zorgkosten en daarbij een tegemoetkoming van de gemeente ontvangen op de kosten van de aanvullende verzekeringen.

Jongeren Perspectief Fonds
Gouda is in 2022 aangesloten bij de werkwijze van het jongerenperspectieffonds voor het ondersteunen van jongeren met problematische schulden. Dit is een landelijk netwerk. In 2022 is een twee jarige pilot Jongerenperspectieffonds voorbereid. Met dit project kunnen jongeren ook aflossen in natura, bijvoorbeeld door het halen van een diploma en het lopen van stages en zo schuldenvrij te worden, ook als de jongere geen afloscapaciteit heeft in geld. Startdatum voor de pilot waarbij de eerste jongeren kunnen instromen is 1 april 2023.

Doelstelling 3: Passende zorg en ondersteuning

Thema: (Thuis) wonen in de wijk
Gouwe Huse
In 2022 is gebleken dat de Voltaweg-plek de meest geschikte plek voor Gouwe Huse is. In de tweede helft van 2022 is een participatietraject gestart voor de ruimtelijke inpassing van de Gouwe Huse op de Voltaweg-plek. Hiervoor zijn meerdere bijeenkomsten geweest met omwonenden en een vertegenwoordiging van de buurtcommissie 2MTW. De samenwerkingspartners waren hierbij ook aanwezig. Met de ondernemersvereniging is een apart overleg geweest over hun voorwaarden en adviezen voor de ruimtelijke uitwerking. Eind 2022 waren de ruimtelijke plannen klaar. In 2023 start het aanvragen van de omgevingsvergunning en de uitvoering van Gouwe Huse.

Wonen Eerst
Afgelopen jaar is het project Wonen Eerst gestart. Dit is een samenwerkingsproject van woningcorporaties, GGZ partijen, gemeenten, politie en Leger des Heils in de regio Midden-Holland gebaseerd op de principes van Housing First: eerst een woning vandaar uit verder. Doel is te zorgen voor een dak boven het hoofd van de zeer kwetsbaren, rust om te herstellen om weer mee te doen in de maatschappij. De begeleiding richt zich op eigen regie en stabilisatie van de leefsituatie waarbij ondersteund wordt om aan de drie voorwaarden te houden. Drie mensen hebben in 2022 de sleutel van hun woning ontvangen. Mensen die, tot het moment dat ze hun eigen sleutel kregen, al hele lange tijd van hot naar her gingen. Ergens in de opvang, dan weer ergens op de bank, dan weer in een tentje buiten, naar de opvang, etc.

Gewoon Thuis Jeugd
Zoveel mogelijk kinderen veilig in een (t)huissituatie laten opgroeien. Gouda voert samen met de eigen regio en bovenregionaal, aanbieders, verwijzers en onderwijs, het plan van aanpak Gewoon Thuis Jeugd (actielijn 2 van het transformatiefonds jeugd) uit. Hiervoor zijn middelen beschikbaar uit het landelijk Transformatiefonds jeugd en uit het

Bovenregionaal Expertise Netwerk (BREN).
Resultaten uit 2022 zijn:

1. Realisatie en doorontwikkeling van alternatief op verblijfszorg in de thuissituatie: In verbindingsteam (IVT) en de Pilot Ambulant Specialistische hulp Thuis (PAST). Dit zijn twee integrale teams die beide op een eigen manier ambulant werken. In deze teams zijn verschillende expertises vertegenwoordigd die voortdurend van elkaars vaardigheden gebruikmaken en leren (lichtverstandelijk beperkt, GGZ en jeugd en opvoedondersteuning), met gebruikmaking van de inzet van het eigen netwerk van de jeugdige.
2. De experttafel (doorbreken in vastlopende complexe zorgcasussen door het bieden van passend(maatwerk)traject met perspectief) en centrale verblijfstafel (1 aanspreekpunt voor verwijzers voor wanneer er verblijf nodig is voor een jongere in de regio) ontwikkelen met elkaar een beter passende samenwerking zodat zowel ambulante als verblijfszorg, snel kan starten.
3. Start met een nieuwe samenwerkingsvorm tussen verschillende pleeggezinnen en professionals. Daarbij wordt ingezet op versterking van de relaties tussen verschillende pleeggezinnen en hun (pleeg)kinderen met het doel doorplaatsing van pleegkinderen zoveel mogelijk te beperken en waar noodzakelijk in hetzelfde netwerk te behouden (het Mockingbird model en werving van pleeggezinnen, alsmede verbetering kwaliteit bij gezinshuizen, projecten om jongeren (18-/+) die moeilijker aan woonruimte komen op gang te helpen zoals beschut wonen voor jongeren, zelfstandig wonen met begeleiding voor jongeren en kamers met aandacht).
4. Afbouw van de gesloten plaatsingen met het project doorontwikkeling jeugdzorg+ en betere samenwerking bij jongeren voor wie verblijfszorg met onderwijs, al dan niet gesloten of open, noodzakelijk is.

Inclusief wonen en langer thuis wonen
Hiervoor gaat de gemeente Gouda in 2023 een regionale woonzorgvisie opstellen.

HerstelHuis
Met verschillende partners uit de regio, regiogemeenten, stichting KernKracht, de GGZ en Zorgverzekeraar VGZ is gewerkt aan het kunnen realiseren van een HerstelHuis. Dit is een plek waar mensen in een psychische moeilijke situatie tijdelijk kunnen verblijven. Ze kunnen er tot rust komen en werken aan hun herstel. Doordat een particuliere initiatiefnemer een pand in Gouda heeft aangekocht en de gemeente zich bereid heeft verklaard een gedeelte van het pand te huren, kan het HerstelHuis in het eerste kwartaal in 2023 gaan starten als pilot voor de duur van ruim 2,5 jaar.

Actieplan dakloosheid en pilot Waakvlam
De uitvoering van het actieplan dakloosheid is in volle gang en heeft verschillende resultaten opgeleverd zoals de start van het Veldwerk door het Leger des Heils en de waakvlamfunctie. De waakvlam is een vorm van laagdrempelig, weinig intensief contact tussen de voormalig dak- of thuisloze persoon en diens hulpverlener(s). Deze wordt uitgevoerd door het Leger des Heils. Mensen die uit de Maatschappelijke opvang uitstromen naar zelfstandig wonen kunnen na bepaalde tijd weer tegen problemen aanlopen. Vaak is de nazorg vanuit de opvang dan al gestopt. Door de waakvlamfunctie wordt er blijvend een vinger aan de pols gehouden, ook als de nazorg is gestopt. De Maatschappelijke opvang is definitief omgevormd tot 24-uurs opvang met eigen kamers. Tevens bevindt de jongerenopvang zich nu op een aparte locatie.

Participatie in de Buurt
In 2022 hebben 9 organisaties subsidie aangevraagd voor Participatie in de Buurt. Nieuwkomer is huis van de buurt 't Govertje in Goverwelle. Zij zijn in 2021 voorzichtig gestart en na de lockdowns in 2022 opengegaan voor de wijk. 't Govertje is een initiatief van bewoners uit de wijk en draait volledig op vrijwilligers. Prinsenhof is als huiskamer van de wijk niet meer gestart na de lockdowns. In het algemeen lijkt het in de nasleep van corona moeilijk om sommige activiteiten weer op te starten en voldoende vrijwilligers te vinden. In 2022 is de pilot voorbereid om van het Bruisnest een dagbesteding zonder indicatie te maken. De pilot richt zich op inwoners met GGZ problematiek en helpt in het bieden van structuur in de dag en het opdoen van positieve ervaringen. De pilot start per 2023.Vanwege de hoge energiekosten in 2022 hebben drie organisaties die subsidie ontvangen uit Participatie in de Buurt een succesvol beroep gedaan op de tijdelijke subsidieregeling energiecompensatie in het kader van het Winterplan.

Mantelzorg
De lopende contracten met aanbieders van Hulp bij huishouden voor mantelzorg zijn in 2022 verlengd. Er zijn 54 inwoners die gebruik maken van hulp bij huishouden voor mantelzorg. De website respijtwijzer wordt goed bezocht, het aantal hits is toegenomen. In 2021 waren er 610 unieke bezoekers aan de website, in 2022 waren dat er 836. Uit het klanttevredenheidsonderzoek van Palet Welzijn (november 2022) onder mantelzorgers in Gouda komt naar voren dat mantelzorgers over het algemeen tevreden zijn met de ondersteuning en het aanbod. Er wordt wel gevraagd naar (meer) ondersteuningsmogelijkheden in de vorm van bijeenkomsten buiten kantooruren. In overleg met sociaal team en Palet Welzijn (en op basis van eerdere onderzoeken onder mantelzorgers) worden de prioriteiten voor 2023 en verder bepaald.

Thema: Kwaliteit van zorg en ondersteuning & samenwerking in de keten
Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt
In 2022 is gestart om de ketensamenwerking rond veilig opgroeien te versterken. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de ervaringen in Bodegraven-Reeuwijk en de proeftuinen elders in het land. Hiermee wordt aangesloten bij het landelijk toekomstscenario voor de jeugdbescherming.
De nieuwe werkwijze wordt ingezet voor kinderen, gezinnen en huishoudens waar sprake is van onveiligheid en kenmerkt

zich door betere samenwerking tussen de lokale teams, de jeugdbeschermingsketen, zorgorganisaties en het gezin. Het gevolg hiervan is dat er eerder en beter samenhangende hulp en steun voor het hele gezin is. Daarbij wordt het gezin uitgenodigd en gemotiveerd om met professionals samen te werken aan meer duurzame resultaten. Het streven is dat opvoeders het gevoel hebben dat er met hen beslist wordt in plaats van over hen. Daarnaast wordt ingezet op een eenvoudiger stelsel, waardoor het voor zowel het gezin als de professionals duidelijk is wie welke taak en bevoegdheden heeft.
Verder is extra geïnvesteerd in de caseload verlaging voor jeugdbeschermers met als doel minder werkdruk. De jeugdbeschermingssector kampt met hoge werkdruk en veel verloop. Ook landelijk is hiervoor aandacht. Naar verwachting wordt toegewerkt naar een landelijk tarief en normen voor de caseload. We werken als regio samen met de regio's Haaglanden Zuid Holland Zuid en Holland Rijnland in het wegnemen van belemmeringen voor jeugdbeschermers door bijvoorbeeld makkelijker toegang tot gemeentelijke afdelingen, verminderde bureaucratische belemmeringen en beter regelen van zorg voor de meest kwetsbare jeugdigen.
Uit onderzoek blijkt dat in alle vormen van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering kinderen van gescheiden ouders oververtegenwoordigd zijn. Vooral bij jeugdhulp met verblijf en jeugdbescherming is het aandeel kinderen uit complexe scheidingen hoog. Er wordt onderzocht of en hoe dit gegeven kan worden beïnvloed.

Aanpak Huiselijk Geweld
Met alle gemeenten in Hollands Midden is een Regiovisie Geweld Hoort Nergens Thuis 2019-2023 vastgesteld. De ambities zijn om huiselijk geweld eerder en beter in beeld te krijgen, duurzaam te stoppen en aandacht te besteden aan specifieke doelgroepen. Het uitvoeringsplan is gericht op de thema's: Meldcode, Ouderenmishandeling, Mensenhandel, versterken lokale samenwerking, doorontwikkeling van het Zorg- en Veiligheidshuis, de MDA++-aanpak bij complexe casuïstiek en traumahulp.
- In de regio is extra ingezet op het trainen van de meldcode, waarbij ook medewerkers van de gemeente Gouda worden getraind.
- In het kader van de aanpak Ouderenmishandeling is gestart met in de regio vijf lokale allianties “Financieel Veilig Ouder Worden” in te richten, die gezamenlijk een netwerk vormen. Er is een expert van de landelijke expert pool aangetrokken en er zijn twee inhoudelijke netwerkbijeenkomst geweest en de basis voor de allianties is gelegd. In 2023 wordt verder gebouwd.
- Het afgelopen jaar is extra ingezet op het nieuw vorm geven van de netwerken Ketenpartneroverleg en Regionaal netwerk Huiselijk Geweld en Kindermishandeling ten behoeve van versteviging van de keten en methodisch werken.
- Het aantal vaste vrouwenopvang plekken is uitgebreid van 14 naar 16. Vrouwenopvang Kwintes is in november verhuisd naar een nieuwe locatie waar gezinnen wonen in eigen units.

Programma volumebeheersing Specialistische GGZ (SGGZ)
Het programma volumebeheersing SGGZ is gestopt. Vanaf 2022 wordt gestuurd op alle aanbieders door een budgetplafond, niet meer alleen op de SGGZ (zoals van 2018 tot en met 2021). Gestuurd wordt op wachtlijsten, soorten zorg (meer specificatie) en het ondersteunen van het zorglandschap om te innoveren om aan de huidige en toekomstige vraag te voldoen. Door corona hebben meer jongeren een beroep gedaan op Jeugd GGZ en ook is de druk op de crisiszorg toegenomen. In overleg met de grootste SGGZ partijen wordt per kwartaal bekeken waar incidenteel of structureel moet worden bijgesprongen om kwalitatieve en tijdige zorg te behouden.

Analyse en monitoring
Conform de afspraken in de nota sociaal domein ‘Iedereen kan meedoen’ heeft de gemeenteraad vier nieuwsbrieven sociaal domein ontvangen en bij het 2e ijkmoment 2022 de rapportage sturen op het sociaal domein over de periode tot en met het 2e kwartaal 2022. Hierin is verslag gedaan over de realisatie van de doelstellingen en opgaven aan de hand van indicatoren en kwalitatieve informatie. In het najaar is de tussenevaluatie gestart. Daarbij is de vraag aan de raad gesteld op welke punten de nota geactualiseerd moet worden. Welke nieuwe opgaven zijn er om de ambitie dat in Gouda iedereen mee kan doen te bereiken?

Sturen op subsidies
Door een aantal acute vraagstukken, waaronder het opvangen van Oekraïense oorlogsvluchtelingen, de hotelboot en de energietoeslag is Sturen op subsidies, en daaraan gerelateerd het opnieuw vormgeven van de subsidieregeling Participatie in de Buurt, niet uitgevoerd in 2022

Programma sturen op kosten Jeugdhulp en Wmo
Het programma Sturen op Kosten richt zich op beheersing van de uitgaven aan maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp en Wmo, zodat de noodzakelijke ondersteuning voor de inwoners die het het meest nodig hebben beschikbaar is.

Opgave Jeugdhulp
De doelstellingen voor maatwerk Jeugdhulp zijn: Het verlagen van het relatieve aantal inwoners onder de 18 jaar dat een maatwerkvoorziening ontvangt naar 1 op de 8 jeugdigen en het stabiliseren van de gemiddelde uitgaven per cliënt. Ondanks succesvolle maatregelen vanuit het programma Sturen op Kosten, zoals de aangescherpte toegang en de inzet van jeugdconsulenten in twee huisartsenpraktijken en toeleiding naar de Wet langdurige zorg, blijft het jeugdhulpgebruik hoog (1 op 6,76 in 2022). Zes jeugdigen zijn, via de gemeentelijke toegang, ingestroomd in de Wlz met een totale indicatie waarde van € 443.051. Dat betekent dat zij geen gebruik (meer) maken van de Jeugdwet.

De beweging om de gemiddelde zorgzwaarte te stabiliseren, zien we wel terug. De gemiddelde kosten per cliënt over 2022 zijn nagenoeg gelijk gebleven.

Opgave Wmo maatwerk
De kosten voor de Wmo zijn de afgelopen jaren sterk gestegen. Onder meer door de landelijke afschaffing van het abonnementstarief maar ook ontwikkelingen als de vergrijzing en veranderingen in de GGZ leiden tot een toename van de kosten van Wmo maatwerkvoorzieningen. In 2022 is daarom een realistische reeks opgesteld voor de Wmo-begroting 2023-2026. Hierin is de demografische en autonome groei van het aantal cliënten verdisconteerd en stabilisatie van de gemiddelde kostprijs per cliënt als sturingsmiddel bepaald.

Vanuit het Programma Sturen op Kosten zijn diverse maatregelen ingezet die bijdragen aan de kostenbeheersing van de Wmo-uitgaven. In 2022 vond de pilot gedragswetenschapper plaats. Deze was gericht op de kwaliteitsverbetering van indicatiestelling door de ondersteuning van consulenten. Door de inzet van de gedragswetenschapper op de kwaliteit van onderzoeken en indicatiestelling, zitten consulenten scherper in hun trajecten en geven minder vanzelfsprekend hoge indicaties af. In 2022 heeft de pilot ten opzichte van voorgenomen indicaties voor begeleiding en dagbesteding een besparing opgeleverd van ruim € 190.000. Ook is in 2022 een werkwijze gestart om inwoners met een Wmo-indicatie die eigenlijk thuishoren in de Wlz hier naartoe door te leiden.

Voorbereiden uitrol samenwerking huisartsen toegang jeugdhulp
Twee grotere Goudse huisartspraktijken nemen deel aan de pilot. Daarnaast is aan een andere huisarts een vast contactpersoon van de gemeente (consulent) gekoppeld. De huisartsenpilot loopt nu bijna 3 jaar en wordt positief beoordeeld. Doel is sneller passende hulp bieden en kostenbeheersing van de jeugdhulp. De huisartsen zijn zeer tevreden over de samenwerking met de consulenten en ook ouders en jeugdigen zijn positief. Zij zijn met name tevreden met de tijd die de consulent kan besteden aan het uitdiepen van de vragen en problemen waar iemand mee naar de huisarts komt. Grote winst van de pilot is dat meer dan de helft van alle jeugdigen (59%) geholpen is zonder inzet van geïndiceerde jeugdhulp. De verwachting is dat deze werkwijze minimaal kostendekkend is en mogelijk tot een verdere kostenbesparing kan leiden. Gezien de positieve ervaringen en de aanwijzingen dat de inzet ook kosteneffectief is, heeft het college in december 2022 besloten dat de samenwerking met de huisartsen structureel wordt voortgezet en verder uitgebreid naar in totaal 60% van alle huisartsen in Gouda.

Voorbereiden inkoop van zorg 2025
De inkoop Jeugd en Wmo wordt regionaal georganiseerd. Gouda is één van de deelnemers. In de regio Midden- Holland gaat jaarlijks zo'n € 115 miljoen om aan bekostiging van maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo. In Gouda maken zo'n 7.500 inwoners gebruik van een maatwerkvoorziening. Het inkooptraject voor de nieuwe inkoop van Jeugdhulp en Wmo is in het voorjaar 2022 gestart met een verkenning. Conclusie daaruit was dat we koers houden en gericht verbeteringen aanbrengen waar dat nodig is. Uitgangspunt is een blijvende samenwerking in de regio Midden-Holland. Met deze basis is een consultatiedocument opgesteld om aanbieders, inwoners, adviesraden en gemeenteraden in de regio breed te consulteren over de kaders voor de inkoop. De consultatiefase is op 31 december 2022 afgerond. Bij het stellen van de kaders wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de Hervormingsagenda Jeugd. De onderhandelingen over met name het financieel kader voor de Jeugdhulp zijn nog gaande en een akkoord op de Hervormingsagenda is nog niet bereikt. In 2023 wordt aan de gemeenteraden in de regio Midden-Holland een kaderdocument voorgelegd met een nadere uitwerking van de keuze met betrekking tot de inkoop.

Gedeelde zorg
Gedeelde zorg is een samenwerkingsverband van zorgaanbieders en de 5 gemeenten in Midden-Holland. De zorgaanbieders hebben onderling de vereniging ‘Gedeelde Zorg’ opgericht en de vijf gemeenten hebben een convenant gesloten met de vereniging. Binnen Gedeelde Zorg is het Dataplatform Midden-Holland opgericht. Gemeente Gouda neemt deel aan het Dataplatform Midden-Holland. Hiermee kan op (juridisch) verantwoorde manier data uitgewisseld worden tussen de deelnemende organisaties ten behoeve van analyses voor het verbeteren van de zorg(structuur) in Midden-Holland. Doel van de data-analyse is vormgeven aan De Juiste Zorg op de Juiste Plek, het opsporen van knelpunten op de raakvlakken (informele) zorg en sociaal domein. Het gaat hierbij om medische- en GGZ zorg (ZvW) 24-uur zorg (Wlz) en zorg en ondersteuning vanuit de Wmo.
Een ander project in Gedeelde zorg is Samen in de Buurt. Samen in de Buurt beoogt de sociale cohesie in de wijk te verhogen door verandering van gedrag van inwoners en professionals. Uitgangspunt hierbij is positieve gezondheid. Samen in de Buurt is vanwege de coronamaatregelen in 2021 op pauze gezet. Het is de bedoeling om alsnog aan de slag te gaan met een wijkgerichte aanpak in de wijk Kort-Haarlem.

Sociaal team 3.0
De drie locaties van het sociaal team (noord, oost, west) zijn er voor inwoners van 0 tot 100+ en leveren individuele en collectieve basishulp, basis-GGZ hulp aan jeugdigen, ondersteuning bij geldzaken, voorkomen van schulden en onafhankelijke cliëntondersteuning. In 2022 heeft het Sociaal Team Gouda de basishulp kwalitatief doorontwikkeld tot een dienst waarin gewerkt wordt aan ondersteuning bij een diversiteit aan vragen en problemen. Onderwerpen die veel aan de orde komen zijn financiële hulpvragen, zelfredzaamheid, participatie in de samenleving en ondersteuning bij sociaal-emotionele of relationele ondersteuningsvragen. Er wordt samengewerkt met partners MEE en Kernkracht aan de doorontwikkeling van onafhankelijke cliëntondersteuning. De samenwerking met de huisartsen heeft geleid tot inzet door

het Sociaal Team, waar eerder werd doorverwezen richting GGZ-hulpverlening. Met alle scholen (po en vo) zijn afspraken gemaakt over de samenwerking en de inzet van schoolcontactpersonen vanuit het Sociaal Team.

Overgang 18- /18+
Als jongeren met jeugdhulpvoorzieningen 18 jaar worden, komen ze van het ene op het andere moment in een ander wettelijk kader. Er wordt blijvend ingezet om deze overgang soepeler te laten verlopen. De gemeente ziet erop toe dat aanbieders met 17-jarigen een toekomstplan maken en afspraken uitvoeren met als doel eventuele knelpunten op te lossen. Daarnaast worden leeftijdsafhankelijke regelingen en voorzieningen inzichtelijk gemaakt en gecommuniceerd. In 2022 is de woonzorgcoördinatiefunctie die zich onder meer richtte op deze doelgroep geëvalueerd. Op basis daarvan zijn de taken, instrumenten en overleggen die hieronder vielen onderdeel geworden van de reguliere werkzaamheden van alle consulenten. Ook krijgen zij meer tijd als zij te maken hebben met een casus die een andere aandacht en meer tijd vergt.

Doelstelling 4: Integrale dienstverlening en kwaliteit

Thema: Programma Integrale uitvoeringsorganisatie sociaal domein
Werken aan continue verbetering van de dienstverlening
Werken als integrale uitvoeringsorganisatie en investeren in het vakmanschap van consulenten heeft geleid tot hogere cliënttevredenheid op bijna alle onderdelen van de dienstverlening. Dit blijkt uit cliënt ervaringsonderzoeken die in 2022 zijn uitgevoerd. Inwoners zijn ook meer tevreden over de begrijpelijkheid van brieven van de gemeente. Met de campagne *Direct Duidelijk* is hierin geïnvesteerd.

Inrichten van een verbetercyclus
De cliënt tevredenheidsonderzoeken (zowel de opzet als de interpretatie van de resultaten als de keuze voor de doelgroep en het onderwerp van het kwalitatieve onderzoek) worden uitgevoerd in nauw overleg met de Goudse Adviesraad Sociaal Domein en de Goudse Cliëntenraad.

Hulp aan Oekraïense vluchtelingen
Het jaar 2022 heeft ook nieuwe urgente vraagstukken gebracht, zoals de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne, de hotelboot en de energietoeslag. Dit heeft veel extra inzet van de medewerkers in het sociaal domein gevraagd.
Vanaf eind 2021 en gedurende heel 2022 heeft een team van medewerkers gezorgd dat de bewoners van de hotelboot konden kiezen uit een activiteitenaanbod, deel konden nemen aan lessen Nederlandse taal, sport- en fietslessen. Ook werden de bewoners die inmiddels een status hadden gekregen versneld aan een woning geholpen.
Ten aanzien van de opvang van de Oekraïense vluchtelingen heeft een team van medewerkers in korte tijd niet alleen de locatie geregeld maar ook de uitbetaling van het leefgeld, medische en sociale ondersteuning en activiteiten voor kinderen en volwassenen. In samenwerking met het primair en voortgezet onderwijs is binnen afzienbare tijd onderwijs voor anderstaligen aangeboden. Vanaf maart 2022 is de Blokker-locatie beschikbaar gemaakt voor de opvang van mensen gevlucht voor de oorlog in Oekraïne. Deze locatie is beschikbaar tot maart 2026. Op dit moment zijn er 272 bedden beschikbaar. Daarnaast verblijven er ook ongeveer 70 mensen bij zo'n 35 gastgezinnen in Gouda.
Voor deze groep is door het projectteam, samen met zo'n 20 vrijwilligers, alles opgezet: medische spreekuren in samenwerking met GGD en HAP, werk en inkomen spreekuren, BRP-registratie momenten, sociaal support spreekuren, onderwijs, activiteiten voor kinderen in samenwerking met Unicef, taallessen, fietslessen, weerbaarheidstrainingen, sportmogelijkheden op locatie, een gratis kledingwinkel op locatie. We werken samen met het Rode Kruis, Vluchtelingenwerk, Leger des Heils en Geloofsinburgering voor verschillende activiteiten. Ook zijn er thema-avonden georganiseerd over bijvoorbeeld de Nederlandse cultuur, werk en opvoeding en is de locatie twee keer te bezoeken geweest voor omwonenden tijdens speciale evenementen.
Zo'n 100 Oekraïense vluchtelingen zijn ondersteund naar werk.

Naast de invloed van de coronacrisis, heeft de opvang van vluchtelingen een grote impact gehad in het eerste halfjaar van 2022. De opvang van vluchtelingen op de zogenoemde hotelboot en de noodopvang van vluchtelingen uit Oekraïne heeft invloed gehad op veel aspecten in het sociaal domein en heeft daardoor ook veel gevraagd van de ambtelijke capaciteit. Dit heeft tot gevolg gehad dat niet is toegekomen aan uitvoering van het project de Gezonde Wijk en Sturen op subsidies en daaraan gerelateerd het opnieuw vormgeven van de subsidieregeling Participatie in de Buurt.

3.4.2 Eigen indicatoren

Taakveld	Omschrijving	Begroot	Streefwaarde	Stand 2022
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Inclusie: % inwoners dat tevreden is over deelname aan de samenleving	66%	Gelijk blijven of groter; bandbreedte 65-70%	64%
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Tolerantie: % inwoners dat tevreden is met de mate van respect in de buurt	83%	Gelijk blijven of groter; bandbreedte 75-80%	79%
6.2 Wijkteams	kinderen: % kinderen met een gezond gewicht	71%	Afname	76%

Taakveld	Omschrijving	Begroot	Streefwaarde	Stand 2022
6.2 Wijkteams	Eenzaamheid: % ouderen (65+) dat zich ernstig eenzaam voelt	12%	Afname	12%
6.2 Wijkteams	Gebruik kindpakket: Aan unieke jeugdigen dat gebruik maakt van regelingen uit het kindpakket	1.364	Toename	1.339
6.2 Wijkteams	Schuldhulpverlening: % geslaagde trajecten schuldhulpverlening	68%	Toename	66%
6.2 Wijkteams	Bekendheid: % inwoners dat aangeeft bekend te zijn met het sociaal team	38%	Toename	54%
6.2 Wijkteams	Toegang: % inwoners dat aangeeft dat het sociaal team de problematiek goed begrijpt	76%	Toename	76%
6.3 Inkomensregeling	Bijstand: afname aantal inwoners dat 2 jaar of langer een bijstandsuitkering ontvangt	465	Minimale afname 200 in 4 jaar vanaf 1 juli 2018	465
6.5 Arbeidsparticipatie	Sociale dienst: cijfer waardering sociale dienst	7	Toename	7,7
6.6 Maatwerkvoorziening	Wmo: % inwoners dat tevreden is met de kwaliteit van de ondersteuning	82%	Toename	n.a.
6.6 Maatwerkvoorziening	Wmo: % inwoners die tevreden zijn met de manier waarop er geluisterd werd tijdens het (keuken)gesprek	89%	Toename	81%
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Kwaliteit zorg: % jeugdigen dat aangeeft goed geholpen te zijn bij vragen en problemen	84%	Toename	80%
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugdzorg: % ambulante jeugdzorg	91%	Toename	98%
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Beschermd wonen: aantal cliënten in beschermd wonen	246	Afname	110
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Verhouding aantal inwoners tot 18 jaar met een maatwerkvoorziening (incl. Jeugdbescherming en -reclassering en pgb) i.r.t. het aantal inwoners tot 18 jaar	1 : 6,97	1 : 6,7*	1 op 6,77
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Uitgaven jeugdhulp / aantal jeugdigen met een maatwerkvoorziening	€ 11.130	Afname	€ 11.822
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	Veilig thuis: % meldingen Veilig Thuis waar binnen 5 werkdagen triage plaatsvindt	65%	Afname	kleiner dan 10%
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	Veilig thuis: % onderzoeken Veilig Thuis dat binnen 10 werkweken is afgesloten	55%	Afname	kleiner dan 10%
7.1 Volksgezondheid	Voorzieningen: % ouderen dat tevreden is over voorzieningen in de buurt	18%	Toename	18%

3.4.3 Wettelijk voorgeschreven indicatoren

Het BBV verplicht de gemeente om in de programma's te rapporteren over de realisatie van de maatschappelijke effecten aan de hand van voorgeschreven beleidsindicatoren, die gepubliceerd worden op waarstaatjegemeente.nl. Op die website staan alleen de actuele waarden. Om de waarden in perspectief te kunnen plaatsen zijn in onderstaande tabel ook de relevante waarden uit de Goudse programmabegroting opgenomen. De wetgever wil met deze kengetallen de vergelijkbaarheid tussen gemeenten vergroten. Alle gemeenten zijn immers verplicht deze kengetallen te publiceren. Veel kengetallen zijn echter niet van recente datum en sluiten vaak onvoldoende aan bij wat de gemeente zelf wil bereiken. Daarom heeft de gemeente naast de wettelijke verplichte indicatoren ook eigen indicatoren opgenomen.

Taakveld	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Streefwaarde	Realisatie
6. Sociaal domein	Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2021	788,1	805,5	Indirecte sturing op behoud of toename	De gemeente heeft geen directe invloed op de ontwikkeling van het aantal banen in de gemeente, omdat het gaat om bedrijfseconomische afwegingen van bedrijven en instellingen.
6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	%	2020	1	1	Monitoring Goudse waarde t.o.v. landelijke waarde	N.v.t.
6. Sociaal domein	Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2021	7	6	Afname	N.v.t.
6. Sociaal domein	Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2021	2	2	Geen doel op zich (maatwerk)	N.v.t.
6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	%	2021	70,6	70,4	Monitoring Goudse waarde t.o.v. landelijke waarde	N.v.t.
6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2021	459,8	431,2	Monitoring Goudse waarde t.o.v. landelijke waarde	Gouda kent een hogere bijstandsdichtheid die m.n. het gevolg is van een hoger instroompercentage
6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	107,8	202,0	Geen doel op zich	Het verschil Gouda-Nederland zal voornamelijk worden veroorzaakt door verschillen in de registraties
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	12,6	10,7	Afname of gelijk	* zie toelichting onder de tabel
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	%	2022	1,5	1,1	Afname of gelijk	Het aantal OTS is inmiddels licht aan het afnemen
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	%	2022	0,3	0,3	Afname of gelijk	N.v.t.
6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	2022	670	640	Geen; aantal is geen doel	

* toelichting op Jongeren met jeugdhulp
Het gebruik van jeugdhulp in Gouda hoger dan het Nederlands gemiddelde. Dit wordt onder andere verklaard door sociaal-economische en demografische kenmerken. Daarmee samenhangend is het gebruik in verstedelijkte gebieden ook hoger dan het landelijk gemiddelde. Daarnaast is de jeugdhulp complex en spelen verschillende ontwikkelingen in de samenleving, in het veld en bij de gemeente, die elkaar en het jeugdhulpgebruik ook weer beïnvloeden. Het afgelopen jaar is met verschillende maatregelen ingezet op een daling van het jeugdhulpgebruik. De cijfers van gebruik van jeugdhulp die te vinden zijn op waarstaatjegemeente.nl verschillen van de cijfers die het college rapporteert in het kader van de ambitie om het gebruik te beperken: de cijfers zijn gebaseerd zijn op de eerste helft van 2022. Jaarpercentages vallen altijd hoger uit. Dat verklaart de afwijking van het Goudse resultaat over het hele jaar 2002. Daarnaast geldt voor de cijfers uit de landelijke monitor dat niet alle gemeenten de cijfers even goed aanleveren, waardoor vertekening ontstaat. Voor een beter begrip en analyse van de cijfers van gebruik van jeugdhulp in Gouda in vergelijking met andere gemeenten wordt in het 2e kwartaal een onderzoek uitgevoerd.

3.4.4 Wat heeft het gekost?

3.4.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	132.238	151.834	150.780	1.054
Baten	-27.320	-35.371	-39.909	4.537
Saldo van baten en lasten	**104.918**	**116.463**	**110.872**	**5.592**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-3.104	-5.935	-5.935	0
Gerealiseerd resultaat	**101.814**	**110.528**	**104.937**	**5.592**

3.4.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld zijn de lasten, de baten en het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Lasten / Baten	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	8.391	14.809	13.334	1.476
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	-781	-5.697	-9.407	3.710
Saldo		**7.610**	**9.113**	**3.927**	**5.186**
6.2 Wijkteams	Lasten	4.381	4.357	4.460	-104
6.2 Wijkteams	Baten	0	0	0	0
Saldo		**4.381**	**4.357**	**4.460**	**-104**
6.3 Inkomensregelingen	Lasten	32.033	40.944	40.018	925
6.3 Inkomensregelingen	Baten	-25.413	-27.843	-25.936	-1.907
Saldo		**6.620**	**13.100**	**14.082**	**-982**
6.4 Begeleide participatie	Lasten	10.407	10.081	9.774	307
6.4 Begeleide participatie	Baten	0	0	0	0
Saldo		**10.407**	**10.081**	**9.774**	**307**
6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	5.469	6.866	7.412	-546
6.5 Arbeidsparticipatie	Baten	0	-705	-1.598	893
Saldo		**5.469**	**6.161**	**5.813**	**348**
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	Lasten	3.101	3.820	3.889	-69
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	Baten	0	0	0	0
Saldo		**3.101**	**3.820**	**3.889**	**-69**
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Lasten	14.806	15.619	16.426	-806
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Baten	-442	-442	-1.956	1.513
Saldo		**14.363**	**15.177**	**14.470**	**707**
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Lasten	25.662	26.549	28.826	-2.277
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Baten	0	0	-485	485
Saldo		**25.662**	**26.549**	**28.342**	**-1.793**
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	Lasten	20.639	20.930	19.324	1.606
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	Baten	-500	-500	-342	-158
Saldo		**20.139**	**20.430**	**18.982**	**1.448**
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	Lasten	4.391	4.788	4.525	263
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	Baten	-184	-184	-185	2
Saldo		**4.208**	**4.604**	**4.340**	**264**
7.1 Volksgezondheid	Lasten	2.924	3.037	2.745	293
7.1 Volksgezondheid	Baten	0	0	0	0
Saldo		**2.924**	**3.037**	**2.745**	**293**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	34	34	48	-14
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Baten	0	0	0	0
Saldo		**34**	**34**	**48**	**-14**
Totaal saldo taakvelden		**104.918**	**116.463**	**110.872**	**5.592**

3.4.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**5.186**	**V**
Noodopvang Asielzoekers - Hotelboot: ten tijde van de 2e berap 2022 was nog niet bekend dat Gouda een volledige vergoeding zou ontvangen ter dekking van haar kosten met betrekking tot de Hotelboot. Dat leidt tot een voordeel. Voorgesteld wordt om dit bedrag te doteren aan de nog in te stellen reserve Vluchtelingenopvang.	178	V
Noodopvang Oekraine: op basis van de bekostigingsregeling Noodopvang Ontheemden Oekraine ontvangt Gouda een minimum normbedag per opvangbed per dag. Onderbesteding op dit bedrag hoeft niet terugbetaald te worden. Dit was ten tijde van de 2e Berap nog niet bekend en leidt daarmee tot een batig saldo van € 3,744 mln. Voorgesteld wordt om dit bedrag te doteren aan de nog in te stellen reserve Vluchtelingenopvang.	3.744	V
De projecten voor statushouders begaven zich in 2022 in een aanloopfase en daardoor zijn nog niet alle inburgeraars zo ver als we hadden gehoopt. Per 1 januari 2023 zijn we aan de trajecten toegekomen waarvan de middelen zich nog in 2022 begeven. Daarom een verzoek om de middelen beschikbaar te stellen in 2023 ev.	255	V
De eigen bijdrage voor het collectief vervoer is hoger dan begroot en vanuit de provincie hebben we subsidie ontvangen met betrekking tot voorgaande jaren welke als een incidentele meevaller kan worden genoemd.	215	V
Bij het winterplan was € 1.700.000 beschikbaar voor de Tijdelijke subsidieregeling energiecompensatie maatschappelijke organisaties gemeente Gouda. Uiteindelijk is een bedrag van € 290.000 aangevraagd en toegekend. Binnen het sociaal domein is het voordeel € 470.000 en bij sport en cultuur staat het overige deel. Voorgesteld wordt de onderuitputting van het winterplan in 2022 in te zetten in 2023 ter dekking van de reële indexatie subsidies voor het jaar 2023.	470	V
Asiel: voorgesteld wordt om dit bedrag te doteren aan de nog in te stellen reserve Vluchtelingenopvang.	85	V
De afschrijvinglasten van de bibliotheek aan Lekkenburg gaan in per 1-1-2023. In de prognose hadden we verwacht dat de afronding eerder zou zijn voltooid.	84	V
Er zijn veel kleine projecten die onder het bugdet bleven.	91	V
Diverse kleine verschillen.	64	V
6.2 Wijkteams	**104**	**N**
Diverse kleine verschillen.	104	N
6.3 Inkomensregelingen	**982**	**N**
Er is sprake van meer instroom in de BUIG terwijl de uitkering voor Gouda met € 1,87 miljoen naar beneden is bijgesteld.	1.031	N
De uitgaven zijn opgelopen door de verruiming van de energietoeslag naar 130% van het sociaal minimum.	365	N
Er is meer gebruik gemaakt van de bijzondere bijstand door de verruimde doelgroep en mogelijkheden.	404	N
Door vertraging kon de pilot hygienekastjes in 2022 niet afgerond worden. Het overschot wordt overgeheveld naar 2023.	17	v
Het jeugdtegoed op de Rotterdampas is voor de gebruikers in 2022 incidenteel verhoogd. De gebruikers hebben tot maart 2024 om hiervan gebruik te maken. Het restantbudget wordt bij de jaarrekening overgeheveld naar 2023.	146	V
Voor de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) hebben we alle bedragen die we hebben ontvangen voor 2021 en 2022 beschikbaar gesteld halverwege 2022. De overgebleven middelen ad € 899.000 willen we opnieuw beschikbaar stellen in 2023 ev. Hiermee kunnen we doorontwikkelen op: - Verbeteren van de toegankelijkheid van de frontoffice. - Meer tijd en meer resultaat voor de inwoner/klant. - Faciliteren van de uitvoering om de vraag integraal op te pakken.	889	V
Diverse kleine verschillen.	38	v
De terugvordering van het Rijk op de TOZO (Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandige Ondernemers) 2021 was uiteindelijk hoger dan vooraf berekend.	156	N
Het verhaal op de BBZ-regeling is minder dan begroot.	116	N
6.4 Begeleide participatie	**307**	**V**
Deze post is per abuis dubbel opgenomen in de begroting 2022. In de begroting 2023 is deze post wel correct opgenomen.	444	V
Bij GR Promen is sprake van een voordeel door de snellere daling van het aantal Wsw arbeidsplaatsen. Bij Prowork is sprake van een nadeel door hogere toeslagen in de binnenomgeving. Per saldo een nadeel.	157	N
Diverse kleine verschillen.	20	V
6.5 Arbeidsparticipatie	**347**	**V**

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
Het voordeel komt voor het grootste deel door de (meerjarige) regionale budgetten RegionaalMobiliteitsTeam, WerkgeversServicePunt en Aanpak Jeugdwerkloosheid; deze budgetten schuiven door naar 2023 voor de uitvoering van de plannen 2023.	367	V
Een voordeel komt voort uit de (meerjarige) regionale budgetten Europees Subsidie Fonds (ESF); voorgesteld wordt deze budgetten door te schuiven naar 2023 voor de uitvoering van de plannen in 2023.	61	V
Diverse kleine verschillen.	81	N
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	**69**	**N**
De kosten voor Woonvoorzieningen (bouwkundig) zoals trapliften zijn hoger uitgevallen dan begroot en hoger dan 2021. Deze post laat zich moeilijk voorspellen.	69	N
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	**707**	**V**
Door een aanpassing in de herverdeling van de overheadkosten en loonkosten is een incidenteel voordeel ontstaan. Dit heeft geen effect gehad op de personele inzet Schuldhulpverlening.	127	V
De WMO-kosten voor Hulp bij het huishouden zijn hoger dan begroot. Dit heeft te maken met de aanhoudende vergrijzing en de aanzuigende werking van het abonnementstarief. Dit tekort wordt gedekt door andere voordelen binnen WMO zoals compensatieregeling en begeleiding. De kosten voor PGB laten een daling zien maar waarschijnlijk vindt er een verschuiving plaats naar ZIN-kosten waar de kosten toegenomen zijn.	17	N
Het budget is in de primitieve begroting 2022 abusievelijk opgenomen bij taakveld 0.4 (overhead) opgenomen maar had bij 6.71 (Maatwerkdienstverlening) moeten staan. Dit is budget neutraal.	203	N
De kosten die Gouda heeft gemaakt voor kwijtschelding publieke schulden in het kader van de kinderopvang-toeslageaffaire zijn vergoed door het Rijk.	77	V
Het Rijk vergoed de kosten die Gouda maakt in het kader van het helpen van slachtoffers van de kinderopvang-toeslagenaffaire. De afrekening over 2021 liep achter, waardoor er nu over 2021 en 2022 afgerekend word	712	V
Diverse kleine verschillen.	11	V
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	**1.792**	**N**
In 2022 zijn middelen van het Transformatiefonds overgebleven. Dit is regionaal geld en deze middelen willen we opnieuw beschikbaar stellen in 2023. Hiermee willen we de inkopen in het sociaal domein verbeteren.	326	V
De kosten van jeugd zijn hoger uitgevallen dan begroot. Een prognose hiervoor maken is lastig omdat declaraties over 2022 nog ver in 2023 gedeclareerd kunnen worden. Daarnaast is de begroting gebaseerd op de doelstelling 1:8. Deze doelstelling is echter niet behaald en ook daarom zijn de kosten die betrekking hebben op 2022 hoger dan begroot.	1.909	N
Door onder andere uitgaven voor klein project is een overschrijding gerealiseerd.	158	N
Diverse kleine verschillen.	51	N
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	**1.448**	**V**
Enkele van de centrum- of regiotaken zoals Beschermd wonen, Vrouwen Opvang, maatschappelijk opvang en kleine regionale projecten hebben gezamelijk in de meicircularie 2022 meer geld ontvangen. Daardoor is er in 2022 een overschot. Dit resultaat willen we aan de reserve BW, MO, VO toevoegen.	1.528	V
Er zijn nog nagekomen kosten over de coronatijd gekomen waarvoor geen budget is.	90	N
Diverse kleine verschillen.	10	V
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	**265**	**V**
Diverse kleine verschillen.	13	N
Team model Jeugdbescherming (projectbudget Veilig Thuis) is regio geld en het overschot kan niet in de algemene reserve van gemeente Gouda vloeien. Daarom een verzoek om het opnieuw beschikbaar te stellen in 2023.	278	V
7.1 Volksgezondheid	**293**	**V**
De bijdragen aan de geneeskundige dienst (HECHT) zijn lager uitgevallen dan begroot.	293	V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**14**	**N**
Diverse kleine verschillen.	14	N

3.4.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Verschil	V/N
Geen toe te lichten mutaties op reserves onder dit programma.		

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Verschil	V/N
Totaal	**0**	**V**

3.4.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

Verbonden partijen	Doel
Promen	Promen voert voor de gemeente Gouda de WSW uit. Kerntaak is het bieden van betaald werk en ontwikkelmogelijkheden voor inwoners met een indicatie op grond van de WSW. Daarnaast worden activiteiten uitgevoerd voor werkzoekenden die gemeentelijke ondersteuning krijgen op grond van de Participatiewet. Doel is om deze inwoners kansen te bieden op zo regulier mogelijk werk. Promen biedt daarvoor in samenwerking met de gemeente onder meer beschut en beschermd werk, re-integratietrajecten, trainingen en begeleiding.
Hecht	Hecht bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisisomstandigheden. Daarnaast probeert Hecht de effecten van gezondheidsbedreigingen te beperken.

Promen

Promen ontwikkelde in 2022 verder als sociaal ontwikkelbedrijf. De mens en haar ontwikkeling stonden centraal. Dit deed Promen door intensief samen te werken met de deelnemende gemeenten, werkgevers, onderwijs, zorg en andere partnerorganisaties en daarbij de verbinding te leggen tussen de vraag en het aanbod van de arbeidsmarkt. Bij voorkeur door ontwikkeling en plaatsing buiten de muren van Promen, maar daar waar dat niet mogelijk blijkt ook op een zo regulier mogelijke passende werkplek bij Promen zelf.
De uitvoering van de (oude) Wet sociale werkvoorziening vond plaats binnen de Gemeenschappelijke Regeling Promen. Vanuit Gouda ging het in 2022 om 277 arbeidsplaatsen.
Voor (nieuwe) dienstverlening in het kader van de Participatiewet is een aparte BV ProWork opgericht. Gouda maakte op basis van een dienstverleningsovereenkomst gebruik van deze dienstverlening, onder andere voor beschut werk (62 medewerkers), garantiebanen (29 medewerkers) en andere re-integratiemodules (47 deelnemers).
In 2022 werkte Promen aan de uitbreiding van trajecten voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. In 2023 opent het Talententenplein bij Promen voor activeringstrajecten en trajecten richting werk in de basisroute, de branche- of de uitstroomroute.

Hecht (RDOG)

De meest omvangrijke taak van Hecht is de jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar. Het betreft o.a. over- en ondergewicht, kindermishandeling, internetgebruik en school-/ziekteverzuim/schooluitval. Hecht voert werkzaamheden uit voor Veilig Thuis, het Meldpunt Zorg en Overlast, Basiszorg Kwetsbare Kinderen (BKK) en draagt bij aan het op gang brengen van de hulpverlening bij een huisverbod. Ook ondersteunt Hecht gemeenten in de ontwikkeling van beleid voor kwetsbare burgers. Hecht heeft een belangrijke taak in coördinatie en uitvoering van verschillende activiteiten rond het coronavirus.

3.5 Cultuur, sport en recreatie

Lasten * € 1.000
19.328

Baten * € 1.000
3.939

Percentage van totale uitgaven
6%

Waar staat het programma voor?

Gouda is een bruisende, vitale en authentieke stad, waar de historie volop wordt beleefd. Goede voorzieningen en toonaangevende evenementen zijn cruciaal voor Gouda als aantrekkelijke stad om in te wonen en werken. Mede daarom investeert Gouda in de samenwerking in de binnenstad en de instandhouding van het cultureel erfgoed. Gouda 750 vormde een rode draad in 2022. Vele culturele organisaties, van groot tot klein, leverden een belangrijke bijdrage aan de viering van het jubileumjaar. Vanuit toerisme is ingezet op herstel van het aantal bezoekers na corona. Er is een nieuwe huisstijl ontwikkeld en campagnes en promotie zijn samen met partners vorm gegeven zodat een groter mediabereik gerealiseerd kon worden. Het aantal bezoekers laat al herstel zien richting de situatie voor corona. Gouda 750 heeft hierbij een katalyserende rol vervuld. Bewegen en sporten brengt mensen dichter bij elkaar. Dat geldt voor jong en oud, zowel via het sporten als via het verenigingsleven. In een stad met voor iedereen toegankelijke sportvoorzieningen is het goed en gezond leven.

Wat heeft Gouda bereikt?

Cultuur: De Cultuurnota 2023-2027 “Gouda Sterker met Cultuur” is vastgesteld en Rijksherstelmaatregelen cultuur zijn opnieuw uitgevoerd.
Sport: De Goudse Sportraad werd opgericht en meer dan 120 Gouwenaren gingen dankzij het Volwassenenfonds sporten.
Toerisme en recreatie: De bij Cheese Valley betrokken gemeenten zetten de samenwerking voort in de vorm van een stichting en verstevigen de samenwerking met private partners.
De kaders en prioriteiten voor de reserve Waterfonds zijn onderzocht en begin 2023 door de gemeenteraad vastgesteld.
Gouda750: De activiteiten in het feestjaar Gouda 750 hebben vele organisaties en tienduizenden inwoners van Gouda met hun stad verbonden. Hoogtepunten waren het bezoek van Koning Willem-Alexander en een zinderend slotfeest.
Binnenstad: Samen met SBG is het Meerjarenprogramma binnenstad 2022-2026 opgesteld. De Horecavisie (Binnenstad) Gouda 2022-2028 is vastgesteld.
Cultuurhistorie: Dankzij de Regeling Gevelherstel Gouda 750 stond de stad er tijdens het feestjaar verzorgd bij. De instandhouding en verduurzaming van de historische panden krijgt constante aandacht en worden onder andere ondersteund door subsidieregelingen. Er is samen met de stad een ruimtelijke visie voor het stadhuis opgesteld.

Wat zijn de belangrijkste indicatoren?

852000

Ontvangen bijdragen uit de stad in het kader van Gouda 750 in geld en in natura

8% ↑

Leegstand Binnenstad (2022)

50,4 =

Percentage inwoners dat voldoet aan landelijke Beweegrichtlijn; geen nieuwe gegevens beschikbaar

3.5.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Cultuur

Gouda 750 vormde een rode draad in 2022. Vele culturele organisaties, van groot tot klein, leverden een belangrijke bijdrage aan de viering van het jubileumjaar.

Cultuurnota 2023-2027

In samenwerking met het lokale culturele veld is de Cultuurnota 2023- 2027 “Gouda Sterker met Cultuur!” opgesteld. Deze is op 21 september 2022 door de raad vastgesteld. Met deze nota en het bestuursakkoord “Geef Gouda Door!” is er meerjarig substantieel extra budget voor cultuur beschikbaar gekomen.

In de nota is aandacht voor ontwikkeling van het culturele veld na corona, het vergroten van het bereik onder de Goudse inwoners, diversiteit en inclusie, en de aantrekkelijkheid van Gouda als stad. Belangrijke acties zijn het opzetten van een cultureel Innovatiefonds, het versterken van het culturele netwerk en het stimuleren van Fair Practice. De Amateurkunstmakelaar is samen met de Stadsprogrammeur (voorheen Urban Curator) sleutelfiguur in het versterken van het culturele netwerk. De laatste zet ook met de C4 en andere (culturele) partners inclusieve projecten op.

Vanwege de effecten van COVID-19 was het nog niet zinvol om het traject rond de businesscase van de Goudse Schouwburg weer te hervatten. In de Cultuurnota is opgenomen dat dit tijdens de looptijd van de nota wordt opgepakt.

Ten aanzien van kunst in de openbare ruimte is opgenomen dat er een nulmeting zal worden uitgevoerd. Op basis daarvan zal het collectiebeheer worden verbeterd en een start worden gemaakt met herstelwerkzaamheden.

Herstelmaatregelen Cultuur na corona

Er heeft een derde ronde van de Tijdelijke Subsidieregeling COVID-19 culturele sector Gouda plaatsgevonden. In deze ronde hebben 17 organisaties subsidie ontvangen voor coronaschade, voor een totaalbedrag van € 377.600. Daarnaast hebben 11 projecten een bijdrage ontvangen in het kader van innovatie van het culturele aanbod, voor een totaalbedrag van € 93.774.

Door deze ronde heeft de gemeente Gouda het volledige compensatiebedrag van het Rijk voor de culturele sector ook daadwerkelijk hiervoor ingezet.

Doorontwikkeling Chocoladefabriek

In juni 2022 is de verbouwde en verduurzaamde Chocoladefabriek opgeleverd en deze is op 2 september feestelijk geopend in bijzijn van Staatssecretaris Uslu. Dit was ook het startschot voor de Techniekwerkplaats. De vraag naar techniekklessen vanuit het onderwijs is groot. Ook Mirakel Musicaltheater, Libertum en VRSPACE hebben een plek in het nieuwe concept.

Project Zuidelijk Stationsgebied: kunstwerk De Telepoort

In 2022 is het schetsontwerp van Atelier ARI uitgewerkt tot een definitief ontwerp en is gestart met de constructie. Door de langere levertijden in verband met COVID-19 en weersomstandigheden op het moment van de geplande plaatsing, wordt de plaatsing nu voorzien in het voorjaar van 2023.

Impuls Jongerencultuur

Centrumgemeenten hebben via het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen in november extra middelen ontvangen voor jongerencultuur. Deze Specifieke Uitkering Jongerencultuur van € 310.000 is ingezet om investeringen en projecten voor Goudse jongeren te realiseren. Onder andere een vervolg op het succesvolle project Express Yourself en een investering in de apparatuur en programmering van So What!

Sport

Sport en bewegen leveren een positieve bijdrage aan de bevordering van maatschappelijke participatie en betrokkenheid, en aan een actieve en gezonde levensstijl . Sport vormt bovendien voor een heel groot aantal inwoners een belangrijke daginvulling: als actief sporter, vrijwilliger, supporter of toeschouwer.

2022 was een jaar dat startte met corona en dat eindigde met de energiecrisis. Beide gebeurtenissen hadden vanzelfsprekend grote invloed op het sportleven in Gouda. Desondanks gebeurde er veel. Er werden subsidieaanvragen gedaan, het Volwassenenfonds begon steeds beter te lopen, er werd veel voorbereid voor sportieve voorzieningen in de buitenruimte en de Goudse Sportraad werd in het leven geroepen.

Opstellen nieuwe sportnota

Het proces om te komen tot een nieuwe sportnota is verschoven naar 2023.

Sport en bewegen in Westergouwe

Bij de inrichting van Westergouwe zijn, in samenhang met het Integraal Kindcentrum De Ontdekkingsreizigers, ook een sportzaal en een multifunctioneel sportveld voorzien. De inrichting van de sportzaal en het multifunctionele sportveld zijn inmiddels ontworpen en in een Voorlopig Ontwerp (VO) vastgelegd.

Meerjarenstrategie en -onderhoud SPORT●GOUDA
De dienstverleningsovereenkomst met SPORT●GOUDA is in 2022 verlengd tot en met het jaar 2027. Voor de meerjarenonderhoudsplanning van de sportaccommodaties is continu aandacht, ook vanwege de extra gelden die in het bestuursakkoord beschikbaar zijn gesteld. SPORT●GOUDA heeft zich in 2022 voorbereid op de overstap naar een nieuwe cao, die de aantrekkelijkheid van het sportbedrijf op de arbeidsmarkt een impuls moet geven.

Uitvoering Gouds Sportakkoord
Diverse organisaties uit de stad deden een beroep op de SportakkoordPot. Een groot aantal acties uit het Sportakkoord werd in 2022 uitgevoerd, zoals het traject clubkadercoaching, dat bij een aantal verenigingen werd ingevoerd. Doel daarvan is trainers te begeleiden op het gebied van pedagogiek en het bieden van een positief sportklimaat.

Inzet van sport en bewegen in het sociaal domein
Het aantal aanvragen voor het Volwassenenfonds is in 2022 goed op gang gekomen. In totaal hebben 124 inwoners van 18 jaar of ouder met een minimuminkomen succesvol een aanvraag gedaan. In het bestuursakkoord is afgesproken ook de komende jaren budget beschikbaar te stellen voor deelname aan het Volwassenenfonds. Dankzij het Preventieakkoord is er ook geld beschikbaar voor kleding en materialen.

Er werden 7 aanvragen gedaan voor de Sportimpulsregeling, voor in totaal ongeveer € 60.000.

Uitvoeren Nota sportaccommodaties
Een kunstgrasveld op sportpark Oosterwei werd gerenoveerd en alle kunstgrasvoetvalvelden werden in het kader van de gemeentelijke zorgplicht voorzien van kantplanken en andere voorzieningen om te voorkomen dat rubber of plastic infill in de directe omgeving van de velden terechtkomt. Ook werden veel voorbereidingen getroffen voor sportvoorzieningen in de openbare ruimte. Realisatie daarvan kost echter tijd. Wel werden er openbare schaaktafels in de stad geplaatst en werd door de Groenalliantie, in samenwerking met initiatiefnemers uit de stad, een freerunplek gecreëerd in de Goudse Hout.

Doorontwikkeling Sportraad
In de zomer is de Goudse Sportraad opgericht. Na het publiceren van een vacaturetekst, het maken van een website en het voeren van sollicitatiegesprekken met 12 kandidaten, zijn uiteindelijk 8 Gouwenaren geselecteerd om zitting te nemen in de Sportraad. Allen hebben ze een grote affiniteit met sport en bewegen, beroepsmatig en/of als vrijwilliger.

Binnenstad Gouda
Meerjarenprogramma binnenstad
De samenwerking tussen de gemeente en de stakeholders in de binnenstad, verenigd in de Samenwerkende Binnenstadondernemers Gouda (SBG), is versterkt en voor de komende jaren geborgd in de opstelling van een gezamenlijk meerjarenprogramma dat gericht is op een aantrekkelijke, bruisende en economisch vitale binnenstad. Het Meerjarenprogramma binnenstad 2022 – 2026 benoemt 36 acties die bijdragen aan een het functioneren van de binnenstad. De uitvoering van de acties gebeurt door middel van jaarplannen die prioriteiten benoemen en afspraken over de financiering hiervan. De acties uit het meerjarenprogramma sluiten aan bij andere gemeentelijke programma's en beleidskaders, variërend van Zero Emissie Stadslogistiek, vergroening van de binnenstad, tot aan het op te stellen horeca-convenant.

Centrummanager
In september 2022 is een nieuwe centrummanager aangetrokken. De centrummanager wordt 50/50 gefinancierd door de gemeente en de SBG. Door inzet van de centrummanager zijn belangrijke stappen gezet gericht op continuering en verbeteren van de collectieve, duurzame afvalinzameling bij ondernemers in de binnenstad.

Werken met data
Via openbare databronnen beschikt de gemeente over allerlei waardevolle dataverzamelingen die kunnen bijdragen aan een beter zicht en begrip van de economische activiteiten in de (binnen)stad. Er is gestart met een werkgroep data met vertegenwoordigers van de gemeente en ondernemers uit de binnenstad, Go Stores en winkelcentrum Bloemendaal. Er is een verkenning uitgevoerd naar beschikbare databronnen. Op basis hiervan is besloten een kwartaalrapportage te laten opstellen die databronnen als Resono, Locatus en KSO (koopstromenonderzoek) verzamelt en duidt, om inzicht te geven in bezoekersaantallen en de herkomst van bezoekers. Om de meerwaarde van dit type rapportage te kunnen vaststellen is informatie over een langere periode nodig. Daarom wordt komend jaar nog een aantal kwartaalrapportages opgesteld.

Oprichting VBG
De Vereniging eigenaren Vastgoed Binnenstad Gouda (VBG) is het samenwerkingsplatform voor Goudse vastgoedeigenaren en makelaars. Omdat de VBG de belangen van haar leden bundelt en behartigt is het een belangrijke gesprekspartner voor de gemeente. Dit heeft geleid tot een periodiek overleg tussen gemeente en het bestuur van de VBG waarin informatie wordt uitgewisseld over de leegstandsontwikkeling in de binnenstad en knelpunten worden aangekaart als het gaat om de leegstand.

Uitvoeren leegstandsverordening en subsidie Wonen boven winkels
De leegstand in Gouda is gestabiliseerd rond 8 procent. De gemeente heeft eigenaren van leegstaande panden aangeschreven met het oog op het verder terugdringen van de leegstand in de binnenstad en om hen te wijzen op de subsidieregeling Wonen boven winkels. Ook zijn gesprekken met eigenaren over de verhuurbaarheid van panden opgestart, onder andere via het vastgoedtafeloverleg.

De gemeente heeft de subsidie Wonen boven Winkels verstrekt voor de realisatie van vier appartementen. Daarnaast lopen er momenteel zeven aanvragen.

Horecavisie vastgesteld
Op 21 september is de Horecavisie (Binnenstad) Gouda 2022-2028 vastgesteld en aangenomen door de gemeenteraad. Hierin staat onder andere beschreven dat het college in de binnenstad, onder voorwaarden, meer ruimte wil maken voor horecazaken aan de Nieuwe Markt, de Kop van de Kleiweg en de Nieuwe Veerstal. Daarnaast zet Gouda in op een vergroting van het aantal hotelkamers. Tot slot zijn afhaal- en bezorgzaken als aparte categorie opgenomen in de nieuwe horecavisie.

Zondagopenstelling vrijgegeven
De gemeenteraad heeft op 21 december 2022 een nieuwe winkeltijdenverordening vastgesteld. Dit heeft met name gevolgen voor de mogelijkheden voor openstelling van winkels op zon- en feestdagen. In de nieuwe winkeltijdenverordening zijn de koopzondagen in Gouda volledig vrijgegeven en mogen winkels op feestdagen ook geopend zijn tot 22.00 uur. Uitzondering is 4 mei, dan mogen winkels conform de Winkelwet tot uiterlijk 19.00 uur geopend zijn.

De gemeente is gestart met de verkenning van de mogelijkheid voor de realisatie van een inpandige fietsenstalling, inclusief toiletten.

Gouda 750
Gouda kijkt terug op een prachtig feestjaar. In 2022 hebben we met elkaar gevierd dat Gouda 750 jaar stadsrechten had. De opening van het feestjaar op 12 april had een koninklijk tintje door de komst van Koning Willem Alexander. Vele grote en kleine feesten en projecten zijn daarna in 2022 uitgevoerd.

De organisatie van Gouda 750 heeft 175 projectaanvragen ondersteund, waarvan er rond de 140 om een financiële bijdrage bij Fonds Gouda 750 hebben gevraagd. Ongeveer de helft hiervan viel buiten de gestelde kaders en spelregels, vond andere middelen om de activiteit te bekostigen of ging niet door. Rond de 75 aanvragen zijn gehonoreerd. Het Fonds Gouda 750 heeft de inleg van de gemeente, ruim € 1,2 miljoen, op een haar na verdubbeld, door sponsorgelden maar ook in natura, in de vorm van het leveren van goederen, de inzet van mensen of tijd.

Van de 175 aanvragen vond 30% plaats op wijkniveau, speelde 23% zich af in de binnenstad en richtte 47% zich op alle inwoners van Gouda. Deze percentages bieden inzicht in de spreiding van activiteiten en daarmee de betrokkenheid van bewoners uit alle delen van de stad. Er zijn bovendien gedurende de festiviteiten 300 centraal geregistreerde vrijwilligers op de been gebracht en nog eens 1.500 programmamakers en vrijwilligers in projecten in wijken. De inzet van de vrijwilligers is gewaardeerd tijdens een Goudgeversfeest waarbij ook Goudgeversspeldjes zijn uitgereikt.

Ruim een kwart van de activiteiten had een landelijke of internationale uitstraling. Beleef Het Wonder van Gouda, een combinatie van een bezoek aan de Sint Jan en Museum Gouda, trekt 79.755 bezoekers. 57.405 geïnteresseerden brengen een bezoek aan Beleef Gouda op grote hoogte vanaf het dak van de Sint Jan. Er komen 9.862 geïnteresseerden af op de expositie Gouda Maakt.

De gesubsidieerde evenementen, met name die plaatsvinden tijdens de feestperiode, sluiten zoveel mogelijk aan bij de opzet van het feestjaar.

19 juli, de datum waarop Gouda 750 jaar geleden stadsrechten kreeg van graaf Floris V, was met 39 graden Celsius de warmste dag van het jaar. In plaats van taart werden daarom op de Markt 2.798 gratis ijsjes uitgedeeld aan de inwoners en bezoekers. Voor de finale van Gouda 750 bereidden vijf Goudse bakkerijen, twee chocoladeateliers en een groenteboer gezamenlijk alsnog een XXL-taart. 1.300 Gouwenaars mogen hiervan gratis proeven.

Bijzonder is de geboorte van baby Lars, de 75.000ste inwoner van Gouda tijdens het finaleweekend van het feestjaar. Van 15 tot 17 september was er in de stad een finale vol cultuur: verrassend theater, muziek, een projectie uit Japan, de XXL-taart en nog veel meer. Zelfs de af en toe vallende herfstbuitjes konden de pret niet drukken. Bezoekers wapenden zich met regenjassen en paraplu's om deel te kunnen nemen aan alles wat er op het programma stond. Een waardige afsluiting van een half jaar vol hoogtepunten en activiteiten, van de koninklijke opening op 12 april tot pareltjes van projecten die de kracht en veelkleurigheid van Gouda tot leven brachten.

Een prachtig beeldverslag van alle projecten en activiteiten rond Gouda 750 is verschenen in boekvorm, *Gouda 750 in beeld*.

Een deel van de 50 iconen die typerend zijn voor Gouda 750 krijgen een permanente plek in de stad, dit wordt nog uitgewerkt.

De ‘erfenis’ van Gouda 750 is opgehaald tijdens een avond voor programmamakers en vrijwilligers (Atelier 800).

Stadsmarketing
Gouda 750 was een springplank voor een vernieuwde aanpak van stadsmarketing. Met stadsmarketing wil de gemeente een beter imago bereiken en een hogere waardering van bezoekers, bewoners en bedrijven. Het is geen vorm van stadspromotie maar een strategische aanpak van het merk Gouda. In 2022 is het feestjaar gevierd en heeft de gemeente bij bepaalde activiteiten gewerkt aan de strategische positionering om Gouda nog beter en relevanter onder de aandacht te brengen. Deze aanpak vormt een van de bouwstenen voor een vernieuwd stadsmarketingbeleid.

Toerisme
In 2022 is ingezet op gezamenlijke regionale en landelijke campagnes vanuit toerisme en Gouda 750. Dit heeft ook bijgedragen als hersteloffensief corona. Daarnaast waren er 138 on- en offline publicaties en 361.360 unieke website bezoekers op Gouda 750 en WelkominGouda. Dit zijn veel grotere resultaten dan een 'standaard' jaar.

Er is flink ingezet op samenwerking met partners in de stad bij campagnes. Mede daardoor is een veel groter mediabereik gerealiseerd.

Voor toerisme is een nieuwe huisstijl geïntroduceerd, waardoor gezamenlijke campagnes met Gouda 750 naadloos op elkaar aansloten.

Er waren meer bezoekers in Gouda ten opzichte van 2019. In de eerste 3 maanden van 2022 was nog een lockdown. Vooral in de 2e helft van het jaar was het herstel goed merkbaar. Gouda 750 heeft hier een katalyserende rol in gespeeld.

Vanaf 2022 geldt de registratieplicht voor (kleinschalige) vakantieverhuur en monitort de gemeente het aanbod in Gouda. In totaal zijn er 90 adressen geregistreerd. Voorheen waren er 35 adressen bekend bij de BSGR.

De gemeente zet in op extra hotelcapaciteit voor Gouda. Daarom werd ook in 2022 geïnvesteerd in zakelijk toerisme. Dit is van belang voor bestaande en nieuwe hotels. Samen met ondernemers in de binnenstad wordt onder de vlag ‘Spot on Gouda’ intensief samengewerkt om de zakelijke toerist naar Gouda te laten komen.

Kaas
Cheese Valley is een succesvolle manier om Gouda als kaasstad, en als attractieve poort naar de regio, te profileren. Gouda is de plek waar kaas bij de historie hoort maar ook waar je kaas culinair kan beleven. Er is elk jaar veel aandacht voor Cheese Valley in de media. De betrokken gemeenten zetten de samenwerking voort in de vorm van een stichting en verstevigen de samenwerking met private partners. De stichting is begin 2023 opgericht.

Na 2 jaar was het weer mogelijk de Gouda Kaasmarkt te organiseren. Het blijft van belang in te zetten op toekomstbestendigheid.

In juni heeft de allereerste boeren graskaas- en voorjaarszuivelkeuring plaatsgevonden in de Agnietenkapel. In september vond de vierde editie van de Gouda Cheese Awards tijdens de laatste kaasmarkt van het seizoen plaats.

Waterrecreatie
Helaas is het nog niet gelukt om in 2022 de nieuwe steiger aan de Korte Vest te realiseren vanwege een riooloverstort die nu eerst aangelegd moet worden. De verwachting is dat medio 2023 gestart kan worden met de aanleg. Van de provincie Zuid-Holland hebben wij uitstel ontvangen voor de door hen te verlenen subsidie. De herinrichting van de Agnietenstraat kan dan ook plaats gaan vinden.

In 2022 heeft, in opdracht van de gemeente, een nader onderzoek plaatsgevonden naar de intieme vaarroute door bureau Waterrecreatie Advies BV. Dit onderzoek heeft plaatsgevonden ten behoeve van de reserve Waterfonds die door de raad is ingesteld. Omdat de raad de kaders en prioriteiten voor de inzet van deze middelen vast moet stellen was nader onderzoek noodzakelijk. Inmiddels zijn de uitkomsten van het rapport gedeeld met de gemeenteraad en is de raad akkoord gegaan met de kaders en prioriteiten. Als eerste prioriteit is de vaarverbinding Gouda-Reeuwijk genoemd om deze te optimaliseren. Onderzoek hiernaar vindt plaats. Wat betreft de intieme vaarroute vindt nu nader onderzoek plaats naar de St. Antheunisbrug in hoeverre deze verhoogd kan worden en wordt het overleg met partijen in de stad opgestart om te kijken hoe we met elkaar op kunnen trekken om een kwaliteitsverbetering in dit deel van de stad te realiseren.

In 2022 is een tijdelijke sanitaire unit gerealiseerd voor waterrecreanten aan de Regentesseplantsoen. Het streven is om in 2023 een permanente sanitaire voorziening te realiseren.

Cultuurhistorie

De subsidieregeling gevelherstel in het kader van Gouda 750

Bij 226 panden stuurden we succesvol aan op het uitvoeren van werkzaamheden en wegwerken van achterstallig onderhoud zonder subsidie te verlenen. In totaal zijn 86 aanvragen ingediend, waarvan er 64 zijn gehonoreerd.

In 2022 is de looptijd verlengd (tot einde van het jaar) en hierdoor konden meer eigenaren van de regeling gebruik maken. Deze regeling is een impuls geweest voor het herstel en opknappen van vele gevels in de binnenstad.

Uitvoering van de Instandhoudingsregeling Erfgoed Gouda 2020

Deze regeling is bedoeld voor planmatig onderhoud aan gemeentelijke monumenten. Het vraagt eigenaren vooruit te kijken door middel van een meerjarenonderhoudsplan waarmee dure restauraties (door bijvoorbeeld achterstallig onderhoud) worden voorkomen.

In 2021 hebben zeven monumenteneigenaren van deze regeling gebruik gemaakt. In 2022 hebben vier monumenteneigenaren een subsidieaanvraag ingediend.

Religieus Erfgoed ('Kerkenvisie')

De beheerders en eigenaren van het religieus erfgoed van Gouda en de gemeente hebben afspraken gemaakt om zowel de gebouwen als de historische bezittingen zorgvuldig en duurzaam voor het nageslacht te bewaren. In de visie is een aantal actiepunten voor de gemeente genoemd. Daaraan is in 2022 gewerkt. Omdat dit deels grotere trajecten zijn (en afhankelijk van invoering Omgevingswet), zoals randvoorwaarden in omgevingsplan en Verordening Fysieke Leefomgeving (VFLO), is dit een langlopend proces. Eind 2022 is door de gemeente een bijeenkomst georganiseerd voor kerkgenootschappen en andere geïnteresseerden, met onderwerpen die vanuit de kerken naar voren zijn gekomen, zoals crowdfunding.

Archeologie

Voor het Archeologisch Depot is een Plan van Aanpak geschreven. De collectie (vondsten, monsters, projectdocumentatie) wordt geïnventariseerd, gedigitaliseerd, geregistreerd, geconserveerd en vanaf 2026 meer toegankelijk voor het publiek, universiteiten/ wetenschappelijk onderzoekers, musea en SAMH. Er zijn dit jaar 300 analoge veldtekeningen geïnventariseerd en voorbereid voor scannen en verdere digitalisering. Er is een inventarisatie en conditiecheck gedaan op vondsten van organische materialen en metalen. De houten en leren vondsten zijn geconserveerd.

Parallel aan en onderdeel van de digitalisering van de archeologische collectie, is december 2022 een Plan van Aanpak voor de actualisatie van de Archeologische Basiskaart (ABK) Gouda opgesteld. Een deel van de archeologische onderzoeken tot en met 2022 is analoog in het depotarchief van de gemeente Gouda beschikbaar. Het doel is dat al het uitgevoerde onderzoek in Gouda digitaal ‘op de kaart komt te staan’ en hiermee toegankelijk wordt. Vanuit het gemeentelijke QGIS wordt een koppeling gemaakt met opgravingsrapporten. Fase 1 die vanaf december 2022 en 1e en 2e kwartaal 2023 wordt uitgevoerd, houdt in dat we al het uitgevoerde onderzoek in Gouda aan het inventariseren en analyseren zijn. Hierna volgt in het 3e en 4e kwartaal de digitalisering van de onderzoekslocaties in QGIS. Op basis van de analyse worden de bestaande kaart, de waarden en verwachtingen, opnieuw beoordeeld, wat leidt tot een nieuwe vast te stellen ABK (4e kwartaal 2023 - 1e kwartaal 2024).

In Westergouwe is diepgaand archeologisch onderzoek verricht voor de volgende planfase. Besluitvorming hierover volgt in 2023.

Evaluatie Regeling Erfgoed & Duurzaamheid

Per 1 januari 2020 is de Regeling Erfgoed en Duurzaamheid in werking getreden. De regeling heeft als doel om eigenaren van monumenten en panden binnen beschermd stadsgezicht inzicht te geven in de mogelijkheden voor verduurzaming. Na twee jaar is de wens ontstaan om de regeling (en het doelbereik) te evalueren, mede vanwege maatschappelijke ontwikkelingen en de energiecrisis. Eind 2022 is de uitvraag voor de evaluatie in de markt gezet. Begin 2023 wordt met de evaluatie gestart. Ook de AOK is betrokken bij het advies over beleid rond zonnepanelen.

Herbestemming en maatschappelijke benutting van erfgoed

De herbestemming en maatschappelijke benutting van erfgoed blijft van groot belang en vraagt creatieve oplossingen. De uitvoering ervan betreft hoofdzakelijk ambtelijke inzet die zich richt op het vinden van passende mogelijkheden en het ondersteunen van het ontwikkelproces. Daarnaast is het mogelijk om voor moeilijk te financieren, urgente, langdurig leegstaande objecten een lening met lage rente af te sluiten. Twee belangrijke en aansprekende voorbeelden van rijksmonumentale herbestemmingen zijn de Gouwekerk en het stadhuis op de Markt.

In 2022 is voor de Gouwekerk een nieuw plan voorgelegd dat kansrijk is voor inpassing in het rijksmonument. Daarin is ook verduurzaming van het kerkgebouw opgenomen.

Herbestemming stadhuis

In 2022 is met de stad nagedacht over de herbestemming. Ruim 700 Gouwenaars dachten mee over hoe de maatschappelijke betekenis en publieke waarde kan worden teruggebracht in het topmonument. De 3 waarden

daarvoor zijn vieren, inspireren en ontmoeten. De raad heeft afgelopen jaar ingestemd met de ruimtelijke visie voor het stadhuis. In 2023 start het ontwerpproces, waarin de ruimtelijke visie wordt uitgewerkt tot een plan waarin de verduurzaming en toegankelijkheid van het monument worden meegenomen. Met een ambitie van 52% CO2-reductie ligt de verduurzamingslat hoog.

Adviescommissie Omgevingskwaliteit
Er zijn verschillende ontwikkelingen geweest rondom de Adviescommissie Omgevingskwaliteit (AOK). In 2021 is de nieuwe adviescommissie geïnstalleerd, een samenvoeging van de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (ARK) en de Commissie Cultuurhistorie. Echter waren de verordening en het Reglement van Orde van beide commissies hierop nog niet aangepast. Voor de transitie naar werken onder de Omgevingswet is in 2022 een groeimodel voor de AOK ontwikkeld. Hierop is het Reglement van Orde aangepast (vaststelling naar verwachting begin 2023) en de bijbehorende artikelen in de Verordening Fysieke Leefomgeving (VFLO) Gouda. Hiermee wordt het beleid in lijn gebracht met de ingestelde AOK en voorbereid op de komst van de Omgevingswet.

Daarnaast is een nieuwe secretaris aangesteld, die nu onderdeel is van de ambtelijke organisatie, en heeft de secretaris ondersteuning gekregen in haar werkzaamheden.

3.5.2 Eigen indicatoren

Taakveld	Omschrijving	Begroot	Streefwaarde	Stand 2022
5. Sport, cultuur en recreatie	Bijdragen uit de stad in het kader van Gouda750		Stijging	Ultimo februari 2023 zijn bijdragen uit de stad in cash voor Fonds Gouda750 € 851.752. Voetnoot: Afhankelijk van een conservatieve of reële waardering van de bijdragen in natura heeft het Fondsbestuur de doelstelling om de inleg van de Gemeente Gouda (ad € 1,215 miljoen) te verdubbelen, bijna geheel of ruimschoots behaald.
5. Sport, cultuur en recreatie	Bestedingen bezoekers	2019: € 40,70 per persoon	Stijgende trend vanaf 2010	€ 38,40
5. Sport, cultuur en recreatie	Leegstand winkels gemeten in vloeroppervlak		Doel in 2023 (eind van collegeperiode) het leegstandspercentage in het kernwinkelgebied: 7% Doel in 2020: 8,6%	8%
5. Sport, cultuur en recreatie	Cultuurdeelname bij de gesubsidieerde culturele organisaties (zowel actief en als receptief)		Stijging	
5. Sport, cultuur en recreatie	Aantal inwoners van 19 jaar en ouder dat voldoet aan de landelijke, recent aangescherpte, Beweegrichtlijn	50,40%	52,50%	50,4% (geen nieuwe informatie beschikbaar)
5. Sport, cultuur en recreatie	Planmatig onderhoud gemeentelijke monumenten op basis van meerjarig onderhoudsplan		Doelstelling: Stijgende trend	In 2022 hebben 3 pandeigenaren subsidie toegekend gekregen (2021: 7)

3.5.3 Wettelijk voorgeschreven indicatoren
Het BBV verplicht de gemeente om in de programma's te rapporteren over de realisatie van de maatschappelijke effecten aan de hand van voorgeschreven beleidsindicatoren, die gepubliceerd worden op waarstaatjegemeente.nl. De wetgever wil met deze kengetallen de vergelijkbaarheid tussen gemeenten vergroten. Alle gemeenten zijn immers verplicht deze kengetallen te publiceren. Veel kengetallen zijn echter niet van recente datum en sluiten vaak onvoldoende aan bij wat de gemeente zelf wil bereiken. Daarom heeft de gemeente naast de wettelijke verplichte indicatoren ook eigen indicatoren opgenomen. Daarnaast zijn in onderstaande tabel in voorkomende gevallen relevante referentiewaarden van voorgaande jaren en/of eigen streefwaarden toegevoegd.

Taakveld	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Streefwaarde	Realisatie
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	2020	49,4	49,3	Minder dan 50	49,4

3.5.4 Wat heeft het gekost?

3.5.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	18.635	20.678	19.328	1.350
Baten	-3.314	-3.963	-3.939	-24
Saldo van baten en lasten	**15.321**	**16.715**	**15.390**	**1.325**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	1.000	1.000	1.000	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-1.008	-1.159	-1.151	-8
Gerealiseerd resultaat	**15.313**	**16.556**	**15.239**	**1.317**

3.5.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld zijn de lasten, de baten en het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Lasten / Baten	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
2.3 Recreatieve havens	Lasten	271	415	435	-20
2.3 Recreatieve havens	Baten	-108	-108	-101	-7
Saldo		**162**	**306**	**333**	**-27**
5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	6.784	7.033	6.651	383
5.1 Sportbeleid en activering	Baten	-640	-980	-1.030	50
Saldo		**6.144**	**6.054**	**5.621**	**433**
5.2 Sportaccommodaties	Lasten	2.813	2.759	2.767	-9
5.2 Sportaccommodaties	Baten	-2.565	-2.565	-2.495	-70
Saldo		**248**	**193**	**272**	**-79**
5.3 Cultuurpresentatie, -prod. en - part	Lasten	3.812	5.402	4.900	503
5.3 Cultuurpresentatie, -prod. en - part	Baten	0	-310	-312	2
Saldo		**3.812**	**5.092**	**4.588**	**505**
5.4 Musea	Lasten	2.287	2.215	2.208	7
5.4 Musea	Baten	0	0	0	0
Saldo		**2.287**	**2.215**	**2.208**	**7**
5.5 Cultureel erfgoed	Lasten	607	792	304	488
5.5 Cultureel erfgoed	Baten	0	0	0	0
Saldo		**607**	**792**	**304**	**488**
5.6 Media	Lasten	2.062	2.062	2.064	-2
5.6 Media	Baten	0	0	0	0
Saldo		**2.062**	**2.062**	**2.064**	**-2**
Totaal saldo taakvelden		**15.321**	**16.715**	**15.390**	**1.325**

3.5.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
2.3 Recreatieve havens	**27**	**N**
Diverse kleine verschillen.	27	N
5.1 Sportbeleid en activering	**433**	**V**
Bij het winterplan was € 1.700.000 beschikbaar voor de Tijdelijke subsidieregeling energiecompensatie maatschappelijke organisaties gemeente Gouda. Uiteindelijk is een bedrag van € 290.000 aangevraagd en toegekend. Voorgesteld wordt de onderuitputting van het winterplan in 2022 in te zetten in 2023 ter dekking van de reële indexatie subsidies voor het jaar 2023.	470	V
Diverse kleine verschillen.	37	N
5.2 Sportaccommodaties	**79**	**N**
De opbrengsten van het zwembad waren iets te hoog begroot. De werkelijke inkomsten zijn conform de huurovereenkomst. De (niet-huur)opbrengsten vanuit buitensportaccommodaties zijn lager dan geraamd omdat de meeste verenigingen hun onroerendezaakbelastingen inmiddels rechtsreeks aan de BSGR betalen en niet meer via tussenkomst van de gemeente.	52	N
Diverse kleine verschillen.	27	N

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
5.3 Cultuurpresentatie, -prod. en - part	**505**	**V**
Diverse kleine verschillen.	35	V
Bij het winterplan was € 1.700.000 beschikbaar voor de Tijdelijke subsidieregeling energiecompensatie maatschappelijke organisaties gemeente Gouda. Uiteindelijk is een bedrag van € 290.000 aangevraagd en toegekend. Voorgesteld wordt de onderuitputting van het winterplan in 2022 in te zetten in 2023 ter dekking van de reële indexatie subsidies voor het jaar 2023.	470	V
5.4 Musea	**7**	**V**
Diverse kleine verschillen.	7	v
5.5 Cultureel erfgoed	**488**	**V**
Restauraties Gemeentelijke Monumenten: ter dekking van in voorgaande jaren aangegane betalingsverplichtingen (op basis van de instandhoudingsregeling gemeentelijke monumenten) wordt voorgesteld om een bedrag van € 102.000 opnieuw beschikbaar te stellen.	102	V
Erfgoedvisie: ter dekking van in voorgaande jaren aangegane betalingsverplichtingen wordt voorgesteld om een bedrag van € 51.000 opnieuw beschikbaar te stellen.	51	V
Diverse kleine verschillen.	73	V
Erfgoedvisie: het blijkt dat het animo voor de Instandhoudingsregeling Gemeentelijke Monumenten minder hoog is dan voorzien. Het budgetdeel dat geen betrekking heeft op de in het verleden aangegane betalingsverplichtingen kan dit jaar vrijvallen.	254	V
Diverse kleine verschillen.	8	V
5.6 Media	**2**	**N**
Diverse kleine verschillen.	2	N

3.5.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Verschil	V/N
Diverse kleine verschillen.	8	N
Totaal	**8**	**N**

3.5.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

Verbonden partijen	Doel
Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland	De Groenalliantie behartigt de bovengemeentelijke belangen van het beheer en de ontwikkeling van groengebieden zoals het behoud en de versterking van de groen- en recreatieve verbindingen, de landschappelijke kwaliteiten en de biodiversiteit binnen de groengebieden, evenals de bevordering van de leefbaarheid en de toeristische aantrekkingskracht.
Streekarchief Midden-Holland	Het Streekarchief Midden-Holland bewaart conform de Archiefwet de archieven van de besturen en ambtelijke instellingen van de deelnemende gemeenten en Regio Midden Holland.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en invordering van de lokale belastingen voor het Hoogheemraadschap van Rijnland en elf gemeenten. Daarnaast bepaalt de BSGR de hoogte van de WOZ-waarden voor alle onroerende zaken in de deelnemende gemeenten.
SPORT●GOUDA B.V.	SPORT●GOUDA heeft als doel: het op economisch verantwoorde wijze beheren en exploiteren van de sportaccommodaties in Gouda ten behoeve van de sportbeoefening en vrijetijdsbesteding van de inwoners van Gouda en de regio; het ontwikkelen en verzorgen van sport- en activiteitenprogramma's ten behoeve van de inwoners van Gouda en de regio.

Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland
De gebieden van de Groenalliantie zijn van groot recreatief belang voor Gouda en haar directe omgeving. De Groenalliantie werkt aan goed ingerichte en beheerde recreatiegebieden die bijdragen aan een actieve en gezonde samenleving. In de natuur- en recreatiegebieden is het onder andere mogelijk om te wandelen, fietsen, freerunnen, spelen, sporten, kanoën, varen, vissen, en te genieten van natuur en landschap.

Groenalliantie heeft ook in 2022 ingezet op de promotie van de recreatiegebieden, het verbeteren van de bestaande routenetwerken en andere voorzieningen in en om de natuur- en recreatiegebieden. Hiermee vergroot de bekendheid van de gebieden en wordt een bezoek aan de gebieden gestimuleerd. In 2022 is in de Goudse Hout een freerunpark geopend. Freerunners, maar ook andere sporters zoals CrossFitters en hardlopers, kunnen daar vrij sporten. Het speeleiland Eldorado is in 2022 opnieuw ingericht. Daarnaast is in 2022 het project 'Toekomstperspectief Oostpolder' opgestart. Doel van dit plan is een toekomstbestendige Oostpolder met een goede balans tussen natuurontwikkeling en recreatie zoals wandelaars en fietsers.

Streekarchief Midden-Holland
Eén van de belangrijkste ontwikkelingen van 2022 is de voortgang van het 'Programma e-Depot Midden-Holland 2023-2026', met als doel om één voorziening te ontwikkelen waarbij informatieobjecten van (onder andere) de vijf deelnemende gemeentes en de ODMH, na overbrenging kunnen worden beheerd en toegankelijk gemaakt. Het aanbestedingstraject verloopt voorspoedig. Naar verwachting zal in 2023 een e-depotvoorziening tot stand komen. Daarnaast startte het Streekarchief met een Monitor Digitale Informatie in het kader van het archieftoezicht en ter voorbereiding op het e-depot. Deze monitor biedt een overzicht van in gebruik zijnde applicaties, geeft inzicht in de verwachte instroom, gebruikte bestandsformaten en een prognose van de aanwas van langdurig te bewaren digitale informatie. In 2023 zal de Monitor worden herhaald.

De overdracht en digitalisering van analoge archieven vorderde in 2022 gestaag. Het archief van de afdelingen Beheer openbare ruimte en Projecten openbare ruimte (BOR en POR, 48 meter) kon na bewerking worden overgedragen. Daarnaast bracht Gouda ook nog registers van de burgerlijke stand over. Belangrijke lopende projecten zijn de overdracht van het papieren secretarie-archief en de overdracht van het fotoarchief (ruim 50.000 foto's).

Het Streekarchief was nauw betrokken bij de festiviteiten rond Gouda 750, onder andere door de verspreiding van het boekje "Hoera, Gouda 750 jaar! Alles wat je altijd al wilde weten over het stadsrecht", gesubsidieerd uit het Fonds Gouda 750. In de laatste week van het jaar werd het 'digitale' archief van het Fonds Gouda 750 symbolisch aan het Streekarchief overgedragen. Daarmee is dit het eerste *digital born* archief dat door het Streekarchief in beheer is genomen.

Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland
De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de haven- en liggelden als algemeen dekkingsmiddel. De aanslagen zijn overeenkomstig de betreffende belastingverordening opgelegd

SPORT●GOUDA
In 2022 heeft SPORT●GOUDA net als andere jaren gemeentelijke gymzalen, sportzalen, sporthallen en het zwembad geëxploiteerd. Dat gebeurde in het begin van 2022 vanwege corona met de nodige beperkingen. Naast alle overige reguliere werkzaamheden op het gebied van verenigingsondersteuning, sportstimulering en Gouda Goed Bezig, realiseerde SPORT●GOUDA een aantal renovaties op de buitensportparken. Een kunstgrasveld op sportpark Oosterwei werd gerenoveerd en alle kunstgrasvoetvalvelden werden in het kader van de gemeentelijke zorgplicht voorzien van kantplanken en andere voorzieningen om te voorkomen dat rubber of plastic infill in de directe omgeving van de velden terechtkomt. In het voorjaar van 2022 verlengden gemeente en SPORT●GOUDA hun dienstverleningsovereenkomst die nu doorloopt tot einde 2027. Ten slotte bereidde SPORT●GOUDA zich in 2022 voor op de overstap naar een andere cao.

3.6 Leefbaarheid en veiligheid

Lasten * € 1.000
11.340

Baten * € 1.000
363

Percentage van totale uitgaven
4%

Waar staat het programma voor?

Het programma Leefbaarheid en veiligheid omvat een breed scala aan onderwerpen, van de bestuurlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit, woninginbraken en andere High Impact Crime, de aanpak op radicalisering en polarisatie, tot de aanpak van jeugdcriminaliteit en jeugdoverlast. In 2022 is het traject gestart om te komen tot een nieuwe Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) 2024-2027. Hoewel de resultaten over 2022 positief stemmen is duidelijk dat de leefbaarheid en veiligheid om blijvende investering vraagt.

Wat heeft Gouda bereikt?

Daling aantal woninginbraken
In 2022 is het aantal woninginbraken (155) licht gestegen (13%) ten opzichte van vorig jaar (137). Na een forse daling van 50% in 2021 en gezien de coronamaatregelen die toen nog grotendeels van kracht waren, werd een stijging voorzien. Gouda wijkt wat dat betreft niet af van het landelijke beeld. De gestelde doelstellingen voor 2022 zijn hierdoor echter niet behaald. Ten opzichte van 2019 (277) is er sprake van een afname van 44%. Vergeleken met de situatie in 2015/2016, is het aantal woninginbraken stabiel laag.

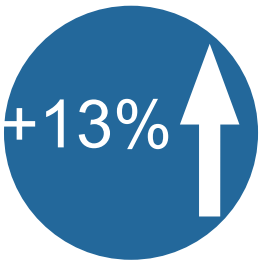
Afname jeugdcriminaliteit
In 2022 is actief ingezet op een duurzame en domein overstijgende samenwerking tussen het sociaal domein, onderwijs en het veiligheidsdomein. Op frequente basis is er afstemming met ketenpartners. Er zijn in 2022 minder meldingen jeugdoverlast gedaan (-33%). De sluitende aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit hebben hier mogelijk aan bijgedragen.

Tegengaan van ondermijning en drugscriminaliteit
In het afgelopen jaar zijn drie woningen gesloten na de vondst van soft- of harddrugs. Daarnaast is tweemaal een last onder dwangsom opgelegd en zijn drie waarschuwingen uitgedeeld. Frequent worden preventieve integrale controles met diverse partners gehouden, waaronder de arbeidsinspectie, politie, omgevingsdienst en belastingdienst. In 2022 zijn vier pandencontroles, drie horecacontroles en een garageboxencontrole gehouden.

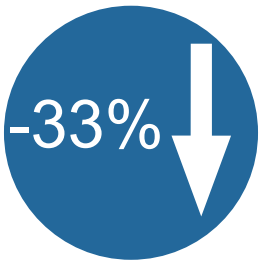
Voorkomen van radicalisering en polarisatie
In samenwerking met de ketenpartners uit het casusoverleg radicalisering zijn contacten onderhouden met (mogelijk) radicaliserende personen en is gewerkt aan nazorg detentie, re-integratie en monitoring van Goudse terugkeerders. Cursussen opvoedingsondersteunings- en weerbaarheidsbijeenkomsten zijn aangeboden. Ook zijn professionals opgeleid en getraind ten aanzien van de verschillende vormen van radicalisering.

Stadstoezicht
In het eerste kwartaal van 2022 lag de focus van de afdeling Stadstoezicht nog op de inzet rond corona. Per 1 april is overgegaan van het handmatig uitvoeren van parkeercontroles naar de inzet van een scanauto. Met betrekking tot afval is het aantal controles opgevoerd, inclusief eventuele boetes. In de zomer is met de havendienst een grootschalig evenement in het kader van Gouda 750 begeleid, dit naast alle extra inzet bij doorvaartroutes. Rond de Jaarwisseling zijn extra surveillances uitgevoerd in de vuurwerkvrije gebieden. In 2022 is gestart met het invoeren van een spreekuur met een BOA in de wijk. De eerste resultaten zijn veelbelovend.

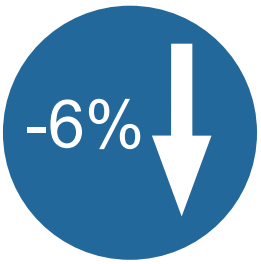
Wat zijn de belangrijkste indicatoren?

Resultaat aantal woninginbraken

Resultaat meldingen jeugdoverlast

Resultaat aantal meldingen conflictbemiddeling en burenruzie

3.6.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Afname jeugdcriminaliteit en jeugdoverlast
De in 2021 opgestarte interventies, preventief en repressief, zijn in 2022 voortgezet en aangevuld. Nieuwe aanpakken/ interventies zijn opgestart waaronder Noorda & Co (Young Leaders programma) en de pedagogische buurtaanpak (eindrapport met aanbevelingen voor aanpak en borging wordt medio 2023 verwacht), het AJB programma (alleen jij bepaalt wie je bent) en recent is de werving gestart voor een IPTA coach (Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid) voor kwetsbare jeugdigen van 16 tot 27. Medio 2022 is in samenwerking met politie gestart met het voeren van waarschuwingsgesprekken met overlastgevende jeugdigen en hun ouder(s)/verzorger(s). Sindsdien zijn er twaalf gesprekken gevoerd. De inzet op twee overlastgevende jeugdgroepen in Oost (Marathonlaan en Goverwelle) heeft geleid tot een afname van het aantal overlastmeldingen. Momenteel hebben negen personen een TopX aanpak. In 2022 zijn vijf casussen afgesloten en twee personen zijn ingestroomd.

Drugscriminaliteit en Ondermijning
Het team Ondermijning is in positie gebracht en houdt zich bezig met het voorkomen, signaleren en aanpakken van ondermijnende criminaliteit. Het team richt zich op het uitvoeren van preventieve en repressieve interventies en pakt in samenwerking met ketenpartners gericht signalen van ondermijning op. Criminele netwerken zijn in onderzoek, worden door verdere analyse van informatie gevolgd en het komend jaar actiegericht verder opgepakt. Waar nodig wordt bestuurlijk gehandhaafd. De aanpak is tot op heden signaalgestuurd. Het team Ondermijning heeft de ambitie de komende jaren meer datagericht te werken. Versterking van de eigen informatiepositie en een vergroting van analysecapaciteit is hiervoor noodzakelijk. Doel is om beter inzicht te verkrijgen in criminele netwerken en de voor ondermijning kwetsbare branches en wijken en om de jonge aanwas in criminele activiteiten te voorkomen.

In 2022 is gewerkt aan het vergroten van de weerbaarheid en bewustwording van signalen van ondermijnende criminaliteit. Zo was er een bewustwordingsdag voor medewerkers waarbij er een ondermijning escaperoom, wietplantage-opstelling en een ondermijning “informatiebus” zijn geplaatst voor het Huis van de Stad. De bewustwordingsdag werd druk bezocht door medewerkers van verschillende afdelingen. Ook zijn presentaties gehouden over "Wat is Ondermijning?" bij interne afdelingen. In 2023 zal hieraan een vervolg worden gegeven.

In 2022 is een verkenning uitgevoerd om tot een districtelijk prostitutie controleteam te komen. In 2023 wordt de teamvorming en inrichting voortgezet en worden de eerste controles uitgevoerd. De focus ligt op het inzichtelijk krijgen en aanpakken van misstanden bij onvergunde prostitutie. De focus in de aanpak mensenhandel heeft in 2022 onder andere gelegen op het verhogen van de bewustwording rondom dit fenomeen. Jongerenwerkers, medewerkers Stadstoezicht en buurtsportcoaches zijn getraind in het herkennen van signalen. Met de komst van vluchtelingen uit Oekraïne is speciale aandacht geschonken aan de kwetsbaarheid van deze doelgroep in relatie tot mensenhandel. Ook is hard gewerkt aan de opzet van een training voor alle medewerkers van de gemeente met klantcontacten. Begin 2023 wordt deze training gegeven.

Sociale overlast, gebiedsregie
In 2022 zijn 110 zaken buurtbemiddeling in behandeling genomen. 71% hiervan is succesvol afgerond. Drie zaken uit 2022 zijn nog in behandeling. In de overige zaken wilde een van de buren niet meewerken of is niet tot een oplossing gekomen. Vanuit gebiedsregie is opbouwwerk ingezet in verschillende gebieden. Gezien de resultaten die hier worden behaald is het zeer wenselijk de inzet van opbouwwerkers breder in te zetten.

Bijzondere Wetten/Horeca & Evenementen

Gouda 750 - evenementen
In 2022 stond Gouda in het teken van 750 jaar stadsrechten wat groots is gevierd. Gedurende het jaar vonden vele kleine en grote evenementen plaats. Hiervoor zijn zo’n 234 vergunningen afgegeven en meldingen gedaan. Met name bij de grotere risicovolle evenementen, vindt de nodige afstemming plaats met interne en externe adviseurs (hulpdiensten, ODMH, diverse gemeentelijke afdelingen). Om de afstemming en coördinatie van deze evenementen zo goed mogelijk plaats te laten vinden is afgelopen jaar een evenementencoördinator ingezet. Dit is essentieel gebleken voor Gouda als verbindende factor tussen de betrokken partijen bij evenementen, met name ook in de communicatie met organisatoren en betrokken ondernemers.

Tijdelijke terrassen
Ten tijde van corona heeft de gemeente het voor de horecaondernemers mogelijk gemaakt om een tijdelijke uitbreiding van hun reguliere terrassen aan te vragen. Dit in de tegemoetkoming om extra inkomsten te genereren in samenhang met de geldende coronamaatregelen. In 2022 heeft college besloten deze tegemoetkoming door te zetten. Dit heeft geresulteerd in de verlening van 26 uitbreidingen van terrassen. Deze steunmaatregel is in oktober 2022 beëindigd.

Kennisgevingen betogingen
In 2022 is een stijging van het aantal kennisgevingen betogingen waargenomen, het betrof 31 kennisgevingen. Dit is gerelateerd aan de actualiteiten die hebben gespeeld, onder andere corona, stikstof-problematiek en de oorlog in Oekraïne. De stijging van het aantal meldingen en de impact die deze betogingen in de openbare ruimte met zich meebrengen

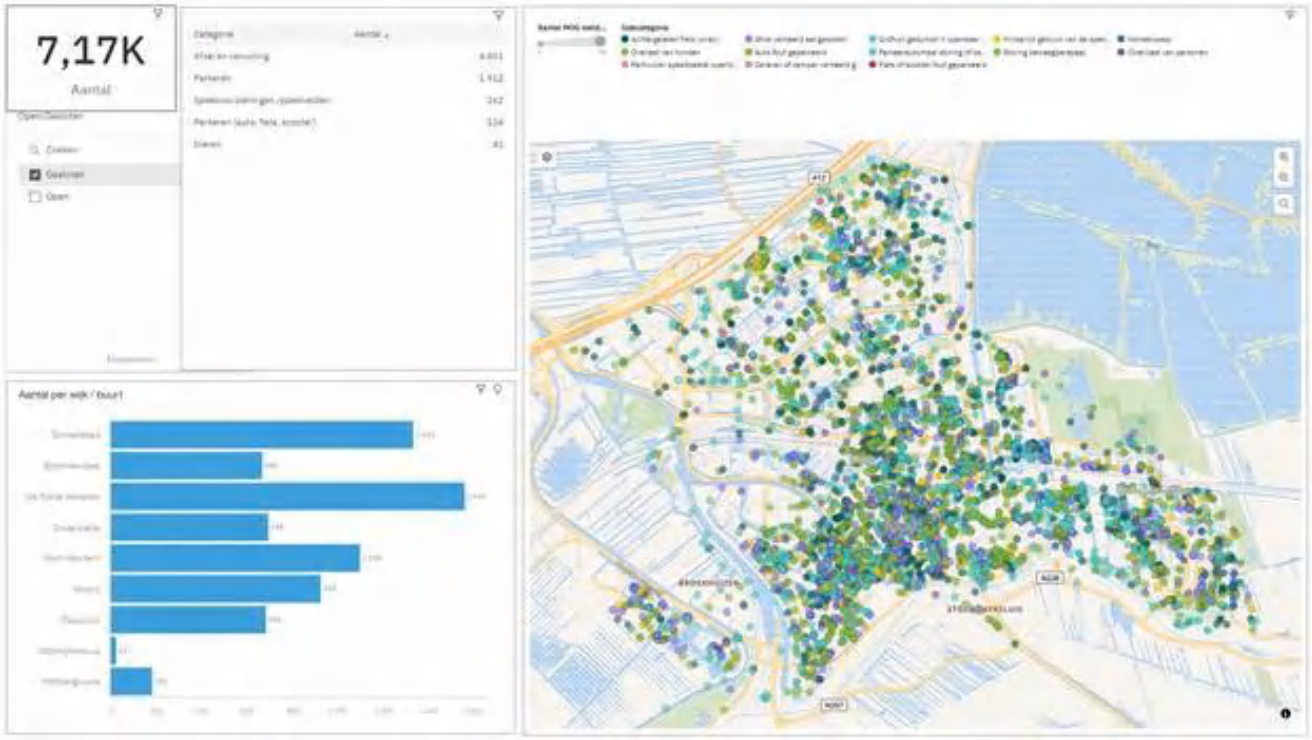
hebben geresulteerd in een intensievere samenwerking met onder andere politie, OM en diverse gemeentelijke afdelingen en in een vastgesteld werkproces, ook voor de niet gemelde betogingen.

Inzet instrument Bibob-toets
In 2022 is Bibob-toetsing verder ingezet bij de verlening van horecavergunningen, met name bij de exploitatievergunningen. Daarbij is het contact met het RIEC geïntensiveerd. Op dit moment is er één RIEC-casus afgerond en lopen er nog twee. In totaal zijn er 27 Bibob-toetsingen uitgevoerd waarvan er vier nog niet zijn afgerond. Met name de Bibob- toetsingen van de horecacategorie afhaal- en bezorgzaken zijn het afgelopen jaar zo goed als afgerond. Van de 27 gestarte aanvragen in 2021 zijn er 23 afgerond en nog één in de afrondende fase. Hierbij liepen parallel aan de procedures voor 13 zaken tevens een ruimtelijke procedure voor een 'omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan'. Van de 13 gestarte procedures zijn op één na voor negen zaken deze afgerond (drie procedures zijn beëindigd vanwege een nieuwe exploitant). Er zijn in totaal vier nieuwe adviesaanvragen uitgebracht door het Landelijke Bureau Bibob (LBB). In drie gevallen was dit een aanvullende adviesvraag volgend op een eerdere adviesvraag bij het LBB. Daarnaast waren in 2022 nog vier dossiers in behandeling waarover het LBB al in 2021 een advies had uitgebracht.

Resultaten Stadstoezicht

In onderstaande overzicht zijn de resultaten van de afdeling STZ over 2022 opgenomen.

Omschrijving	Aantal	Bedragen in €
Kentekenscans	45.526	
Naheffingen parkeren	11.767	
Reclameheffingen	489	273.000
Bekeuringen*	3.050	
Afgehandelde meldingen Slimmelden	7.201	
Waarnemingen	4.318	
Waarschuwingen (excl. coronagerelateerde waarschuwingen)	710	
Diftar bestuurlijke handhaving	213	
Totaal	**63.274**	

3.6.2 Eigen indicatoren

Taakveld	Omschrijving	Begroot	Streefwaarde	Stand 2022
Openbare orde en veiligheid	Afname aantal woninginbraken	136 (2021)	-10% per jaar	155
Openbare orde en veiligheid	Afname aantal meldingen jeugdoverlast	491 (2021)	-5% per jaar	329

Taakveld	Omschrijving	Begroot	Streefwaarde	Stand 2022
Openbare orde en veiligheid	Afname aantal meldingen gestoord/ overspannen persoon	924 (2021)	-5% per jaar	1009
Openbare orde en veiligheid	Afname aantal meldingen burenruzie en conflictbemiddeling	659 (2021)	-5% per jaar	620

3.6.3 Wettelijk voorgeschreven indicatoren

Het BBV verplicht de gemeente om in de programma's te rapporteren over de realisatie van de maatschappelijke effecten aan de hand van voorgeschreven beleidsindicatoren, die gepubliceerd worden op waarstaatjegemeente.nl. De wetgever wil met deze kengetallen de vergelijkbaarheid tussen gemeenten vergroten. Alle gemeenten zijn immers verplicht deze kengetallen te publiceren. Veel kengetallen zijn echter niet van recente datum en sluiten vaak onvoldoende aan bij wat de gemeente zelf wil bereiken. Daarom heeft de gemeente naast de wettelijke verplichte indicatoren ook eigen indicatoren opgenomen. Daarnaast zijn in onderstaande tabel in voorkomende gevallen relevante referentiewaarden van voorgaande jaren en/of eigen streefwaarden toegevoegd.

Taakveld	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Streefwaarde	Realisatie
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2017	14	13	Hier wordt niet op gestuurd in het IVB.	n.v.t.
			2018	10	12		n.v.t.
			2019	13	13		n.v.t.
			2020	13	11		n.v.t.
			2021	7	8		n.v.t.
1. Veiligheid	Misdrijven - Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2021	4,6	4,3	Hier wordt niet op gestuurd in het IVB.	n.v.t.
1. Veiligheid	Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2021	7,1	6	Hier wordt niet op gestuurd in het IVB.	n.v.t.
1. Veiligheid	Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2021	2	1,3	2022: 1,8	2,1
1. Veiligheid	Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2021	3,4	1,8	Hier wordt niet op gestuurd in het IVB.	n.v.t.

3.6.4 Wat heeft het gekost?

3.6.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	10.551	10.962	11.340	-377
Baten	-126	-354	-363	10
Saldo van baten en lasten	**10.424**	**10.608**	**10.976**	**-368**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-201	-200	-200	0
Gerealiseerd resultaat	**10.223**	**10.408**	**10.776**	**-368**

3.6.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld zijn de lasten, de baten en het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Lasten / Baten	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	5.275	5.309	5.325	-16
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Baten	-48	-48	-81	32
Saldo		**5.227**	**5.261**	**5.244**	**16**
1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	5.275	5.653	6.015	-361
1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	-78	-305	-283	-23
Saldo		**5.197**	**5.348**	**5.732**	**-384**
Totaal saldo taakvelden		**10.424**	**10.608**	**10.976**	**-368**

3.6.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**16**	**V**
Diverse kleine verschillen.	16	V
1.2 Openbare orde en veiligheid	**384**	**N**
Diverse kleine verschillen.	145	N
Radicalisering: de ontvangen rijksbijdrage in verband met aanpak radicalisering wordt ingezet ter dekking van de (interne) personeelskosten die Gouda gemaakt heeft. Dit bedrag dekt de daarmee samenhangende overschijding op taakveld 0.4.	136	V
Uitvoering bijzondere wetten: aanvullende pesonele inzet op vergunningverlening door (onder meer voor evenementen Gouda750) een stijgende vraag naar evenementenvergunningen. Deze overschrijding wordt deels gedekt door hogere leges uit evenementenvergunningen.	145	N
Uitvoering Cameratoezicht: de kostenoverschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door de toegenomen inzet van mobiel cameratoezicht. Een deel van de (de-)installatiekosten en de kosten mobiele communicatie kon niet binnen de begroting worden opgevangen.	55	N
Handhaving parkeren: de meerkosten worden voornamelijk veroorzaakt door de hogere aanloopkosten en de intensievere inzet van de scanauto. Daar staan ook parkeerinkomsten tegenover	108	N
Diverse kleine verschillen.	67	N

3.6.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Verschil	V/N
Geen toe te lichten mutaties op reserves onder dit programma.		
Totaal	**0**	**V**

3.6.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

Verbonden partijen	Doel
Hecht	Hecht, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisisomstandigheden. Daarnaast probeert Hecht de effecten van gezondheidsbedreigingen te beperken.
Veiligheidsregio Hollands Midden	De VRHM geeft uitvoering aan hetgeen is bepaald in de Wet veiligheidsregio's op de volgende terreinen: ■ de brandweerzorg; ■ de geneeskundige hulpverlening; ■ de samenwerking bij de gemeentelijke crisisbeheersing en rampenbestrijding; ■ de multidisciplinaire rampenbestrijding en crisisbeheersing; ■ het inrichten en in stand houden van de gemeenschappelijke meldkamer.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en invordering van de lokale belastingen voor het Hoogheemraadschap van Rijnland en elf gemeenten. Daarnaast bepaalt de BSGR de hoogte van de WOZ-waarden voor alle onroerende zaken in de deelnemende gemeenten.

Hecht
Het GGD Rampenopvangplan houdt het volgende in: ten tijde van crises en rampen zorgdragen voor de bescherming en bewaking van de gezondheid van burgers en wel in nauwe samenwerking en afstemming met ketenpartners. Na een crisissituatie wordt zo snel mogelijk herstel van (psychosociale) gezondheid en een veilige leefomgeving gerealiseerd, zoals die vóór de crisis aanwezig was.

Veiligheidsregio Hollands Midden
De VRHM behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van brandweer, geneeskundige hulpverlening bij zware ongevallen, rampen en rampenbestrijding. Daarnaast realiseert het een gecoördineerde inzet van de bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.

In 2022 is onder andere gewerkt aan:
- Het beheersen van de coronacrisis;
- Het beheersen van de vluchtelingencrisis (zowel opvang van Oekraïners als asielzoekers);
- Het maken en vaststellen van een nieuw Regionaal Risicoprofiel;
- Het maken van een nieuw Regionaal Beleidsplan;
- Het voorbereiden op de invoering van de Omgevingswet;
- Het bevorderen van zelfredzaamheid van de inwoners door campagnes over rookmelders en over risicocommunicatie;
- Het investeren in materieel en gebouwen;
- Het moderniseren en optimaliseren van de organisatie.

Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland
De BSGR verzorgt de heffing en de invordering de leges voor de uitvoering van bijzondere wetten ter dekking van de kosten voor het in behandeling nemen van een aanvraag en het verstrekken van bijvoorbeeld een terrasvergunning of het houden van een evenement. De aanslagen zijn overeenkomstig de betreffende legesverordening opgelegd.

3.7 Bestuur en organisatie

Lasten * € 1.000
33.395

Baten * € 1.000
5.754

Percentage van totale uitgaven
11%

Waar staat het programma voor?

De gemeente Gouda staat met twee benen in de stad, werkt volop samen met bewoners en biedt initiatieven de ruimte. Daarom wordt actief gewerkt aan het stimuleren van bewonersinitiatieven en (burger-)participatie. Naast de samenwerking met de inwoners van de stad behartigt Gouda haar belangen ook samen met de omliggende regio. Zowel met de gemeenten die direct om Gouda heen liggen als de "collega" steden Alphen aan den Rijn en Woerden is er op vele vlakken sprake van een constructieve samenwerking die al veel resultaat heeft opgeleverd.

Wat heeft Gouda bereikt?

Ruimte voor initiatieven

Burgers, ondernemers en organisaties kunnen contact opnemen met participatiemedewerkers, wanneer zij initiatieven willen ontplooien of willen reageren op projecten in de openbare ruimte. Gouda Bruist ondersteunde meer dan 75 Lief en Leedstraten. De wijkteams ontvingen € 3.000 voor de communicatie met de wijk.

GoudApot

Stichting GoudApot keerde ruim € 238.000 uit aan initiatiefnemers van bewonersinitiatieven.

Regionale samenwerking

In 2022 is gezamenlijk met de regio gewerkt aan de opvolging van de strategische herpositionering. De kernboodschappen zijn ingezet bij diverse bij lobby-activiteiten en hebben zo bijgedragen aan het onder de aandacht brengen van de belangrijkste opgaven onder andere bij de provinciale staten. Met Alphen aan den Rijn en Woerden wordt gewerkt aan een toekomstbestendige samenwerkingsvorm.

Wat is de belangrijkste indicator?

€ 220

3.7.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Ruimte voor initiatieven

Participatie

Op diverse plekken in de organisatie zijn medewerkers aangesteld voor bewonersparticipatie en -initiatieven. Zo krijgen afdelingen meer oog en aandacht voor inbreng die belanghebbenden in de stad kunnen hebben. Inwoners, ondernemers en organisaties kunnen contact opnemen met de participatiemedewerkers wanneer zij initiatieven willen ontplooien of willen reageren op projecten in de openbare ruimte. Bijvoorbeeld als er behoefte is aan extra speeltoestellen, meer groen in een buurt of het plaatsen van borden, bankjes of plantenbakken. Of, in voorkomende gevallen, zelfs een andere weginrichting. Zo zijn er het afgelopen jaar meer dan 40 stukken buurtgroen ontstaan via Groen Moet Je Doen. Op deze plekken richten bewoners met elkaar het openbaar groen in en onderhouden dit met elkaar. Verder zijn op 8 locaties tegels gewipt om nieuw groen te realiseren, via Grijs wordt Groen. Deze locaties worden ook vrijwel allemaal door bewoners verzorgd. Verder zijn er meerdere dam-/schaaktafels en een 'Verbindingstafel' geplaatst op initiatief van bewoners. Er werden meerdere bloembollenacties georganiseerd en op de Landelijke Opschoondag zijn er meer dan 150 acties in de stad gehouden door bewoners.

Het vergroeningsplan voor Achter de Waag is uitgegroeid tot een visie waarbij op termijn ook het Zeugwater wordt betrokken. Deze visie is gemaakt met verschillende belanghebbenden in de binnenstad. In Korte Akkeren Oud wordt de riolering vervangen en kijkt de gemeente samen met belanghebbenden uit de buurt naar hoe de straten opnieuw ingericht gaan worden.

Goudse wijkteams en Gouda Bruist

De Goudse wijkteams ontvingen ook dit jaar € 3.000 als werkbudget voor communicatie en kleine uitgaven. In totaal maakten acht wijkteams hier gebruik van. Gouda Bruist ontving een budget van € 40.000 voor haar website, voor bruisbijeenkomsten en voor het organiseren van Lief en Leedstraten. In meer dan 75 straten stimuleert een gangmaker (actieve bewoner) andere bewoners om met een klein budget een bloemetje, kaart of iets lekkers elkaar te ondersteunen bij lief of leed.

GoudAsfalt

In samenwerking tussen het inwonersinitiatief GoudAsfalt, omwonenden en de gemeente zijn nieuwe evenementenvoorschriften voor het GoudAsfalt-terrein opgesteld. Tevens wordt gewerkt aan een bestemminigsplan (verbrede reikwijdte).

Stichting GoudApot

Stichting GoudApot ontvangt € 220.000 subsidie van de gemeente Gouda om inwonersinitiatieven te stimuleren in de stad. Vrijwillige medebewoners verstrekken geld en adviezen aan Goudse initiatiefnemers die de straat, de wijk of de stad een stuk leuker of beter willen maken. Alle aanvragen worden direct online gepubliceerd en de stichting verantwoordt haar uitgaven jaarlijks aan de gemeente. In 2022 is er circa € 238.000 uitgekeerd door de stichting. Dit bedrag is hoger dan de subsidie omdat de middelen die in 2020 niet besteed konden worden en teruggegeven zijn, opnieuw toegekend zijn. Er zijn 149 aanvragen ingediend ter waarde van ruim € 500.000, waarvan 105 gedeeltelijk of volledig zijn toegekend. Er zijn goede samenwerkingsafspraken gemaakt met het fonds Gouda750.

Regio Midden-Holland

In de Regio Midden-Holland (RMH) werken de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas samen om de belangen van de regio te behartigen. Dit gebeurt in de vorm van een netwerksamenwerking en rond vijf inhoudelijke tafels. Na vaststelling van de strategische agenda 'De kracht van Midden-Holland: de regio van verbinding' in 2020, heeft de RMH in 2022 ingezet op strategische herpositionering. Daarvoor zijn de voor de regio gezamenlijke lobbypunten benoemd welke zijn ingezet bij lobby-activiteiten, bijvoorbeeld in de aanloop naar de provinciale staten verkiezingen. Hierbij blijft de kernboodschap:

"Midden-Holland is uniek door de centrale ligging: de regio midden in de Randstad. Midden-Holland is stad en platteland, natuur en cultuurhistorie, Randstad en ruimte, vakmanschap en hightech, handel en industrie. Midden-Holland biedt ruimte aan wonen, ondernemen en genieten. Voor iedereen. En zien we uitdagingen of kansen? Dan zetten we samen onze schouders eronder en maken we het mogelijk. Dat doen we al eeuwenlang en dit blijven we doen."

Deze boodschap staat in het, met de regiogemeenten opgestelde, positioneringsdocument RMH waar waarin de drie kernthema's zijn: groeigebied, bereikbaarheid en economische vitaliteit.

In 2022 is onder andere verder gewerkt aan:
- Het uitvoeren van een pilot voor een regionaal energieloket om bedrijven te ondersteunen in hun verduurzamingsopgave en de wettelijke verplichtingen.
- Het in samenwerking met provincie, BZK, woningcorporaties en andere betrokken partijen opstellen van de regionale realisatieagenda om lange termijnafspraken te maken in het kader van de Nationale Bouw- en Woonagenda.
- Het actualiseren van het regionale woningbouwprogramma volgens de nieuwe provinciale governance.
- Het delen van kennis over ruimtelijke adaptatie en een subsidieverzoek bij het ministerie van I&W ingediend in het kader van de impulsregeling ruimtelijke adaptatie.

- Het voorzien van de Agenda Verstedelijking en Mobiliteit van een investeringsadvies om de ambities in verbinding te brengen met nationaal beleid en fondsen.
- Het integrale investeringsadvies is ambtelijk en bestuurlijk besproken met de overige regionale programma's ter voorbereiding op de vorming van een regiodeal.
- Het voeren van lobby bij rijk en provincie ten behoeve van het projecten uit het Regionaal verkeers- en vervoersplan, zoals Bodegravenboog en Algeracorridor.
- Het starten van een vervolgonderzoek station/transferium Gouweknoop.
- Het starten van diverse projecten ter uitvoering van de MKB-deal.
- Het opstellen van een regionale kwalitatieve bedrijventerreinenstrategie Midden-Holland.
- Het monitoren en actualiseren van het kwantitatieve deel regionale kantorenstrategie Midden-Holland 2019 – 2024.
- Het uitvoeren van het projectplan 'Cultuureducatie Verrijkt je kijk!' voor deelname aan subsidieprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024.

Alphen aan den Rijn, Gouda en Woerden

De gemeenten Alphen aan den Rijn, Gouda en Woerden (AGW) werken al geruime tijd samen in een netwerkconstructie. Aanleiding voor de samenwerking tussen de AGW-steden is de opvatting dat kansen voor economische groei in het Groene Hart onvoldoende worden benut vanwege het ontbreken van een ruimtelijke en economische agenda. De verbindende factor tussen deze gebieden is de dalende bodem. Door rondom dit thema de krachten te bundelen heeft de AGW-samenwerking de regiodeal Bodemdaling binnengehaald. Met de toekenning van deze regiodeal, die in 2022 volop in uitvoering was, is de problematiek van bodemdaling in het Groene Hart definitief op de Rijksagenda gekomen. In 2021 is een strategische heroriëntering gestart omdat een gezamenlijke inhoudelijke agenda voor de toekomst ontbreekt. In 2022 is verder invulling gegeven aan een toekomstbestendige samenwerkingsvorm.

3.7.2 Wettelijk voorgeschreven indicatoren

Het BBV verplicht de gemeente om in de programma's te rapporteren over de realisatie van de maatschappelijke effecten aan de hand van voorgeschreven beleidsindicatoren, die gepubliceerd worden op www.waarstaatjegemeente.nl. De wetgever wil met deze kengetallen de vergelijkbaarheid tussen gemeenten vergroten. Alle gemeenten zijn immers verplicht deze kengetallen te publiceren. Veel kengetallen zijn echter niet recent en sluiten vaak onvoldoende aan bij wat de gemeente zelf wil bereiken. Daarom heeft de gemeente naast de wettelijke verplichte indicatoren ook eigen indicatoren opgenomen.

Voor vijf van de voorgeschreven indicatoren moet de gemeente putten uit eigen gegevensbronnen. Alle indicatoren vallen onder het taakveld Bestuur en ondersteuning. Zie onderstaand overzicht.

Taakveld	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Streefwaarde	Realisatie
	Wettelijke indicatoren op basis van eigen bronnen						
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2018	n.v.t.	n.n.b.	Hier wordt niet op gestuurd.	
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2019	6,20	n.n.b.	Hier wordt niet op gestuurd.	
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2019	€ 596	n.n.b.	Hier wordt niet op gestuurd.	
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2018	n.v.t.	n.n.b.	20%	
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	2019	7%	n.n.b.	Hier wordt niet op gestuurd.	

3.7.3 Wat heeft het gekost?

3.7.3.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	31.951	31.737	33.395	-1.658
Baten	-5.371	-4.795	-5.754	959
Saldo van baten en lasten	**26.580**	**26.942**	**27.641**	**-699**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	557	557	557	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-664	-664	-580	-84
Gerealiseerd resultaat	**26.472**	**26.835**	**27.618**	**-783**

3.7.3.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld zijn de lasten, de baten en het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Lasten / Baten	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.1 Bestuur	Lasten	4.757	5.658	5.353	304
0.1 Bestuur	Baten	-61	-66	-1.059	992
Saldo		**4.696**	**5.591**	**4.294**	**1.297**
0.2 Burgerzaken	Lasten	2.194	2.399	2.443	-45
0.2 Burgerzaken	Baten	-1.020	-1.032	-1.122	90
Saldo		**1.175**	**1.367**	**1.321**	**46**
0.4 Overhead	Lasten	24.999	23.681	25.599	-1.918
0.4 Overhead	Baten	-4.290	-3.696	-3.573	-124
Saldo		**20.709**	**19.984**	**22.026**	**-2.041**
Totaal saldo taakvelden		**26.580**	**26.942**	**27.641**	**-699**

3.7.3.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
0.1 Bestuur	**1.296**	**V**
Diverse kleine verschillen.	62	V
Vanwege de jaarlijkse herberekening van de benodigde voorziening voor de pensioenen (oud-) wethouders kan een bedrag vrijvallen.	1.102	V
De sociale lasten voor oud-wethouders en de lasten voor intergemeentelijke samenwerking zijn lager dan begroot.	132	V
0.2 Burgerzaken	**45**	**V**
Diverse kleine verschillen.	45	V
0.4 Overhead	**2.042**	**N**
Er is meer gebruik gemaakt van adviezen van derden en inhuur dan verwacht. De inhuur betreft vooral vacatures die niet ingevuld konden worden. Omdat inhuur duurder is dan vast personeel leidt dit tot een nadeel.	1.006	N
De geraamde baten van de ICT overeenkomsten hadden voor een deel betrekking op 2023. De daadwerkelijke inkomsten zijn daardoor lager dan de raming. Vorig jaar was dit voor één gemeente gecorrigeerd, nu voor de overige gemeenten. Vanaf 2023 is de raming correct.	699	N
Dit betreft de toevoeging aan voorziening spaaruren verlof die niet begroot was.	590	N
Deze post is in de primitieve begroting 2022 opgenomen en is bij de overgang naar een nieuwe methodiek van salarislasten begroten ten onrechte niet meegenomen. In de begroting 2023 is deze post wel correct opgenomen. Op taakveld 4.3 uit zich dit in een voordeel.	398	N
Deze post is in de primitieve begroting 2022 opgenomen en is bij de overgang naar een nieuwe methodiek van salarislasten begroten ten onrechte niet meegenomen. In de begroting 2023 is deze post wel correct opgenomen. Op taakveld 6.71 uit zich dit in een nadeel. Dit is budgetneutraal.	203	V
Terugdraaien dotatie en vrijval voorziening huis van de stad. Voorgesteld wordt deze bedragen bij resultaatbestemming aan een reserve groot onderhoud vastgoed te doteren.	187	V
Inzet werkgebied Radicalisering: deze overschrijding wordt gecompenseerd door de ontvangen rijksbijdrage op taakveld 1.2.	136	N
Op meerdere onderdelen zijn middelen ontvangen die niet volledig begroot waren	350	V
Saldo van diverse kleine verschillen.	47	V

3.7.3.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Verschil	V/N
Reserve organisatieontwikkeling: deze reserve wordt breed ingezet ter dekking van zowel reeds in gang gezette als toekomstige organisatieontwikkelingen. In 2022 zijn er minder kosten gemaakt die verrekend worden met de reserve.	84	N
Totaal	**84**	**N**

3.7.4 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

Verbonden partijen	Doel
Regio Midden-Holland	RMH is een samenwerkingsverband dat de belangen van de regio behartigt en bestuurlijke samenwerking in programma's bundelt.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en invordering van de lokale belastingen voor het Hoogheemraadschap van Rijnland en elf gemeenten. Daarnaast bepaalt de BSGR de hoogte van de WOZ waarden voor alle onroerende zaken in de deelnemende gemeenten.

Regio Midden-Holland
In de RMH werken de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, Krimpenerwaard, Waddinxveen, Zuidplas en Gouda samen om de belangen van de regio te behartigen. Dit gebeurt in de vorm van een netwerksamenwerking en rond vijf inhoudelijke tafels. Na vaststelling van de strategische agenda 'De kracht van Midden-Holland: de regio van verbinding' in 2020, heeft de RMH in 2022 ingezet op strategische herpositionering. Daarvoor zijn de voor de regio gezamenlijke lobbypunten benoemd. Hierbij zijn naast de bestuurlijke tafels ook raadsleden, statenleden en vertegenwoordigers van de waterschappen betrokken.

"Midden-Holland is uniek door de centrale ligging: de regio midden in de Randstad. Midden-Holland is stad en platteland, natuur en cultuurhistorie, Randstad en ruimte, vakmanschap en high-tech, handel en industrie. Midden-Holland biedt ruimte. Aan wonen, ondernemen en genieten. Voor iedereen. En zien we uitdagingen of kansen? Dan zetten we samen onze schouders eronder en maken we het mogelijk. Dat doen we al eeuwenlang en dit blijven we doen." Dat is de kernboodschap van het met de regiogemeenten opgestelde positioneringsdocument RMH. Dit document wordt ingezet bij lobby-activiteiten, om zo bij te dragen aan de realisatie van de belangrijkste opgaven van de regio. Deze opgaven zijn verdeeld over 3 kernthema's: groeigebied, bereikbaarheid en economische vitaliteit.

In 2022 is onder andere verder gewerkt aan:
- Het uitvoeren van een pilot uit voor een regionaal energieloket om bedrijven te ondersteunen in hun verduurzamingsopgave en de wettelijke verplichtingen.
- Het in samenwerking met provincie, BZK, woningcorporaties en andere betrokken partijen opstellen van de regionale realisatieagenda om lange termijnafspraken te maken in het kader van de Nationale Bouw- en Woonagenda.
- Het actualiseren van het regionale woningbouwprogramma volgens de nieuwe provinciale governance.
- Het delen van kennis over ruimtelijke adaptatie en een subsidieverzoek bij het ministerie van I&W ingediend in het kader van de impulsregeling ruimtelijke adaptatie.
- Het voorzien van de Agenda Verstedelijking en Mobiliteit van een investeringsadvies om de ambities in verbinding te brengen met nationaal beleid en fondsen.
- Het integrale investeringsadvies is ambtelijk en bestuurlijk besproken met de overige regionale programma's ter voorbereiding op de vorming van een regiodeal.
- Het voeren van lobby bij rijk en provincie ten behoeve van het Regionaal verkeer en vervoersplan projecten zoals Bodegravenboog en Algeracorridor.
- Het starten van een vervolgonderzoek station/transferium Gouweknoop.
- Het starten van diverse projecten ter uitvoering van de MKB-deal.
- Het opstellen regionale kwalitatieve bedrijventerreinenstrategie Midden-Holland.
- Het monitoren en actualiseren van het kwantitatieve deel regionale kantorenstrategie Midden-Holland 2019 – 2024.
- Het uitvoeren van het projectplan 'Cultuureducatie Verrijkt je kijk!' voor deelname aan subsidieprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024.

Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland
De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de publieksleges ter dekking van de kosten voor de door afdeling services diverse geleverde diensten. De aanslagen zijn overeenkomstig de betreffende legesverordening opgelegd.

3.7.5 Overhead

3.7.5.1 Inleiding

Het BBV schrijft voor dat in het programmaplan een overzicht van de overhead wordt opgenomen. Doordat de overhead in een apart overzicht verantwoord wordt, ontstaat beter inzicht in de directe kosten die de gemeente maakt voor het leveren van haar producten en het halen van haar doelstellingen. Het idee is dat de begroting transparanter wordt en dat de raad beter kan sturen op de kosten van overhead. Daarnaast kan, door het hanteren van een eenduidige systematiek, een betere vergelijking met andere gemeenten worden gemaakt.

Het BBV geeft de volgende definitie van overhead die de gemeenten moeten hanteren: 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'. Deze kosten worden verantwoord op het taakveld Overhead. De kosten van personeel (en goederen en diensten) in het primaire proces worden rechtstreeks doorberekend aan de betreffende taakvelden.

Vanwege administratief technische redenen heeft de gemeente ervoor gekozen de overhead in de programmabegroting 2019-2022 onderdeel uit te laten maken van programma 7 Bestuur en organisatie.

3.7.5.2 Toelichting op de overhead

Voorbeelden van kosten die tot de overhead worden gerekend zijn de salarislasten van leidinggevenden en van medewerkers van de afdeling financiën. Ook de exploitatielasten van het Huis van de Stad maken deel uit van de overhead.

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, worden de overheadkosten centraal begroot. Voorheen werden deze kosten verdeeld over de programma's en niet apart inzichtelijk gemaakt.

Voor het specificeren van de overheadkosten hanteert de gemeente Gouda een indeling in elf onderdelen.

Onderdeel	Toelichting
Directie	Kosten van de drie directieleden en de bijbehorende managementondersteuning.
Primaire proces	Loonkosten van het personeel die niet direct aan een taakveld kunnen worden toegerekend, zoals alle leidinggevenden in het primaire proces en ondersteuning in het primaire proces (managementassistentes en administratieve medewerkers).
Bestuursondersteuning en Communicatie	Kosten die worden ingezet ten behoeve van de interne en externe communicatie en de bestuursondersteuning.
Concernstaf	Kosten die gemaakt worden ten behoeve van interne controle en advies.
Informatisering en Automatisering	Kosten die gemaakt worden voor het aanschaffen van hard- en software, licenties, onderhoud, systeem- en netwerkbeheer, helpdesk, applicatiebeheer en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Ook vallen hier de telefoonkosten, de kopieerkosten en de kosten van DIV onder. Hiervoor zijn alle automatiserings- en ICT-kosten doorgelopen en indien van toepassing direct toegerekend aan een taakveld. De overgebleven kosten zijn verantwoord onder overhead.
HRM	Kosten die gemaakt worden voor het personeelsbeheer, zoals de salariskosten van de HRM-medewerkers, de kosten van het personeelssysteem, concernbrede opleidingskosten en trainingen, werving en selectie, arbodienst, OR, detachering en kosten organisatieontwikkeling.
Huisvesting	Kapitaallasten en onderhoud die betrekking hebben op het Huis van de Stad, alsmede waterverbruik, energiekosten, schoonmaakkosten, beveiliging en het onderhoud binnen het Huis van de Stad.
Facilitaire zaken	Kosten die betrekking hebben op het callcentrum, catering/kantine en portokosten.
Financiën	Kosten voor het voeren van de administratie, de planning- en controlfunctie en adviesfunctie op het gebied van financiën, treasury en fiscale zaken.
Inkoop	Kosten die worden gemaakt ten behoeve van inkoop, waaronder ondersteuning aanbestedingen, ontwikkelen contractenbank en contractmanagement en de verzekeringen.
Juridische Zaken	Kosten die betrekking hebben op juridische zaken, zoals juridische advieskosten, proceskosten en schadevergoeding.

In het BBV is voor de grondexploitaties, investeringen en voorzieningen een uitzondering gemaakt voor wat betreft het centraal begroten en verantwoorden van overheadkosten. Deze uitzondering is gemaakt omdat het niet toerekenen van de overhead zou leiden tot een nadelig resultaat. De jaarlijkse last zou dan namelijk ineens ten laste van het begrotingsresultaat moeten worden gebracht in plaats van deze toe te rekenen aan het grondbedrijf, de onderhoudsvoorzieningen en de investeringen.

Toerekening overhead aan heffingen en tarieven

Doordat de overhead kosten sinds de BBV-wijziging op een apart overzicht worden verantwoord en niet worden doorbelast aan de producten in het primaire proces, ontstaat een beter inzicht in de directe kosten die de gemeente maakt voor het leveren van haar producten binnen de programma's. Dit betekent niet dat dat de overhead buiten beschouwing wordt gelaten bij de berekening van de heffingen en tarieven. Deze wordt namelijk extracomptabel (buiten de boekhouding om) berekend ten behoeve van de tariefstelling en om aan te tonen dat de gemeente met deze heffingen geen winst maakt. De toegerekende overhead aan de heffingen en tarieven maken onderdeel uit van de in dit onderdeel gepresenteerde kosten van overhead.

3.7.5.3 Specificatie overhead

Exploitatie - Lasten (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Beheer Openbare Ruimte	-69	123	140	-17
Bestuurs- en Managementondersteuning	1.337	1.590	1.582	8
Centraal Juridische Afdeling	1.438	609	712	-103
Concernstaf	626	964	991	-27
Cultuur, Vastgoed en Ontwikkeling	2.403	2.532	2.503	29
Directie Algemeen	299	299	459	-160
Directie Maatschappelijke Ontwikkeling	679	136	97	39
Directie Ruimtelijke Ordening	0	0	0	0
Facilitaire Zaken	2.404	2.442	2.502	-60
Financiën	626	1.379	1.346	32
Griffie	0	0	0	0
Human Resource Management	2.268	2.683	3.225	-542
Informatievoorziening en Automatisering	7.893	7.357	7.804	-447
Maatschappelijk Beleid	219	313	151	162
Opgroeien en Start Arbeidsmarkt	299	-3.183	141	-3.324
Programmaorganisatie Control en Info Sociaal Domein	0	0	0	0
Projecten Openbare Ruimte	657	3.472	170	3.302
Regionale Dienstverlening Sociaal Domein	1.081	762	1.308	-546
Rekenkamer	0	0	0	0
Ruimtelijk Beleid en Advies	368	145	183	-38
Services	1.546	1.340	1.405	-65
Stadstoezicht	95	122	126	-4
Veiligheid en Wijken	149	126	229	-103
Werk en Financiën	238	151	163	-12
Zorg en Ondersteuning	289	156	198	-42
Totaal	**24.846**	**23.518**	**25.436**	**-1.919**

Exploitatie - Baten (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Beheer Openbare Ruimte	0	0	0	0
Bestuurs- en Managementondersteuning	0	0	0	0
Centraal Juridische Afdeling	-27	0	-5	5
Concernstaf	0	0	0	0
Cultuur, Vastgoed en Ontwikkeling	-171	-171	-283	112
Directie Algemeen	0	0	0	0
Directie Maatschappelijke Ontwikkeling	0	0	0	0
Directie Ruimtelijke Ordening	0	0	0	0
Facilitaire Zaken	-534	-534	-612	78
Financiën	0	0	0	0
Griffie	0	0	0	0
Human Resource Management	0	0	-12	12
Informatievoorziening en Automatisering	-2.638	-2.175	-1.681	-494
Maatschappelijk Beleid	-18	-18	-20	2
Opgroeien en Start Arbeidsmarkt	0	0	0	0
Programmaorganisatie Control en Info Sociaal Domein	0	0	0	0
Projecten Openbare Ruimte	0	0	0	0
Regionale Dienstverlening Sociaal Domein	-799	-799	-950	150
Rekenkamer	0	0	0	0
Ruimtelijk Beleid en Advies	0	0	0	0
Services	0	0	0	0
Stadstoezicht	0	0	0	0
Veiligheid en Wijken	-103	0	0	0
Werk en Financiën	0	0	-10	10

Exploitatie - Baten (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Zorg en Ondersteuning	0	0	0	0
Totaal	**-4.290**	**-3.696**	**-3.573**	**-124**

3.7.5.4 Overheadpercentage

Het BBV schrijft voor dat een indicator moeten worden opgenomen in de begroting, welke de totale overheadkosten uitdrukt in een percentage van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022
Totale overheadkosten (programma totaal)	23.518	25.436
Toerekening externe kostendragers	-3.696	-3.573
Totale overheadkosten (excl toerekening)	19.821	21.864
Totale lasten (exclusief toevoegingen aan reserves)	317.911	316.815
Berekend overheadpercentage	**6,2%**	**6,9%**

3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Lasten * € 1.000
-555

Baten * € 1.000
224.409

Percentage van totale uitgaven
0%

Waar staat het programma voor?

In de zeven programma's van deze jaarstukken zijn de specifieke lasten en baten per programma opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente ook lasten en baten die niet aan een programma zijn toe te rekenen. Het betreft de inkomsten uit het gemeentefonds en de algemene belastingen maar ook de financiering/treasury, de post voor onvoorziene uitgaven en de vennootschapsbelasting. Deze posten komen aan de orde in dit onderdeel van de jaarstukken Financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

3.8.1 Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen zijn gelden die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Voorbeelden zijn de uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten van gemeentelijke belastingen (OZB, precariobelasting et cetera) en de treasury. Binnen de algemene dekkingsmiddelen wordt geen directe koppeling gelegd tussen middelen en doelstellingen. Daarom bevat dit onderdeel van de jaarstukken geen overzicht met indicatoren.

De volgende algemene dekkingsmiddelen worden onderscheiden:
- Financiering/treasury;
- Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is;
- De uitkering uit het gemeentefonds;
- Overige baten en lasten.

3.8.2 Toelichting op financiering

Treasury

Dit taakveld betreft de activiteiten van de gemeente voor de treasuryfunctie en voor het beheer van deelnemingen. Op dit taakveld verantwoordt het college de rentelasten voor aangetrokken gelden, de rentebaten van de uitzettingen, de ontvangsten uit doorbelaste omslagrente, de ontvangsten op aan derden verstrekte leningen, garantiepremies op verstrekte borgstellingen en de ontvangen dividenden uit deelnemingen.

In de paragraaf Financiering wordt uitgebreid ingegaan op de ontwikkelingen met betrekking tot de treasury.

Op grond van het besluit BBV wordt in dit ‘programma’ specifiek ingegaan op het saldo van de financieringsfunctie en op de dividenden.

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat uit de ontvangen rente over de uitzettingen, alsmede de betaalde rentelasten over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant.

Saldo financieringsfunctie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	-2.029	-1.744	-1.848	104
Baten	-196	-231	-341	110
Saldo van baten en lasten	**-2.225**	**-1.975**	**-2.189**	**214**

Toelichting op de tabel

Het werkelijk saldo van de financieringsfunctie wijkt ten opzichte van de begroting na wijziging per saldo af met € 214.000 voordelig.

Oorzaken:
- Hogere rentebaten op aangetrokken kasgeld onder andere als gevolg van het aantrekken tegen negatieve rente € 127.000.
- Hogere doorbelasting van rente aan producten investeringen en grondexploitaties € 133.000.
- Overige verschillen, per saldo nadelig € 46.000.

Dividenden

De dividendinkomsten van de gemeente Gouda komen uit het aandelenbezit in de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Oasen en Cyclus keren geen dividend uit.

Dividend (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	0	0	0	0
Baten	-100	-188	-188	0
Saldo van baten en lasten	**-100**	**-188**	**-188**	**0**

Toelichting op de tabel

De feitelijk ontvangen dividenden wijken niet af ten opzichte van de begroting na wijziging.

3.8.3 Toelichting op overige algemene dekkingsmiddelen

De overige onderdelen van de algemene dekkingsmiddelen worden als volgt toegelicht.

3.8.3.1 Lokale heffingen

In de gemeentewet is aangegeven welke belasting mag worden geheven. De gemeente bepaalt zelf hoe dat gebeurt. De gemeenteraad stelt de hoogte van tarieven van gemeentelijke belastingen vast. Een deel van de belastinginkomsten heeft een bestemming, zoals de riool- en afvalstoffenheffing. Deze inkomsten worden in de betreffende programma's verantwoord. Verder zijn er belastingen die worden gebruikt als algemene dekking voor uitgaven in de verschillende programma's. Deze paragraaf gaat over de belastingen met algemene dekking.

Onroerende zaakbelasting (woningen en niet-woningen)
De OZB is een belasting die gemeenten mogen heffen over woningen en niet-woningen. De OZB maakt onderdeel uit van de groep lokale heffingen (rioolheffing, OZB, afvalstoffenheffing, leges, parkeeropbrengsten, precariobelasting, hondenbelasting en toeristenbelasting) en genereert voor de gemeente Gouda binnen de lokale heffingen de op een na hoogste belastingopbrengst. De OZB kan worden gesplitst in een eigenarenbelasting en een gebruikersbelasting. De aanslagen OZB worden berekend op basis van de waarde van de onroerende zaken. Deze waardering dient de gemeente uit te voeren op grond van de Wet WOZ.

Het tarief voor de heffing van de OZB wordt jaarlijks gewijzigd. De aanslag OZB wordt berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaken, zoals die op de voet van de Wet WOZ wordt vastgesteld. Voor het jaar 2021 werden de onroerende zaken gewaardeerd naar waardepeildatum 1 januari 2020. In de paragraaf Lokale heffingen is een uitgebreide toelichting opgenomen.

De opbrengst van de OZB wordt verantwoord op de taakvelden 0.61 OZB woningen en 0.62 OZB niet-woningen. Aan de lastenkant van deze taakvelden staan de kosten voor het innen van de opgelegde belastingen, de zogenaamde perceptiekosten. Feitelijk zijn dit alle personele en materiële kosten die verband houden met de oplegging en inning van de belastingaanslagen, afhandeling bezwaarschriften en de kosten van de uitvoering van de Wet WOZ.

Parkeerbelastingen
Tot dit taakveld behoren de heffing en invordering van parkeerbelasting, de opbrengsten van parkeerfaciliteiten en de opbrengsten uit boetes. In Gouda zorgen met name het betaalde straatparkeren rondom de binnenstad en de Stationsgarage voor jaarlijkse inkomsten. In de paragraaf Lokale heffingen is een toelichting opgenomen.

Overige belastingen
Tot dit taakveld behoren overige gemeentelijke belastingen, zoals de precariobelasting en de hondenbelasting. In de paragraaf Lokale heffingen is een toelichting opgenomen.

De opbrengst van de belastingen heeft ten opzichte van de begroting een positief resultaat (zie verder het financiële overzicht in dit hoofdstuk). Dit komt vooral door de hogere opbrengst van de parkeerbelasting.

Na de coronamaatregelen komen weer meer mensen naar de stad waardoor de opbrengst van de parkeermeters is toegenomen. Daarnaast lijkt het erop dat de betalingsbereidheid op de terreinen en met name op straat groter is geworden als gevolg van de inzet van de scanauto (sinds 1 april 2022). Door regulier parkeergeld te betalen voorkomen parkeerders een naheffing.

De opbrengst naheffingsaanslagen is ook gestegen door de inzet van de scanauto. Het is nog niet te zeggen of deze meeropbrengst zich zal blijven voordoen. Waarschijnlijk zullen er meer mensen bereid zijn om parkeergeld te betalen vanwege de betere handhaving.

3.8.3.2 Uitkering uit het gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds is de grootste algemene inkomstenbron van de gemeente. De uitkering bestaat uit verschillende onderdelen die veelal zijn gebaseerd op objectieve maatstaven zoals bijvoorbeeld het aantal inwoners, huishoudens, uitkeringsontvangers en woonruimten. In principe is de gehele uitkering vrij te besteden.

Mede als gevolg van de Startnota van het kabinet Rutte IV (januari 2022) en de energiecrisis is sprake van een opvallend groot verschil tussen de raming in de oorspronkelijke programmabegroting 2022 (€ 166 miljoen) en de werkelijke ontvangsten (€ 198 miljoen). De raad is geïnformeerd over de ontwikkelingen.

De decembercirculaire 2022 en enkele recente bijstellingen over voorgaande jaren konden niet meer worden verwerkt in een begrotingswijziging. Daardoor vallen de ontvangen middelen uiteindelijk ruim € 4 miljoen hoger uit dan geraamd bij de laatste begrotingswijziging.

3.8.3.3 Overige baten en lasten

Onderdeel van de overige baten en lasten is de post voor onvoorzien. Daarnaast zijn er andere (stel)posten. Tevens worden binnen dit onderdeel de loonkosten verantwoord voor bovenformatief personeel dat niet meer aan het werk is en de lasten en baten van gedetacheerd personeel.

Onvoorziene uitgaven
Wettelijk is bepaald dat in de programmabegroting een post voor onvoorziene uitgaven is opgenomen. Gebruik ervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. In de oorspronkelijke programmabegroting 2022 was een bedrag van € 151.000 geraamd. In de 2e bestuursrapportage 2022 is deze raming verlaagd naar nul.

3.8.3.4 Vennootschapsbelasting (VPB)
De gemeente Gouda heeft een voorlopige inventarisatie van het financieel resultaat 2022 uitgevoerd, waarbij de gemeentelijke activiteiten zijn beoordeeld op VPB-plicht.

In totaal is van 40 clusters bepaald of ze door de ondernemerspoort komen voor de VPB en zo ja, wat het fiscaal resultaat is. Uit deze analyse blijkt dat in ieder geval de clusters Parkeergarage, Kermis en Straatparkeren door de ondernemerspoort gaan. Bovendien heeft de Belastingdienst aangegeven dat de concessie van reclameborden ook onder de VPB-plicht valt. De grexen moeten nog worden beoordeeld.

De optelsom van de clusterresultaten die door de ondernemerspoort gaan, gaat resulteren in een aangifte van € 704.000 bij de belastingdienst over 2022. Dit resulteert in een VPB-druk 2022 van ongeveer € 139.000.
- voor het Straatparkeren en de kermis kan een vrijstelling worden toegepast, waardoor geen VPB-druk ontstaat;
- voor de cluster Parkeergarage geldt geen vrijstelling en ontstaat een VPB-druk van ongeveer € 31.000;
- voor de concessie reclameborden geldt geen vrijstelling en ontstaat een VPB-druk van ongeveer € 108.000.

De gemeente Gouda heeft van de Belastingdienst naheffingsaanslagen opgelegd gekregen voor de concessie reclameborden. Hiertegen is bezwaar aangetekend. Enkele gemeenten zijn een gerechtelijke procedure gestart inzake deze casus. De eerste uitspraken zijn in het voordeel van de Belastingdienst uitgevallen maar er is hoger beroep aangetekend door de gemeenten. De uitspraak daarvan kan nog wel jaren op zich laten wachten. Voor toekomstige aanslagen inzake de concessie reclameborden zal ook bezwaar worden aangetekend. De Belastingdienst heeft toegezegd dat de gemeente de lopende beroepsprocedures mag afwachten en geen aparte procedure hoeft te starten.

3.8.4 Wat heeft het gekost?
3.8.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	436	-338	-555	217
Baten	-190.793	-219.095	-224.409	5.314
Saldo van baten en lasten	**-190.356**	**-219.433**	**-224.965**	**5.532**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	1.800	7.660	7.660	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	0	-519	-519	0
Gerealiseerd resultaat	**-188.556**	**-212.292**	**-217.824**	**5.532**

3.8.4.2 Taakvelden
De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld zijn de lasten, de baten en het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Lasten / Baten	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.5 Treasury	Lasten	-1.994	-1.716	-1.841	125
0.5 Treasury	Baten	-301	-419	-530	111
Saldo		**-2.295**	**-2.135**	**-2.371**	**236**
0.61 OZB woningen	Lasten	246	245	235	10
0.61 OZB woningen	Baten	-8.742	-8.742	-8.929	187
Saldo		**-8.496**	**-8.497**	**-8.694**	**197**
0.62 OZB niet-woningen	Lasten	232	230	240	-9
0.62 OZB niet-woningen	Baten	-8.497	-8.497	-8.207	-289
Saldo		**-8.265**	**-8.266**	**-7.967**	**-299**
0.63 Parkeerbelasting	Lasten	67	61	172	-111
0.63 Parkeerbelasting	Baten	-4.036	-3.594	-4.706	1.113
Saldo		**-3.969**	**-3.533**	**-4.535**	**1.002**
0.64 Belastingen overig	Lasten	82	46	50	-4
0.64 Belastingen overig	Baten	-489	-489	-535	46
Saldo		**-407**	**-443**	**-485**	**42**
0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds	Lasten	0	0	0	0

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Lasten / Baten	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds	Baten	-166.282	-194.461	-198.620	4.158
Saldo		**-166.282**	**-194.461**	**-198.620**	**4.158**
0.8 Overige baten en lasten	Lasten	1.804	650	407	244
0.8 Overige baten en lasten	Baten	-2.445	-2.892	-2.882	-10
Saldo		**-641**	**-2.242**	**-2.475**	**234**
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	Lasten	0	145	183	-38
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	Baten	0	0	0	0
Saldo		**0**	**145**	**183**	**-38**
Totaal saldo taakvelden		**-190.356**	**-219.433**	**-224.965**	**5.532**

3.8.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
0.5 Treasury	**236**	**V**
Hogere rentebaten (€ 70.000) op aangetrokken kasgeld tegen negatieve rente en hogere doorbelasting van rente (€ 133.000) aan producten investeringen en grondexploitaties zijn de belangrijkste oorzaken van het positieve resultaat op het saldo van de financieringsfunctie.	210	V
Diverse kleine verschillen.	26	V
0.61 OZB woningen	**197**	**V**
De hogere opbrengst OZB woningen wordt veroorzaakt doordat er aanslagen betreffende de voorgaande belastingjaren zijn opgelegd in 2022. Daarnaast blijkt de gemiddelde stijging van de woningen iets hoger te zijn dan geschat bij het vaststellen van de belastingtarieven. Hierdoor is de totale WOZ-waarde hoger.	167	V
Diverse kleine verschillen.	30	V
0.62 OZB niet-woningen	**298**	**N**
De OZB-opbrengst voor het eigendom niet-woningen is lager dan geraamd. Dit wordt deels verklaard door het bedrag aan verminderingen dat in 2022 is verleend betreffende de voorgaande belastingjaren. Daarnaast moeten er nog aanslagen worden opgelegd omdat een aantal niet-woningen nog niet van een WOZ-waarde is voorzien.	309	N
Diverse kleine verschillen.	11	V
0.63 Parkeerbelasting	**1.002**	**V**
Hogere opbrengsten hebben te maken met het feit dat na corona weer meer mensen de stad bezoeken. Daarnaast lijkt het erop dat door de inzet van de scanauto (sinds 1 april 2022) meer mensen bereid zijn om parkeergeld te betalen om daarmee een boete (naheffing) te voorkomen. Het aantal naheffingsaanslagen is vanwege de inzet van de scanauto ook hoger.	523	V
Hogere inkomsten straat- en terreinparkeren. De introductie van de scanauto bij handhaving parkeren heeft ertoe geleid dat de betalingsbereidheid groter is geworden. Parkeerders die hun parkeergeld voldoen, nemen geen risico op een naheffingsaanslag.	437	V
Parkeervergunningen / abonnementen: een deel van het voordeel wordt veroorzaakt door de uitbreiding van het gereguleerd parkeer-gebied.	193	V
Inningskosten parkeerbelasting / naheffingsaanslagen: het hogere aantal naheffingsaanslagen leidt tot ook een hogere post bezwaar en beroep. Deze meerkosten waren niet begroot en worden gedekt uit de meer-inkomsten uit naheffingsaanslagen.	151	N
0.64 Belastingen overig	**42**	**V**
Diverse kleine verschillen.	42	V
0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds	**4.158**	**V**
De decembercirculaire gemeentefonds 2022 heeft geleid tot € 4,0 miljoen extra baten. Het college heeft de raad daarover geïnformeerd bij memo van 14 februari 2023. Diverse nacalculaties van het Rijk over 2020-2022 hebben geleid tot € 0,1 miljoen aanvullende baten. € 0,2 miljoen is bestemd voor maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen. Aan de raad wordt voorgesteld dit bedrag vanuit de resultaatbestemming toe te voegen aan de beschikbare bestemmingsreserve. € 1,0 miljoen vloeit vanuit het rekeningresultaat 2022 naar de algemene reserve. Daarnaast wordt aan de raad voorgesteld om voor diverse onderwerpen/taakmutaties in totaal € 2,8 miljoen (waarvan € 2,2 miljoen voor Energietoeslag voor mensen met een laag inkomen) opnieuw beschikbaar te stellen in 2023.	4.094	V
Diverse kleine verschillen.	64	V
0.8 Overige baten en lasten	**234**	**V**

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
Een nadeel van € 125.000 doet zich voor op gedetacheerd personeel als gevolg van een verschuiving van salarislasten van de betreffende gedetacheerde medewerkers. Deze lasten waren begroot op andere taakvelden maar zijn, zoals het hoort, uiteindelijk geboekt op gedetacheerd personeel, dat onderdeel is van taakveld 0.8.	125	N
De begrote onttrekking aan de reserve organisatieontwikkeling is onder andere voor salarislasten van boventallig, werkzaam personeel (taakveld 0.4) en boventallig, niet meer werkzaam personeel (taakveld 0.8). In totaal zijn de salarislasten voor boventallig personeel ongeveer gelijk maar is de verdeling tussen werkzaam en niet-werkzaam anders dan geraamd: voor niet-werkzamen is deze € 160.000 lager, voor werkzamen ongeveer datzelfde bedrag hoger.	160	V
Het definitief voordelig liquidatiesaldo van het Bedrijvenschap Regio Gouda is hoger uitgevallen dan voorzien in de bijgestelde begroting. Om deze reden heeft Gouda een winstuitkering ontvangen die hoger is dan geraamd.	166	V
Diverse kleine verschillen.	33	V
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	**38**	**N**
Er is een nadeel van € 35.000 op Vennootschapsbelasting (VPB). Bij de begrotingswijziging meeropbrengsten reclame-inkomsten (€ 135.000) is geen rekening gehouden met de VPB (€ 35.000).	35	N
Diverse kleine verschillen.	3	N

3.8.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Verschil	V/N
Geen toe te lichten mutaties op reserves onder dit programma.		
Totaal	**0**	**V**

3.8.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen	Doel
Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en invordering van lokale belastingen voor het Hoogheemraadschap van Rijnland en elf gemeenten. Daarnaast bepaalt de BSGR de hoogte van de WOZ-waarden voor alle onroerende zaken in de deelnemende gemeenten.
NV Bank Nederlandse Gemeenten	De BNG draagt met gespecialiseerde financiële dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Oasen NV	Oasen voorziet op een efficiënte, effectieve en duurzame wijze de aangesloten gemeenten van drinkwater.
Cyclus N.V.	Cyclus NV voert taken uit op het gebied van Afvalbeheer (onder meer inzameling en verwerking), Reiniging en Gladheidsbestrijding.

Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland
De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de onroerendezaakbelastingen, de hondenbelasting en de precariobelasting als algemeen dekkingsmiddel. De aanslagen zijn overeenkomstig de betreffende belastingverordeningen opgelegd.

Bank Nederlandse Gemeenten (betreft tekst 2021, wordt evt nog aangepast)
De gemeente Gouda heeft 82.446 aandelen BNG à € 2,50 nominaal van de in totaal 55.690.720 uitgegeven aandelen. Het aandelenbezit blijft in stand en er zijn geen jaarlijkse bijdragen aan de BNG. De betrokkenheid van de BNG bij de doelstellingen van het programma Algemene dekkingsmiddelen beperkt zich tot de dividenduitkering die als algemeen dekkingsmiddel wordt gebruikt. Voor 2020 en verder wordt uitgegaan van een jaarlijkse dividenduitkering van € 175.000.

Oasen
In algemene zin is geïnvesteerd in veiligheid zowel op het gebied van drinkwaterkwaliteit als op het gebied van de continuïteit van de drinkwatervoorziening.

4 Jaarverslag: paragrafen

4.1 Lokale heffingen

4.1.1 Inleiding

Gemeentelijke belastingen en heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. Inwoners en ondernemers dragen hiermee bij aan de goede voorzieningen in de stad (denk aan zorg, onderwijs, winkels, wegen, riolering en afvalvoorziening).

Heffingssoorten
Er is onderscheid tussen belastingen, rechten en bestemmingsheffingen.
• *Belastingen* zijn verplichte bijdragen aan de gemeente waar geen directe tegenprestatie tegenover staat. De opbrengst van de gemeentelijke belastingen gaan naar de algemene middelen.
• *Rechten* zijn vergoedingen voor kosten die verband houden met een individuele dienst, zoals het verstrekken van een vergunning. De opbrengst mag niet meer dan 100 procent kostendekkend zijn.
• *Bestemmingsheffingen* zijn vergoedingen die een gemeente vraagt voor het beschikbaar stellen/onderhouden van een collectieve voorziening. De opbrengst mag niet meer dan 100 procent kostendekkend zijn.
Lokale heffingen Gouda
Gouda kent de volgende lokale heffingen:
• Belastingen: onroerende zaakbelastingen (OZB), hondenbelasting, toeristenbelasting, parkeerbelasting en precariobelasting.
• Rechten: Leges, marktgelden, havengelden, staangelden.
• (Bestemmings)heffingen: rioolheffing, afvalstoffenheffing, reinigingsrechten.

In deze paragraaf staan de opbrengsten en het beleid voor de diverse gemeentelijke belastingen en heffingen in 2022. De paragraaf geeft inzicht in de effecten van diverse gemeentelijke belastingen van het afgelopen jaar en de lokale lastendruk voor de inwoners en bedrijven. Tevens worden de verschillen tussen de werkelijke opbrengst en de begroting 2022 verklaard.

De Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland verzorgt voor Gouda de heffing en invordering van de lokale belastingen en heffingen. Ook bepaalt de BSGR de hoogte van de WOZ-waarde voor alle onroerende zaken in de gemeente Gouda. Meer informatie over de BSGR is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen en op de website van de BSGR (https://www.bsgr.nl)

4.1.2 Beleid

Algemeen
In het Coalitieakkoord 2018-2022 is aangegeven dat het streven is om de OZB niet meer te laten stijgen dan het inflatiepercentage. Daarom zijn de tarieven voor de meeste belastingen verhoogd met het inflatiepercentage van 1,4%, zoals aangegeven in de meicirculaire 2021.

Daarnaast is het streven om Gouda binnen de top 25 van duurste gemeenten te laten zakken. Dat doel is behaald. Gouda behoorde jaren tot de top 10 maar staat in 2022 op plek 22 van de duurste gemeenten. Daar waar Gouda het tarief voor rioolheffing in 2021 heeft verlaagd en in 2022 niet heeft verhoogd heeft een groot aantal gemeenten de tarieven voor rioolheffing wel opgehoogd.

Tariefontwikkeling
De OZB-tarieven stijgen in 2022 met het inflatiepercentage van 1,4% (2021: 1,8%). De tarieven rioolheffing zijn niet opgehoogd (dus ook niet met het inflatiepercentage). De afvalstoffenheffing is gestegen om de heffing kostendekkend te houden. Het vaste tarief afvalstoffenheffing is opgehoogd met € 38,50. Dit is inclusief het inflatiepercentage van 1,4%.

Woonlasten (lokale lastendruk)
Tot de woonlasten rekenen we de onroerende zaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing. De woonlasten worden berekend voor een eigenaar of huurder van een woning die de woning bewoont met meerdere personen. In 2022 stijgen de woonlasten voor de eigenaar (die tevens gebruiker is) van een woning met een WOZ-waarde van € 276.000 (gemiddelde WOZ-waarde van woningen in Gouda in 2022) met 1,41 %. De woonlasten voor de huurder stijgen in 2022 met 1,99%. De woonlasten stijgen daarmee niet meer dan het inflatiepercentage van 1,4%. De stijging van de gemiddelde woonlasten voor de gebruiker van een woning is een zeer klein percentage hoger als gevolg van de verhoging van de afvalstoffenheffing. Deze heffing is met meer dan het inflatiepercentage gestegen om de heffing kostendekkend te houden.

Corona
Om ondernemers financieel te ondersteunen zijn in 2020 en 2021 de tarieven toeristenbelasting en precario terrassen en uitstallen van goederen op 0 vastgesteld. Met ingang van 2022 zijn deze tarieven weer geheven (tarief 2020; + 1,8 % (inflatie 2021) + 1,4 % (inflatie 2022)).

Precariobelasting
Vanaf 2022 is het niet meer mogelijk om precariobelasting te heffen over netwerken die nutsbedrijven in, op of boven gemeentegrond exploiteren. Zie verder paragraaf 4.1.3. onder 'precariobelasting'

4.1.3 Aanslagoplegging, kwijtschelding en bezwaarschriften

In onderstaande tabel is de totale productie van de BSGR in 2022 voor de gemeente Gouda opgenomen. Ter vergelijking zijn de cijfers 2021 toegevoegd.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2022	2021
Aantal aanslagregels belastingjaar	216.116	193.608
Aantal aanslagregels 2 voorliggende belastingjaren	4.347	4.004
Bruto opgelegd	**51.992**	**50.370**
Correcties	-753	-813
Kortingen (afvalstoffenheffing diftar)	-16	-18
Kwijtscheldingen (inclusief voorgaande belastingjaren)	-1.629	-1.693
Netto	**49.594**	**47.846**

De bedragen in bovenstaande tabel betreffen ook oudere belastingjaren. Zo is in het nettobedrag van € 49.594.000 een bedrag van € 3.159.838 opgenomen dat betrekking heeft op belastingjaren vóór 2022.

Opbrengsten

Onroerende zaakbelastingen
Onroerende zaakbelastingen worden betaald door eigenaren en/of gebruikers van onroerende zaken zoals woningen, bedrijfspanden en grond. De opbrengsten van de OZB gaan naar de algemene middelen.
De heffingsmaatstaf van de onroerende zaakbelastingen is de WOZ-waarde van de woning/niet-woning. Er wordt belasting geheven naar een percentage van deze vastgestelde WOZ-waarde. Bij het vaststellen van de tarieven is rekening gehouden met een gemiddelde stijging van circa 12,48 % van de WOZ-waarden van de woningen en een gemiddelde daling van 2,3 % van de WOZ-waarden niet-woningen per waarde peildatum 1 januari 2021. Gezien het uitgangspunt om de totale opbrengst OZB te verhogen met het inflatiepercentage, heeft dit voor het OZB-tarief woningen geleid tot een verlaging en voor het OZB-tarief niet-woningen eveneens tot een verlaging.
De opbrengst OZB voor woningen is 1,9% (€ 167.000) hoger dan de raming. Dit verschil heeft meerdere oorzaken; Er zijn aanslagen betreffende de voorgaande belastingjaren opgelegd in 2022. De gemiddelde stijging van de woningen blijkt iets hoger te zijn dan geschat bij het vaststellen van de belastingtarieven. Hierdoor is de totale WOZ-waarde hoger.

De OZB-opbrengst voor het eigendom niet-woningen is € 175.000 (3,5%) lager dan geraamd. Dit wordt deels verklaard door het bedrag aan verminderingen dat in 2022 is verleend betreffende de voorgaande belastingjaren. Daarnaast moeten er nog aanslagen worden opgelegd omdat een aantal niet woningen nog niet van een WOZ-waarde is voorzien.

De OZB-opbrengst voor het gebruik van niet-woningen is € 134.000 (3,8%) lager dan geraamd. Dit wordt deels verklaard door het bedrag aan verminderingen dat in 2022 is verleend betreffende de voorgaande belastingjaren. Daarnaast moeten er nog aanslagen worden opgelegd omdat een aantal niet woningen nog niet van een WOZ-waarde is voorzien.

Reinigingsheffingen
Afvalstoffenheffing is een heffing voor huishoudens waar de gemeente de plicht heeft om huisvuil op te halen. Met de opbrengst wordt de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval bekostigd.
Bij de vaststelling van het tarief van de afvalstoffenheffing is uitgegaan van 100% kostendekkendheid. De afvalstoffenheffing wordt opgelegd aan gebruikers van woningen voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Het tarief bestaat uit een vast tarief en een variabel tarief. Het aanslagbedrag betreffende het variabele tarief is afhankelijk van het aantal maal dat restafval wordt aangeboden door een huishouden in het voorgaande belastingjaar.

De opbrengst afvalstoffenheffing is € 55.000 (0,5%) lager dan geraamd. Er worden nog aanslagen voor 2022 in 2023 opgelegd. Daarnaast ontstaat er een lagere opbrengst omdat er minder afval wordt ingezameld. Dat is op zich een goed teken. Dat betekent dat mensen het afval beter scheiden.

Rioolheffingen
Rioolheffing is een heffing voor huishoudens en bedrijven die water direct of indirect op de gemeentelijke riolering afvoeren. Rioolheffing is een bestemmingsheffing. De opbrengsten worden dan ook alleen gebruikt om de kosten te dekken die samenhangen met de wettelijke zorgplicht die de gemeente heeft voor de afvoer van afvalwater, de afvoer van regenwater en het beheer van het grondwaterpeil.
De basis voor de tarieven rioolheffing is het GRP. Het uitgangspunt is 100% kostendekkendheid. Uiteindelijk worden op basis van de actualisatie baten en lasten bij de begroting de tarieven vastgesteld. De tariefvoorstellen voor de rioolheffing zijn door de raad goedgekeurd.

De opbrengst rioolheffingen is € 67.000 (0,38%) hoger dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door de aanslagen die in 2022 betreffende de voorgaande jaren zijn opgelegd.

Marktgelden
Marktgelden worden bij de marktkoopman in rekening gebracht als vergoeding voor het gebruik van gemeentegrond en voor het dagelijks toezicht op de markt door de marktmeester en het reinigen van het marktterrein. De opbrengst marktgelden zijn € 5.000 (3,85%) hoger dan begroot.

Toeristenbelasting
Toeristenbelasting wordt geheven voor overnachtingen van niet-ingezetenen. Uitbaters van overnachtingsmogelijkheden zoals bijvoorbeeld hotels en bed&breakfast betalen een bedrag per overnachting.
Per 1 januari 2022 is in Gouda een registratieplicht ingevoerd voor toeristische verhuur van woonruimte. Met de invoering van deze registratieplicht kan een verhuurder niet langer vrijblijvend via bijvoorbeeld een digitaal platform zijn woning voor toeristisch gebruik aanbieden. De gemeente krijgt toeristische verhuur van woonruimte ook beter in beeld. Dat is van belang om te kunnen beoordelen of het niet te veel druk op de woningmarkt geeft, om (brand) veiligheidseisen te kunnen handhaven en om toeristenbelasting te innen. Via het registratiesysteem hebben zich diverse belastingplichtigen aangemeld. Deze belastingplichtigen hebben inmiddels een aangifteformulier ontvangen en zullen in de loop van 2023 een aanslag toeristenbelasting ontvangen betreffende het jaar 2022.

De opbrengst toeristenbelasting is € 55.000 (37,9%) lager dan geraamd. Zoals bovenstaand aangegeven worden er in de loop van 2023 nog aanslagen voor 2022 verzonden.

Precariobelasting
Precariobelasting is een belasting voor personen of bedrijven die voorwerpen hebben onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Voorwerpen waarvoor de gemeente Gouda precariobelasting heft zijn onder andere bouwmaterialen, terrassen en winkeluitstallingen. Vanaf 1 januari 2022 is het niet meer mogelijk om precariobelasting op nutsnetwerken te heffen (t/m 2021 het tarief kabels en leidingen).

De opbrengst precariobelasting is € 47.000 (21,3%) hoger dan begroot. Deze hogere opbrengst wordt grotendeels veroorzaakt door de precariobelasting voor terrassen. In 2020 en 2021 was geen precariobelasting verschuldigd voor terrassen. Deze steunmaatregel is getroffen om de financiële druk die is ontstaan door de coronacrisis bij de horeca-exploitanten te verlichten.

Hondenbelasting
De hondenbelasting is een belasting voor houders van honden. De opbrengst hondenbelasting is € 2.000 (1,%) lager dan de raming. Dit heeft te maken met verminderingen die in 2022 voor de voorgaande jaren zijn verleend.

Havengelden
Havengelden worden betaald voor vaartuigen die in gemeentewater aanleggen of verblijven. Het te betalen bedrag is afhankelijk van de duur van het verblijf en de lengte (in strekkende meters) van het vaartuig. De opbrengsten van havengelden worden onder andere gebruikt voor het onderhoud van aanlegsteigers en voorzieningen ten behoeve van de recreatievaart.

Er is € 7.000 (6,5%) minder havengelden geïnd dan begroot. Door de corona-maatregelen zijn in de 2 voorgaande jaren passagiersschepen, die normaal gesproken de haven van Gouda betreden, niet geweest. Ook na deze maatregelen (in 2022) wordt de haven van Gouda minder bezocht dan een vergelijkbaar jaar als 2019.

Staangelden
Staangeld wordt opgelegd aan de hoofdbewoner van een woonwagen voor het hebben van een standplaats voor een woonwagen. Het te betalen bedrag is afhankelijk van de oppervlakte van de staanplaats.
De opbrengst staangelden is € 23.000 lager (32%) dan begroot. De opbrengst voor staangelden is al jaren stabiel. De begroting zal hierop worden aangepast.
Leges
Leges zijn vergoedingen voor een product dat bij de gemeente wordt aangevraagd of voor een dienst die door de gemeente op verzoek wordt uitgevoerd. Daarbij valt te denken aan een paspoort, bouwvergunning, vergunning voor het hebben van een terras.

De opbrengsten van de leges burgerzaken zijn 7% hoger dan begroot. Dit komt vooral doordat er meer huwelijken zijn gesloten dan is aangenomen. Ook de gerealiseerde aantallen reisdocumenten zijn wat hoger dan verwacht evenals de aantallen naturalisaties en legalisaties van handtekeningen. .

De opbrengsten van de bouwleges zijn 2,4 miljoen (107%) hoger dan begroot. Naast het feit dat er in 2022 een aantal bouwvergunningen is verleend voor grote bouwprojecten zijn er ook een groot aantal bouwprojecten vergund waar een welstandstandstoets van toepassing was. Tevens zijn er bouwleges betreffende voorgaande jaren opgelegd in 2022.

Parkeerbelastingen
Sinds 1 april 2022 maakt Gouda gebruik van de scanauto van Parkeerservice. Het handhaven op foutparkeren wordt hiermee eenvoudiger.

De parkeeropbrengsten in 2022 zijn € 913.000 (21,9%) hoger dan begroot. Na de coronamaatregelen komen er weer meer mensen naar de stad waardoor de opbrengst van de parkeermeters is toegenomen. Daarnaast lijkt het erop dat de betalingsbereidheid op de terreinen en met name op straat groter is geworden als gevolg van de inzet van de scanauto. Door regulier parkeergeld te betalen voorkomen parkeerders een naheffing.
De opbrengst naheffingsaanslagen is ook gestegen door de inzet van de scanauto. Het is nog niet te zeggen of deze meeropbrengst zich zal blijven voordoen. Immers zullen er (nog) meer mensen bereid zijn om parkeergeld te betalen gezien de betere handhaving.

Kwijtschelding
In Gouda komen de volgende heffingen in aanmerking voor kwijtschelding: onroerende zaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing. De kwijtscheldingsnorm is 100% van de bijstandsnorm (dit is het wettelijk maximum). Voor het variabele tarief afvalstoffenheffing is een maximale kwijtschelding van € 75 mogelijk.

In het kalenderjaar 2022 is een bedrag van € 1.630.000 kwijtgescholden. Dit is € 25.000 meer dan begroot. Hiervan had € 1.572.000 betrekking op het belastingjaar 2022 en € 58.000 op voorliggende belastingjaren. In de drie daaraan voorafgaande kalenderjaren bedroeg de kwijtschelding als volgt: ; € 1.510.000 (2019); € 1.1621.000 (2020); € 1.693.000 (2021).

In het onderstaande overzicht zijn alle kwijtscheldingsverzoeken over 2022, die in 2022 zijn binnengekomen en eventueel al zijn afgehandeld, opgenomen.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Aantal 2022	Bedrag 2022	Aantal 2021	Bedrag 2021
(Geheel of gedeeltelijk) toegewezen	2.833	1.629	3.045	1.693
Afgewezen	593	-	489	-
In behandeling	32	-	44	-
Totaal ingediende kwijtscheldingsverzoeken	**3.458**	**1.629**	**3.578**	**1.693**

Bezwaarschriften tegen WOZ-beschikkingen

Bezwaar tegen WOZ-waarde	2022		Bezwaar tegen WOZ-waarde	2021
Openstaand 31-12-2021	233		Openstaand 31-12-2020	20
ingediend	1.002		ingediend	1.479
Openstaand 31-12-2022	38		Openstaand 31-12-2021	117

Per 1 januari 2022 waren bij de BSGR met betrekking tot Gouda nog 233 bezwaarschriften tegen WOZ-beschikkingen in behandeling. In 2022 zijn er 1.002 nieuwe bezwaarschriften bijgekomen. Het aantal nog af te handelen bezwaarschriften per 31 december 2022 bedroeg 38.

In Gouda zijn in 2021 voor het eerst OZB aanslagen opgelegd waarbij de WOZ-waarde is gebaseerd op oppervlakte (in plaats van inhoud). Het is gebruikelijk dat een dergelijke wijziging in de grondslag het eerste jaar extra bezwaren oplevert. Het aantal ingediende bezwaren tegen de WOZ-waarde is daarom in 2021 hoger dan in 2022.

4.1.4 Overzichten
In deze paragraaf staan de volgende overzichten:
1. Overzicht lokale lastendruk eigenaar/gebruiker en huurder;
2. Overzicht lokale heffingen.

ad 1. Overzicht woonlasten (lokale lastendruk) eigenaar/gebruiker en huurder
In onderstaande tabel is de lastendruk in Gouda in het jaar 2022 voor zowel een eigenaar-gebruiker als een huurder aangegeven. Ter vergelijking zijn de cijfers 2021 toegevoegd. Zoals gebruikelijk in het woonlastenoverzicht worden hierbij de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffingen betrokken. Verder is als uitgangspunt genomen een meerpersoonshuishouden.

Voor de berekening van de OZB 2022 is uitgegaan van € 276.000 (gemiddelde WOZ-waarde van woningen in Gouda per 1 januari 2021 (*bron: waarderingskamer*). De gemiddelde WOZ-waarde voor 2021 is € 245.000.

omschrijving	2022	2022	2021	2021
	eigenaar/ gebruiker	huurder	eigenaar/ gebruiker	huurder
OZB eigenaar	259,99		256,03	
Afvalstoffenheffing	317,00	317,00	306,00	306,00

omschrijving	2022	2022	2021	2021
Rioolheffing eigenaar	252,70		252,70	
Rioolheffing gebruiker	247,40	247,40	247,40	247,40
Totaal	**1.077,09**	**564,40**	**1.062,13**	**553,40**

ad 2. Overzicht lokale heffingen

Belasting (bedragen * € 1.000)	Opbrengst 2021	Opbrengst 2022 begroting na wijziging	Opbrengst 2022 rekening	Kwijtschelding begroot 2022	Kwijtschelding rekening 2022	Tarieven 2022
Belastingen en heffingen						
OZB-eigenaren woningen	8.596	8.742	8.909	2	1	0,0942%
OZB-eigenaren niet-woningen	4.586	5.011	4.836	0	0	0,3455%
OZB-gebruikers niet-woningen	3.165	3.486	3.352			0,2755%
Afvalstoffenheffing	10.030	10.423	10.368	884	908	317,00
Rioolheffing eigenaren	8.917	8.974	8.992			252,70
Rioolheffing gebruikers	9.126	8.941	8.990	719	721	247,40
Totaal Belastingen en heffingen	**44.421**	**45.577**	**45.447**	**1.605**	**1.630**	
Overige belastingen						
Hondenbelasting	262	269	267			79,15
Parkeerbelastingen	3.695	4.169	5.082			div.
Toeristenbelasting	0	145	90			1,64
Precariobelasting	2.179	220	267			div.
Totaal Overige belastingen	**6.136**	**4.803**	**5.706**	**0**	**0**	
Overige rechten						
Leges burgerzaken	1.020	1.014	1.085			div.
Leges bouwvergunningen	2.442	2.284	4.735			div.
Leges overig	0	200	208			div.
Marktgelden	102	127	132			div.
Havengelden	93	108	101			div.
Staangelden	50	71	48			div.
Reinigingsrechten	0	25	-17			div.
Totaal Overige rechten	**3.706**	**3.830**	**6.292**	**0**	**0**	
Totaal Lokale heffingen	**54.264**	**54.210**	**57.446**	**1.605**	**1.630**	

NB: Het tarief voor afvalstoffenheffing is als volgt opgebouwd: Vast tarief (€ 272,00) + (Variabel tarief 140 liter container (€ 1,50) x Gemiddeld aantal inzamelingen (30).

Vergelijking met andere gemeenten

Jaarlijks brengt het COELO de atlas van de lokale lasten uit. Deze atlas bevat een overzicht van de heffingen van gemeenten, provincies en waterschappen. Hoewel het COELO rekent met andere waarden voor het bepalen van de woonlasten (bijv. afwijkende gemiddelde waarde van een woning en een gemiddelde OZB-aanslag), geeft deze atlas een inzicht in de positie van Gouda met de omliggende gemeenten.

Gouda staat sinds 2021 niet meer in de top 10 van duurste gemeenten en in 2022 zelfs niet meer in de top 20! (COELO 2022 P. 71 en P.72). Gouda is gedaald van plaats 14 in 2021 naar plaats 22 van duurste gemeenten voor wat betreft de woonlasten van een eigenaar van een woning. In Gouda zijn, in tegengstelling tot een groot aantal gemeenten de tarieven voor rioolheffing gelijk gebleven. Er zijn 228 gemeenten die de tarieven voor rioolheffing hebben opgehoogd.

In vergelijking met Bodegraven-Reeuwijk betaalt een eigenaar € 14,00 minder aan woonlasten (In 2021 betaalde een eigenaar nog € 8,00 meer). Ten opzichte van Alphen aan den Rijn betaalt een eigenaar van een woning € 232,00 meer aan woonlasten. Ten opzichte van Krimpenerwaard betaalt een eigenaar € 219,00 en ten opzichte van Zuidplas betaalt een eigenaar van een woning € 200,00 meer aan woonlasten.

Voor wat betreft huurders van een woning staat Gouda op plaats 42 van duurste gemeenten.

De netto woonlasten voor meerpersoonshuishoudens bedragen in Gouda € 1.171 (COELO 2022 p. 75). Netto woonlasten zijn de woonlasten gecorrigeerd voor de lagere AU. Gemeenten met een hogere gemiddelde OZB- waarde ontvangen namelijk minder uit de AU. Om dit te compenseren heffen zij doorgaans meer OZB. Deze extra OZB, die het directe gevolg is van een lagere AU, kan per gemeente berekend worden en kan worden afgetrokken van de OZB (COELO, 2022, p. 76).

Voor de netto woonlasten is Gouda nummer 6 (in 2021 nummer 3) in Nederland. Bloemendaal, Voorschoten, Wassenaar, Meerssen en Lopik zijn duurder. Voor de bruto woonlasten is Gouda zoals hierboven aangegeven nummer 22 in Nederland (COELO, 2022, p. 75).

4.1.5 Kostenonderbouwing tarieven

Voor gemeentelijke heffingen geldt de wettelijke eis van maximaal kostendekkende tarieven. Bij de berekening van de tarieven van de heffingen mogen de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. In deze paragraaf is op basis van de realisatie 2022 de kostendekking van de belangrijkste gemeentelijke heffingen voor 2022 inzichtelijk gemaakt.

Leges
Per titel en per hoofdstuk wordt onderstaand, gebaseerd op de realisatie 2022, de kostendekkendheid van de legesgerelateerde tarieven aangegeven. De afzonderlijke onderdelen van de legesverordening mogen per titel en per hoofdstuk een kostendekkendheid hebben van meer dan 100%. De legesverordening mag in zijn geheel op begrotingsbasis niet boven de 100% kostendekkendheid uit komen. In de realisatie treden afwijkingen op.

Titel 1 Algemene dienstverlening - Realisatie 2021 (bedragen * € 1.000)

Legesverordening	Totale lasten	Totale baten	Kostendek-kendheid
1.1 Burgerlijke stand	293	85	28,9%
1.2 Reisdocumenten en NL ID-kaart	456	479	105,1%
1.3 Rijbewijzen	222	239	107,7%
1.4 Verstrekking Basisreg Personen	78	96	123,9%
1.5 Publiekszaken ov	21	26	121,2%
1.7 Gemeentearchief	0	4	0,0%
1.11 Huisvestingswet	19	0	0,0%
1.13 Verkeer en Vervoer	94	51	53,8%
1.14 Leegstandswet	0	0	55,0%
1.16 Kansspelen	1	16	1622,5%
1.18 Diversen	1	2	165,3%
Totaal titel 1	**1.185**	**997**	**84,1%**

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving (FLO)/Omgevingsvergunning - Realisatie 2021 (bedragen * € 1.000)

Legesverordening	Totale lasten	Totale baten	Kostendek-kendheid
2.1 Begripsomschrijvingen	0	0	0,0%
2.2 Vooroverleg/beoordeling bouwinitiatief	0	41	0,0%
2.3 Omgevingsvergunning	2.783	4.810	172,8%
2.4 Vermindering	0	-5	0,0%
2.5 Teruggaaf	0	-37	0,0%
2.6 Intrekking omgevingsvergunning	0	0	0,0%
2.7 Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	0	1	0,0%
2.8 Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	0	0	0,0%
2.9 omgevingsvergunningen uit de verordening fysieke leefomgeving	67	64	94,4%
2.10 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	0	6	0,0%
Totaal titel 2	**2.851**	**4.879**	**171,1%**

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn - Realisatie 2021 (bedragen * € 1.000)

Legesverordening	Totale lasten	Totale baten	Kostendek-kendheid
3.1 Horeca	97	27	27,8%
3.2 Organiseren evenementen of markten	14	14	101,4%
3.3 Prostitutiebedrijven	0	0	0,0%
3.4 Winkeltijdenwet	0	0	0,0%
3.6 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	0	0	0,0%
Totaal titel 3	**111**	**41**	**37,2%**

Recapitulatie (bedragen * € 1.000)

Titel	Totale lasten	Totale baten	Kostendek-kendheid
Titel 1 - Algemene Dienstverlening	1.185	997	84,1%
Titel 2 - FLO - Omgevingsvergunning	2.851	4.879	171,1%
Titel 3 - Europese Dienstenrichtlijn	111	41	37,2%
Totaal kostendekkendheid	**4.147**	**5.917**	**142,7%**

Voor de berekening van de kostendekkendheid van de legestarieven uit de legesverordening worden aan de kostenkant alle directe lasten die op de betreffende taakvelden staan, betrokken in de berekening. Het gaat hierbij om de taakvelden Burgerzaken, Openbare orde en veiligheid, Parkeren, Openbaar groen en (openlucht) recreatie, Milieubeheer en Wonen en bouwen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de kosten voor afdrachten van rijksleges voor rijbewijzen en reisdocumenten, inzet van de medewerkers van de Omgevingsdienst, maar ook aan automatiseringskosten en uren van medewerkers die direct kunnen worden toegerekend aan de betreffende producten.

Aan de batenkant worden de werkelijke inkomsten in 2022 in beeld gebracht. Wanneer de baten worden afgezet tegen de lasten, resulteert de kostendekkendheid. Een kostendekkendheid van minder dan 100% impliceert dat de geraamde lasten de geraamde baten overschrijden.

De afzonderlijke onderdelen van de legesverordening mogen per titel en per hoofdstuk een kostendekkendheid hebben van meer dan 100%. De kostendekkendheid van de totale legesverordening van 2022 is 143%. Dit betekent dat de legestarieven op basis van de realisatie 2022 meer dan kostendekkend zijn. De opbrengst bouwleges geeft in 2022 in feite een vertekend beeld. Er zijn een aantal grote bouwprojecten vergund die de opbrengst van de leges éénmalig verhogen.

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing 2022
Uitgangspunt bij de bepaling van de hoogte van de afvalstoffenheffing 2022 is 100% kostendekking. Dit percentage is uiteindelijk in 2022 ook gerealiseerd.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 na wijzigingen	Rekening 2022
Kosten taakveld afval	9.794	9.426
Inkomsten exclusief heffingen	-1.065	-1.329
inzet reserve afval (taakveld 0.10)	0	0
inzet Algemene reserve (taakveld 0.10)	-1.000	-1.000
Netto kosten	**7.729**	**7.097**
Toe te rekenen kosten:		
Reinigingsinspectie	26	36
Kwijtschelding	884	908
Compensabele btw	2.473	2.313
Totaal kosten	**11.112**	**10.354**
Opbrengst afvalstoffenheffing	**-10.448**	**-10.352**
Dekking	94,0%	100,0%

Kostenonderbouwing rioolheffing 2022
Bij riolering realiseert de gemeente 95,5% kostendekking.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 na wijzigingen	Rekening 2022
Kosten taakveld riolering	14.256	15.386
Inkomsten exclusief heffingen	-28	-165
Netto kosten	**14.228**	**15.221**
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	-	-
Kwijtschelding	719	721
Compensabele btw	2.969	2.889
Totaal kosten	**17.916**	**18.831**
Opbrengst rioolheffing	**-17.915**	**-17.982**

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 na wijzigingen	Rekening 2022
Dekking	100,0%	95,5%

De voorziening riool bestaat uit een spaardeel voor de investeringen en een egalisatiedeel. De voorziening zal voortaan gesplitst gepresenteerd worden.

In onderstaande tabel is de stand voor de beide onderdelen en op het totaal zichtbaar.

Voorziening egalisatie	
Beginstand	-306.367
Dotatie	11.278.128
Onttrekking	10.971.761
Eindstand	0

Voorziening spaar	
Beginstand	24.370.496
Dotatie	7.552.586
Onttrekking	15.103.485
Eindstand	16.819.957

Voorziening totaal	
Beginstand	24.064.129
Dotatie	18.830.714
Onttrekking	26.075.246
Eindstand	16.819.597

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

4.2.1 Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de ontwikkeling van risico's en daarmee inzicht in de financiële weerbaarheid van de gemeente. In de kern gaat het om de vraag in welke mate de gemeente in staat is om financiële gevolgen van risico's op te vangen. Deze paragraaf geeft aanvullend de stand van zaken van een zestal financiële kengetallen: netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit.

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording, de nota risicomanagement en weerstandsvermogen en de nota reserves en voorzieningen. Daarnaast is gebruik gemaakt van de inzichten die vanuit het ministerie van BZK worden aangereikt (Financiële Regelgeving en Toezicht Decentrale Overheden).

4.2.2 Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op het uitvoeren van de programma's. De weerstandscapaciteit wordt doorgaans uitgedrukt in een weerstandsratio.

Weerstandsratio = beschikbaar weerstandsvermogen : benodigd weerstandsvermogen

4.2.2.1 Beschikbaar weerstandsvermogen

Het beschikbaar weerstandsvermogen bestaat uit de middelen waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om financiële risico's (niet begrote kosten of tegenvallende opbrengsten) op te vangen. Dit is de som van de algemene reserve, de reserve sociaal domein en het saldo van mutaties in de exploitatiesfeer, voor zover dit saldo wordt toegevoegd aan de algemene reserve of de reserve sociaal domein.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het beschikbare weerstandsvermogen in 2021 en 2022 weergegeven. Aangezien de bestemming van het rekeningresultaat voorbehouden is aan de gemeenteraad, kan het beschikbare weerstandsvermogen wijzigen als gevolg van besluitvorming in de gemeenteraad.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2022	2021
Algemene reserve (31/12)	39.565	33.476
Reserve sociaal domein (31/12)	0	1.207
Subtotaal voor resultaatbestemming	**39.565**	**34.683**
Resultaatbestemming	22.112	10.522
Beschikbaar weerstandsvermogen (31/12)	**61.677**	**45.205**

De startpositie per 1 januari 2022 correspondeert met de jaarstukken 2021, na verwerking van de besluitvorming ten aanzien van het rekeningresultaat 2021. Voor 2022 is al rekening gehouden met de voorgestelde besluitvorming ten aanzien van de resultaatbestemmingen. Dit besluit pas genomen wordt bij de vaststelling van het rekeningresultaat en kan wijzigingen indien de raad anders besluit. Dit leidt tot een beschikbaar weerstandsvermogen van € 39.565 ultimo 2022.

4.2.2.2 Benodigd weerstandsvermogen

Het benodigd weerstandsvermogen is een optelsom van alle risico's waarvoor geen beheersmaatregelen zijn getroffen. Voor het berekenen van het benodigd weerstandsvermogen maakt de gemeente Gouda een onderscheid tussen risico's verbonden aan grondexploitaties en overige risico's. De risico's verbonden aan grondexploitaties worden gekwantificeerd met behulp van de IFLO-methode. Daarbij wordt een risico-opslag van 10% gehanteerd met betrekking tot de toekomstige opbrengsten en de toekomstige kosten. De overige risico's (going concern) worden gekwantificeerd met behulp van een Monte Carlo simulatie.

In onderstaand tabel worden de top 10 risico's met de grootste financiële impact toegelicht. Het totaaloverzicht is te vinden in de bijlage.

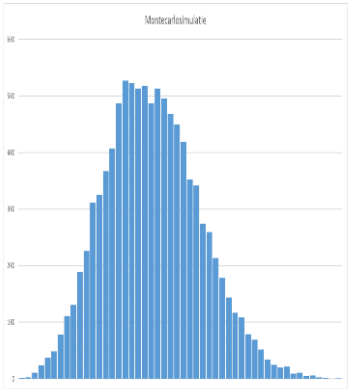
Naam	Omschrijving	Risico-gebied	Kansper-centage	Maximaal (*€1.000)
Top 10 risico´s				
Haastrechtse brug	De Haastrechtsebrug is een beweegbare brug (type basculebrug) en vormt de verbinding tussen Gouda en de Krimpenerwaard. De brug is gebouwd omstreeks 1954 en kan door het treffen van levensduur verlengend onderhoud nog tot minimaal 2054 goed functioneren. Omdat er diverse problemen zijn moet de brug gerenoveerd worden. Omwille van de zorgvuldigheid worden de eerder uitgevoerde onderzoeken geverifieerd en gevalideerd door een gespecialiseerd ingenieursbureau. Onder andere door het uitvoeren van bureauonderzoek en aanvullend gericht materiaalonderzoek. Het risico is dat dit kan leiden tot heroverweging van de renovatie waarbij de maatregelen worden opgewaardeerd naar volledige vervanging van de brug.	Beheer Openbare Ruimte	40%	€ 12.000
Open einde regeling Jeugd	De Wet Jeugdzorg is een open-einde regeling en kent daardoor geen bestedingsplafond. Hierdoor moet de gemeente ondersteuning blijven leveren aan haar inwoners, ook als het budget voor het betreffende jaar niet toereikend is. De toegang tot jeugdhulp is belegd binnen de gemeente (afdeling OSA). Daarnaast hebben externe verwijzers wettelijke bevoegdheid. Er wordt met lokale en regionale partners samengewerkt, waarbij gemeente Gouda toegang tot maatwerkvoorzieningen levert en optreedt op als financier. De maatwerkvoorzieningen worden regionaal gecontracteerd in de regio Midden-Holland. Daar is ook het contractmanagement belegd. Extra groei , bovenop de geraamde groei, van de jeugdzorguitgaven blijft een risico. Als de zorgvraag hoger ligt dan geraamd is de gemeente wettelijk verplicht deze te leveren.	Jeugdzorg	70%	€ 3.500
Integraal Huisvestingsplan (IHP)	De gemeente heeft de wettelijke taak scholen van adequate huisvesting te voorzien. Een deel van de schoolgebouwen is aan het eind van hun levensduur en voldoet zowel functioneel als technisch niet meer aan de eisen van deze tijd. Samen met de schoolbesturen en een extern adviesbureau is een integraal huisvestingsplan (IHP) opgeleverd voor de komende vijftien jaar. Op basis van gezamenlijke uitgangspunten en een quickscan van gebouwen zijn verschillende scenario's voor herschikking, nieuwbouw en renovatie van schoolgebouwen uitgewerkt. Het organiseren en bouwen van veel schoolgebouwen levert een aantal risico's op. Belangrijkste zijn: - Het risico dat kredieten onderwijshuisvesting overschreden worden en dat als gevolg daarvan de kapitaallasten voor de gemeente toenemen, eventueel in combinatie met een stijging van de schuldquote. • Het risico dat schoolbesturen (bijvoorbeeld door onvoorziene omstandigheden) tijdens de rit uitstappen en zich niet meer committeren aan het IHP. • Het risico dat de implementatie van het IHP vertraging oploopt als gevolg van onvoorziene omstandigheden. • Het risico dat de sturing en governance tekort schiet, waardoor de gemeente zijn grip op het programma verliest en het college en de raad niet meer tijdig kunnen bijsturen. • Het risico van stijgende bouw-, materiaal-, arbeid- en advieskosten	Onderwijs	80%	€ 3.000
Inflatie	Door de onvoorspelbare inflatie kunnen de prijzen voor afgenomen diensten en producten hoger uitpakken dan verwacht, en meer dan de uitkering uit het Gemeentefonds meestijgt door de loon-prijsindexatie.	Financiën	70%	€ 2.500
Lagere uitkeringen vanuit het Rijk	Rijk en VNG zijn in 2022 overeengekomen om het volumedeel van het accres in het gemeentefonds voor 2022-2025 vast te zetten. Dit betekent dat de accresstanden voor de jaren 2022 tot en met 2025 voor gemeenten slechts nog zullen wijzigen als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen. Hiermee wordt een eerste belangrijke stap gezet richting een meer stabiele financiering voor gemeenten. Het biedt hen voor de komende jaren zekerheid over hun inkomsten en beschikbare	Financiën	50%	€ 2.500

Naam	Omschrijving	Risico-gebied	Kansper-centage	Maximaal (*€1.000)
	vrije ruimte, ook wanneer de uitgaven van het Rijk achterblijven bij de ramingen. Het kabinet heeft besloten om vanaf 2026 de trap-op-trap-af-systematiek te beëindigen en het accres van het gemeentefonds vast te stellen op € 840 miljoen boven op de stand uit de Miljoenennota 2022. De inkomsten uit het gemeentefonds zullen vanaf dat jaar aanzienlijk lager uitvallen, maar het risico op lagere rijksuitkeringen neemt daardoor af. Hiermee samenhangend is het van belang om op te merken dat Rijk, IPO en VNG in een gezamenlijk proces werken aan een nieuwe financieringssystematiek van de medeoverheden vanaf 2026. Ten tijde van het opstellen van de voorliggende jaarstukken ontbreekt een concreet beeld van de mogelijke financiële effecten voor de gemeente.			
Stijgende Materiaalkosten en krapte op de markt	Risico dat prijzen omhoog gaan voor aanbestedingen. Veel materialen worden schaarser (en duurder) en veel aanbieders zitten vaak vol. Hier speelt ook de onzekerheid van de situatie in Oekraine en de stijgende energieprijzen. Prijzen gaan dan omhoog voor nieuwe beheeraanbestedingen en projectaanbestedingen.	Beheer Openbare Ruimte	80%	€ 800
Open einde regeling Participatiewet (Pw-budget)	De gemeente ontvangt een BUIG uitkering voor het betalen van bijstandsuitkeringen/uitkeringen Levensonderhoud en voor Loonkostensubsidies. Het betreft een open einde regeling. Het deelbudget voor de uitkeringen wordt toegekend op basis van het zgn. objectieve verdeelmodel (en op basis van de aantallen dak- en thuislozen en instellingsbewoners in voorgaand jaar). Drie momenten van vaststelling budget door het Rijk: voorlopige budget (september jaar t-1), nader voorlopig budget (mei in lopende jaar) en definitief budget (september in lopende jaar). Afhankelijk van de ontwikkeling van de bijstandsvraag en het definitieve budget bestaat een financieel risico. Er is een vangnetuitkering die gemeenten financiële compensatie biedt voor grote(re) tekorten op het budget. Het begrip “grote(re) tekorten” wordt bezien in meerjarig perspectief: er moet een tekort zijn in het lopende jaar én een gecumuleerd tekort van meer dan 7,5% in het lopende jaar en de 2 voorgaande jaren. Gemeenten moeten een tekort tot 7,5% op hun budget voor de Participatiewet zelf opvangen (eigen risico) uit eigen middelen; van 7,5%-12,5% is het risico 50% en bij een hoger tekort dan 12,5% wordt 100% gecompenseerd door het Rijk. Het deelbudget voor loonkostensubsidies wordt (sinds 2022) toegekend op basis van de realisaties in het voorgaande jaar. Financiele risico’s bij sterke schommelingen in de inzet van loonkostensubsidies. Ook dit is een open einde regeling, waarbij het macrobudget vooraf wordt vastgesteld/gemaximeerd	Werk en inkomen	70%	€ 1.500
Toename beroep op borgstellingen en garanties	Gemeenten staan borg voor de rente- en aflossingsverplichtingen van een aantal organisaties zoals culturele instellingen, voetbalclubs, bibliotheek, etc. Als een partij niet kan voldoen aan de verplichting jegens de bank dan zal de bank de gemeente aanspreken de betalingsverplichting over te nemen of de schuld over te nemen bij een faillissement (afhankelijk van de gevestigde zekerheden). De afgegeven borgstellingen kennen alle een afzonderlijk risicoprofiel. De risico's, zeker die van borgstellingen met een hoog risicoprofiel, worden jaarlijks beoordeeld. Ingeval van onderkende risico's wordt overleg gevoerd met de partij waar borg voor wordt gestaan en met de betreffende bank, dit om te trachten om door middel van tijdige bijsturing hetbrisico voor de gemeente te beperken.	Treasury	25%	€ 3.000
Verbonden Partijen	Verbonden partijen zijn gemeentelijke samenwerkingsverbanden of deelnemingen die gevormd zijn om bepaalde taken bijvoorbeeld efficiënter uit te voeren. De gemeente Gouda heeft in de rechtspersonen bestuurlijke invloed en/of financiële belangen. De gemeentelijke bijdrage van Gouda aan de verbonden partijen bedroeg in 2022 € 40,9 miljoen. Bij samenwerkingsverbanden kunnen risico's ontstaan door: Uittredingen van deelnemers, het verminderen van bijdragen aan regelingen door de overheid, daling van reserves waardoor tekorten binnen de verbonden partij niet meer opgevangen kunnen worden. Andere markteisen. Daarnaast kennen we ook het risico dat de gemeentelijke indexering geen gelijke tred houdt met de CAO ontwikkelingen van gemeenschappelijke regelingen. Het college van gedeputeerde staten van de provincie Zuid Holland heeft besloten om per 1 januari 2018 uit diverse recreatieschappen te treden, waaronder Groenalliantie. Het risico is dat de bijdrage van Gouda op termijn wordt verhoogd	Verbonden partij/subsidie	50%	€ 1.000

Naam	Omschrijving	Risico-gebied	Kansper-centage	Maximaal (*€1.000)
Rampen en crises	Dit risico is de verzameling van alle veiligheidsrisico´s: overstromingen, ordeverstoringen, treinongevallen, terrorisme. Hieronder worden per categorie de belangrijkste risicoś genoemd. Natuur& Milieu: - Overstromingen (omdat Gouda een laaggelegen gebied is en aan een grote rivier ligt) - Extreme weersomstandigheden (droogte, extreme neerslag, windhozen) Voorzieningen: - Verstoring gasvoorziening - Verstoring elektriciteitsvoorziening - Verstoring drinkwatervoorziening Gebouwde omgeving: - Grote branden - Instorting Vervoer - Spoorvervoerincidenten (vervoer gevaarlijke stoffen) - Wegvervoerincidenten Gezondheid: - Pandemie Publieke veiligheid: - Extreem geweld - Verstoring openbare orde	Openbare Orde en Veiligheid	15%	€ 3.000

De toekomstige kasstromen bij grondexploitaties leveren per definitie risico's op. Opbrengsten kunnen tegenvallen, terwijl ook de kosten hoger kunnen uitvallen. Deze risico's kunnen worden gekwantificeerd, waarbij ervan uit wordt gegaan dat er een kans bestaat dat opbrengsten en kosten met 10% tegenvallen. Het benodigd weerstandsvermogen voor grondexploitaties komt dan uit op € 8.815.098.

Voor de going concern risico wordt een Monte Carlo simulatie uitgevoerd. De resultaten kunnen als volgt worden weergegeven:

De simulatie die is uitgevoerd met betrekking tot de overige procesrisico's (going concern) levert een benodigd weerstandsvermogen op van € 11.723.380. Daarbij wordt het gebruikelijke zekerheidspercentage van 90% gehanteerd.

Het benodigd weerstandsvermogen voor 2022 en verder bedraagt dan bij het opmaken van deze jaarrekening € 20.538.478.

4.2.2.3 Beoordeling weerstandsvermogen

Door het beschikbaar weerstandsvermogen te delen door het benodigd weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen van de gemeente verkregen. Deze weerstandsratio fungeert als indicator voor de weerstandscapaciteiten kan voor Gouda ultimo 2022 als volgt worden berekend: 61.677 / 20.538 = 3,0 en kwalificeert dan ook als uitstekend.

De weerstandsratio kan als volgt van een kwalificatie worden voorzien:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2022	2021
Beschikbaar weerstandsvermogen	61.677	45.205
Benodigd weerstandsvermogen	20.538	18.222
Weerstandsratio	3,0	2,5

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4-2,0	Ruim voldoende
C	1,0-1,4	Voldoende
D	0,8-1,0	Matig
E	0,6-0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Het beschikbaar weerstandsvermogen moet minimaal gelijk zijn aan het benodigd weerstandsvermogen om voldoende weerstand te kunnen bieden als de risico's zich daadwerkelijk voordoen.

4.2.3 Kengetallen

Het opnemen van financiële kengetallen in de begroting en de jaarstukken past in het streven naar meer transparantie. Ook geven de kengetallen meer inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie en de baten en lasten van de gemeente. Het biedt de mogelijkheid om normen te stellen, net als bij de beoordeling van het weerstandsvermogen gebeurt. We relateren de normering zoveel mogelijk aan normen die door de VNG zijn voorgesteld.

In het BBV is bepaald dat gemeenten vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarstukken.

Kengetallen	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022	GTK-richtlijn
Netto schuldquote	77,1%	88,3%	71,1%	< 90% = minst risicovol
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	76,8%	87,9%	70,8%	< 90% = minst risicovol
Solvabiliteitsratio	18,5%	18,5%	24,9%	< 20% = meest risicovol
Grondexploitatie	5,1%	5,5%	2,7%	< 20% = minst risicovol
Structurele exploitatieruimte	2,6%	-1,6%	7,1%	> 0,0% = minst risicovol
Belastingcapaciteit	130,6%	128,0%	119,1%	> 105% = meest risicovol

4.2.3.1 Toelichting

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen in de begroting. Hoge schulden brengen hoge rentelasten met zich mee. De rentelasten hebben effect op de flexibiliteit van de begroting en mogen niet een te groot deel van de begroting worden. De netto schuldquote wordt berekend door de netto schuld conform BBV te delen door de totale baten (exclusief mutaties reserves). Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote weergegeven zonder en met correctie voor verstrekte leningen. De rentelasten en aflossingen van de schulden die hier tegenover staan, drukken niet op de exploitatie. Een laag percentage is gunstig. Het GTK van de provincie Zuid-Holland adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De VNG geeft aan dat er bij een schuldquote van 130% sprake is van een hoge schuld. De VNG geeft hierbij wel aan dat de hoogte van de rente van invloed is op de betaalbaarheid van de schuld. Bij een zeer lage rentestand zoals nu zijn de schuldverplichtingen die uit de schuld volgen veel lager. De netto schuldquote is per 31-12-2022 71,1%% (2021: 77,1%%). De schuldquote is daarmee verder gedaald ten opzichte van 2021 en ligt ver onder de norm. De daling wordt vooral verklaard doordat de gerealiseerde baten hoger zijn dan begroot.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De VNG hanteert als richtlijn een minimum omvang van 20% als norm. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen, hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. De solvabiliteitsratio is toegenomen ten opzichte van 2021 en bedraagt 24,9%%. De ratio is verbeterd door de toename van het eigen vermogen. De ratio is daarmee de categorie van meest risicovol (tot 20%) ontstegen.

Grondexploitatie
Grondexploitaties kunnen een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is dan ook van groot belang omdat deze waarde bij de verkoop moet worden terugverdiend. Voor de berekening van dit kengetal wordt de balanswaarde (= boekwaarde grondexploitaties gecorrigeerd met de voorzieningen grondexploitaties) van de bouwgrond in exploitatie (onderhanden werken) gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Hoe hoger het kengetal hoe hoger het risico voor de exploitatie indien het terugverdienen onverhoopt niet geheel lukt. De VNG adviseert dat maximaal 20% een acceptabele omvang van dit kengetal is. Het percentage per 31-12-2022 bedraagt 2,7% (2021: 5,1%). Deze ligt daarmee ruim onder deze norm.

Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoeging aan reserves te delen door de totale baten en uit te drukken in een percentage. Een positief percentage betekent dat incidentele lasten deels uit structurele middelen worden gedekt, dat wil zeggen dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Een negatief percentage betekent dat structurele lasten deels uit incidentele baten worden gedekt. Het positief percentage van 7,5% laat zien dat de structurele lasten volledig en incidentele lasten deels worden gedekt door structurele baten.

Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten (bestaande uit de afvalstoffen- en rioolheffing van een meerpersoonshuishouden en de OZB met een gemiddelde WOZ-waarde) te vergelijken met het landelijk gemiddelde en uit te drukken in een percentage. Dit gebeurt op realisatiebasis. Een belastingcapaciteit van 100% betekent dat de woonlasten op het landelijk gemiddelde liggen. Ondanks de daling ten opzichte van 2021 ligt het percentage van 119,1% (2021: 130,6%) boven deze norm. Dit wordt met name veroorzaakt door het tarief voor de rioolheffing. Zie hiervoor ook de paragraaf lokale heffingen.

4.2.3.2 Conclusie
Uit de kengetallen blijkt dat de financiële positie verder is verbeterd. De schuldpositie is de afgelopen jaren sterk verbeterd. Dit blijkt uit de ontwikkeling van de netto schuldquote: In 2014 was de quote nog boven de 130%. De netto schuldquote is verder gedaald t.o.v. 2021 en ligt ruim onder de norm. Door de groei van de algemene reserve is de beschikbare weerstandscapaciteit sterk verbeterd de afgelopen jaren. De weerstandsratio kwalificeert als uitstekend. De financiële draagkracht van de gemeente bij onvoorziene tegenvallers is toegenomen. De structurele exploitatieruimte laat zien dat de structurele lasten (waaronder de lasten die samenhangen met de schuldenlast van de gemeente (rente en aflossing) in 2022 volledig gedekt worden door structurele baten. Het risico van de grondexploitaties is beperkt. Dit blijkt uit het lage percentage grondexploitaties, dat ruim onder de norm ligt.

Aandachtspunten blijven de solvabiliteit en belastingcapaciteit. De solvabiliteitsratio is in 2022 opnieuw verbeterd en de categorie "meest risicovol" ontstegen. Terugval is niet gewenst. Het kengetal voor de belastingcapaciteit blijft ondanks de daling in 2022 nog hoger dan het landelijk gemiddelde. Dit wordt met name verklaard door de hoge rioolheffing. Het blijft dan ook van belang om deze ratio’s te monitoren en hierop te sturen gedurende het jaar 2023 en verder.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

4.3.1 Inleiding

Deze paragraaf geeft een dwarsdoorsnede van de jaarrekening. Kapitaalgoederen zijn nodig om de gemeentelijke diensten te kunnen leveren. Voorbeelden zijn wegen, openbare verlichting, civiele kunstwerken als bruggen, kademuren en viaducten, verkeersmaatregelen, watergangen en havens, openbaar groen, speelvoorzieningen, riolering en gemeentelijke gebouwen.

In deze paragraaf is per groep kapitaalgoederen aangegeven waarop het onderhoudsbeleid is gebaseerd en wat het onderhoud heeft gekost.

Het onderhoudsbeleid is gebaseerd op de volgende door de raad vastgestelde nota's:

Nota	Datum vaststelling
Uitvoeringsplan 1e tranche IHP 2020 - 2024	Vastgesteld op 19-02-2020
Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Gouda 2020	Vastgesteld op 19-02-2020
Kadernota Vastgoed 2012	Vastgesteld op 12-12-2012
Nota kwaliteitsplan openbare ruimte (KOR)	Vastgesteld op 03-10-2005, actualisatie in 2018 (ter kennisname) aan de raad aangeboden
Nota Lange Termijn Investeringen (LTI)	Vastgesteld op 25-05-2011
Nota beheerplan Groot- en Vervangingsonderhoud (GoVo)	Vastgesteld op 8-12-2021
Klimaatadaptatiestrategie	Vastgesteld op 11-12-2019
Nota verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP)	Vastgesteld op 06-03-2019
Nota maatschappelijke voorzieningen Westergouwe	Vastgesteld op 26-05-2021

In onderstaande tabel is het niveau aan lasten samengevat:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022(basis)	Begroting 2022(na wijzigingen)	Realisatie 2022	Verschil
Onderwijsgebouwen				
Dagelijks onderhoud	356	271	245	26
Gemeentelijke objecten en gebouwen				
Groot onderhoud via voorziening	1481	1481	1.576	-95
Dagelijks onderhoud	225	222	164	58
Openbare ruimte				
Groot onderhoud via voorziening	5.007	5.883	5.091	792
Investeringen maatschappelijk nut	8.980	9.024	6.661	2.363
Dagelijks onderhoud (exploitatie)	10.735	9.889	9.221	668
Rioleringen				
Lasten exploitatie (na verrekening compensabele btw)	17.791	17.916	18.831	-915
Investeringsuitgaven (verrekend met voorziening)	13.600	14.967	12.605	2.362
Sportfaciliteiten				
Groot en dagelijks onderhoud loopt via Sport.Gouda	0	0	0	0
TOTAAL	**58.175**	**59.653**	**54.394**	**5.259**

4.3.2 Onderwijsgebouwen

Beleid

De gemeente is verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting van het primair en voortgezet onderwijs. Die verantwoordelijkheid vertaalt zich in een zorgplicht voor de huisvesting. De uitvoering van deze zorgplicht is vastgelegd in het Uitvoeringsplan onderwijshuisvesting 2020-2024 1e tranche IHP. De bekostiging voor de onderhoudsreserve voor schoolgebouwen is vanaf 1 januari 2015 geen taak meer voor de gemeente. De schoolbesturen zijn zelf verantwoordelijk voor al het onderhoud aan hun schoolgebouwen Schoolbesturen ontvangen deze middelen vanaf 2015 rechtstreeks van het Rijk. De gemeente blijft nog wel verantwoordelijk voor nieuwbouw, uitbreiding, medegebruik, eerste inrichting, vandalismeschades en constructiefouten. De gemeentelijke gymnastiekzalen zijn in de dienstverleningsovereenkomst met Sport.Gouda ondergebracht. Sport.Gouda voert hier het beheer en onderhoud uit. De gemeente stelt jaarlijks een programma Onderwijshuisvesting vast waarin de huisvesting- (en daaraan gerelateerde) aanvragen van de schoolbesturen zijn opgenomen.

Dagelijks onderhoud
De gemeente is verantwoordelijk voor het dagelijks onderhoud van de zes zogeheten "bruikleenscholen". Gebruik vindt plaats op basis van medegebruiksovereenkomsten. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor al het onderhoud aan hun schoolgebouwen. Hiervoor ontvangen zij een vergoeding van het Rijk. Sport.Gouda onderhoudt de gemeentelijke gymnastieklokalen.

De onderhoudsvoorziening voor schoolgebouwen was vanaf 2015 nog bestemd voor meerjarig onderhoud aan bruikleenscholen en gymzalen. Tevens werd het meerjarig onderhoud aan de Burgemeester Martenssingel 15 (vanwege gebruik door de GSG) uit deze voorziening voldaan. In 2019 zijn deze middelen overgeheveld naar de reguliere exploitatie. Voor het schoolgebouw Burgemeester Martenssingel 15 is in 2020 een herijkte MJOP opgesteld voor de komende jaren. Op 9 november 2022 is middels een raadsvoorstel besloten tot een onderhoudsvoorziening voor dit gebouw. Dit heeft geleid tot een eerste dotatie van € 85.701. Er zijn nog geen uitgaven gedaan.

In 2022 zijn aan het dagelijkse onderhoud de volgende middelen besteed:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022(basis)	Begroting 2022(na wijzigingen)	Realisatie 2022	Verschil
Dagelijks onderhoud bruikleenscholen	356	271	245	26

4.3.3 Gemeentelijke gebouwen en objecten

Beleid
Het Meerjarig OnderhoudsPlan (MOP) 2019-2058 is opgesteld op basis van de onderhoudsbehoefte per object. Daarbij hebben er in de loop van de jaren diverse aanpassingen op de uitvoering van de MJOP's plaatsgevonden. Deze zijn met name gedaan op basis van de jaarplannen die per pand worden vastgesteld. Het uit te voeren onderhoud wordt per jaar binnen het beschikbare budget geprioriteerd op basis van de conditie van een pand en de daarmee samenhangende risico's. Hierbij worden werkzaamheden uitgevoerd, maar ook gecombineerd, vooruit gehaald, uitgesteld en/of aangepast . Hiermee wordt een doelmatige en efficiënte wijze van onderhoud gewaarborgd. Door deze aanpassingen in de uitvoering van de MJOP's geen directe rekenkundige aansluiting meer tussen de oorspronkelijke MJOP's en de daarop gebaseerde voorzieningen en de werkelijke hoogte van de voorziening. De accountant vindt deze aansluiting een voorwaarde voor het aanhouden van de voorziening. Omdat de aansluiting niet 100% aanwezig is, is het voorstel van accountant om de voorzieningen vrij te laten vallen in de jaarrekening 2022.

In 2023 vindt een nieuwe inventarisatie en inspectie plaats. Na inspectie, actualisatie en analyse van de uitkomsten wordt aan het college een nieuwe MJOP voorgelegd dat gebaseerd is op de gemiddelde behoefte in de jaren 2024-2063. Wanneer het nodig blijkt om de begroting aan te passen als gevolg van het nieuwe MOP wordt de raad om besluitvorming gevraagd. In het kader van de verbetering van de financiële functie zal ook een werkwijze worden geïmplementeerd om ook de jaren tussen 2 actualisaties de rekenkundige aansluiting te bewaken tussen de geactualiseerde MJOP's en de hoogte van de voorziening.

Financiële middelen
Planmatig / groot onderhoud
Het planmatig en het groot onderhoud in 2022 is verrekend via een aantal onderhoudsvoorzieningen (Schouwburg, Huis van de Stad, Stationsgarage en gemeentelijke objecten). Vanuit de exploitatie vinden dotaties plaats aan deze onderhoudsvoorzieningen. In de begroting wordt rekening gehouden met het volgende verloop van deze voorzieningen:

Het verloop van deze voorzieningen was in 2022 als volgt:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022(basis)	Begroting 2022(na wijzigingen)	Realisatie 2022	Verschil
Stand 1 januari	2794	2.794	2.926	0
Toevoegingen	1458	1.458	0	0
Onttrekkingen	1481	1.481	2.926	-95
Stand 31 december	**2.771**	**2.771**	**0**	**-2.771**

Oorzaak van de afwijking in de onttrekkingen (naast de vrijval van de voorziening die hierboven is toegelicht): het MJOP wordt vastgesteld op basis van conditiemeting van gebouwen die vastgesteld wordt bij aanvang van de 5-jaarsperiode (2019-2023). Elk jaar wordt een bestedingsplan vastgesteld waarbij gekeken wordt of de werkzaamheden daadwerkelijk uitgevoerd moeten worden, kunnen worden uitgesteld of naar voren worden gehaald. Werkzaamheden kunnen dan integraal in een periode worden uitgevoerd zodat de gebruikers zo min mogelijk last hebben van de werkzaamheden. Daarnaast kan vanwege kostenbesparing besloten worden om werkzaamheden te clusteren waarbij er geschoven kan wordt binnen het MOP.

Voorbeelden van onderhoud dat in 2022 is uitgevoerd:
- Schouwburg vervangen brandventilatie-eenheden
- Schouwburg herstel noodverlichting

- Schouwburg Vervangen luchtbehandeling
- Schouwburg Vervangen houten vloer
- Schouwburg vervangen projector
- Schouwburg vervangen co2-melders
- Achter de Kerk 14 scheurherstel Gasthuiskapel
- Achter de Kerk 14 renovatie beveiligingssysteem
- Bloemendaalseweg 26 vervangen dakbedekking
- Ankerpad 2/2a schilderwerk
- Lethmaetstraat 47 schilderwerk
- Turfsingel 34 aanpassen klimaatinstallatie
- Westhaven 11/12 vernieuwen riool
- W.v.Pruisenlaan 419 dakrenovatie
- St.Jan schilderwerk
- Chocoladefabriek- samenloop met verbouwing
- Zwolleweg 2 schilderwerk
- B.van Reenensingel 131 vervangen vlonder
- Oostpolder onderhoud waterwegen
- Huis van de stad vervangen staalliften

Dagelijks onderhoud
Voor dagelijks onderhoud aan de gemeentelijke panden (contractonderhoud en klachtenonderhoud) zijn de volgende middelen besteed:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022(basis)	Begroting 2022(na wijzigingen)	Realisatie 2022	Verschil
Dagelijks onderhoud gemeentelijke gebouwen	225	222	164	58

4.3.4 Openbare ruimte (wegen en kunstwerken, water en groen)

Beleid
Het groot onderhoud komt ten laste van de voorziening "Groot Onderhoud Openbare Ruimte". Vanuit de exploitatie vinden dotaties plaats aan deze voorziening. Met ingang van 2017 is de nieuwe wetgeving Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) van kracht. Vanaf dat jaar is er de verplichting om investeringen met maatschappelijk nut te activeren (op investeringsbudgetten te verantwoorden en in meerdere jaren af te schrijven).
Vervangingsinvesteringen openbare ruimte worden op basis van het beheerplan openbare ruimte geprogrammeerd en komen ten laste van de investeringsbudgetten Vervangings Investeringen Openbare Ruimte.

Financiële middelen
groot onderhoud openbaar gebied (projectprogrammering)
De kosten van het groot onderhoud worden verrekend met de voorziening groot onderhoud openbare ruimte. Vanuit de diverse programma's vinden dotaties aan deze voorziening plaats.

Het verloop van deze voorziening in 2022 was als volgt:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022(basis)	Begroting 2022(na wijzigingen)	Realisatie 2022	Verschil
Stand 1 januari	6.456	6.456	6.456	
Toevoegingen	3.241	4.261	4.261	0
Extra toevoegingen				
Onttrekking	5.007	5.883	5.091	792
Stand 31 december	**4.690**	**4.834**	**5.626**	**-792**

Investeringen maatschappelijk nut (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022(basis)	Begroting 2022(na wijzigingen)	Realisatie 2022	Verschil
Uitgaven	8.980	9.024	6.661	2.363

Voorbeelden van vervangingsinvesteringen in 2022:
• Marktkasten en stroomvoorzieningen op Goverwelle en Bloemendaal
• Vervanging Doelenbrug
• Aanleg plastic fietspad en vervanging tegels door klinkers op Aschpotpad
• Vervangen lichtmasten en armaturen
• Ophogen Wilhelmina van Pruisenlaan
• Vervanging speelondergronden en speeltoestellen
• Vervanging beschoeiingen

• Vervanging asfaltdeklagen
• R. van Catsweg wegvak 4
• Vervanging riolering Vogelbuurt en Kort Haarlem
• Vervanging diverse rioolgemalen

dagelijks onderhoud
Voor het uitvoeren van het dagelijks onderhoud zijn de volgende middelen beschikbaar:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022(basis)	Begroting 2022(na wijzigingen)	Realisatie 2022	Verschil
Wegen	3.850	3.880	3.348	532
Water	736	737	720	17
Groen	6.149	5.272	5.153	119
Totaal	**10.735**	**9.889**	**9.221**	**668**

Voorbeelden dagelijks onderhoud in 2022:
- Jaarrond snoei- en maaiwerkzaamheden.
- Herstel voegwerk en lokaal ontzette delen metselwerk van de walmuren.
- Herstellen elementenverharding op basis van meldingen.

4.3.5 Riolering

Beleid
In maart 2019 is het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2019-2023 (inclusief een doorkijk en planning over de lange termijn) door de gemeenteraad vastgesteld. De lijn die in het vorig vGRP is ingezet met betrekking tot een toekomstbestendige financieringssystematiek is hierbij doorgezet. Met ingang van 2020 worden de investeringsuitgaven niet meer geactiveerd en worden deze uitgaven gedekt door de onttrekking van een identiek bedrag uit de spaarvoorziening riolering. De opbouw van de meerjarige kapitaallasten stopt daarmee. Ook is er meer aandacht voor klimaatmaatregelen, zoals vergroening in gebieden waar wateroverlast kan optreden.

Financiële middelen
In het gemeentelijke rioleringsplan en de begroting zijn de jaarlijks benodigde bedragen opgenomen voor de uitvoering van het plan. Middelen voor groot- en vervangingsonderhoud, kapitaallasten van (historische) vervangingsinvesteringen en dagelijks onderhoud zijn hierin bij elkaar genomen. Het totaal van deze bedragen moet gelijk zijn aan het totaal dat aan gemeentelijke rioleringsheffing zal worden ontvangen. Aan de hand van de actuele kosten- en heffingsontwikkelingen en prognose van komende jaaruitgaven worden jaarlijks de tarieven rioolheffing door de raad bijgesteld. De verschillen tussen jaarlasten en jaaropbrengsten worden verrekend via de voorziening riolering.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022(basis)	Begroting 2022(na wijzigingen)	Realisatie 2022	Verschil
Stand 1 januari	24.063	24.063	24.063	0
Dotatie Vz (op basis van nacalculatie exploitatie)	6.158	4.800	5.361	-561
Ontrrekking Vz (op basis van investeringsuitgaven)	13.600	14.967	12.605	2.362
Stand 31 december	**16.621**	**13.896**	**16.819**	**-2.923**

** voor de uitsplitsing van de voorzieining (egalisatie en spaardeel) verwijzen we naar de paragraaf lokale heffingen*

Kwetsbare funderingen van woningen
In de gebieden waar komende jaren rioolvervanging plaats vindt, is veelal sprake van kwetsbare funderingen onder woningen. Vanwege de impact van de werkzaamheden heeft het college besloten om in alle wijken waar rioolprojecten gepland staan, eerst te communiceren met de woningeigenaren over het belang van een goede fundering. In 2019 en 2020 heeft communicatie over funderingen plaatsgevonden in de Vogelbuurt, Kort Haarlem, Kadenbuurt, Korte Akkeren Oud, Vossenburchkade en Crabethstraat (II). Aan de woningeigenaren is de tijd gegeven om onderzoek te doen naar de staat van de fundering van hun woning. Hierdoor is de planning en daarmee ook het uitvoeringsmoment van deze rioolprojecten verschoven. Het gevolg is dat in 2020 met name de voorbereiding heeft plaatsgevonden en de geplande uitvoering zou vanaf 2021 (en komende jaren) plaatsvinden.

Start uitvoering twee rioolprojecten
In 2021 is de rioolvervanging in de wijken Kort Haarlem en de Vogelbuurt aanbesteed. De werkzaamheden in deze twee wijken zijn in het najaar 2021 gestart. Daarnaast is de voorbereiding van rioolvervanging in verschillende wijken in volle gang. Dit betreft de wijken: Kadenbuurt, Korte Akkeren Oud, Vossenburchkade, binnenstad en Ouwe Gouwe Noord en Zuid. Vanuit het rioolreparatiebestek zijn in 2021 in verschillende wijken rioolputten aangepakt en onder andere voorzien van een nieuwe coating.

Dagelijks onderhoud riolering en gemalen in 2022
- Diverse reparaties en onderhoud aan verschillende rioolgemalen.

- Meerdere (spoel)schuiven zijn vervangen.

4.3.6 Sportgebouwen

Beleid

De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud van de sporthallen, gymnastieklokalen, het Groenhovenbad en de velden op een aantal sportparken in Gouda. De onderhoudsniveaus zijn vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst tussen gemeente en SPORT●GOUDA. SPORT●GOUDA verzorgt voor de gemeente de uitvoering van het groot- en dagelijks onderhoud. Dit gebeurt in nauwe samenspraak met de sportclubs. De sportclubs onderhouden zelf hun eigen accommodaties zoals kleedkamers en kantines. De dienstverleningsovereenkomst met SPORT●GOUDA is in 2022 met een periode van vijf jaar verlengd. Na deze periode kan, op basis van de evaluatie, besloten worden om nogmaals met vijf jaar te verlengen.

Financiële middelen

De kosten voor het onderhoud van de binnensportaccommodaties moet SPORT●GOUDA vinden in het lumpsumbedrag dat zij jaarlijks van de gemeente ontvangt voor uitvoering van de dienstverleningsovereenkomst. Investeringen in sportvelden staan op de gemeentelijke begroting.

Groot onderhoud

De meerjarenonderhoudsplanningen voor zowel de binnensport als de buitensport worden jaarlijks door SPORT●GOUDA bijgesteld. Grote projecten in 2022 waren de vervanging van een kunstgrasveld op sportpark Oosterwei, de renovatie van een natuurgrasveld op datzelfde sportpark en de renovatie van de kleedkamers van sporthal De Zebra.

Dagelijks onderhoud

Het contractonderhoud (jaarlijkse onderhoudsbeurten van installaties, schilderwerk, servicecontracten) en het klachtenonderhoud maakt deel uit van de meerjarenonderhoudsplannen.

4.4 Financiering

4.4.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt besproken hoe de gemeente Gouda in 2022 is omgegaan met de financieringspositie, het beheer van de geldstromen en het beheersen van renterisico's. Tevens wordt verantwoording afgelegd over het in de begroting 2022 voorgenomen treasury beleid.

4.4.2 Belangrijkste conclusies

De belangrijkste conclusies uit de paragraaf financiering zijn:

- De omvang van de bancaire schuldpositie per 31-12-2022 bedraagt € 238,9 miljoen en ligt ruim onder het schuldenplafond van € 295 miljoen
- De omvang van de bancaire schuldpositie per 31-12-2022 ligt € 5,7 miljoen lager dan eind 2021 en is € 26,6 miljoen lager dan waar in de primitieve begroting van werd uitgegaan.
- In 2022 is een drietal langlopende geldleningen voor in totaal € 22,0 miljoen gesloten waarvan de storting plaatsvindt in de jaren 2023, 2025 en 2026. De rentepercentages van deze leningen zijn al vastgelegd, om toekomstig renterisico te beperken.
- Van een tweetal leningen, waarvan de rente in de jaren 2024 en 2025 contractueel aan herziening toe was, is in 2022 het in 2024/2025 geldende rentepercentage reeds vastgelegd. Hiermee is het renterisico van de herziening over schuldrest van beide leningen (€ 10,2 miljoen) beheerst.
- Het renteresultaat bedraagt € 1,4 miljoen (23 %); hiermee wordt voldaan aan BBV-normering.
- Er is voldaan aan de voorschriften vanuit de wet Fido (kasgeldlimiet en renterisiconorm).

4.4.3 Wettelijk kader

Het beheersen van de risico's die verband houden met de financiering is een belangrijke taak van de gemeente. In de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) is een aantal beheersmaatregelen vastgelegd. Deze zijn vervolgens nader uitgewerkt in het gemeentelijk treasurystatuut dat periodiek wordt geactualiseerd en vastgesteld door de gemeenteraad. Momenteel is het op 1 juli 2020 door de gemeenteraad vastgestelde treasurystatuut 2020 leidend.

Daarnaast moet de gemeente zich conformeren aan de voorschriften uit de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) en het zogenaamde Schatkistbankieren.

4.4.4 Beleid

Het financieringsbeleid wordt uitgevoerd door de treasury van de afdeling Financiën en gedurende het jaar getoetst door het treasury comité. Het treasuryproces wordt in control gehouden door een adequate administratieve organisatie en interne controle. Dit is vastgelegd in het handboek treasury en het handboek borgstellingen. Het financieringsbeleid is erop gericht een efficiënte financiering te realiseren. De gemeente doet dat door op grond van de liquiditeitsplanning en de analyse van de meerjarige financieringsbehoefte te streven naar een optimale verhouding tussen kortlopende en langlopende financieringsmiddelen, rekening houdend met marktontwikkelingen.

Bij de begroting 2022 zijn de volgende doelstellingen van treasurybeheer en beleid vastgelegd:

Prioriteiten	Doelstelling	Realisatie
Beheersen omvang leningenportefeuille	Blijven onder het schuldenplafond 31-12-2022 van € 295 miljoen	Met werkelijke schuldpositie van € 238,9 miljoen op 31-12-2022 ruim binnen de doelstelling gebleven.
Beheersen financieringsbehoefte	• Kasgeldlimiet: 8,5% • Renterisiconorm op vaste schuld: 20% • Limiet schatkistbankieren 2%	• Kasgeldlimiet < 8,5% • Renterisico vaste schuld < 20% • Limiet < 2%
Beheersen renterisico's	Zo goedkoop mogelijk en ≤ de rekenrente uit de begroting financieren in combinatie met het tijdig signaleren en beperken van risico's.	• De financieringsbehoefte is waar mogelijk met kort geld gedekt, binnen de wettelijke kaders van de kasgeldlimiet. • In 2022 is een drietal langlopende geldleningen aangetrokken die in 2023, 2025 en 2026 worden gestort. De rentepercentages van deze leningen zijn al vastgelegd waarmee het renterisico is gemitigeerd. • In 2022 is van een tweetal leningen waarvan de rente in 2024 en 2025 contractueel aan herziening toe waren het dan geldende rentepercentage al vastgelegd. Het renterisico is hiermede beheerst.
Onderhouden administratieve organisatie van de treasuryfunctie	In control houden van de treasuryfunctie.	De in 2022 uitvoerde treasury transacties zijn conform de vastgelegde processen in het treasurystatuut en de handboeken treasury en borgstellingen.
Onderhouden cashflowprognose	De cashflowprognoses met een horizon van < 2 jaar is voldoende betrouwbaar.	Cashflowprognose is voldoende betrouwbaar voor beheersing van het wettelijk kader. De gerealiseerde uitgaande cashflow is desondanks vaak lager dan geprognotiseerd.

Duurzaamheid

In het treasurystatuut is vastgelegd dat de gemeente Gouda streeft naar de aanschaf en het gebruik van duurzame financiële producten en de samenwerking met duurzame, financiële instellingen. De in 2022 gesloten geldleningen hebben voornamelijk via BNG Bank en de Nederlandse Waterschapsbank plaatsgevonden.

Beide banken voeren een actief beleid op het gebied duurzaamheid. Dit beleid wordt op de websites en in de jaarverslagen uitvoering toegelicht.

4.4.5 Rente

Het voordelig renteresultaat voor 2022 komt uit op € 1,4 miljoen, € 0,2 miljoen hoger dan de primitieve begroting:

- In 2022 is € 6,4 miljoen aan rentekosten geboekt. Dit is € 0,1 miljoen lager dan de primitieve begroting, waarin € 6,5 miljoen was opgenomen. Deze lagere rentelast wordt met name veroorzaakt door de negatieve rente die het eerste halfjaar van 2022 op kort aangetrokken financieringsmiddelen van toepassing was.
- De doorbelasting van rente naar de grondexploitaties bedraagt € 0,3 miljoen. In de primitieve begroting is eveneens € 0,3 miljoen opgenomen.
- Via de methodiek van de renteomslag is in totaal € 7,5 miljoen aan rentelasten doorbelast aan de taakvelden. Dit is in overeenstemming met de primitieve begroting.

De afwijking tussen de toegestane aan taakvelden toe te rekenen rentelasten van € 6,1 miljoen en de werkelijk toegerekende rente van € 7,5 miljoen bedraagt € 1,4 miljoen, oftewel 23 %. Volgens de kaders vanuit het BBV zijn gemeenten verplicht tot nacalculatie van het omslagpercentage als de afwijking groter of gelijk aan 25% is (beneden deze grens is dit optioneel). Over 2022 is dus niet tot correctie overgegaan.

Schema rentetoerekening jaar 2022

BBV	Omschrijving	Bedragen *	€ 1.000
a	De externe rentelasten voor de korte en lange financiering	6.704	
b	De externe rentebaten	-285	
	Totaal berekenende externe rente		**6.420**
c	De rente die aan de grondexploitaties wordt doorberekend	-308	
c	De rente van projectfienanciering die aan het betreffende taakveld wordt toegerekend	0	
	Totaal doorgerekende externe rente		**-308**
d1	Rente over eigen vermogen	0	
d2	Rente over voorzieningen die gewaardeerd zijn op contacte waarde	0	
	De werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente		**6.112**
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		7.524
f	**Renteresultaat op taakveld treasury**		**1.412**

Gehanteerde rentetarieven
De gehanteerde rentetarieven zijn als volgt:

Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Omslagrente	2,25%	2,25%	2,25%
Rekenrente over boekwaarde grondexploitaties	2,13%	2,03%	1,95%
Rekenrente in de grondexploitaties	2,40%	2,40%	2,40%

De hoogte van de omslagrente, de rente over de boekwaarden van de grondexploitaties en de hoogte van de rekenrente in de grondexploitaties zijn vastgesteld op basis van de kaders die het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) hiervoor stelt. De afwijking tussen de in de primitieve begroting 2022 geraamde rekenrente over de boekwaarden van de grondexploitaties en de werkelijke in 2022 wordt met name veroorzaakt door de lage rentepercentages waartegen de afgelopen jaren langlopende financieringsmiddelen zijn aangetrokken.

4.4.6 Leningenportefeuille

In 2022 is, evenals in voorgaande jaren, de kortlopende financieringsbehoefte gedekt met kasgeldleningen. Deze kasgeldleningen werden tot september 2022 gesloten tegen negatieve rente. Kasgeldleningen vanaf september kenden een positieve rente.

Het college heeft het beheersen van de schuldpositie als belangrijke opgave benoemd. In dit verband is een dalend schuldenplafond vastgelegd van € 315 miljoen op 31 december 2018 en daarna een jaarlijkse verlaging volgens de volgende reeks: € 310 miljoen per ultimo 2019, € 305 miljoen per ultimo 2020, € 300 miljoen per ultimo 2021 en € 295 miljoen per ultimo 2022.

Opgenomen gelden (o/g)
Onderstaand een overzicht van de mutaties in de leningenportefeuille opgenomen langlopende financiering en opgenomen en uitgezette kortlopende financiering. Uit de tabel kan ook de gemiddelde rentevoet van het vreemd vermogen worden afgeleid.

Opgenomen gelden (o/g)

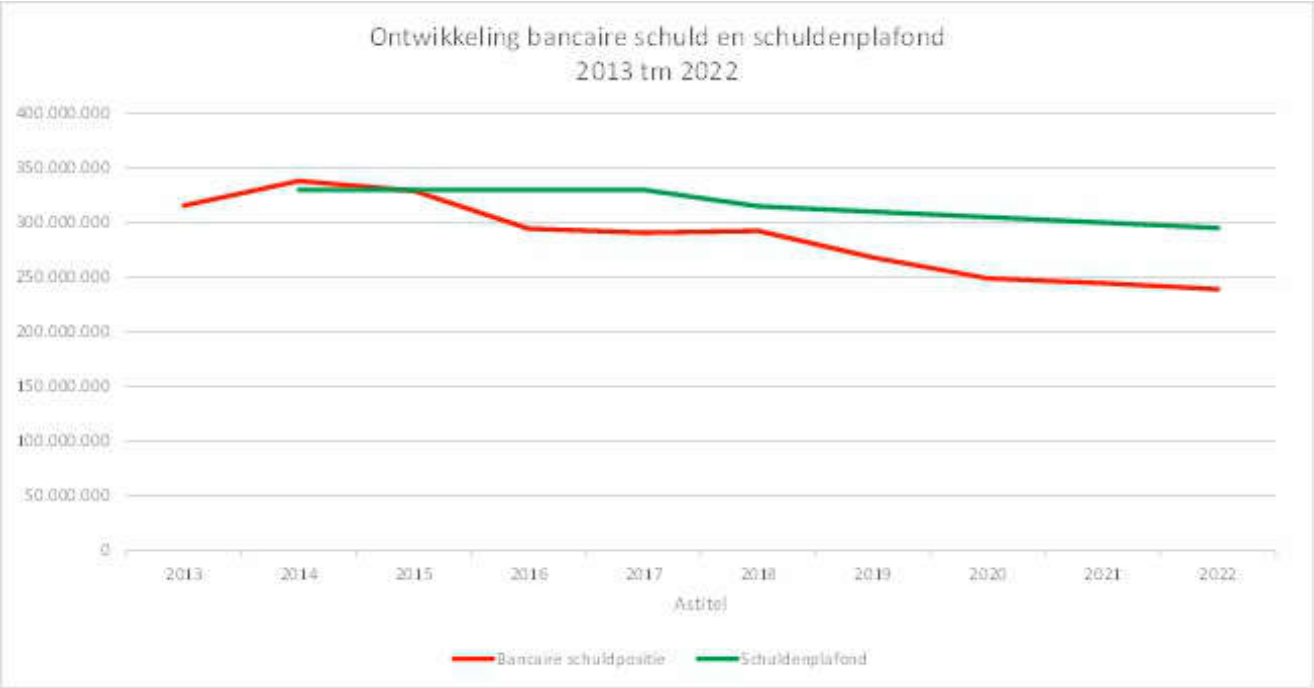
Bedragen * € 1.000.000		Begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
Stand per 1 januari				
Langlopende financiering		251,0	251,0	0,0
Kortlopende financiering		37,1	33,6	-3,5
Uitzetting in 's Rijkskist		-40,0	-40,0	0,0
Omvang leningenportefeuille/bancaire schuldpositie		**248,1**	**244,6**	**-3,5**
Aflossingen en herfinanciering				
Langlopende financiering - reguliere aflossingen		-16,4	-16,4	0,0
Langlopende financiering - extra aflossingen		0,0	0,0	0,0
Langlopende financiering - nieuwe leningen		0,0	0,0	0,0
Kortlopende financiering - mutatie gedurende het jaar		33,7	-29,4	-63,1
Uitzetting in ' S Rijks Schatkist - mutatie gedurende het jaar		0,0	40,0	40,0
Mutaties in leningenportefeuille/bancaire schuldpositie		**17,3**	**-5,8**	**-23,1**
Stand 31 december				
Langlopende financiering		234,6	234,6	0,0
Kortlopende financiering		70,8	4,2	-66,6
Uitzetting in 's Rijks schatkist		-40,0	0,0	40,0
Omvang leningenportefeuille/bancaire schuldpositie		**265,4**	**238,8**	**-26,6**
Schuldenplafond		295,0	295,0	
Ruimte onder het schuldenplafond		**29,6**	**56,2**	
Gemiddelde rente opgenomen gelden per 31 december		**2,80%**	**2,80%**	**0,00%**

De omvang van de bancaire schuldpositie bedraagt op 31 december 2022 € 238,8 miljoen, € 26,6 miljoen lager dan de omvang waar in het najaar 2021, bij het opstellen van de begroting 2022, van werd uitgegaan. Belangrijkste oorzaak is dat voordelen die bij de begrotingswijzigingen 2022 zijn verwerkt ten tijde van het opstellen van de begroting 2022 (najaar 2021) nog niet bekend waren.

In bovenstaand overzicht (kolom “verschil”) is de strategie herkenbaar dat in 2022 is gekozen om de uitzetting van € 40 miljoen in ’s Rijks Schatkist geheel aan te wenden ter dekking van de kortlopende financieringsbehoefte. Reden hiervoor is dat vanaf september 2022 het aantrekken van kortlopende financiering hogere rentepercentages vroeg dan het rendement op de uitzetting van overtollige middelen in ’s Rijks Schatkist.

In 2022 is een drietal langlopende geldleningen gesloten voor in totaal € 22,0 miljoen waarvan de storting plaatsvindt in de jaren 2023, 2025 en 2026. Hiermede is een gedeelte van het renterisico van de in de toekomst aan te trekken benodigde geldleningen beheerst. Omdat deze leningen niet in 2022 zijn gestort maken deze geen deel uit van bovenstaand overzicht.

Onderstaande grafiek geeft inzicht in de ontwikkeling van de bancaire schuld over de afgelopen 10 jaar.

4.4.7 Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het financieringsbeleid bij de gemeente Gouda zijn renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's.

De Wet Fido kent een tweetal wettelijke normen te weten de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Deze hebben tot doel de renterisico's van lagere overheden binnen de perken te houden en te beheersen. De kasgeldlimiet ziet hierbij toe op het beheersen van de kortlopende schuld (met een looptijd korter dan 1 jaar) en de renterisiconorm op het beheersen van de langlopende schuld (met een looptijd langer dan 1 jaar).

Kasgeldlimiet

Om grote fluctuaties in de rentelasten van de gemeente te vermijden is de omvang van de korte financiering door de wet Fido begrenst op maximaal 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar, met een minimum van € 0,3 miljoen. Het is hierbij niet toegestaan meer dan twee kwartalen achtereen de kasgeldlimiet te overschrijden.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Begrotingstotaal (primitief)	299.092	299.092	299.092	299.092
In procenten van de grondslag	8,5	8,5	8,5	8,5
Kasgeldlimiet	25.423	25.423	25.423	25.423
Gemiddelde kortlopende schuld (-/- = schuld, + = tegoed)	-6.260	-15.997	-10.316	-7.040
Vrije ruimte	**19.163**	**9.426**	**15.107**	**18.383**

Bovenstaande tabel toont aan dat in 2022 ruimschoots is voldaan aan de kasgeldlimiet. De ruimte is een gevolg van het beleid om maximaal te profiteren van de negatieve rente op kortlopende leningen.

Renterisico op langlopende schuld

Om grote fluctuaties in de rentelasten bij lange financiering te vermijden is door de wet Fido bepaald dat een gemeente elk jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal mag aflossen, met een minimum van € 2,5 miljoen. Doel van de norm is dat gemeenten de renterisico's over de jaren spreiden.

Renterisiconorm

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022
Begrotingstotaal (primitief)	295.000	299.092
In procenten van de grondslag	20	20
Renterisiconorm	59.000	59.818
Aflossing op vaste schuld	16.000	16.411
Ruimte (+) / overschrijding (-)	**43.000**	**43.407**

Ten tijde van het opstellen van de paragraaf financiering bij de begroting 2022 was de definitieve primitieve begrotingsomvang 2022 nog niet bekend. Dit is de reden van de afwijking tussen begroting en realisatie.

Kredietrisico
De gemeenteraad heeft als algemeen uitgangspunt vastgesteld dat alleen leningen of borgstellingen uit hoofde van de publieke taak worden verstrekt. Andere uitzettingen zijn op grond van de Wet Fido niet toegestaan. Eventuele overtollige financiering mag uitsluitend nog worden belegd bij banken die voldoen aan de juiste kredietwaardigheid, de Rijksoverheid of medeoverheden.

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus risicoprofiel) van de tegenpartij bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen worden gelopen vanuit uitzettingen (verstrekte geldleningen, beleggingen) of uit verleende garanties.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de aard van de uitzettingen per 31 december 2022.

Totaal uitzettingen

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022
Publieke taak		
Leningen aan verenigingen, stichtingen en natuurlijke personen	43	61
Leningen aan woningbouwcorporaties	0	0
Prudent beheer		
Financiele instellingen (rating A en hoger)	2.353	2.384
Overige (semi-)overheidsinstellingen	40.000	0
Overige toegestane instellingen	0	568
Overige niet toegestane instellingen	0	0
Totaal	**42.396**	**3.013**

De uitzettingen aan verenigingen, stichtingen en natuurlijke personen betreffen verstrekte geldleningen aan het Dierentehuis Midden Holland en de Smartphones aan het gemeentelijk personeel.

De uitzettingen bij financiële instellingen met een rating van A+ of hoger betreffen de deelname in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting en het Nationaal Restauratiefonds.

In afwijking van waar bij het opstellen van de begroting 2022 van werd uitgegaan, is de uitzetting bij het ministerie van Financiën ad € 40 miljoen in 2022 geheel opgenomen ter dekking van de kortlopende financieringsbehoefte.

Onder overige toegestane instellingen zijn de kortlopende leningen aan het Kenniscentrum Bodemdaling en Fundering en aan Jeugdbescherming West verantwoord. Bij de totstandkoming van de begroting 2022 was nog niet bekend dat deze leningen in 2022 verstrekt zouden gaan worden.

Het risicobeslag van verstrekte borgstellingen is opgenomen in paragraaf 6.7 onder "Niet uit de balans blijkende langlopende financiële verplichtingen". Het kredietrisico op deze borgstellingen wordt meegenomen in de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit.

Liquiditeitsrisico
Liquiditeitsrisico is het risico dat er onvoldoende middelen zijn om aan directe betalingsverplichtingen te kunnen voldoen.

In 2022 was de toegang tot de geld- en kapitaalmarkt het gehele jaar gewaarborgd. Daarnaast was de uitzetting in 's Rijks Schatkist dagelijks opvraagbaar. Hierdoor waren er voldoende geldmiddelen beschikbaar om aan directe verplichtingen te kunnen voldoen.

4.5 Investeringen

In deze paragraaf is een overzicht opgenomen van de investeringen gedurende het begrotingsjaar. Ook wordt er aangegeven of een investering afgesloten kan worden of doorloopt naar het volgende jaar.

Pr.	Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Totaal krediet	Uitgaven tot en met 2021	Uitgaven 2022	Bijdragen van derden	Heffing	Jaar gereed	Afsluite
1	Kinderopvang bij de nieuwbouw Auris Taalplein	1.300	0	0	0	E	2023	N
1	Renovatie Goudse Waarden	21.861	9.873	11.891	0	E	2023	J
1	Vernieuwbouw De Ark	6.206	6.016	227	0	E	2022	J
1/2	IHP 2021-2024	33.592	762	1.551	0	E	2024	N
2	Aanvulling ECO park	357	173	0	0	H	2022	N
2	Ecopark	3.645	149	2.894	0	H	2022	N
2	Investeringen Afvalinzamelingen	427	265	41	0	H	2022	J
2	Ondergrondse containers PMD ombouw	150	65	59	0	H	2022	N
2	Onderhoudsinvesteringen 2023 Schouwburg	759	0	146	0	E	2023	N
2	Rioleringskrediet 2022	0	0	12.605	12.605	H	2022	J
3	Aanvulling 2022 Chocoladefabriek	98	0	0	0	E	2023	N
3	Brug Winterdijk 14	250	243	14	0	M	2022	J
3	Doorontw 2de verdieping Chocoladefabriek	780	997	26	220	E	2023	J
3	Dubbelzijdig fietspadverbinding Jamessingel	835	0	0	0	M	2022	N
3	GP: Afrit Goudse Poort - reconstructie	185	6	151	0	M	2022	J
3	Herinrichting Sportlaan	240	0	0	0	M	2025	N
3	Herontwikkeling Zuidelijk Stationsgebied	4.057	2.674	499	0	M	2022	N
3	Herstel Voliere Van Bergen IJzendoornpark	75	0	6	0	E	2022	N
3	Kwaliteitsverhoging binnenstad Jaarschijf 2021	75	0	66	0	M	2023	J
3	Kwaliteitsverhoging binnenstad Jaarschijf 2022	75	0	26	0	M	2022	N
3	Maatr. Knelpunt.verkeer en VCP 2020-2025	10.824	1.485	1.958	930	M	2025	N
3	Maatschappelijke Voorzieningen Wester-Gouwe	46.711	301	715	0	E	2025	N
3	Meerwerk Brug Winterdijk	95	0	98	0	M	2022	J
3	Mobiliteitsplan js 2021	396	79	317	0	M	2022	J
3	Noord-Zuid fiets- en wandelroutes bereikbaar Hoogv	1.454	0	4	0	M	2022	N
3	Onderhoudsinvesteringen 2022 Overig	36	0	0	0	E	2023	N
3	Parkeerplan Gouda 2020	100	26	1	0	M	2023	N
3	Uitbr. Parkeergarage Spoorzone (25 % restw.)	425	0	0	0	E	2022	N
3	Uitbr. Parkeergarage Spoorzone bouwkosten	1.275	0	0	0	E	2022	N
3	Valondergronden (speeltuinen)	250	0	172	0	E	2023	N
3	Verduurzamen beg.gr./1e etage Chocoladefabriek	923	40	923	0	E	2022	J
3	Verduurzamen/verb./2e etage Chocoladefabriek	395	0	298	0	E	2022	N
3	Verduurzaming Vastgoed 2018	861	529	346	0	E	2022	J
3	Verduurzaming Vastgoed 2019	298	35	264	0	E	2022	J
3	Verv VRI Goejanverw. Fl singel 2017	404	0	0	0	M	2024	N
3	Verv VRI Graaf Florisweg Zwartew (2018)	185	0	0	0	M	2022	N
3	Verv, invest. Openbare Ruimte 2022 10jr	687	0	292	0	M	2022	J
3	Verv, invest. Openbare Ruimte 2022 15jr	1.319	0	1.315	0	M	2022	J
3	Verv, invest. Openbare Ruimte 2022 20jr	5.536	0	3.837	0	M	2022	J
3	Verv, invest. Openbare Ruimte 2022 40jr	1.482	0	1.222	0	M	2022	J
3	Verv. viaduct Noothoven van Goorstraat40jr	6.164	0	112	0	M	2022	N
3	Vervanging Kade- en Walmuren 2023 (bestuursakkoord)	3.578	0	90	0	M	2024	N
3	Voorbereiding kruising Jamessingel/Rijsselseweg	253	0	117	0	M	2022	N
3	Voorbereidingskrediet Herbestemming Stadhuis	460	0	213	0	E	2030	N
3	Zonnepanelen Brandweerkazerne	147	0	0	0	E	2022	N
4	Aanp. klantzone SocDo	150	0	41	0	E	2023	N
4	Aanpassing Lekkenburg: Bouwkundig 20 jr	727	639	68	0	E	2022	J
4	Aanpassing Lekkenburg: Installaties 15jr	954	949	0	0	E	2022	J
5	Ledverlichting Olympia 2022	50	0	61	0	E	2022	J
5	Maatregelen zorgplicht kunstgras	318	0	328	0	E	2022	J
5	Renovatie veld 4 sportveld Oosterwei (2022)	457	0	532	75	E	2022	J

Pr.	Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Totaal krediet	Uitgaven tot en met 2021	Uitgaven 2022	Bijdragen van derden	Heffing	Jaar gereed	Afsluite
5	Sanitair Waterrecreatie Regentesseplantsoen	180	0	7	0	E	2022	N
5	Zonnepanelen (325) Mammoet	126	81	4	0	E	2022	J
5	Zonnepanelen (600) Groenhovenbad	236	233	9	0	E	2022	J
5	Zonnepanelen (88) Zebra	34	26	1	0	E	2022	J
6	Bewakingscamera's	54	0	52	0	E	2022	J
6	Investering t.b.v. inzet scanauto	98	0	92	0	E	2022	N
6	Vervanging camera toezicht js 2021-2026	87	6	5	0	E	2022	N
6	Vervanging randapparatuur Meldkamer STZ	40	0	0	0	E	2023	J
6	Vervanging Video management systeem Stadstoezicht	125	9	45	0	E	2023	J
7	Aanp. klantzone UWV	250	0	156	0	E	2023	N
7	Automatisering 2022-2025	900	0	300	0	E	2023	N
7	Belcellen	160	0	144	0	E	2023	N
7	Bureaustoelen	48	0	53	0	E	2022	J
7	Verbetering faciliteiten vergadercentrum HvdS	155	0	112	0	E	2023	N
7	Werkplek concept aanpassing HvdS - 15 jr	475	327	10	0	E	2023	N
8	Inr.openb.gebied Fietsveiligheid 2020	250	0	250	0	M	2022	J

4.6 Bedrijfsvoering

4.6.1 Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering heeft als doel het zo optimaal mogelijk ondersteunen en uitvoeren van de programma's. In de praktijk moet dit tot uiting komen in het goed bedienen van de klanten van onze gemeente (inwoners, ondernemers en bezoekers), interne en externe processen efficiënt te laten verlopen en zorgvuldige besluitvorming te garanderen.
In deze paragraaf worden de belangrijkste prioriteiten beschreven die hebben bijdragen aan het optimaliseren van de bedrijfsvoering in 2022.

4.6.2 Wat waren de belangrijkste prioriteiten in 2022

- Verbeteren financiële functie;
- Gouda 2022: de vitale medewerker;
- Het benutten inzetten van alternatieve financieringsbronnen;
- Verbetering aansturing programma's en projecten en optimalisaties;
- Digitalisering;
- Informatiebeveiliging;
- Privacy;
- Aanbestedingsbeleid.

4.6.2.1 Verbetering financiele functie

In 2022 is het verbeteren van de financiële functie één van de prioriteiten geweest. Begin 2022 is een programmaplan vastgesteld. Het programma verbeteren financiële functie (VFF) is gemeente breed ingericht en in 2022 zijn 18 van de 35 opdrachten met succes afgerond. Dit heeft geleid tot:

- Verbeterde samenwerking binnen de financiële functie;
- Meer begrip voor elkaar in de uitdagingen waar we voor staan;
- Vernieuwde werkwijzen die in gezamenlijkheid zijn opgepakt;
- Meer rust in de planning & control-cyclus.

Hieronder worden de voornaamste resultaten kort toegelicht. Deze kunnen worden gecategoriseerd in: kaderstelling & spelregels, mens & organisatie en processen & systemen.

- Kaderstelling & spelregels: het jaarverslag 2021 is bestuurlijk vastgesteld met een goedkeurende verklaring van de accountant, in de programmabegroting en de bestuursrapportages zijn diverse verbeteringen doorgevoerd en beide zijn met grote meerderheid goedgekeurd door de raad.

- Mens & Organisatie: de afdeling financiën is op sterkte gebracht, er is geïnvesteerd in de verbetering van de financiële functie bij verschillende vakafdelingen en er is een inrichtingsvoorstel uitgewerkt op basis van het three lines model als basis voor een heldere rolverdeling en betere samenwerking.

- Processen & Systemen: cruciale financiële processen zijn beschreven en waar nodig aangepast, het financieel systeem Key2Financiën is verder geïmplementeerd en verbeterd en er is een convenant getekend met de belastingdienst met betrekking tot horizontaal toezicht.

Het programma is eind 2022 herijkt om de focus voor 2023 te bepalen en om duidelijk in beeld te hebben welke stappen nog gezet moeten worden om blijvend toegevoegde waarde te kunnen leveren aan de organisatie zowel op inhoud als op samenwerking.

4.6.2.2 Gouda 2022: de vitale medewerker

Hybride (samen)werken is het nieuwe normaal geworden. Sinds maart 2022 zijn de beperkingen rondom het op kantoor werken opgeheven. In de teams zijn afspraken gemaakt aan de hand van de gedeelde principes voor Hybride Werken, waardoor er bewuster gekozen wordt welke activiteiten op welke locatie uitgevoerd worden en wanneer collega’s elkaar en/of burgers/ondernemers/relaties ontmoeten. Veel collega’s ervaren deze ruimte als zeer prettig. Goede dienstverlening aan bewoners, ondernemers en bezoekers staat bij alles centraal.

Ondanks de zeer krappe arbeidsmarkt, het hoge aantal vacatures en de groei van onze organisatie, lukt het in het algemeen goed om goed gemotiveerd en gekwalificeerd personeel aan te trekken. We hebben veel energie gestoken in onze onderscheidende positionering op de arbeidsmarkt en in de wijze waarop we onze vacatures onder de aandacht brengen. We maken daarbij veel gebruik van filmpjes. Verder zijn we creatief en kijken zowel intern als extern naar wat wel kan als er weinig tot geen kandidaten zijn die volledig aan het profiel voldoen. Naast werving is een goede onboarding cruciaal en nodigen we alle collega’s nadrukkelijk uit zich te blijven ontwikkelen.

Het verzuim in 2022 was hoger dan beoogd/verwacht. Met name in het voor- en najaar. Corona en de ‘gewone’ griep hadden in heel Nederland zijn weerslag. Dit betekende (tijdelijk) een nog hogere werkdruk voor andere collega’s. Ook

de hoge ambities, de groei van onze organisatie en instroom van veel nieuwe collega's betekent dat er veel van onze mensen wordt gevraagd. We zijn dan ook zeer blij met de extra financiële ruimte in het bestuursakkoord om de ambtelijke organisatie te versterken. Een gezonde werkdruk streven we onder andere na door het vergroten van de ambtelijke capaciteit, expliciete aandacht voor de uitvoering van beleid, aantrekken van vaste mensen in plaats van inhuurkrachten op plekken waar dat kan en door steeds weer te kijken/bespreken wat prioriteit heeft en wat niet. De stappen die gezet zijn, en we ook in de komende jaren willen zetten als het gaat om benutten van (intern) potentieel en op het terrein van D&I (diversiteit en inclusie), helpen hierbij. Onze collega's zijn immers goud waard!

4.6.2.3 Maximaal benutten mogelijkheden van alternatieve financieringsbronnen

Ook in 2022 is ingezet om alternatieve financieringsbronnen te generen; voorbeeld is de toekomstige ontwikkeling in de Spoorzone waar wordt ingezet op bijdragen van Rijk en provincie en private partijen.

Daarnaast heeft ook in 2022 de treasury een betrouwbaar beeld gevormd van de toekomstige grotere investeringen, zowel in volume als in tijd. Op grond hiervan kan enerzijds de meerjarige ontwikkeling schuldpositie worden bewaakt en anderzijds gestuurd worden op het beheersen van toekomstige renterisico's.

4.6.2.4 Verbeteren aansturing programma's en projecten en optimaliseren

In het coalitieakkoord zijn elf programma's benoemd (vier raadsprogramma's en zeven gewone programma's). Voor deze programma´s is een nieuwe werkwijze voor programmagericht werken geïmplementeerd. De programma-managers hebben een leer- en ontwikkeltraject doorlopen. Dit heeft geresulteerd in een meer methodisch en gestructureerde aanpak van de programma's en betere samenwerking over de afdelingen heen. Een aantal programma´s is afgerond of in de afrondende fase. De overige programma´s worden in de nieuwe bestuursperiode voortgezet.

4.6.2.5 Digitalisering

Verdere implementatie Geheugen van Gouda
In 2022 zijn 50 processen digitaal gemaakt en ondergebracht in het zaaksysteem. De invoering van de Wet open overheid en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer zijn opgenomen in het programma. De samenwerkingsomgeving (sharepoint) is in gebruik genomen. Nieuwe producten, zoals Energietoeslag bij laag inkomen, zijn geïmplementeerd en kunnen direct digitaal worden aangevraagd door de burger.

Voortzetten en uitbreiden van het ICT beheer
De samenwerking voor het ICT-beheer met de partnergemeenten Waddinxveen, Zuidplas, Montfoort en IJsselstein is naar tevredenheid van alle partijen voortgezet. De samenwerking heeft ervoor gezorgd, dat kosten zijn gedeeld, goed kwalitatief personeel is aangetrokken en behouden. Ook doordat de samenwerking niet alleen op ICT- beheer is gedaan, maar waar mogelijk ook op andere gebieden. Hierdoor zijn bij de vervanging van de multifunctionele printers, de telefooncentrale en digitaal vergaderen de kosten en menskracht gedeeld en het heeft de samenwerking gezorgd voor brede standaardisering voor de vijf gemeenten. In 2022 is nagegaan of het veranderende ICT-landschap een andere vorm of wijzigingen van de dienstverlening noodzakelijk maakt. De uitkomsten zijn dat de overeenkomst nog steeds valide is maar wel aanpassingen behoeft op operationeel niveau. Eind 2022 is gestart met het gesprek met de partnergemeenten over de aanpassingen van de ICT-overeenkomst.

*Standaardisatie ICT en uitfaseren overbodige applicatie*s
In 2022 is voldaan aan de ingezette lijn van zo min mogelijk maatwerk en zo veel mogelijk standaard beheer en applicaties. Er is gestart met de brede samenwerking binnen Gouda op het gebeid van informatiemanagement.

Digitalisering processen sociaal domein
De doelen van dit onderdeel zijn behaald. Het project is overgedragen aan de lijn.

4.6.2.6 Informatiebeveiligingsbeleid

De taakuitvoering van de gemeente Gouda is afhankelijk van een betrouwbare informatieverwerking en vertrouwelijke (persoons)gegevens. Deze afhankelijkheid neemt verder toe door groeiende intensiteit van gegevensverwerking en de toenemende focus op openheid, transparantie en samenwerking. Daarnaast is sprake van een groeiende cyberdreiging. Dit maakt veilige omgang met gegevens een randvoorwaarde voor de primaire processen van de gemeente Gouda. Daarbij is het de verantwoordelijkheid van de gemeente Gouda om beveiligingsmaatregelen te treffen, gericht op techniek, organisatie en medewerkers. Bovendien moeten burgers en bedrijven erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens in goede handen zijn bij de gemeente.

Ook binnen de gemeente Gouda wordt ervoor gezorgd dat bij de dagelijkse werkzaamheden beveiliging een prominente plek inneemt. We volgen de ontwikkelingen van de wet- en regelgeving om daar tijdig op te kunnen anticiperen. Informatiebeveiliging is een cyclisch proces, dat telkens moet inhaken op nieuwe ontwikkelingen.

ENSIA en audits DigiD en Suwinet
Met behulp van ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) leggen gemeenten jaarlijks verantwoording af over de kwaliteit van de organisatiebrede informatieveiligheid en over die van diverse informatiesystemen. Verantwoording wordt

horizontaal afgelegd aan de gemeenteraad en verticaal aan de ministeries van BZK, SZW en I&M. Het beoogde resultaat van het project ENSIA is de borging van informatiebeveiliging en de verantwoordingsplicht in de gemeentelijke PDCA-cyclus.

In het 4e kwartaal van 2022 is de zelfevaluatie ENSIA voor de tweede keer uitgevoerd. De audits DigiD en Suwinet vinden plaats in het eerste kwartaal van 2023.

Implementatie BIO- maatregelen
Vanaf 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht geworden. De volgende acties met betrekking tot de implementatie van de BIO worden in 2023 door de gemeente Gouda opgepakt:
1.Bewustwording (Kennis én Gedrag)
Uit de risico-inventarisatie is naar voren gekomen dat vooral bewustwording/menselijk gedrag, een aandachtspunt is binnen de gemeente Gouda. Aangezien dit ook een aandachtspunt van de Informatiebeveilingingsdienst (IBD) is, zal dit als één van de hoogste criteria worden gehanteerd. Met de resultaten van de nulmeting wordt een bewustwordingscampagne ingericht voor 2023.
2.Bedrijfscontinuïteit
Het is van belang om een goed crisisplan te hebben wanneer er zich een incident (bijvoorbeeld een ransomware aanval) voordoet. Zo moet er nagedacht worden over een crisisteam voor het nemen van adequate beslissingen tijdens een crisis. Hoe gaan we om met interne communicatie en externe communicatie, wie is het aanspreekpunt voor ICT Gouwe IJssel en externe ketenpartners of toezichthouders etc.
3.Logging en Monitoring
Om hacking en de gevolgen van een hack in te perken is een Security Information & Event Management (SIEM/SOC) geïmplementeerd. Zo kunnen we ervoor zorgen dat de gevolgen van (ransomware) aanvallen worden verminderd of in sommige gevallen worden voorkomen.

4.Inzet Technical Information Security Officer (TISO)
De ICT-ondersteuning speelt een toenemende rol in de bedrijfsvoering en dienstverlening naar de burger. Omdat gemeenten steeds meer datagericht werken, wordt de afhankelijkheid van een goede en veilige informatiehuishouding steeds groter. Door toenemende dreigingen is het van belang om voortdurend te investeren in Informatiebeveiliging en cybersecurity. Om de technische kant van informatiebeveiliging te versterken is daarom een TISO aangesteld.

Deze acties zijn ook gekoppeld aan de speerpunten uit het dreigingsbeeld 2023 van de IBD.

4.6.2.7 Privacy
Het aantal afgenomen DPIA's (Data Protection Impact Assessment) groeit gestaag. Er zijn er nu 26 afgerond. Sommige DPIA's zijn omvangrijk en kosten veel tijd, zoals bij de DPIA Regionaal Toezicht in het Sociaal Domein en de DPIA van het Regionaal Werkgevers Servicepunt. De omvangrijkheid en het langere tijdsbestek wordt veroorzaakt door het aantal deelnemende gemeenten en andere organisaties met hun achterliggende processen en de overeenstemming die bereikt moet worden in de gezamenlijke regionale processen. Een aantal DPIA's van het eerste uur, zoals het risicojongerenoverleg en de bezwaar- en beroepsprocedure, hebben inmiddels hun eerste evaluatie gehad, zijn vervolgens geactualiseerd en opnieuw vastgesteld. In het tweede kwartaal van 2023 verwachten wij de DPIA Ondermijning te hebben afgerond en worden nieuwe DPIA's en evaluaties ingepland.

Er is in 2022 een externe audit geweest aangaande de verwerking van persoonsgegevens (bij afdelingen waar bijzondere opsporingsambtenaren werken) binnen de Wet politiegegevens (Wpg). Deze audit gaf aan dat binnen Gouda (sociaal domein, stadstoezicht en leerplicht) veel werkprocessen en maatregelen getroffen moeten worden om aan deze wet te voldoen. Daar zijn wij inmiddels mee aan de slag. Overigens heeft slechts 1/3 van de gemeenten een extern audit rapport opgeleverd volgens de berichtgeving van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). De overige 2/3 van de gemeenten zal worden aangesproken door de AP. Uit de audit rapportages die wel zijn aangeleverd bleek dat, net als bij Gouda ,bij veel gemeenten nog veel werk aan de winkel is om in 2023 Wpg-proof te worden.

In 2022 hebben wij circa 12 inzage- of vernietigingsverzoeken ontvangen op basis van de AVG. Dit aantal is de helft minder dan in 2021. De reden is dat het bureau, dat destijds voor de grote toename zorgde, in 2022 geen verzoeken heeft ingediend.

Het in kaart brengen van de ketenregie (met wie werkt Gouda samen op het gebied van persoonsgegevens en zijn daar eventueel nog acties voor nodig om aan de AVG te voldoen) is nog niet afgerond. Het streven is om dat in 2023 te hebben afgerond.

Het verwerkingsregister is gevuld en klaar. In het tweede kwartaal van 2023 zal het register voor een ieder raadpleegbaar zijn via Gouda.nl. Met het verwerkingsregister wordt hier bedoeld een verplichte AVG-registratie van de persoonsgegevens die binnen de gemeente verwerkt worden.

4.6.2.8 Aanbestedingsbeleid

In het bestuursakkoord 2018-2022 is afgesproken expliciet aandacht te besteden aan de lokale economie en lokale ondernemers.

Uitgangpunt opgenomen in beleid
Het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Gouda voorziet hierin met het uitgangspunt dat in gevallen waar een enkelvoudig onderhandse offerteaanvraag en/of een meervoudig onderhandse offerteaanvraag is toegestaan, we rekening houden met de lokale economie en de lokale ondernemers. Bij de meervoudig onderhandse offerteaanvragen streeft de gemeente ernaar minimaal één lokaal of regionaal bedrijf uit te nodigen om een offerte uit te brengen.

In het bestuursakkoord 2018-2022 is afgesproken dat het college jaarlijks aan de hand van een steekproef rapporteert over het uitnodigen van lokale of regionale ondernemers voor meervoudig onderhandse opdrachten van de gemeente.

Uit het overzicht van 145 opdrachten die in 2022 meervoudig onderhands of enkelvoudig zijn aanbesteed is het volgende op te merken over het betrekken van lokale of regionale ondernemers.

Procedures	Wel gevraagd aan lokale partij om in te schrijven	Niet gevraagd aan lokale partij om in te schrijven
Enkelvoudig onderhands	19	95
Meervoudig onderhands	20	21
Totaal	**39**	**116**

Wanneer voor een onderhandse uitvraag geen lokale partij is uitgenodigd, is dit omdat deze niet beschikbaar of geschikt was voor de te verstrekken opdracht.

Van de opdrachten die via een meervoudig onderhandse procedure zijn verstrekt én waarbij een lokale partij uitgenodigd is om in te schrijven is een steekproef gedaan of de opdracht daadwerkelijk gegund is aan een lokale partij. Steekproefgrootte: vier uit populatie tien. In 50% van die gevallen is daadwerkelijk opdracht verstrekt aan een lokale partij.

4.6.3 Personeel

4.6.3.1 Bezetting

De bezetting is het afgelopen jaar gestegen van 505 naar 571 FTE. Een verklaring hiervoor is het feit dat de organisatie aan het groeien is, dit sluit aan op de afspraken die zijn gemaakt in het bestuursakkoord in combinatie met het robuuster maken van de Goudse organisatie.

Omschrijving	31 december 2022	31 december 2021
Bezetting in fte	571	505
Bezetting in aantal medewerkers	627	556
Aantal medewerkers boventallig	-	-
Totaal aantal medewerkers in dienst	627	556
Deeltijdpercentage medewerkers in dienst	91%	90%

4.6.3.2 Loonkosten

In lijn met de doelstelling blijven de loonkosten 2022 (nagenoeg) binnen de begroting De loonkosten zijn hoger dan in 2021 door een stijging van het aantal medewerkers en de CAO-stijging."

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2022	2021
Loonkosten begroot (na wijziging)	46.106	44.722
Loonkosten realisatie	46.276	42.417
Saldo	**-170**	**2.305**

Inhuur derden
Het ruimtelijk domein heeft last van de krappe arbeidsmarkt en speicifeke expertise en er moet meer worden ingehuurd. In het sociaal domein wordt meer ingehuurd voor de uitvoering van diverse regelingen. Denk hierbij onder andere aan de uitvoering van de minimaregeling, het Winterplan en de uitvoering van de TOZO. Daarnaast heeft een stijging in het verzuim en toegenomen interne mobiliteit het gevolg gehad dat er meer moest worden ingehuurd.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2022	2021
Reguliere inhuur	17.534	14.352

4.6.4 Doelstellingen bedrijfsvoering

Indicator	Doelstelling 2022	Realisatie 2022
Personeel		
Verzuim	4,6% inclusief langdurig verzuim frequentie.	Verzuimpercentage 2022: 5,8% Meldingsfrequentie: 1,2 Het verzuimpercentage is hoger dan gewenst en in lijn met de landelijke tendens. In heel Nederland zijn de verzuimcijfers evenredig gestegen. Oorzaken zitten in corona, het afbouwen van de maatregelen, toename van overige virussen zoals griep en RS. Daarnaast speelt werkdruk een rol, deels veroorzaakt door uitval van collega's en deels door krapte op de arbeidsmarkt. Oorzaken hebben we in beeld en er worden acties ondernomen om het percentage weer omlaag te krijgen.
Salaris-lasten	De salarislasten blijven binnen het begrote budget.	De salarislasten zijn nagenoeg binnen het begrote budget gebleven. De overschrijding is 0,4%.
Inhuur externen	De kosten van de inhuur van externen bedraagt maximaal 20 % van het totaal aan salarislasten en kosten externe inhuur.	27%. Het ruimtelijk domein heeft last van de krappe arbeidsmarkt en specifieke expertise en er moet meer worden ingehuurd. In het sociaal domein wordt meer ingehuurd voor de uitvoering van diverse regelingen. Denk hierbij onder andere aan de uitvoering van de minimaregeling, het Winterplan en de uitvoering van de TOZO. Daarnaast heeft een stijging in het verzuim en de toegenomen interne mobiliteit het gevolg gehad dat er meer moest worden ingehuurd.

Indicator	Doelstelling 2022	Realisatie 2022
Financiën		
Exploitatiesaldo	Het verwachte saldo van baten en lasten in het meerjaren-perspectief is > 0.	Het jaarrekeningresultaat 2022 is positief.
Weerstandsvermogen	De verhouding (ratio) tussen het aanwezige en het minimaal beschikbare weerstandsvermogen ligt minimaal tussen 1,0 en 1,4.	Het beschikbare weerstandsvermogen in 2021 is 3.
Schuldenplafond	Het gehanteerde schuldenplafond bedraagt: € 295 miljoen per 31/12/2022.	De bancaire schuld bedraagt op 31 december 2022 € 239 miljoen. Dat is ruim onder het schuldenplafond.
Handremprocedure	Opereren binnen de marges van het financieel kader uit het coalitieakkoord (sluitende meerjarenbegroting, weerstandsvermogen > 1 en schuldpositie onder schuldenplafond).	De schuldpositie is in 2022 ruim onder het schuldenplafond gebleven. De handremprocedure is in 2022 niet toegepast. Het weerstandsvermogen is ruim boven de 1. De meerjarenbegroting 2023-2025 bij de programmabegroting 2022 vertoonde positieve saldi.
Factuur afhandeling	De gemeente Gouda betaalt ten minste 85% van de facturen binnen 30 dagen na ontvangst van de factuur.	89% van de facturen is betaald binnen 30 dagen na ontvangst van de factuur.

Indicator	Doelstelling 2022	Realisatie 2022
ICT		
Geheugen van Gouda	In 2022 werkt het Sociaal Domein digitaal en worden geen nieuwe documenten in Verseon geregistreerd.	De doelen van dit onderdeel zijn behaald. Het project is overgedragen aan de lijn.
ICT-infrastructuur	In 2022 is de beschikbaarheid van de ICT infrastructuur binnen de afgesproken gebruikstijden	Deze doelstelling is in 2022 behaald.
Privacy en datalekken	Om te (blijven) voldoen aan de AVG, behoeven de daarbij behorende maatregelen voortdurend aandacht en onderhoud, zoals bewustwording van de medewerkers, het afnemen en up to date houden van Privacy Impact Assessments, het onderhouden van het Register van verwerkingen en een actuele ketenregie.	Deze doelstelling is on-going. Zo worden maandelijks de nieuwe medewerkers getraind, Data Impact Assessments worden afgenomen en geëvalueerd, het Register van verwerkingen is klaar en wordt nu onderhouden. Ketenregie is dit jaar naar schatting geheel in kaart gebracht. Het aantal privacyincidenten dat kan leiden tot datalekken wordt bijgehouden in een register. In 2022 zijn er 30 incidenten geweest waarvan er 6, soms uit voorzorg, zijn gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). De AP heeft niet op deze meldingen gereageerd. In 2021 zijn er 9 privacyincidenten gemeld, waarvan er 1 is gemeld bij de AP. In 2022 is er dus een toename geweest van 300% in het aantal meldingen. De verklaring hiervoor zal mogelijk zijn dat het privacybewustzijn van de medewerkers is toegenomen.

Indicator	Doelstelling 2022	Realisatie 2022
Juridische zaken		
Voorkomen van bezwaarschriften	Doelstelling is maximaal 400 bezwaarschiften per jaar te ontvangen en 100% binnen 18	In 2022 zijn 366 bezwaarschriften ontvangen. Van de ontvangen bezwaarschriften is 92% op tijd afgehandeld. “Op tijd” betekent in

Indicator	Doelstelling 2022	Realisatie 2022
	weken af te doen, waarbij geldt dat de afdoeningstermijn mede afhankelijk is van ontwikkelingen en maatregelen in verband met COVID-19.	dit kader: - Binnen de voorgeschreven termijn om op een bezwaarschrift te beslissen (18 weken na het verstrijken van de bezwaartermijn); of - Buiten dan de voorgeschreven termijn, met instemming van bezwaarmaker. Verder uitstel van de termijn om te beslissen op het bezwaarschrift kan tijdens een informeel gesprek met bezwaarmaker(s) worden afgesproken ten behoeve van een informele behandeling van het bezwaarschrift. De belangrijkste verklaring voor het niet tijdig afhandelen van 8% van de bezwaarschriften is dat bezwaarmakers gedurende het informele traject niet hebben ingestemd met verlenging van de beslistermijn. Als na het informele traject een formele behandeling van het bezwaarschrift nodig bleek, was het niet mogelijk om tijdig op het bezwaarschrift te beslissen omdat dan alsnog een hoorzitting moet worden worden gepland, waarna de bezwarencommissie nog een advies moet uitbrengen.

4.7 Verbonden partijen

4.7.1 Inleiding

Verbonden partijen zijn gemeentelijke samenwerkingsverbanden of deelnemingen die gevormd zijn om bepaalde taken bijvoorbeeld efficiënter uit te voeren. De gemeente Gouda heeft in de rechtspersonen bestuurlijke invloed en/of financiële belangen.

Het toezicht op de uitvoerende werkzaamheden is een verantwoordelijkheid van de besturen van de verbonden partijen. Het toezicht ligt dus niet meer bij de afzonderlijke gemeenteraden. Steeds meer taken worden, vanuit de wens om regionaal samen te werken, ondergebracht in gemeenschappelijke regelingen. Dat betekent dat steeds meer geld vanuit gemeentelijke begrotingen naar regionale organisaties gaat. De gemeentelijke bijdrage van Gouda aan de verbonden partijen bedraagt in 2022 € 40,9 miljoen.

Op 1 juli 2022 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. Deze wijziging heeft als doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen en de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden in relatie tot gemeenschappelijke regelingen te versterken.

Om de kaderstellende en controlerende rol van de volksvertegenwoordiging beter in te kunnen vullen en de democratische legitimatie te verbeteren wordt met deze wetswijziging een aantal aanpassingen en aanvullingen geïntroduceerd op de al bestaande wettelijke bevoegdheden en instrumenten.

Een aantal wijzigingen is op 1 juli 2022 direct in werking getreden. Een ander deel moet binnen twee jaar na inwerkingtreding (uiterlijk 1 juli 2024) geïmplementeerd worden in alle gemeenschappelijke regelingen.

Het aangaan van samenwerkingsverbanden, de vertegenwoordiging in de verbonden partijen en de wijze van besturing en toezicht zijn beschreven in de Nota verbonden partijen.

4.7.2 Gemeenschappelijke regelingen

4.7.2.1 Regio Midden Holland (RMH)

Openbaar belang en visie

Op belangrijke dossiers wordt samengewerkt met diverse gemeenten in de omgeving van Gouda, zowel dichtbij als verder weg, zoals met Alphen aan den Rijn en Woerden. Regionale samenwerking is een belangrijk aspect van de Goudse Toekomstvisie.

Ontwikkelingen 2022 en eventuele risico's

In de RMH werken de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Krimpenerwaard, Waddinxveen, Zuidplas en Gouda samen om de belangen van de regio te behartigen. Dit gebeurt in de vorm van een netwerksamenwerking en rond vijf inhoudelijke tafels. Na vaststelling van de strategische agenda ‘De kracht van Midden-Holland: de regio van verbinding’ in 2020, heeft de RMH in 2022 ingezet op strategische herpositionering.

Om meer grip te krijgen op ‘de regio’ en de factoren die bijdragen aan het realiseren van publieke waarde in die regio, doen de Rijksuniversiteit Groningen en Berenschot hier onderzoek naar. Ze voeren in tien regio’s veldonderzoek uit. In opdracht van het Dagelijks Bestuur is dit onderzoek ook uitgevoerd in Midden-Holland. Het samenspel tussen het Bestuurlijk Regionaal Ecosysteem (BRE), het economische regionaal ecosysteem (ERE) en het maatschappelijk regionaal ecosysteem (MRE) staat hierbij centraal. De centrale onderzoeksvraag van dit onderzoek naar regio Midden-Holland luidt:

Hoe succesvol is het BRE Midden-Holland in het realiseren van publieke waarde, welke factoren spelen hierin een rol en hoe kan de samenwerking worden verbeterd? Het onderzoek is halverwege 2022 gestart en begin 2023 afgerond.

Meer informatie: www.regiomiddenholland.nl

4.7.2.2 Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH)

Openbaar belang en visie

De ODMH draagt bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. Dit doet zij door de uitvoering van de milieutaken voor de hele regio en de provincie Zuid-Holland en de bouw- en woningtoezichttaken voor de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Zuidplas en Waddinxveen.

De taken omvatten vergunningverlening, toezicht en handhaving van milieuregels en bouwregels. Daarnaast adviseert de ODMH en voert zij taken uit ten behoeve van duurzaamheid, energietransitie, bodem, externe veiligheid, geluid- en luchtkwaliteit, ecologie en milieueducatie. De dienst houdt ook toezicht op de kwaliteit en veiligheid van officiële zwemwaterlocaties.

Ontwikkelingen 2022 en eventuele risico's milieu en duurzaamheid en de activiteiten op het gebied van milieu en duurzaamheid zijn beschreven

Duurzaamheid

Het thema duurzaamheid stond prominent op de agenda bij gemeenten en provincie als gevolg van het VN-Klimaatakkoord van Parijs en de daaruit volgende Klimaatwet. De ODMH adviseerde en ondersteunde gemeenten bij energietransitie, klimaatadaptatie, wettelijke taken energiebesparing bij bedrijven, circulaire economie, duurzame mobiliteit en verduurzaming van de gebouwde omgeving. Ook zorgde ODMH voor toezicht en handhaving van onder andere de energiebesparingsplicht. In 2022 heeft ODMH eigenaren van kantoren geïnformeerd over de verplichting om vanaf 1 januari 2023 energielabel C te hebben (en vanaf 2030 energielabel A).

Omgevingswet

De komst van de Omgevingswet betekent dat er veel verandert. Bij het opstellen van Omgevingsvisies, gemeentelijke Omgevingsplannen en de provinciale Omgevingsverordening is de bij de ODMH aanwezige expertise en informatie over de fysieke leefomgeving nodig. De wet treedt naar verwachting op 1 januari 2024 in werking. De ODMH bereidt zich, gezamenlijk met de opdrachtgevers en ketenpartners, voor op de toekomstige ontwikkelingen rondom de Omgevingswet.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gemeenten bevoegd gezag over de bodem. Verschillende taken van de provincie worden overgedragen naar gemeenten. Dat heeft financiële en juridische gevolgen. Zorgpunt is de overdracht van middelen naar gemeenten voor deze taken. Het ministerie en de provincie hebben laten weten geen middelen over te dragen om deze taken uit te voeren. Dit betekent dat de gemeente vanaf 2024 zelf dekking moet organiseren voor de uitvoering van deze nieuwe taken.

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen treedt tegelijk in werking met de Omgevingswet. Afgesproken is dat de gemeente naast de handhavingsbevoegdheid ook de bevoegdheid tot het uitvoeren van toezicht houdt. Dit omdat de handhavende taak alleen uitvoerbaar is als ook kan worden waargenomen en beoordeeld of tot interventie moet worden overgegaan. Verder is afgesproken dat de wet alleen in werking treedt als er voldoende waarborgen zijn dat bouwprojecten onder het nieuwe stelsel doorgang kunnen vinden.

Meer informatie: www.odmh.nl

4.7.2.3 Groenalliantie Midden Holland en omstreken (GA)

Openbaar belang en visie

GA behartigt de bovengemeentelijke belangen van het beheer en de ontwikkeling van natuur- en recreatiegebieden voor de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Krimpen aan den IJssel en Waddinxveen. De belangen bestaan uit het behoud en de versterking van de groen- en recreatieve verbindingen, landschappelijke kwaliteiten en de biodiversiteit binnen de gebieden. Ook de bevordering van de leefbaarheid en de recreatieve aantrekkingskracht zijn belangrijke speerpunten. Specifiek voor Gouda gaat het om het beheren van de gebieden de Goudse Hout en de Oostpolder. Zowel inwoners van Gouda als bezoekers kunnen in deze gebieden rusten, sporten, bewegen en recreëren.

Ontwikkelingen vinden plaats binnen de kaders van het Ontwikkelplan, voorzien van een bijbehorende (dynamische) investeringsagenda. Het Ontwikkelplan geeft de richting en kaders aan voor het strategisch en tactisch handelen ten aanzien van investeringen, meerjarig beheer, omgang met maatschappelijke vraagstukken en samenwerking met andere partijen. Voor de uitvoering van de projecten in de investeringsagenda tot en met 2025 is de aanpak beschreven in het in 2022 vastgestelde programma ‘Groen voor Iedereen’. GA heeft daarvoor de organisatiekracht om samenwerkingen en allianties aan te gaan. Naast gebiedsgerichte investeringen wil GA ook positief bijdragen aan maatschappelijke opgaven als bewegen, gezondheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie en de energietransitie. De opgaven zoals benoemd in het Ontwikkelplan worden opgepakt en samen met gebiedspartners en maatschappelijke partijen uitgewerkt

Ontwikkelingen 2022 en eventuele risico's

Mede vanwege de coronapandemie is er een toename van het gebruik van de natuur- en recreatiegebieden van GA. Daarom is extra informatie verstrekt en wordt meer inzet van de BOA’s gevraagd, met name in de weekenden en in de vakantieperioden. Ook is een hogere frequentie van het afval verwijderen nodig en zijn er meer reparatiekosten vanwege meer vernielingen. Het vandalisme is namelijk in alle natuur- en recreatiegebieden van GA behoorlijk toegenomen. Vooralsnog zijn er geen grote (financiële) gevolgen voor de uitvoering van (onderhouds-) werkzaamheden.

De coronapandemie heeft het belang van natuur- en recreatiegebieden geaccentueerd: groen is goed, gezond en maakt gelukkig. Als vastgesteld in het ‘Ontwikkelplan Groenalliantie 2030’ wil Groenalliantie verkennen wat de kansen, mogelijkheden en eventuele belemmeringen zijn van het uitbreiden van het areaal aan natuur- en recreatiegebieden en daarmee bijdragen aan meer groene natuur- en recreatieruimte. De behoefte aan deze ruimte is groot gezien de huidige drukte in de natuur- en recreatiegebieden. Het uitbreiden van de gebieden zou mogelijk kunnen leiden tot extra benodigde investeringen. Een verkenning van de financieringsmogelijkheden wordt opgestart.

Uittreden provincie Zuid-Holland

Het college van gedeputeerde staten van de provincie Zuid-Holland (PZH) heeft besloten om per 1 januari 2018 uit diverse recreatieschappen te treden, waaronder GA. Volgens de afgesloten uittredingsovereenkomst heeft de provincie voor de jaren 2018-2021 haar bijdrage op het niveau van 2017 gehandhaafd inclusief de toezegging daarna een

financiële medeverantwoordelijkheid te houden en daartoe financiële middelen beschikbaar te stellen. Bij uittreding heeft provincie Zuid-Holland met de schappen individuele afspraken gemaakt over onder meer de voortzetting en hoogte van de financiering. Voor GA gaat het tot 2025 om een jaarlijkse afname van 10% van de financiering. Deze afname is opgevangen in de begroting.

Vanaf het jaar 2025 kan GA gebruik maken van de nieuwe provinciale beheerregeling. Dat betekent dat voor aangrenzende gebieden van 100 hectare of meer, een maximum bijdrage van maximaal 40% aan beheergelden kan worden aangevraagd. Afhankelijk van het aantal inschrijvers, kan dit percentage omlaag gaan. Deze bijdrage dient elk jaar aangevraagd te worden en kan jaarlijks fluctueren. Daarbij zijn de gebieden van GA lang niet altijd groter dan 100 hectare. Dit betekent niet alleen een constante onzekerheid binnen de planning- en control cyclus maar eveneens administratieve en ambtelijke regeldruk. GA heeft dan ook verzocht om deze eis los te laten. Momenteel vinden er op ambtelijk en bestuurlijk niveau gesprekken plaats om bij de provincie te benadrukken dat GA met de beheerregeling de huidige kwaliteit van de recreatiegebieden onvoldoende kan borgen. Dit wordt nog verder onderzocht.

De Provincie Zuid-Holland heeft een recreatieperspectief 2030 opgesteld. Daarin staat dat het de verantwoordelijkheid is van de investerende eigenaren om aan de voorkant de extra beheerlasten meerjarig te begroten en te financieren (40%/60%). PZH geeft aan vanuit haar systeemverantwoordelijkheid voor het recreatieve netwerk mee te denken hoe deze toekomstige beheerlasten structureel gefinancierd kunnen worden. In het recreatieperspectief wordt echter niet inhoudelijk ingegaan op de vraag hoe PZH financiële borging wil bewerkstelligen. Vanuit de schappen is het standpunt dat een dergelijke ambitie moet worden geborgd met een degelijke financieringsparagraaf.

Het bestuur van GA is namens de besturen van de andere schappen in overleg met zowel GS als PS van de provincie om te komen tot een aanpassing van de regeling (de voorbereidingen voor een evaluatie door de provincie zijn reeds gestart) voor de schappen en doet dit in nauwe samenwerking met de uitvoeringspartner van de schappen, tevens ook zelf terreinbeheerder in Zuid Holland, Staatsbosbeheer. Op dit moment is er naast de beheerregeling nog niet verder aan te geven of en hoe de financiële bijdrage er precies uit gaat zien. De verwachting is dat daar eind 2023 meer duidelijkheid over verschaft kan worden.

Meer informatie: https://www.groenalliantiemiddenholland.nl/default.aspx

4.7.2.4 Streekarchief Midden-Holland (SAMH)

Openbaar belang en visie
Het SAMH is het cultuurhistorisch ‘geheugen' van Midden-Holland. SAMH bewaart onder andere de archieven van Gouda volgens de wettelijke bepalingen in de archiefwet. Het SAMH is daarnaast het regionaal historisch netwerk en historisch documentatiecentrum. Hiertoe worden ook archieven van talloze particuliere instellingen en bedrijven bewaard. Met cultuurhistorie speelt het SAMH ook een rol in de stadspromotie van Gouda.

Ontwikkelingen 2022 en eventuele risico's
Het Streekarchief is, als gevolg van de coronalockdown, tot en met maart 2022 gesloten geweest voor het publiek. Er werd wel steeds een zo veel mogelijk digitale dienstverlening uitgevoerd en er was een regeling op afspraak mogelijk voor vragen of onderzoek die moeilijk konden wachten.

Binnen zes maanden werden meer dan 110.000 scans van de aktes van de burgerlijke stand van 23 (voormalige) gemeentes uit Midden-Holland uit de periode 1811-1950 gekoppeld aan reeds bestaande indexen. Meer dan 240 enthousiaste vrijwilligers stortten zich op dit Vele Handen crowdsourcingproject ‘Match! De burgerlijke stand van Midden-Holland, 1811-1950’. De beeldbank werd verrijkt met 2.300 beelden uit de collectie kaarten en plattegronden. Deze bestaat uit onder meer historische kaarten, kadastrale kaarten, topografische kaarten en reclamestadsplattegronden.

Een groot deel van het jaar was het stadsrecht van Gouda te bewonderen in Museum Gouda. Daarnaast werd het eerste exemplaar van het zakboekje “Hoera, Gouda 750 jaar! Alles wat je altijd al wilde weten over het stadsrecht” gratis beschikbaar gesteld voor alle leerlingen van groep 7 en 8 en de brugklassen uit Gouda en elke geïnteresseerde, dankzij subsidie van het Fonds Gouda 750 en de Stichting Vrienden van Archief en Librije.

Meerdere medewerkers waren, samen met gemeenten, ODMH en een extern adviseur, betrokken bij het opstellen van een Programma van Eisen voor de nieuwe e-depotvoorziening. Dit is onderdeel van het project ‘Programma e-Depot Midden-Holland 2023-2026’ en heeft als doel om één voorziening te ontwikkelen waarbij informatieobjecten van de vijf deelnemende gemeentes, van het streekarchief, van andere gemeenschappelijke regelingen en particuliere archieven uit de regio na overbrenging worden beheerd en toegankelijk gemaakt.

Meer informatie: https://www.samh.nl

4.7.2.5 Promen

Openbaar belang en visie
Promen voert voor Gouda de Wsw uit via een gemeenschappelijke regeling. Kerntaak is het bieden van betaald werk en ontwikkelingsmogelijkheden aan inwoners met een arbeidsbeperking met een Wsw-indicatie. De Wsw is in 2015 samen met andere wetten opgegaan in de PW. Vanaf 2015 is er geen nieuwe instroom in de Wsw meer. De huidige arbeidsbeperkten (beschut werk en garantiebanen) worden nu via Prowork bediend. Prowork is speciaal voor de uitvoering van de PW-dienstverlening als BV van Promen opgericht.

Prowork voert in opdracht van de individuele gemeenten re-integratie en mens-ontwikkel-activiteiten uit voor werkzoekenden die ondersteund worden op grond van de PW. Dit gebeurt in de vorm van leerwerkplaatsen, werkervaringsplaatsen, aangepast(e) werk(plekken) en re-integratiemodules zowel binnen als buiten de locaties van Promen. De concrete afspraken hierover worden vastgelegd in een bijlage bij de Dienstverleningsovereenkomst die met Prowork is afgesloten.

Promen voert doelstellingen uit de programmabegroting uit:
1) Iedereen die kan werken, werkt naar vermogen of is actief voor de samenleving.
2) Voor wie dat nodig heeft is een veilig vangnet beschikbaar (in dit geval in relatie tot werk).

Ontwikkelingen 2022 en eventuele risico's
Zowel de GR Promen (uitvoering Wet sociale werkvoorziening) als de onderliggende BV Prowork (PW-dienstverlening) sluiten het jaar 2022 positief af. Binnen de GR Promen waren de opbrengsten op bijna alle bedrijfsonderdelen hoger dan begroot. Ook stroomden er in 2022 meer Wsw-medewerkers uit. De bedrijfskosten vielen hoger uit, onder andere door de gestegen energieprijzen en algehele prijsstijgingen. Ook is geïnvesteerd in de luchtbehandelingssystemen. Gouda heeft conform de afspraken gebruik gemaakt van de PW-dienstverlening bij Prowork. Er was sprake van meer plaatsingen nieuw beschut en een lichte daling in het aantal garantiebanen.

4.7.2.6 Bedrijvenschap Regio Gouda (BRG)

Openbaar belang en visie
Het Bedrijvenschap Regio Gouda ontwikkelt het bedrijventerrein Gouwe Park even ten westen van Gouda, langs de A20 en A12. Met deze ontwikkeling draagt deze gemeenschappelijke regeling bij aan het versterken van het vestigingsklimaat in Gouda en de regio voor het midden- en kleinbedrijf en grote ondernemers.

Binnen deze gemeenschappelijke regeling werken de gemeenten Gouda, Waddinxveen en Zuidplas op gelijkwaardige basis samen. De gemeenten nemen elk voor 1/3^{e} deel in het uiteindelijk voor- of nadelig financieel resultaat bij afsluiting van de ontwikkeling. Door de gemeente Gouda zijn en worden geen investeringen in het Bedrijvenschap gedaan.

Ontwikkelingen 2022 en eventuele risico's
In 2021 heeft het Algemeen Bestuur van het BRG besloten de gemeenschappelijke regeling per 31 december 2022 op te heffen omdat alle bedrijfsgronden zijn verkocht en de resterende civieltechnische werken in 2022 grotendeels zullen zijn afgerond. Hiertoe is een liquidatieplan opgesteld dat is vastgesteld door de raden van de drie deelnemende gemeenten. In 2022 is de liquidatierekening opgesteld welke heeft geleid tot een goedkeurende accountantsverklaring. De liquidatierekening is ter instemming voorgelegd aan de raden van de drie deelnemende gemeenten. Na verwerking van eventueel ingediende zienswijzen zal de liquidatierekening formeel worden vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zuidplas, dit in de hoedanigheid als rechtsopvolger. Dit zal plaatsvinden in het 2^{e} kwartaal van 2023. Het resterend voordelig saldo is eind 2022 aan de drie deelnemende gemeenten uitgekeerd.

Meer informatie: www.gouwepark.nl

4.7.2.7 Grondbank RZG Zuidplas

Openbaar belang en visie
De Grondbank is in 2004 opgericht. Doel van de gemeenschappelijke regeling is het ontwikkelen, vaststellen en uitvoeren van een strategisch beheer en uitnamen beleid voor de verworven gronden ten behoeve van een effectieve realisatie van de in het kader van het vastgestelde Intergemeentelijk Structuurplan voor het gebied te formuleren ruimtelijke en sectorale doelstelling. Vanaf 2011 functioneert de Grondbank RZG Zuidplas als een beheer- en gronduitgiftebedrijf. De gronden zijn bedoeld voor de ontwikkeling van de Zuidplaspolder tot een gebied voor wonen, werken en natuur. Daarmee draagt de Grondbank bij aan de regionale woningbouwopgave. Het aandeel van Gouda in de Grondbank is 6%. Voor dit percentage draagt Gouda bij aan de kosten van de Grondbank en staat via een verliesvoorziening samen met de andere deelnemers garant voor de eventuele tekorten.

Ontwikkelingen 2022 en eventuele risico
In de Koopovereenkomst 2021 is een aantal opschortende voorwaarden opgenomen. Eén daarvan betreft het besluit dat de gemeenteraad van Zuidplas in het kader van het budgetrecht uiterlijk 1 augustus 2022 met de Koopovereenkomst diende in te stemmen. De gemeenteraad heeft dat besluit echter niet genomen omdat Zuidplas de instemming met de koopovereenkomst gekoppeld heeft aan het vaststellen van de grondexploitatie van het gebied. Deze grondexploitatie

is gebaseerd op het Omgevingsplan voor het Ontwikkelgebied Middengebied en daarvoor zijn de uitkomsten van de onderzoeken in het kader van het MilieuEffectRapport noodzakelijk. Die onderzoeken hebben meer tijd in beslag genomen dan voorzien. De gemeente Zuidplas en de Grondbank zijn in overleg getreden over de situatie en hebben geconstateerd dat er geen aanleiding is om de afspraken zoals gemaakt in de Koopovereenkomst te herzien, maar te volstaan met een wijziging op de koopovereenkomst. Feitelijk komt het er op neer dat de gemeente Zuidplas meer tijd krijgt om de opschortende voorwaarde te vervullen. Verder heeft 2022 vooral in het teken gestaan van beheer en exploitatie van de in bezit zijnde gronden

4.7.2.8 Hecht

Openbaar belang en visie
Hecht bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de burgers in de regio Hollands Midden in normale en crisisomstandigheden. Daarnaast zet Hecht zich in om de effecten van gezondheidsbedreigingen te beperken. Dit gebeurt door de belangen te behartigen van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg, volksgezondheid en ambulancezorg.

W*ijze dienen belang*
Hecht geeft uitvoering aan drie diensten: de GGD, GHOR en RAV. De werkzaamheden lopen uiteen van structurele en preventieve maatregelen tot aan de voorbereiding op gezondheidsbedreiging en effectief optreden bij een daadwerkelijke gezondheidsbedreiging. Voor de openbare gezondheidszorg komt daar het bevorderen van de toegang tot zorg bij.

Ontwikkelingen 2022 en eventuele risico's
Ook in 2021 zag Hecht zich gesteld voor een constante inzet bij coronabestrijding. Zo heeft Hecht test- en vaccinatielocaties gecombineerd, waardoor het personeel efficiënter kon worden ingezet. Ook was een vast basisteam aangesteld dat werd ingezet voor de benodigde opschalingen om de najaarscampagne en de werkzaamheden in 2023 goed te kunnen oppakken.

Sinds begin 2022 is Hecht betrokken bij de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Via het crisisteam Oekraïne levert Hecht JGZ, Jeugd gezondheidszorg (intake, consulten, Rijksvaccinatieprogramma), coördinatie Psychosociale hulpverlening, advies en consultatie omtrent technische hygiëne. Dit betrof reguliere dienstverlening van Hecht. Daarnaast heeft Hecht, vanuit de vangnetfunctie, sinds half maart dagelijks triage geleverd.

Medio 2022 kwam de vraag vanuit het Rijk en COA om asielzoekers op te vangen. Hecht heeft vanuit de Veiligheidsregio ondersteund door het leveren van de dagelijkse triage op het gebied van zorg. Hoewel dit een taak van het COA is, constateerde Hecht dat het huidige aanbod van de Gezondheidszorg Asielzoekers (een praktijklijn) niet voldoende was om basiszorg te kunnen leveren. Derhalve heeft Hecht de vangnetfunctie die al in gebruik was bij de Oekraïense vluchtelingen verlengd naar de asielzoekers.

Vanuit de JGZ is kritisch gekeken naar het aantal contactmomenten. Door professionals bewust te maken van klantgericht werken en kritisch te kijken naar de behoeften van het gezin, werd bijvoorbeeld het 8-weken contactmoment flexibel ingezet. In het 2e kwartaal 2022 was een daling van 35% te zien bij het standaard afspreken van het 8 weken contactmoment ten opzichte van 2021. Deze trend, om in overleg een volgende afspraak te plannen, heeft zich doorgezet.

De werkzaamheden van Gezondheidsbevordering en Onderzoek (GBO) zijn over het algemeen volgens planning uitgevoerd. Het ziekteverzuim is vanaf begin 2022 verder gezakt en bleef laag. Er zijn veel personeelswisselingen geweest in de eerste helft van het jaar enhet is gelukt om de vacatures op te vullen. Een groot aantal nieuwe medewerkers is ingewerkt. Buiten reguliere GGD-taken voerde GBO ook een groot aantal aanvullende taken uit.

Binnen de Regionale Ambulance Voorziening bleef het een uitdaging om binnen de acute zorgketen de zorgvraag te verbinden met het juiste zorgaanbod, juiste plaats en juiste hulpverlener. Medio 2022 concludeerde Hecht dat tijdens de pilot Zorgcoördinatiecentrum veel was geleerd, maar dat het aanvankelijke doel niet was bereikt. Met de partners in de acute zorg is besloten tot een doorstart.

Daarnaast bleef het tekort aan verpleegkundigen in de acute zorg een probleem. Hecht bleef zoeken naar alternatieven.

Bij Veilig Thuis binnen het Zorg en Veiligheidshuis is in 2022 het aantal meldingen stabiel gebleven ten opzichte van 2021. Het aantal adviesaanvragen is in dezelfde periode toegenomen met 11,7%. Het project procesoptimalisatie is gestart en de eerste fase (analyse en advies) is afgerond. Verschillende projectgroepen leverden concrete verandervoorstellen om het proces van Veilig Thuis efficiënter te maken.

In 2020 startte het programma Hecht24 (voorheen RDOG2024.) Halverwege de looptijd van dit omvangrijke investeringsprogramma constateerde Hecht en dat de beloofde resultaten van de projecten uit de programmalijnen Organisatieontwikkeling en Strategisch vermogen vrijwel allemaal zijn geleverd. In andere projecten uit de lijn strategisch vermogen heeft Hecht gewerkt aan instrumenten en werkwijzen voor doelgerichtere netwerksamenwerking, relatiebeheer en profilering middels employer branding. Deze ontwikkelingen zijn in gang gezet. De programmalijn Datagedreven werken en innovatie heeft zich, na vertrek van de programmalijntrekker, beperkt tot een aantal e-health projecten en het inrichten

van de basisstructuur voor het moderne werken. Een deel van de projectresultaten uit Hecht24, zoals nieuwe werkwijzen en praktische tools zijn opgeleverd, maar implementatie loopt nog.

Tenslotte zijn in 2021 een aantal overheidsmaatregelen aangekondigd voor 2022. Hecht heeft zich voorbereid op de implementatie van deze nieuwe taken, zoals de HPV-vaccinaties voor jongens, de prenatale thuisbezoeken bij de GGD en de investeringen in de keten rondom kinderen en gezinnen met complexe problematiek conform de gezinnen die ook gezien worden in het Zorg- en Veiligheidshuis.

Kortom: er kwam veel op Hecht af, van de constante inzet bij coronabestrijding tot onze meer reguliere werkzaamheden. Hecht heeft dan ook veel werk verzet in 2022. Constant aandachtspunt was daarbij het sturen op het beheersen van kosten en optimaliseren van opbrengsten. Daartoe blijft Hecht investeren in de ondersteunende afdelingen en processen.

4.7.2.9 Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM)

Openbaar belang en visie
De VRHM behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van brandweer, geneeskundige hulpverlening bij zware ongevallen, rampen en rampenbestrijding. Daarnaast realiseert het een gecoördineerde inzet van de bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.

Ontwikkelingen 2022 en eventuele risico's
Twee bijzonderheden tekenen het jaar 2022. Allereerst de staart van de coronapandemie maar ook de opvang van Oekraïners die vanwege de oorlog zijn gevlucht en de crisisnoodopvang van asielzoekers voor wie te weinig plaats was in de reguliere asielopvang. De werkzaamheden ten aanzien van corona en opvang vluchtelingen hebben veel opgeleverd maar ook veel tijd en inspanning gekost. Ondanks die bijzonderheden zijn grote delen van het jaarplan 2022 uitgevoerd. Vertraging van een deel van de geplande werkzaamheden was echter onvermijdelijk.

Meldkamer
Met het vaststellen van het convenant meldkamerfunctie brandweer Haaglanden en brandweer Hollands Midden is de samenwerking geformaliseerd. Het beheer van de brandweermeldkamer is hiermee overgegaan van de politie naar de veiligheidsregio Haaglanden. Ook de overgang van de brandweercentralisten is afgerond.

Sinds 2021 beschikt de meldkamer over een 24/7 Calamiteiten Coördinator (CaCo). Dit is een wettelijke verplichting. Deze functie is in 2022 geëvalueerd en geconstateerd is dat de positie van de CaCo als multidisciplinair aanspreekpunt meldkamer sterk is verbeterd.

Begin november 2022 is de meldkamer geslaagd voor de certificering ISO27001, een norm voor informatiebeveiliging. De meldkamer Den Haag is de eerste meldkamer in Nederland die deze certificering heeft behaald.

Brandweerzorg
Brandweerzorg heeft al bij de eerste tussentijdse rapportage haar jaarplan opnieuw geprioriteerd omdat duidelijk was dat het niet haalbaar was om alles binnen dit jaar af te ronden. De oorzaak hiervoor is enerzijds dat er meer werk was opgenomen dan in de praktijk haalbaar is, anderzijds heeft de sector te kampen met verzuim en personele wisselingen. Ten slotte is sprake van aanvullende werkzaamheden als gevolg van de vluchtelingencrisis. Ook de werkzaamheden aan de Visie 2030 en het nieuwe Regionaal Beleidsplan leggen een beslag op de sector en waren niet meegenomen in het jaarplan.

In 2022 is het Brandweer risicoprofiel afgerond. Er zijn verschillende scenario’s opgesteld die begin 2023 input vormen voor besluitvorming over de implementatie. Aan het onderwerp vakbekwaam is veel aandacht besteed. Er is inzichtelijk gemaakt wat de knelpunten rondom dit thema zijn. Er is zorg over de arbeidsveiligheid van onze brandweermensen en op (middellange) termijn of we in staat zijn voldoende brandweermensen vakbekwaam te hebben ten behoeve van de paraatheid. Voor het komende regionaal beleidsplanperiode is daarom uitgewerkt wat er noodzakelijk is om op niveau te komen in de huidige manier van werken.

De werkzaamheden aan de grote vervangingstrajecten van materieel zijn in 2022 binnen de bestaande planning uitgevoerd.

GHOR
Om de informatiedeling tussen de zorgketen en de crisisorganisatie te versterken zijn in 2022 belangrijke stappen gezet bij de uitbreiding van het Landelijk Crisismanagement Systeem (LCMS) met een module Gezondheidszorg. Vanwege de voortdurende druk op de zorg heeft de implementatie vertraging opgelopen.

In 2022 is gestart met het Zorg Risico Profiel (ZRP). In het ZRP is in één oogopslag te zien waarop de zorg- en crisisorganisaties zich moeten voorbereiden. Doel is om te allen tijde acute en publieke zorg te kunnen leveren aan patiënten die dat nodig hebben. De softwaretool die dit ondersteunt is operationeel en de eerste casus waarop zorginstellingen hun risico’s scoren is in uitvoering.

De vluchtelingencrisis heeft voortdurend een grote inzet van de GHOR gevraagd om voor vluchtelingen (en asielzoekers) zorg te organiseren.

Ook corona beleefde begin 2022 nog een grote piek en heeft gedurende het jaar ook de nodige aandacht gevraagd van de GHOR.

Als gevolg van corona zijn in 2022 veel evenementen gehouden waardoor de GHOR het druk heeft gehad om gemeentelijke vergunningverleners zo goed mogelijk van advies te voorzien ook als termijnen niet gehaald werden bij gemeente en organisatoren.

Een interne ontwikkeling was het personeelsverloop dat heeft geleid tot verlies van specialistische dossierkennis en discontinuïteit in relatiemanagement in het GHOR-netwerk.

Bevolkingszorg
De geplande activiteiten uit het jaarplan 2022 zijn, ondanks de inzet ten behoeve van bestrijding van corona en van de vluchtelingencrisis, voor een belangrijk deel uitgevoerd. Waar verbetermogelijkheden waren, zijn deze actief opgepakt, zoals het gebruiksvriendelijker maken van de crisisapp. Voor wat betreft hoe om te gaan met sociale calamiteiten heeft het nodige uitzoekwerk plaatsgevonden en is de casuïstiek verder inzichtelijk geworden. Het is niet gelukt een evaluatierapport van het project Crisiscommunicatie in het Eerste Uur te realiseren. Ook de registratie van de OTO-activiteiten (oefenen, trainen en opleiden) van bevolkingszorgfunctionarissen is niet gestart omdat de oplevering van de online leeromgeving vertraagd was. De werkzaamheden van de werkgroep Doorontwikkeling Oranje Kolom vorderen gestaag maar met enige vertraging. In samenwerking met Strategie en Beleid is een producten- en dienstencatalogus opgeleverd ten behoeve van de jaar- en beleidsplannen van gemeenten op gebied van veiligheid.

Gevolgen Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) voor de brandweervrijwilligers
Een belangrijk punt voor de toekomst dat voor structurele kosten zal zorgen is de Wnra. Doel van deze wet is om de rechtspositie van ambtenaren zoveel mogelijk gelijk te stellen aan die van werknemers in het bedrijfsleven. Dit heeft ook gevolgen voor brandweervrijwilligers. Brandweervrijwilligers worden onder de Wnra als deeltijdwerkers gezien die in aanmerking komen voor een arbeidscontract, pensioen moeten opbouwen enz.

Uit landelijk onderzoek is gebleken dat het Nederlands stelsel van vrijwillige brandweer grotendeels kan worden gehandhaafd zonder dat onderscheid wordt aangebracht in het takenpakket van vrijwillige en beroepsbrandweer (taakdifferentiatie). Voorwaarde hiervoor is dat de rechtspositie van brandweervrijwilligers expliciet wordt gebaseerd op het concept van vrijwilligheid en het contrast met beroepsbrandweer wordt verscherpt. Daarom moet verplichte beschikbaarheid voor vrijwilligers verdwijnen. Binnen de veiligheidsregio is hiervan zeer beperkt sprake. Op basis van een landelijk implementatieplan wordt dat nu verder uitgewerkt.

Meer informatie: www.vrhm.nl

4.7.2.10 Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland (BSGR)

Openbaar belang en visie
De Gemeenschappelijke Regeling BSGR is de uitvoeringsorganisatie voor gemeentelijke- en waterschapsbelasting van elf deelnemende gemeenten en het Hoogheemraadschap van Rijnland. De BSGR voert ook taxaties uit (bepaalt de hoogte van de WOZ-waarden voor alle onroerende zaken in de deelnemende gemeenten). Het beleid van heffing en invordering van belastingen en de belastingverordeningen worden door de deelnemers zelf vastgesteld.

Ontwikkelingen 2022 en eventuele risico's
Aanslagoplegging
De BSGR heeft in 2022 aanslagen opgelegd tot een bruto bedrag van € 561 miljoen (2021: € 559 miljoen). Als gevolg van ziekte (corona en griep) binnen de afdeling heffen en het gebrekkig of niet functioneren van software (LV WOZ, kadastrale bijwerking, berichtenservice Handelsregister (HR)) zijn niet alle grote kohieren conform planning opgelegd. Het gevolg van deze latere opleggingen is dat de positie belastingdebiteuren (het bedrag dat de BSGR voor de deelnemers per 31 december 2022 aan belastingvorderingen heeft uitstaan) hoger is dan voorgaande jaren: € 53,6 miljoen (2021: 25,2 miljoen).

Bezwaarafhandeling
De aantallen naheffingsaanslagen parkeren en het aantal bezwaren tegen deze aanslagen zijn fors gestegen door het inzetten van een scanauto om parkeerovertreders op te sporen in Gouda. De BSGR heeft inmiddels extra capaciteit aangetrokken om deze voorraad bezwaarschriften af te handelen.

Ook zijn er veel meer WSHE (waterschap heffing), plicht en maatstafbezwaren. De ‘kaart van Tauw’ die door het Hoogheemraadschap van Rijnland wordt aangeleverd is al enige tijd niet geüpdatet, waardoor grote aantallen verschillen (met als gevolg bezwaren) zijn opgetreden. De plicht en maatstaf bezwaren worden grotendeels veroorzaakt door een omissie bij de aanlevering van de ledigingen voor de afvalstoffenheffing in Zoeterwoude vanuit het afvalbedrijf.

Het aantal bezwaarschriften tegen de WOZ-waarden is afgenomen. Het aandeel bezwaarschriften ingediend door NoCureNoPay (NCNP) bureaus neemt echter nog steeds toe (60% van het totaal aantal bezwaarschriften). Afhandeling van dergelijke bezwaarschriften is zeer tijdrovend en bij gegrondverklaring ontvangt het NCNP bureau een kostenvergoeding.

Kwijtschelding
In 2022 zijn minder kwijtscheldingsverzoeken ingediend (36.053 ten opzichte van 38.001 in 2021). Ook het aantal verzoeken dat is toegekend is afgenomen (29.654 ten opzichte van 32.446 in 2021). De meest logische verklaring voor deze daling is de kinderopvangtoeslagaffaire. Van gedupeerden die structureel in de kwijtschelding zaten zijn alle openstaande schulden tot en met belastingjaar 2020 automatisch kwijtgescholden. Nadat zij hun compensatievergoeding van € 30.000 hebben ontvangen, komen zij niet meer in aanmerking voor kwijtschelding.

WOZ-waardering
De aangekondigde inhaalslag op het aantal nog te waarderen objecten in de Belastingrapportage van 2021 is helaas niet haalbaar gebleken en zelfs fors verder opgelopen. Dit treft voornamelijk de gemeente Leiden (de directe beschikbaarheid van bouwtekeningen vanuit ServicePunt71 functioneerde niet meer). Voor Gouda is de toename van het aantal nog te waarderen object gering opgelopen.

Deelnemersbijdrage
Vanaf 2019 is het kostprijscalculatiemodel volledig van toepassing. Bij de deelnemers wordt een voorschot in rekening gebracht. Na afloop van het jaar vindt een afrekening plaats op basis van het werkelijk aantal opgelegde aanslagen. In het model is voor ieder type aanslag een kostprijs bepaald waarvan de hoogte afhankelijk is van de complexiteit van de heffingsmaatstaf. De (voorlopige) bijdrage voor 2022 was € 1.359.109 De definitieve deelnemersbijdrage voor 2022 is vastgesteld op € 1.400.810. Het grootste deel van de hogere kosten is veroorzaakt doordat er in 2022 bijna 23.000 aanslagregels parkeerbelasting meer zijn opgelegd ten opzichte van 2021.

4.7.3 Vennootschappen en coöperaties

4.7.3.1 SPORT.GOUDA B.V.

4.6.3.1 SPORT.GOUDA B.V.
Openbaar belang en visie
SPORT.GOUDA is het zelfstandige sportbedrijf van de gemeente Gouda. De organisatie beheert en exploiteert een breed aanbod van sportvoorzieningen en draagt zorg voor activiteiten die voortkomen uit het gemeentelijke sportbeleid. De gemeente Gouda is de grootste opdrachtgever. De wederzijdse rechten en plichten zijn vastgelegd in een DVO. De aandelen van SPORT.GOUDA zijn volledig in handen van de gemeente.

Meer informatie: www.sportpuntgouda.nl

4.7.3.2 Cyclus N.V.

Openbaar belang en visie
Cyclus is een overheidsonderneming waarvan negen gemeenten in de regio aandeelhouder zijn. Het bedrijf richt zich voornamelijk op afvalbeheer: inzameling van huishoudelijk afval en verwerking van deze afvalstromen. Voor Gouda voert Cyclus daarnaast ook reinigingstaken uit in het openbaar gebied en is Cyclus marktpartij voor de uitvoering van de gladheidsbestrijding in Gouda. De gemeente Gouda bezit 23,5% van de aandelen.

Ontwikkelingen en risico's 2022
In 2022 is frequent overlegd over de taken en de invulling daarvan op het gebied van met name afval en reiniging. Dit ook in het licht van de wensen en mogelijkheden voor een toekomstige verlenging van de DVO Afval.

Consequenties
Er is een goede toekomst voor het bedrijf Cyclus. De afvalwereld staat echter niet stil, Cyclus zal met deze ontwikkelingen rekening moeten houden met marktconformiteit en klanttevredenheid als uitgangspunten.

Meer informatie: www.cyclusnv.nl

4.7.3.3 Oasen N.V.

Openbaar belang en visie
Oasen is het drinkwaterbedrijf van Midden Holland. De gemeente Gouda is een van de aandeelhouders. Kernactiviteiten zijn het winnen, zuiveren, distribueren en verkopen van drinkwater.

De uitvoering van de taken van Oasen heeft geen directe link met programmadoelstellingen van de gemeente. Er is uiteraard wel sprake van een algemeen belang van goed drinkwater.

Ontwikkelingen 2022 en eventuele risico's
In algemene zin is geïnvesteerd in veiligheid zowel op het gebied van drinkwaterkwaliteit als op het gebied van de continuïteit van de drinkwatervoorziening.

Meer informatie: www.oasen.nl

4.7.3.4 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Openbaar belang en visie
De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank verstrekt kredieten tegen lage tarieven of onder garantie van Nederlandse overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van provincies, een hoogheemraadschap en gemeenten, waaronder Gouda.

Ontwikkelingen 2022 en eventuele risico's
De gemeente Gouda heeft 82.446 aandelen BNG à € 2,50 nominaal van de in totaal 55.690.720 uitgegeven aandelen. Het aandelenbezit blijft in stand en er zijn geen jaarlijkse bijdragen aan de BNG. De betrokkenheid van de BNG bij de doelstellingen van het programma Algemene dekkingsmiddelen beperkt zich tot de dividenduitkering die als algemeen dekkingsmiddel wordt gebruikt. Voor 2023 en verder wordt uitgegaan van een jaarlijkse dividend uitkering van € 125.000

Meer informatie: www.bngbank.nl

4.7.3.5 Coöperatie ParkeerService U.A.

Openbaar belang en visie
Gouda is sinds 2016 lid van de Coöperatie ParkeerService U.A., een coöperatie die gespecialiseerd is in alle aspecten van parkeren. De leden - 15 gemeentes - zijn vertegenwoordigd in de Algemene Ledenvergadering (ALV).

Ontwikkelingen 2022 en eventuele risico's
In 2020 zijn de voorbereidingen voor de visie 2025 opgesteld. Begin 2021 is deze visie door de leden van de Coöperatie ParkeerService vastgesteld.

Op basis van het financiële rekenmodel weten de leden op welke wijze de toerekening van de kosten van de dienstverlening tot stand komt. Door de te realiseren schaalvoordelen zullen bestaande leden meer werkzaamheden in de coöperatie kunnen onderbrengen en zijn de risico’s voor de coöperatie bij het opnemen van nieuwe leden minimaal.

Meer informatie: www.parkeerservice.nl

4.7.4 Lijst verbonden partijen, balansgegevens en bijdragen

Tabel 1: Belangen en vertegenwoordiging verbonden partij

De eerste tabel geeft informatie over de vertegenwoordiging in de besturen door de gemeente Gouda, het openbaar belang dat gediend is en de bestuurlijke invloed die Gouda heeft op de verbonden partij.

Gemeenschappelijke regelingen

Naam organisatie	Wijze van dienen van het gemeentebelang	Openbaar belang	Belang van de gemeente in verbonden partij
Regio Midden-Holland	In het AB zitten twee collegeleden die door de raad benoemd zijn.	Regionale beleidvorming en strategische belangbehartiging van de aangesloten gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard Waddinxveen en Zuidplas.	20% Ieder AB lid heeft 1 stem.
Omgevingsdienst Midden-Holland	In het AB zitten twee collegeleden die door het college zijn aangewezen.	Bijdrage leveren aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving.	18% Stemverhouding op basis van budget € 100.000= 1 stem.
Groenalliantie Midden-Holland en omstreken	In het AB zitten twee leden die door de raad en het college zijn aangewezen.	Beheer van recreatieterreinen voor regionale dagrecreatie in Gouda, Bodegraven-Reeuwijk, Waddinxveen, Alphen aan den Rijn, Krimpenerwaard en enkele kleinere gebieden. Ook is men beheerder en ontwikkelaar van routestructuren in het Groene Hart.	20% Ieder AB lid heeft 1 stem
Streekarchief Midden-Holland	In het AB zitten twee collegeleden die door de raad benoemd zijn.	Het conform de archiefwet bewaren van de archieven van de besturen en ambtelijke instel-lingen van de gemeenten Gouda, Krimpenerwaard, Krimpen aan de IJssel, Waddinxveen, Zuidplas en het ISMH.	20% Ieder AB lid heeft 1 stem
Promen	In het AB zit een collegelid die door het college is aangewezen.	Uitvoering geven aan de Wet Sociale Werkvoorziening. Daarnaast het uitvoeren van re-integratieactiviteiten voor werkzoekenden met een Participatiewet-uitkering.	14,2 %. Ieder AB lid heeft 1 stem.
Bedrijvenschap Regio Gouda	De leden van het AB worden door de raden danwel uit de colleges aangewezen. Hiervan moet tenminste 1 lid deel uitmaken van het college van B&W. Gemeente Gouda wijst de plaatsvervangend voorzitter aan.	Het in een samenwerkingsverband van Gouda, Waddinxveen en Zuidplas ontwikkelen van het bedrijventerrein Gouwe Park.	33,3 %. Ieder DB lid heeft 1 stem.
RZG Zuidplas Grondbank	In het AB zitten twee collegeleden die door het college zijn aangewezen. Het college van Gouda doet een bindende voordracht voor het DB lid.	Het verwerven van strategische grondposities in de Zuidplaspolder voor een integrale gebiedsontwikkeling. Tevens de verkoop van de verworven gronden tegen een zo gunstig mogelijke waarde ontwikkeling van deze gronden.	5% Ieder AB lid heeft 1 stem
Hecht	In het AB zit een lid die door de raad is aangewezen. Het lid maakt deel uit van het college	De RDOG bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van burgers in regio Hollands Midden in normale en crisisomstan-digheden. Ook zet RDOG in om effecten van gezondheids-bedreigingen te beperken.	8% Aantal stemmen gebaseerd op inwoneraantal
Veiligheidsregio Hollands Midden	Het AB wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.	Belangenbehartiging van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van brandweer, geneeskundige hulpverlening bij zware ongevallen, rampen en	8% Aantal stemmen gebaseerd op inwoneraantal

Naam organisatie	Wijze van dienen van het gemeentebelang	Openbaar belang	Belang van de gemeente in verbonden partij
		rampenbestrijding. Daarnaast aan het realiseren van een gecoördineerde inzet bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.	
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	In het AB zit een collegelid die door het college benoemd is.	Het heffen en invorderen van lokale belastingen voor de deelnemers. Daarnaast het bepalen van de hoogte van de WOZ-waarden voor alle onroerende zaken in deze gemeente.	10,27% Aantal stemmen gerelateerd aan bijdrage in kalenderjaar.

Vennootschappen en coöperaties

Naam organisatie	Wijze van dienen van het gemeentebelang	Openbaar belang	Belang van de gemeente in verbonden partij
Sport.Gouda	De AVA wordt vertegenwoordigd door een collegelid. Voor de afgenomen diensten is een dienstverleningsovereen-komst afgesloten.	Het realiseren, beheren en exploiteren van voorzieningen en accommodaties op het gebied van sport, ontspanning en recreatie, zoals het Groenhovenbad, gymzalen, sporthallen en velden. Daarnaast worden voor derden activiteiten uitgevoerd zoals buitenschoolse activiteiten, organisatie en uitvoering van sport-evenementen, arrangementen voor bedrijfssporten en ook advies en consult.	100% stemrecht als aandeelhouder.
N.V. BNG	De AVA wordt vertegenwoordigd door een collegelid. Voor de afgenomen diensten is een dienstverleningsovereen-komst afgesloten.	Het uitvoeren van gespecialiseerde financiële dienstverlening voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang tegen zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.	0,15% stemrecht als aandeelhouder.
Oasen N.V.	De AVA wordt vertegenwoordigd door een collegelid.	Het leveren van drinkwater voor de inwoners van Gouda en een groot aantal andere gemeenten in het Groene Hart.	9,63% stemrecht als aandeelhouder.
NV Cyclus	De AVA wordt vertegenwoordigd door een collegelid. Voor de afgenomen diensten is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten.	Advisering over het beheer van openbare ruimte en afval beheer. Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan deze beheer taak. Daarnaast wordt ook informatie en advies gegeven over regionaal en lokaal afvalbeleid. Als zodanig levert zij ook een bijdrage aan een schoon, heel en veilig leefmilieu.	20% Ieder AB lid heeft 1 stem
Coöperatieve Parkeerservice U.A.	De gemeente wordt vertegenwoordigd in de algemene ledenvergadering (ALV)	ParkeerService ondersteunt gemeenten bij het ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van parkeerbeleid.	9,1 % Ieder lid heeft 1 stem

Tabel 2: Meest recente balansgegevens en risico's
In de tweede tabel zijn de meest recente vermogensontwikkelingen en de risico's opgenomen. Verwacht wordt dat er geen substantiële wijzigingen in het vermogen van deze verbonden partijen zullen optreden. Risico's van enige omvang zijn benoemd in de kolom risico's. Meer informatie is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Gemeenschappelijke regelingen (bedragen * € 1.000)

Naam	Eigen vermogen 1-1-2022	Eigen vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022
Regio Midden Holland	620	540	438	586
Omgevingsdienst Midden-Holland	2.646	2.280	9.149	9.873
Groenalliantie	10.694	10.722	1.907	2.375
Streekarchief Midden-Holland	290	295	294	275
Promen	3.766	3.269	7.788	8.049
Bedrijvenschap Regio Gouda	7.095	0	394	0
RZG Zuidplas Grondbank	-17	0	93.616	94.307
Hecht	10.012	5.539	45.292	33.931
Veiligheidsregio Hollands Midden	6.823	5.659	41.692	67.394
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	1.286	781	6.491	16.205

Vennootschappen en coöperaties (bedragen * € 1.000)

Naam	Eigen vermogen 1-1-2022	Eigen vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022
Sport.Gouda	1.248	1.190	6.088	4.533
N.V. BNG	5.062	4.615	143.995	107.459
Oasen N.V.	122.426	n.n.b	188.121	n.n.b
Cyclus N.V.	10.342	n.n.b	22.386	n.n.b
Coöperatie ParkeerService U.A.	2.216	n.n.b	3.637	n.n.b

Tabel 3: Bijdragen, bijdragen t.o.v. totaal, en verwacht resultaat
In de derde tabel zijn de begrote en gerealiseerde bijdragen 2022 opgenomen, alsmede de begrote bijdrage ten opzichte van het totaal en het verwachte resultaat in 2022.

Voor het BRG, Oasen N.V. en de BNG wordt geen jaarlijkse bijdrage betaald. Voor het BRG en RZG Grondbank Zuidplas geldt dat de gemeente mogelijk een bijdrage moet leveren of kan ontvangen bij het afsluiten van een grondexploitatie. Voorlopig is de verwachting bij beide verbonden partijen dat de grondexploitaties minimaal budgettair neutraal kunnen worden afgesloten.

Toelichting op substantiële verschillen komt bij de betreffende programma's aan de orde.

In onderstaande tabel zijn alleen de verbonden partijen vermeld waaraan in 2022 een financiële bijdrage is verstrekt. De financiële bijdrage aan de verbonden partijen BNG, Oasen en BRG was in 2022 nihil.

Gemeenschappelijke regelingen (bedragen * € 1.000)

Verbonden partij (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022(basis)	Bijdrage Totaal	Bijdrage t.o.v. Totaal	Begroting 2022(na wijzigingen)	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Regio Midden Holland	129	419	31%	129	129	129
Omgevingsdienst Midden-Holland	3.091	19.330	16%	3.775	3.775	3.649
Groenalliantie	542	1.023	53%	542	542	534
Streekarchief Midden-Holland	512	1.405	36%	512	512	512
Promen	9.106	24.843	37%	9.193	9.373	9.510
RZG Zuidplas Grondbank						0
Hecht	4.615	50.862	9%	4.729	4.615	4.513
Veiligheidsregio Hollands Midden	4.819	51.883	9%	4.879	4.819	4.757
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	1.359	13.525	10%	1.359	1.359	1.314
Totaal gemeenschappelijke regelingen	**24.173**	**163.290**	**15%**	**25.118**	**25.124**	**24.917**

Vennootschappen en coöperaties (bedragen * € 1.000)

Verbonden partij (bedragen * € 1.000)	Begroting (basis) 2022	Begroting (na wijzigingen) 2022	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Sport.Gouda B.V.	5.840	5.610	5.718	5.658
Cyclus N.V.	9.613	9.613	n.n.b	9.381
Coöperatie ParkeerService U.A.	457	n.n.b	n.n.b	414
Totaal vennootschappen en coöperaties	**15.910**	**15.223**	**5.718**	**15.453**

4.8 Grondbeleid

4.8.1 Inleiding

Voor het werken met grondexploitaties zijn regels opgenomen in het gemeentelijk grondbeleid en artikel 16 van het BBV. Aan de hand van deze regels wordt in deze paragraaf verslag gedaan van het grondbeleid in het algemeen en de resultaten binnen grondexploitaties in het bijzonder.

4.8.2 Grip op de grondexploitaties

De gemeente Gouda voert actief grondbeleid via de projecten Westergouwe en Spoorzone. Hiermee realiseert de gemeente belangrijke beleidsdoelen op het gebied van werkgelegenheid, bereikbaarheid en wonen. Verder is de gemeente vanuit risicobeheersing bewust terughoudend met het openen van nieuwe grondexploitaties, zoals vastgelegd in de nota Grondbeleid. Het openen van nieuwe grondexploitaties blijft mogelijk voor het realiseren van beleidsdoelen. Verder ondersteunt de gemeente marktpartijen bij het realiseren van projecten door grond te verkopen en bestemmingsplannen aan te passen (faciliterend grondbeleid).

De gemeente maakt de risico's binnen de grondexploitaties beheersbaar. Dit doet de gemeente door realistisch te ramen in de grondexploitaties, door optimalisaties door te voeren in plannen en door contractafspraken te maken met marktpartijen. Als het nodig is, neemt de gemeente tijdig haar verliezen en worden voorzieningen gevormd. Doordat de projecten worden opgeknipt in fases met korte looptijden, kunnen nauwkeurige berekeningen worden gemaakt en kan sneller worden ingespeeld op marktontwikkelingen.

De gemeente overlegt met de accountant over de economische vooruitzichten voor de grondexploitaties. Voor de kosten en opbrengsten worden indexen bepaald. De gehanteerde indexen zijn door de accountant goedgekeurd. Een onafhankelijk bureau controleert ieder jaar de berekeningen van de grondexploitaties. Hierdoor wordt de betrouwbaarheid van de berekeningen groter en worden de financiële risico's kleiner.

Er zijn in 2022 geen nieuwe grondexploitaties geopend. In de 2023 wordt de nota grondbeleid geactualiseerd. Daarom is in december 2022 de houdbaarheidsperiode van de editie 2022 met 12 maanden verlengd.

4.8.3 Financieel resultaat

De gemeente heeft twee actieve grondexploitaties. De rapportage Meerjaren Perspectief Grondexploitaties bevat actuele informatie over deze projecten. Hieronder wordt ingegaan op de grootste veranderingen binnen de grondexploitaties.

Westergouwe
In 2022 is het Masterplan Westergouwe 2.0 vastgesteld en is de grondexploitatie Westergouwe-overig geopend. In Westergouwe-III zijn de eerste woningen opgeleverd. In totaal worden in deze fase circa 900 woningen en maatschappelijke voorzieningen, zoals de school met sportfaciliteiten, gerealiseerd.

Spoorzone
De grondexploitatie Spoorzone is in 2005 geopend om woningbouw, bedrijvigheid en onderwijs te realiseren langs de Burgemeester Jamessingel. Er is nog 1 kavel voor bebouwing beschikbaar waarvan NS eigenaar is. Hiervoor bestaan plannen voor een hotel. Op het kavel tussen Rabobank en Cinema Gouda realiseert een woningcorporatie een bouwproject met 100% sociale huur.

Resultaat
Binnen de grondexploitatieberekeningen zijn diverse wijzigingen doorgevoerd. Deze wijzigingen hebben echter geen effect op de benodigde voorzieningen. De totale voorziening voor nadelige grondexploitaties per 31-12-2022 blijft ongewijzigd en bedraagt € 2,62 miljoen. Vanwege de vertrouwelijkheid wordt alleen het totaalbedrag van de voorzieningen voor grondexploitaties vermeld.

Het beeld voor 2022 is:

Voorziening per 31-12-2021	Mutaties voorziening in 2022	Voorziening per 31-12-2022
€ 2,62 miljoen	0	€ 2,62 miljoen

4.9 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden en heeft de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen.

De Woo regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. De wet beoogt overheden transparanter te maken door overheidsinformatie beter vindbaar en digitaal toegankelijker te maken. Daartoe legt de Woo aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het geven van een impuls aan openbaarheid door in de

begroting en het verantwoordingsverslag in de jaarstukken aan te geven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo. Deze paragraaf is de invulling van deze verplichting in de jaarrekening 2022. In de Woo is voorgeschreven, dat bestuursorganen in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering van de Woo, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

De Woo kent, samengevat, vier belangrijke aspecten:
1. de verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo-contactfunctionaris aan te wijzen;
2. verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking;
3. verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking;
4. het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

1. Woo-contactfunctionaris
Met ingang van 1 mei 2022 zijn de medewerkers van het Omgevingsloket aangewezen als Woo-contactpersoon. Zij zijn beschikbaar om vragen van inwoners over de vindbaarheid van informatie te beantwoorden.

2. Actieve openbaarmaking
Op dit moment heeft de Woo nog geen verplichtingen aan bestuursorganen opgelegd om bepaalde categorieën van informatie openbaar te gaan maken, zoals bijvoorbeeld bestuursstukken, adviezen van adviescolleges, overeenkomsten en convenanten en bepaalde (algemene) beschikkingen. Daarvoor moeten bestuursorganen namelijk gebruik maken van het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI). Dit is een digitaal platform waarop bestuursorganen hun documenten openbaar moeten gaan maken, het platform wordt voor iedereen toegankelijk gemaakt.
Eind december 2022 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties de voorzitter van de Tweede Kamer geïnformeerd over het stopzetten van het programma PLOOI in de huidige vorm. Zij volgt hiermee het advies van het adviescollege ICT-toetsing op. Dit betekent concreet dat de plicht tot actief openbaar maken van documenten nog niet aan bestuursorganen is opgelegd. Ook is er nog geen planning bekend voor actief openbaar maken van de elf categorieën. De verwachting is, dat vanaf 1 januari 2024 verplicht zal worden gesteld om, gefaseerd, de categorieën van documenten openbaar te maken.
In het eerste half jaar van 2022 is een eerste analyse op basis van meerdere informatiebronnen opgeleverd. In de zomer van 2022 is de Woo als project in het bestaande programma Geheugen van Gouda opgenomen. In oktober 2022 is gestart met een impactanalyse waarbij de uitgangssituatie en de gewenste situatie in kaart wordt gebracht. Naar verwachting wordt de impactanalyse april 2023 opgeleverd. De andere onderdelen zoals het vaststellen van het ambitieniveau en het opstellen van een plan van aanpak worden in het eerste half jaar van 2023 opgepakt.

3. Woo-verzoeken
Voor het behandelen van verzoeken om openbaarmaking kent de Woo de nodige veranderingen ten opzichte van de Wob. Sinds de inwerkingtreding van de Woo op 1 mei 2022 worden verzoeken om openbaarmaking behandeld op grond van de Woo.
In 2021 heeft de Rekenkamer Groene Hart een onderzoek over de uitvoering van de Wob gehouden. In 2022 heeft de Rekenkamer de raad geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek. Het onderzoek is op 7 december 2022 in de commissie Bestuur door de Rekenkamer gepresenteerd. Aangegeven werd dat in de gemeente Gouda veel goed gaat bij de uitvoering van de Wob. De Rekenkamer heeft de aanbeveling gedaan om aandacht te hebben voor het tijdig nemen van een besluit op een Woo-verzoek. Dit aspect heeft blijvend de aandacht van het college, in het bijzonder nu de beslistermijn op een Woo-verzoek met maximaal twee weken, in plaats van maximaal vier weken, kan worden verlengd. Het Woo-team, dat de afdelingen ondersteunt bij het afhandelen van Woo-verzoeken, neemt dit aspect mee bij het bieden van ondersteuning.

4. Informatiehuishouding op orde
Om aan de nieuwe eisen te kunnen voldoen, moet de gemeentelijke informatiehuishouding op orde zijn, de juiste IT-voorzieningen aanwezig en moet vooral bekend zijn wat de wet voor ambtenaar en bestuurder betekent. Het grijpt in op het dagelijks handelen van een groot deel van de organisatie en heeft daarmee de komende jaren een flinke impact op de bedrijfsvoering. In 2027 moet de Woo geïmplementeerd zijn, met nog 3 jaar extra voor het op orde krijgen van het informatiebeheer.
Het project Woo valt onder het programma Geheugen van Gouda. Dit programma digitaliseert processen die ook de Woo raken en draagt bij aan het op orde brengen van de informatiehuishouding. In 2020 zijnbijvoorbeeld het indienen van een klacht en een Wob-verzoek (nu Woo-verzoek) digitaal gemaakt, zodat deze processen in de toekomst gemakkelijk digitaal openbaar kunnen worden gemaakt. In 2022 is het Streekarchief Midden-Holland gestart met de aanbesteding van een e-depot.

5 Jaarrekening

5.1 Inleiding

Het overzicht van baten en lasten vormt samen met de balans, het taakveldenoverzicht en de SiSa-bijlage de jaarrekening. De jaarrekening is onderworpen aan de accountantscontrole.

Het overzicht van baten en lasten biedt inzicht in het financiële eindresultaat van het verslagjaar met een analyse en een toelichting op de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de laatst bijgestelde begroting. De financiële positie van de gemeente bij de aanvang en het einde van het verslagjaar kan uit de balans worden afgelezen. Het overzicht met de gerealiseerde baten en lasten per taakveld is voor de vergelijkbaarheid meerjarig weergegeven. In de SiSa-bijlage wordt verantwoording afgelegd over de zogenaamde specifieke uitkeringen.

De grondslag voor deze jaarrekening als onderdeel van de jaarstukken ligt in hoofdstuk IV, artikelen 24 tot en met 58a, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Benadrukt wordt dat alle vergelijkingen, voor zover niet anders gemeld, worden gemaakt met de begroting 2022 na wijzigingen.

5.2 Overzicht van baten en lasten

Aanvankelijk was het saldo van de begroting 2022, zoals door de raad vastgesteld in het najaar van 2021, € 4.046.000 negatief. In de loop van het jaar heeft de raad twee bestuursrapportages vastgesteld en zijn diverse raadsbesluiten genomen met financiële gevolgen. Na verwerking van deze besluiten in 2022 bedroeg het verwachte resultaat € 11.206.000 positief. Uiteindelijk sluit de jaarrekening 2022 met een voordelig resultaat van € 31.079.000. Zie de navolgende overzichten.

Van elk programma en van de algemene dekkingsmiddelen zijn de lasten, de baten en het saldo vermeld, waarna het gerealiseerde totaal saldo wordt gepresenteerd. In de tabel zijn de baten vermeld met een -teken. Een positief saldo bij een programma in de kolom "Jaarrekening 2022" geeft aan hoeveel de lasten hoger zijn dan de baten oftewel hoeveel het programma de gemeente heeft gekost. Het gevolg is ook dat het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten van -€ 24.752.000 positief is.

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Lasten / Baten	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Saldo rekening min begroting na wijziging	V/N op saldo
01. Economie, werk en onderwijs	Lasten	22.970	25.042	23.769	1.274	V
	Baten	-9.414	-9.747	-10.333	586	V
	Saldo	**13.556**	**15.295**	**13.436**	**1.859**	**V**
02. Energie en klimaat	Lasten	29.804	28.253	28.085	168	V
	Baten	-30.924	-30.396	-30.596	200	V
	Saldo	**-1.119**	**-2.143**	**-2.511**	**368**	**V**
03. Wonen en leefomgeving	Lasten	45.567	49.742	50.673	-931	N
	Baten	-16.759	-16.458	-26.264	9.807	V
	Saldo	**28.808**	**33.284**	**24.409**	**8.875**	**V**
04. Sociaal domein	Lasten	132.238	151.834	150.780	1.054	V
	Baten	-27.320	-35.371	-39.909	4.537	V
	Saldo	**104.918**	**116.463**	**110.872**	**5.592**	**V**
05. Cultuur, sport en recreatie	Lasten	18.635	20.678	19.328	1.350	V
	Baten	-3.314	-3.963	-3.939	-24	N
	Saldo	**15.321**	**16.715**	**15.390**	**1.325**	**V**
06. Leefbaarheid en veiligheid	Lasten	10.551	10.962	11.340	-377	N
	Baten	-126	-354	-363	10	V
	Saldo	**10.424**	**10.608**	**10.976**	**-368**	**N**
07. Bestuur en organisatie	Lasten	31.951	31.737	33.395	-1.658	N
	Baten	-5.371	-4.795	-5.754	959	V
	Saldo	**26.580**	**26.942**	**27.641**	**-699**	**N**
08. Financiering en alg. dekkingsmiddelen	Lasten	436	-338	-555	217	V
	Baten	-190.793	-219.095	-224.409	5.314	V
	Saldo	**-190.356**	**-219.433**	**-224.965**	**5.532**	**V**
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	Lasten	292.152	317.911	316.815	1.095	V
	Baten	-284.020	-320.179	-341.568	21.389	V
	Saldo	**8.132**	**-2.268**	**-24.752**	**22.484**	**V**

Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden verrekend met het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten. Toevoegingen verhogen de lasten van een programma, onttrekkingen leiden tot hogere baten. Als het totaal van de onttrekkingen groter is dan de toevoegingen, verbetert het uiteindelijke rekeningresultaat. Zie daartoe de navolgende tabel waarin de onttrekkingen zijn vermeld met een -teken.

Reserves (bedragen * € 1.000)	Lasten / Baten	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Saldo rekening min begroting na wijziging	V/N op saldo
Storting in reserves P 01	Lasten	0	0	0	0	
Storting in reserves P 02	Lasten	0	0	0	0	
Storting in reserves P 03	Lasten	3.533	6.615	6.518	97	V
Storting in reserves P 04	Lasten	0	0	0	0	
Storting in reserves P 05	Lasten	1.000	1.000	1.000	0	
Storting in reserves P 06	Lasten	0	0	0	0	
Storting in reserves P 07	Lasten	557	557	557	0	
Storting reserves Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	1.800	7.660	7.660	0	
Totaal toevoeging reserves	**Totaal**	**6.890**	**15.832**	**15.735**	**97**	**V**
Onttrekking reserves P 01	Baten	-148	-456	-188	-268	N
Onttrekking reserves P 02	Baten	-1.000	-1.400	-1.400	0	
Onttrekking reserves P 03	Baten	-4.849	-14.437	-12.089	-2.348	N
Onttrekking reserves P 04	Baten	-3.104	-5.935	-5.935	0	V
Onttrekking reserves P 05	Baten	-1.008	-1.159	-1.151	-8	N
Onttrekking reserves P 06	Baten	-201	-200	-200	0	
Onttrekking reserves P 07	Baten	-664	-664	-580	-84	N
Onttrekking reserves Algemene dekkingsmiddelen	Baten	0	-519	-519	0	
Totaal onttrekking reserves	**Totaal**	**-10.975**	**-24.769**	**-22.061**	**-2.708**	N
Gerealiseerd saldo mutaties reserves	**Saldo**	**-4.085**	**-8.938**	**-6.326**	**-2.611**	**N**

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten en het totaal van mutaties in de reserves worden opgeteld en leiden tot het gerealiseerde resultaat. Het uiteindelijke rekeningresultaat bedraagt derhalve € 31.079.000 positief (in 2021: € 13.397.000 positief). De begroting na wijziging 2022 sloot met een saldo van € 11.206.000 positief. Het uiteindelijke rekeningresultaat valt daardoor € 19.873.000 hoger uit dan geraamd in de laatste begrotingswijziging.

Resultaat (bedragen * € 1.000)		Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Saldo rekening min begroting na wijziging	V/N op saldo
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	Saldo	8.132	-2.268	-24.752	22.484	V
Totaal mutaties reserves	Saldo	-4.085	-8.938	-6.326	-2.611	N
Gerealiseerd resultaat		**4.046**	**-11.206**	**-31.079**	**19.873**	**V**

Algemene dekkingsmiddelen

Het BBV schrijft voor de algemene dekkingsmiddelen te specificeren naar ten minste:

- lokale heffingen
- algemene uitkeringen
- dividend
- saldo financieringsfunctie
- overige algemene dekkingsmiddelen.

Zie daartoe de volgende overzichten.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Lasten / Baten	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.5 Treasury	Lasten	-1.994	-1.716	-1.841	125
0.5 Treasury	Baten	-301	-419	-530	111
Saldo		**-2.295**	**-2.135**	**-2.371**	**236**
0.61 OZB woningen	Lasten	246	245	235	10
0.61 OZB woningen	Baten	-8.742	-8.742	-8.929	187
Saldo		**-8.496**	**-8.497**	**-8.694**	**197**
0.62 OZB niet-woningen	Lasten	232	230	240	-9
0.62 OZB niet-woningen	Baten	-8.497	-8.497	-8.207	-289
Saldo		**-8.265**	**-8.266**	**-7.967**	**-299**
0.63 Parkeerbelasting	Lasten	67	61	172	-111
0.63 Parkeerbelasting	Baten	-4.036	-3.594	-4.706	1.113
Saldo		**-3.969**	**-3.533**	**-4.535**	**1.002**
0.64 Belastingen overig	Lasten	82	46	50	-4
0.64 Belastingen overig	Baten	-489	-489	-535	46
Saldo		**-407**	**-443**	**-485**	**42**
0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds	Lasten	0	0	0	0
0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds	Baten	-166.282	-194.461	-198.620	4.158
Saldo		**-166.282**	**-194.461**	**-198.620**	**4.158**
0.8 Overige baten en lasten	Lasten	1.804	650	407	244
0.8 Overige baten en lasten	Baten	-2.445	-2.892	-2.882	-10
Saldo		**-641**	**-2.242**	**-2.475**	**234**
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	Lasten	0	145	183	-38
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	Baten	0	0	0	0
Saldo		**0**	**145**	**183**	**-38**
Totaal saldo taakvelden		**-190.356**	**-219.433**	**-224.965**	**5.532**

Dividend

Deze baten zijn onderdeel van taakveld 0.5 Treasury en laten zich als volgt specificeren.

Dividend (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	0	0	0	0
Baten	-100	-188	-188	0
Saldo van baten en lasten	**-100**	**-188**	**-188**	**0**

Het werkelijk saldo van de ontvangen dividenden wijkt ten opzichte van de begroting na wijziging per saldo niet af.

Saldo financieringsfunctie
Het saldo van de financieringsfunctie is eveneens een onderdeel van taakveld 0.5 Treasury. Het bestaat uit de ontvangen rentebaten over de uitzettingen, alsmede de betaalde rentelasten over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant. Voornoemde baten en lasten laten zicht als volgt specificeren.

Saldo financieringsfunctie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	-2.029	-1.744	-1.848	104
Baten	-196	-231	-341	110
Saldo van baten en lasten	**-2.225**	**-1.975**	**-2.189**	**214**

Het werkelijk saldo van de financieringsfunctie wijkt ten opzichte van de begroting na wijziging per saldo af met € 214.000 voordelig.

Oorzaken:
- Hogere rentebaten op aangetrokken kasgeld onder andere als gevolg van het aantrekken tegen negatieve rente € 127.000.
- Hogere doorbelasting van rente aan producten investeringen en grondexploitaties € 133.000.
- Overige verschillen, per saldo nadelig € 46.000.

Overhead
Conform de wettelijke bepalingen worden de gerealiseerde overheadkosten expliciet in beeld gebracht als onderdeel van het Overzicht van baten en lasten. In Gouda zijn de overheadkosten geplaatst onder programma 7 Bestuur en organisatie. Overheadkosten betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Overhead (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
0.4 Overhead - Lasten	24.999	23.681	25.599	-1.918
0.4 Overhead - Baten	-4.290	-3.696	-3.573	-124
Saldo	**20.709**	**19.984**	**22.026**	**-2.041**

Onvoorzien
Het BBV schrijft ook voor om afzonderlijk aandacht te besteden aan het bedrag voor onvoorzien. Op de post onvoorzien staat het algemene budget voor onvoorziene uitgaven.

Exploitatie (bedragen * € 1.000)		Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Saldo rekening min begroting na wijziging	V/N op saldo
Onvoorzien	Lasten	151	0	0	0	

De gemeenteraad heeft met de vaststelling van de 2e bestuursrapportage 2022 besloten tot aframing van de post voor onvoorzien naar nihil.

5.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Volgens artikel 28 van het BBV bevat de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening ten minste een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarrekening. De cijfermatige verschillen per programma staan in de navolgende tabellen. De beleidsmatige toelichtingen staan per programma in de programmaverantwoording van het jaarverslag bij de 'Verschillenverklaring exploitatie' onder 'Wat heeft het gekost'.

Programma 1 Economie, werk en onderwijs

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	22.970	25.042	23.769	1.274
Baten	-9.414	-9.747	-10.333	586
Saldo van baten en lasten	**13.556**	**15.295**	**13.436**	**1.859**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-148	-456	-188	-268
Gerealiseerd resultaat	**13.407**	**14.839**	**13.248**	**1.591**

Programma 2 Energie en klimaat

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	29.804	28.253	28.085	168
Baten	-30.924	-30.396	-30.596	200
Saldo van baten en lasten	**-1.119**	**-2.143**	**-2.511**	**368**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-1.000	-1.400	-1.400	0
Gerealiseerd resultaat	**-2.119**	**-3.543**	**-3.911**	**368**

Programma 3 Wonen en leefomgeving

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	45.567	49.742	50.673	-931
Baten	-16.759	-16.458	-26.264	9.807
Saldo van baten en lasten	**28.808**	**33.284**	**24.409**	**8.875**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	3.533	6.615	6.518	97
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-4.849	-14.437	-12.089	-2.348
Gerealiseerd resultaat	**27.493**	**25.462**	**18.838**	**6.624**

Programma 4 Sociaal domein

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Verschil	V/N
Geen toe te lichten mutaties op reserves onder dit programma.		
Totaal	**0**	**V**

Programma 5 Cultuur, sport en recreatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	18.635	20.678	19.328	1.350
Baten	-3.314	-3.963	-3.939	-24
Saldo van baten en lasten	**15.321**	**16.715**	**15.390**	**1.325**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	1.000	1.000	1.000	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-1.008	-1.159	-1.151	-8
Gerealiseerd resultaat	**15.313**	**16.556**	**15.239**	**1.317**

Programma 6 Leefbaarheid en veiligheid

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	10.551	10.962	11.340	-377
Baten	-126	-354	-363	10

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Saldo van baten en lasten	**10.424**	**10.608**	**10.976**	**-368**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-201	-200	-200	0
Gerealiseerd resultaat	**10.223**	**10.408**	**10.776**	**-368**

Programma 7 Bestuur en organisatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	31.951	31.737	33.395	-1.658
Baten	-5.371	-4.795	-5.754	959
Saldo van baten en lasten	**26.580**	**26.942**	**27.641**	**-699**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	557	557	557	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-664	-664	-580	-84
Gerealiseerd resultaat	**26.472**	**26.835**	**27.618**	**-783**

Programma 8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	436	-338	-555	217
Baten	-190.793	-219.095	-224.409	5.314
Saldo van baten en lasten	**-190.356**	**-219.433**	**-224.965**	**5.532**
Toevoegingen aan reserves (lasten)	1.800	7.660	7.660	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	0	-519	-519	0
Gerealiseerd resultaat	**-188.556**	**-212.292**	**-217.824**	**5.532**

5.4 Overzicht inzet reserves

In de onderstaande tabel is het overzicht opgenomen van de inzet van reserves in 2022. De verschillen tussen de gewijzigde begroting 2022 en de jaarrekening 2022 zijn toegelicht bij de afzonderlijke programma's en bij hoofdstuk 5.5: Incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Omschrijving		Bedrag gewijzigde begroting 2022	Jaarrekening 2022	Verschil	Resultaat-bestemming 2021
Reserve afschrijvingslasten vervangingsinv. O.R.	Toevoeging	-3.500	-3.500	0	0
Reserve Organisatieontwikkeling	Toevoeging	-557	-557	0	0
Subtotaal structurele toevoegingen reserves		*-4.057*	*-4.057*	*0*	*0*
Algemene Reserve	Toevoeging	-7.660	-7.660	0	-10.522
Reserve Wijkontwikkeling	Toevoeging	-2.403	-2.306	-97	0
Reserve Maatsch Opvang, vrouwenopv en beschermd wonen	Toevoeging	0	0	0	-509
Reserve versnellen woningb+(gebieds)transformatie	Toevoeging	-580	-580	0	0
Reserve Onderwijshuisvesting	Toevoeging	0	0	0	-268
Reserve Omgevingswet	Toevoeging	-133	-133	0	0
Reserve Waterfonds	Toevoeging	-1.000	-1.000	0	0
Reserve GREX Westergouwe	Toevoeging	0	0	0	-2.594
Subtotaal incidentele toevoegingen reserves		*-11.775*	*-11.678*	*-97*	*-13.893*
Totaal toevoegingen reserves		**-15.832**	**-15.735**	**-97**	**-13.893**
Reserve afschrijvingslasten vervangingsinv. O.R.	Onttrekking	-1.273	-1.273	0	0
Reserve Revitalisering Goudse Poort	Onttrekking	-38	-38	0	0
Reserve Organisatieontwikkeling	Onttrekking	-664	-580	-84	0
Subtotaal structurele onttrekkingen reserves		*-1.975*	*-1.891*	*-84*	*0*
Algemene Reserve	Onttrekking	-12.092	-12.092	0	0
Reserve sociaal domein	Onttrekking	-1.207	-1.207	0	0
Reserve Wijkontwikkeling	Onttrekking	-180	-180	0	0
Reserve Maatsch Opvang, vrouwenopv en beschermd wonen	Onttrekking	-1.445	-1.445	0	0
Reserve Cultuur en erfgoedfonds	Onttrekking	-7	0	-7	0
Reserve Zuidelijk stationsgebied	Onttrekking	-1.724	-1.080	-644	0
Reserve versnellen woningb+(gebieds)transformatie	Onttrekking	-2.141	-1.089	-1.052	0
Reserve Groenfonds	Onttrekking	-1.136	-482	-654	0
Reserve Onderwijshuisvesting	Onttrekking	-268	0	-268	0
Reserve Nog uit te voeren wzh Middenwillens	Onttrekking	0	0	0	-496
Reserve GREX Westergouwe	Onttrekking	-2.594	-2.594	0	0
Subtotaal incidentele onttrekkingen reserves		*-22.795*	*-20.171*	*-2.624*	*-496*
Totaal onttrekkingen reserves		**-24.770**	**-22.061**	**-2.708**	**-496**
Saldo mutaties reserves totaal		**8.938**	**6.326**	**2.611**	**-13.397**

5.5 Incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Om inzicht te krijgen in de financiële positie van onze gemeente is het onderscheid tussen structureel en incidenteel vooral van belang. In het algemeen geldt dat we structurele taken uitvoeren en daarvoor structurele lasten ramen in de begroting. Structurele lasten zijn daarmee de regel, incidentele lasten zijn de uitzondering. De structurele inzet van de reserves in 2022 en een toelichting hierop, is de onderstaande tabel opgenomen.

Nr.	Omschrijving (bedragen x € 1.000 + = toevoeging | - = onttrekking)	Reserve	Begroting 2022	Werkelijk 2022	Verschil
	Programma 1		**-38**	**-38**	**0**
1	Infrastructuur Goudse Poort	Revit. Goudse Poort	-38	-38	0
	Programma 3		**2.227**	**2.227**	**0**
2	Structurele toevoeging bestemmingsreserve openbare ruimte	Afschrijvingslasten OR	3.500	3.500	0
3	Structurele onttrekking bestemmingsreserve ruimte	Afschrijvingslasten OR	-1.273	-1.273	0
	Programma 7		**-107**	**-23**	**-84**
4	Bijdrage reserve organisatieontwikkeling	Organisatieontwikkeling	557	557	0
5	Kosten organisatieontwikkeling	Organisatieontwikkeling	-664	-580	-84
	Eindtotaal		**2.082**	**2.166**	**-84**
	Waarvan toevoeging		4.057	4.057	0
	Waarvan onttrekking		-1.975	-1.891	-84
	Totaal		*2.082*	*2.166*	*-84*

Nr.	Toelichting op de mutaties
1	Dit betreft een stucturele onttrekking aan de reserve Goudse poort voor infrastructuur kosten van de Goudse Poort.
2	Voor het opvangen van kapitaallasten voor investeringen in de openbare ruimte wordt structureel € 3.500.000 toegevoegd aan de betreffende bestemmingsreserve.
3	Voor het opvangen van kapitaallasten voor investeringen in de openbare ruimte vindt een structurele onttrekking plaats aan de bestemmingsreserve afschrijvingslasten openbare ruimte.
4	Dit betreft de bijdrage aan de reserve organisatie ontwikkeling voor de bekostiging van zowel reeds in gang gezette als toekomstige organisatieontwikkelingen.
5	Dit betreft de kosten gerelateerd aan organisatieontwikkeling in 2022.

Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten. De incidentele inzet van de reserves in 2022 en een toelichting hierop, is de onderstaande tabel opgenomen.

Nr.	Omschrijving (bedragen x € 1.000 + = toevoeging | - = onttrekking)	Reserve	Begroting 2022	Werkelijk 2022	Verschil
	Programma 1		**-418**	**-150**	**-268**
1	Amendement laaggeletterdheid / gelijke kansen alliantie	Algemene reserve	-150	-150	0
2	Sloop schoolgebouw de Ark	Onderwijshuisvesting	-268	0	-268
	Programma 2		**-1.400**	**-1.400**	**0**
3	Transitievisie warmte / bijdrage DPG / amendement verlaging afvalstoffenheffing	Algemene reserve	-1.400	-1.400	0
	Programma 3		**-10.049**	**-7.797**	**-2.251**
4	Bijdrage reserve omgevingswet	Omgevingswet	133	133	0
5	Bijdrage reserve versnelling woningbouw	Versnelling woningbouw	580	580	0
6	Kosten versnelling woningbouw 2022	Versnelling woningbouw	-2.140	-1.089	-1.051
7	Reserve overheveling wijkontwikkeling - versnelling woningbouw	Wijkontwikkeling	-180	-180	0
8	Kosten wijkontwikkelingsprojecten	Wijkontwikkeling	2.403	2.306	97
9a	Amendement versnelling woningbouw / amendement impuls 750	Algemene reserve	-2.500	-2.500	0
9b	Budgetoverhevelingen jaarrekening 2021: subsidie versnelling woningbouw / project wonen boven winkels / ODMH taken / kosten verkoop Fluwelensingel	Algemene reserve	-1.250	-1.250	0
9c	Raadsvoorstel derde tranche tijdelijke subsidieregeling	Algemene reserve	-470	-470	0
9d	Budget verduurzaming vastgoed en verbetering bestaand groen	Algemene reserve	-1.170	-1.170	0
10	Groen in de Goudse wijken	Groenfonds	-1.136	-482	-654

Nr.	Omschrijving (bedragen x € 1.000 + = toevoeging | - = onttrekking)	Reserve	Begroting 2022	Werkelijk 2022	Verschil
11	Herontwikkeling Zuidelijk Stationsgebied	Zuidelijk stationsgebied	-1.724	-1.080	-644
12	Grondexploitatie Westergouwe	Grex Westergouwe	-2.594	-2.594	0
	Programma 4		**-5.934**	**-5.934**	**0**
13a	Budgetoverhevelingen jaarrekening 2021: regiobudget / transformatiefonds jeugd / jeugdbeschermingstafel / hotelboot / persoonljke verzorgingsmiddelen	Algemene reserve	-2.531	-2.531	0
13b	Amendement begeleide participatie en Alert4you	Algemene reserve	-339	-339	0
13c	Sociaal domein	Algemene reserve	-412	-412	0
14	Budget sociaal domein	Sociaal domein	-1.207	-1.207	0
15	Maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen	Reserve MO / VO / BW	-1.445	-1.445	0
	Programma 5		**-159**	**-151**	**-8**
16	Bijdrage reserve waterfonds (amendement)	Waterfonds	1.000	1.000	0
17	Bijdrage aan reserves waterfonds (amendement) - budgetoverhevelingen jaarrekening 2021: erfgoedvisie / subsidie restauratie gemeentelijke monumenten	Algemene reserve	-1.151	-1.151	0
18	Exploitatiesubsidie Stichting Fonds Gouda 750	Cultuur en erfgoedfonds	-7	0	-7
19	Bijdrage kosten versnelling woningbouw	Versnelling woningbouw	-1	0	-1
	Programma 6		**-200**	**-200**	**0**
20	Extra inzet stadstoezicht (amendement)	Algemene reserve	-200	-200	0
	Programma 8		**7.140**	**7.140**	**0**
21	Winstneming Gouwepark, bijdrage jeugdzorg, coronasteunpakket en coronacompensatie gemeenteraadsverkiezingen	Algemene reserve	7.659	7.659	0
22	Budgetoverheveling jaarrekening 2021: POK middelen - gemeentefonds	Algemene reserve	-519	-519	0
	Eindtotaal		**-11.020**	**-8.492**	**-2.528**
	Waarvan toevoeging		11.774	11.678	96
	Waarvan onttrekking		-22.794	-20.170	-2.624
	Totaal		*-11.020*	*-8.492*	*-2.528*

Nr.	Toelichting op de mutaties
1	Tijdens de begrotingsbehandeling op 10-11-2021 is het amendement laaggeletterdheid aangenomen met een budget van € 100.000. Daarnaast is conform de jaarrekening 2021 € 50.000 overgeheveld naar 2022 voor het opstellen van een addendum op de bestaande gelijke kansen alliantie.
2	Dit betreft het budget voor de sloop van het schoolgebouw de Ark. De sloopt vindt niet in 2022, maar in 2023 plaats.
3	Voor de transitievisie warmte is € 350.000 beschikbaar gesteld. Daarnaast is op 9 december 2021 een motie aangenomen voor extra budget (€ 50.000) aan het Duurzaamheidsplatform Gouda (DPG) voor de verduurzaming van het Goudse bedrijfsleven. Tijdens de begrotingsbehandeling op 10-11-2021 is het amendement verlaging afvalstoffenheffing aangenomen (€ 1.000.000)
4	Dit betreft een toevoeging aan de reserve omgevingswet, ter dekking aan de kosten gerelateerd aan het opstellen van het Omgevingsplan, onderdeel van de Omgevingswet.
5	Dit betreft een toevoeging (€ 400.000) aan de reserve versnelling woningbouw, ter dekking van de kosten voor de versnelling van de woningbouw en de transformatie van zakelijke panden en gebieden naar woningen. Daarnaast is er in de 1e bestuursrapportage 2022 besloten om € 180.000 van de reserve wijkontwikkeling over te hevelen naar de reserve versnelling woningbouw.
6	De kosten ten behoeve van de versnelling woningbouw worden onttrokken uit de reserve versnelling woningbouw.
7	In de 1e bestuursrapportage 2022 is besloten om € 180.000 van de reserve wijkontwikkeling over te hevelen naar de reserve versnelling woningbouw.
8	Dit betreft de kosten van diverse wijkontwikkelingsprojecten die verrekend worden met de reserve wijkontwikkeling.
9a	Tijdens de begrotingsbehandeling op 10-11-2021 is het amendement versnelling woningbouw aangenomen waarbij € 1.200.000 beschikbaar is gesteld. Daarnaast is het amendement impuls Gouda 750 aangenomen, waarbij € 1.000.000 beschikbaar is gesteld voor onderhoud in de openbare ruimte.
9b	Conform de jaarrekening 2021 is er € 1.006.000 overgeheveld naar 2022 voor subsidieverplichtingen in het kader van versnelling woningbouw, € 125.000 voor het project wonen boven winkels, € 39.000 voor taken van de omgevingsdienst (wet kwaliteitsborging) en € 80.000 voor kosten ten behoeve van de verkoop van de Fluwelensingel 86.
9c	Bij raadsbesluit van 4 juli 2022 is er budget beschikbaar gesteld voor de derde tranche tijdelijke subsidieregeling.
9d	Dit betreft budget voor het project verduurzaming vastgoed (€ 170.000) en verbetering bestaand groen (€ 1.000.000).
10	De uitgaven van specifieke groenprojecten in de Goudse wijken worden verrekend met de reserve.
11	Dit beteft budget voor de Herontwikkeling van het Zuidelijk Stationsgebied.

Nr.	Toelichting op de mutaties
12	Tijdens de raadsbehandeling van 30 november 2022 is besloten om het saldo van de bestemmingsreserve grondexploitatie Westergouwe vrij te laten vallen ten gunste van de grondexploitatie Westergouwe.
13a	Conform de jaarrekening 2021 is er € 1.742.000 overgeheveld naar 2022 voor regiobudget, € 75.000 voor transformatiefonds jeugd, € 98.000 voor jeugdbeschermingstafel, € 63.000 voor de hotelboot en € 50.000 voor persoonlijke verzorgingsmiddelen.
13b	Tijdens de begrotingsbehandeling op 10-11-2021 is het amendement begeleide participatie aangenomen met een budget van € 250.000. Daarnaast is er budget beschikbaar gesteld voor Alert4you (€ 89.000)
13c	Dit betreft budget voor diverse onderdelen binnen het sociaal domein op het gebied van: inlcusie, integrale uitvoerings-programma en preventie.
14	Dit betreft de bijdrage vanuit de reserve Sociaal Domein voor diverse onderdelen binnen het sociaal domein.
15	De uitgaven van maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen worden verrekend met de betreffende reserve.
16	Tijdens de begrotingsbehandeling op 10-11-2021 is het amendement bijdrage reserve waterfonds aangenomen, waarbij er € 1.000.000 wordt gestort in de reserve waterfonds.
17	Tijdens de begrotingsbehandeling op 10-11-2021 is het amendement bijdrage reserve waterfonds aangenomen, waarbij er € 1.000.000 wordt gestort in de reserve waterfonds. Conform de jaarrekening 2021 is er € 29.000 overgeheveld naar 2022 voor de erfgoedvisie en € 129.000 voor subsidie restauratie gemeentelijke monumenten.
18	Dit betreft de exploitatiesubsidie aan Stichting Fonds Gouda 750. Deze subsidie is niet via de reserves afgehandeld, dan oorspronkelijk begroot.
19	Dit betreft budget voor het project versnelling woningbouw. Deze geringe verrekening heeft niet via de reserve plaatgevonden.
20	Tijdens de begrotingsbehandeling op 10-11-2021 is het amendement bijdrage taakveld veiligheid aangenomen, waarbij er € 200.000 wordt ingezet voor extra Stadstoezicht in het kader van Gouda750, flexibilisering van cameratoezicht en de inzet van een ondermijningsjurist.
21	Dit betreft diverse stortingen in de algemene reserve: winstneming Gouwepark (€ 1.800.000), bijdrage Jeugdzorg aan de algemene reserve (€ 5.326.000), bijdrage van het Corona steunpakket aan de algemene reserve (€ 430.000) en de coronacompensatiemiddelen voor de gemeenteraadsverkiezingen die - conform besluitvorming - gestort worden in de algemene reserve (€ 103.000).
22	Conform de jaarrekening 2021 is er € 519.000 overgeheveld naar 2022 voor uitvoeringsplannen in het kader van de affaire kinderopvangtoeslag (POK).

5.6 Overzicht inzet voorzieningen

Naam voorziening (bedragen * € 1.000)	Saldo 1-1-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2022
Voorziening spaaruren verlof	0	590	0	0	590
Voorziening deelname grondbank Zuidplas	0	0	0	0	0
Voorziening pensioenaanspr (voormalig) wethouders	5.914	212	602	281	5.244
Voorziening verhuurdersonderhoud Schouwburg	789	0	287	502	0
Voorziening onderh gem gebouwen en objecten	1.668	0	617	1.051	0
Voorziening groot oh openbare ruimte	6.456	4.261	0	5.091	5.626
Voorziening onderhoud Huis van de Stad	149	0	109	41	0
Voorziening onderhoud Stationsgarage	319	0	316	3	0
Voorziening onderhoud Burg. Martenssingel 15	0	86	0	0	86
Voorziening pijporgel aula begraafplaats	52	0	0	0	52
Voorziening verwerking afvalstoffen	232	0	0	176	55
Voorziening riolering	24.063	5.361	0	12.605	16.819
Voorziening afkoopsom onderhoud Steinse Groen	41	0	4	0	38
Totaal	**39.684**	**10.510**	**1.935**	**19.750**	**28.509**

5.7 Incidentele baten en lasten

Voor de beoordeling van de jaarrekening volstaat niet alleen het gerealiseerde resultaat. Nog meer is het van belang om te kijken of sprake is van het zogenaamde 'structurele en reële evenwicht'. Het overzicht van incidentele baten en lasten biedt inzicht in de realisatie van genoemd uitgangspunt.

Nr.	Incidentele baten en lasten *(bedragen x € 1.000)*	Primitieve begroting	Gewijzigde Begroting	Jaarrekening	Saldo tov gewijz. Begroting
		2022	2022	2022	2022
	Programma 1				
1	Campus Gouda	290	290	0	290
2	Stimuleren ondernemersnetwerken	50	50	0	50
3	Gouda750	500	566	652	-86
4	Onderhoud school Burg Martenssingel	116	86	0	86
5	Nationaal programma onderwijs	1.083	1.083	0	1.083
		2.039	**2.075**	**652**	**1.423**
	Programma 2				
6	Dagelijks onderhoud bruin	111	111	0	111
7	Baggeren - niet nautisch	288	288	0	288
8	Energie en klimaat	325	350	96	254
		724	**749**	**96**	**653**
	Programma 3				
9	Verduurzamen gemeentelijke objecten	170	170	0	170
10	Transformatie Goudse Poort	50	50	0	50
		220	**220**	**0**	**220**
	Programma 4				
11	Regionaal programma Sturen op kosten	500	300	300	0
12	Gezondheidsbeleid	27	27	0	27
13	Inclusie, diversiteit en burgerschap	41	41	0	41
14	Intensivering schuldaanpak	82	82	0	82
15	Gouds programma Sturen op kosten	100	100	167	-67
16	Middelen dak- thuislozen	1.179	294	0	294
17	Perspectief op werk	500	744	494	250
18	Versterken arbeidsmarktregio's	148	0	0	0
19	Subsidie ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers	23	23	0	23
		2.600	**1.611**	**961**	**650**
	Programma 5				
20	Convenant binnenstad, centrummanager etc.	100	100	0	100
21	Spuk sport	600	600	0	600
22	Spuk sport	-600	-600	0	-600
		100	**100**	**0**	**100**
	Programma 6				
23	1 FTE voor mensenhandel en seksuele uitbuiting	80	80	0	80
24	Ondermijning en drugs	200	135	0	135
		280	**215**	**0**	**215**
	Totaal incidentele baten en lasten exploitatie	**5.963**	**4.970**	**1.709**	**3.261**
	> Waarvan incidentele lasten exploitatie	*6.563*	*5.570*	*1.709*	*3.861*
	> Waarvan incidentele baten exploitatie	*-600*	*-600*	*0*	*-600*
	Totaal lasten - excl. toevoegingen reserves	290.389	317.911	316.815	1.095
	Totaal baten - excl. onttrekkingen reserves	-285.112	-320.179	-341.568	21.389

Nr.	Incidentele baten en lasten *(bedragen x € 1.000)*	Primitieve begroting	Gewijzigde Begroting	Jaarrekening	Saldo tov gewijz. Begroting
	Resultaat voor inzet reserves (A) *	**5.277**	**-2.268**	**-24.752**	**22.484**
	Incidentele onttrekkingen aan reserves	-3.950	-22.795	-20.171	2.624
	Stucturele onttrekkingen aan reserves	-1.975	-1.975	-1.891	84
	Totaal onttrekkingen aan reserves (B) *	**-5.925**	**-24.769**	**-22.061**	**2.708**
	Incidentele toevoegingen aan reserves	633	11.775	11.678	-97
	Structurele toevoegingen aan reserves	4.057	4.057	4.057	0
	Totaal toevoegingen aan reserves (C) *	**4.690**	**15.832**	**15.735**	**-97**
	Totaal lasten - incl.toevoegingen reserves	295.078	333.742	332.550	-1.192
	Totaal baten - incl. onttrekkingen reserves	-291.037	-344.948	-363.629	-18.681
	Resultaat na inzet reserves (= A+B-C) *	**4.041**	**-11.206**	**-31.079**	**-19.873**
	Incidentele lasten exploitatie	6.563	5.570	1.709	-3.861
	Incidentele baten exploitatie	-3.680	-600	0	600
	Saldo incidentele toevoegingen/ onttrekkingen reserves	-3.317	-11.020	-8.492	2.527
	Incidenteel saldo *	**-434**	**-6.050**	**-6.783**	**-734**
	Saldo structurele lasten exploitatie	283.825	312.341	315.106	2.766
	Saldo structurele baten exploitatie	-281.432	-319.579	-341.568	-21.989
	Subtotaal structureel saldo exploitatie	*2.393*	*-7.238*	*-26.461*	*-19.223*
	Saldo structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	2.082	2.082	2.166	84
	Structureel saldo *	**4.475**	**-5.156**	**-24.295**	**-19.139**
	* - = voordeel / + = nadeel				
	Kengetal structurele exploitatieruimte	-1,57		7,11	

Toelichting	
1	Conform de nieuwe handreiking "structurele en incidentele baten en lasten" van de Provincie wordt dit budget in de jaarrekening 2022 niet meer als incidenteel aangemerkt.
2	Dit beteft incidenteel budget voor het project "Ondernemen in Gouda". Het project transformatie Goudse Poort wordt in 2023 voortgezet. Er is een onderschrijding van € 50.000 waarbij het voorstel is om dit opnieuw beschikbaar te stellen in 2023.
3	Dit betreft incidenteel budget voor het project "Gouda 750". Dit project heeft in 2022 plaatsgevonden en is afgerond.
4	Zie omschrijving bij nr. 1
5	Zie omschrijving bij nr. 1
6	Zie omschrijving bij nr. 1
7	Zie omschrijving bij nr. 1
8	Dit betreft incidenteel budget voor het programma energietransitie. Niet alle middelen zijn in 2022 besteedt. Er is een onderschrijding van € 254.000 waarbij het voorstel is om dit opnieuw beschikbaar te stellen in 2023.
9	Zie omschrijving bij nr. 1
10	Zie omschrijving bij nr. 1
11	Dit betreft regiobudget voor het project "Sturen op kosten".
12	Zie omschrijving bij nr. 1
13	Zie omschrijving bij nr. 1
14	Zie omschrijving bij nr. 1
15	Dit betreft projectbudget voor het programma "Sturen op kosten" voor wat betreft sturingsinformatie ten behoeve van management en bestuur. In 2022 is door meerwerk een overschrijding ontstaan.
16	Zie omschrijving bij nr. 1
17	Dit betreft regiobudget voor de regionale arbeidsmarkt. Er is een onderschrijding van € 250.000 waarbij het voorstel is om dit opnieuw beschikbaar te stellen in 2023.
18	Zie omschrijving bij nr. 1
19	Zie omschrijving bij nr. 1
20	Zie omschrijving bij nr. 1
21	Zie omschrijving bij nr. 1
22	Zie omschrijving bij nr. 1
23	Zie omschrijving bij nr. 1
24	Zie omschrijving bij nr. 1

5.8 Resultaatbepaling

De ontwikkeling van het resultaat vanaf de vaststelling van de programmabegroting 2022 staat in het volgende overzicht.

Resultaat (bedragen * € 1.000)		Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Saldo rekening min begroting na wijziging	V/N op saldo
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	Saldo	8.132	-2.268	-24.752	22.484	V
Totaal mutaties reserves	Saldo	-4.085	-8.938	-6.326	-2.611	N
Gerealiseerd resultaat		**4.046**	**-11.206**	**-31.079**	**19.873**	**V**

Overzicht belangrijkste afwijkingen
Het verschil tussen het resultaat tot en met de vierde begrotingswijziging en het werkelijke resultaat wordt op hoofdlijnen veroorzaakt door de onderwerpen in onderstaande tabel.

Nr.	Onderwerp	Bedrag *€1.000	Programma	Taakveld
1	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	5.186	4	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
2	Decembercirculaire	4.158	8	0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds
3	Bouwvergunningen en versnellen woningbouw	3.309	3	8.3 Wonen en bouwen
4	Voorzieningen groot onderhoud gebouwen	2.864	3	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
5	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	1.448	4	6.81 Geëscaleerde zorg 18+
6	Voorziening pensioenen (oud-)wethouders	1.297	7	0.1 Bestuur
7	Leerlingzaken en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie.	1.292	1	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken
8	Minder meldingen en storingen, vertraging afwikkeling zuidelijk stationsgebied	1.137		1.2 Openbare orde en veiligheid
9	Overige mutaties	1.793	1 t/m 8	Diversen
10	Mutaties reserves	-2.611	1 t/m 8	Diversen
Totaal		**19.873**		

Structureel en incidenteel resultaat
Het onderscheid tussen structurele en incidentele resultaten is van belang voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. In het algemeen geldt dat de gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele lasten raamt in de begroting. Structurele lasten en baten zijn de regel, incidentele lasten en baten zijn de uitzondering.

	Structureel	Incidenteel	Rekening 2022
Lasten	315.106	1.709	316.815
Baten	-341.568	0	-341.568
Saldo	-26.462	1.709	-24.753
Inzet reserves	2.166	-8.492	-6.326
Rekeningresultaat (- = overschot / + = tekort)	**-24.296**	**-6.783**	**-31.079**

Het positieve saldo van € 31.079.000 is opgebouwd is uit een structureel voordeel van € 24.296.000 en een incidenteel voordeel van € 6.783.000

5.9 Resultaatbepaling op basis van vermogensmutaties

De weergave van de mutaties in het eigen vermogen is op grond van het BBV verplicht. Artikel 42 van het BBV bepaalt dat het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat. Het hier bedoelde resultaat wordt afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Resultaatbepaling (bedragen * € 1.000)	2022
Saldo van het eigen vermogen per 1 januari 2022	85.411
Saldo van het eigen vermogen per 31 december 2022 (saldo is inclusief gerealiseerd resultaat 2022)	110.163

Resultaatbepaling (bedragen * € 1.000)	2022
Toename van het eigen vermogen	24.752

De toename van het eigenvermogen met € 24.752.000 is het gevolg van het positieve rekeningresultaat van € 31.079.000 en de afname van de reserves met € 6.326.000

5.10 Resultaatbestemming

De jaarrekening 2022 sluit met een positief saldo van € 31.079000. Het voorstel aan de raad is om vanuit dit rekeningsaldo een aantal verrekeningen met reserves te laten plaatsvinden (totaal € 8.967.000):
a. € 100.000 toe te voegen aan de reserve investeringen afval;
b. € 1.734.000 toe te voegen aan de reserve Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Beschermd Wonen;
c. € 898.000 toe te voegen aan de nieuw in te stellen reserve "Klimaat & energie";
d. € 20.000 toe te voegen aan de reserve Groenfonds;
e. € 3.559.000 toe te voegen aan de nieuw in te stellen reserve "Programma vluchtelingenopvang";
f. € 2.787.000 toe te voegen aan de nieuw in te stellen reserve "Groot onderhoud vastgoed";
g. € 131.000 te onttrekken aan de reserve nog uit te voeren werkzaamheden Bolwerk;
h. het restant van het rekeningresultaat, te weten € 22.112.000, toe te voegen aan de algemene reserve.

Toelichting op de resultaatbestemmingen

A. Reserve investeringen Afval
Dit betreft budget voor de uitvoering van de motie "verbeteren inzamelmiddelen". Voorgesteld wordt het bedrag toe te voegen aan de reserve investeringen afval.

B. Reserve Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Beschermd Wonen
Op grond van een bestendige gedragslijn wordt voorgesteld om het saldo van mutaties in de decembercirculaire 2022 met betrekking tot de decentralisatie-uitkeringen maatschappelijke opvang en vrouwenopvang en met betrekking tot de integratie-uitkering beschermd wonen af te wikkelen naar de hiertoe ingestelde bestemmingsreserve MO/VO/BW.

Het restantsaldo van de centrum taken Beschermd wonen, Vrouwen Opvang en Maatschappelijk Opvang hebben totaal in de meicirculaire 2022 meer geld ontvangen waardoor er een overschot in 2022 is. Voorgesteld wordt om dit overschot toe te voegen aan de Reserve MO/VO/BW.

C. Reserve Klimaat & energie (nieuw in te stellen)
Programma Energietransitie: Een voordeel van € 450.000 treedt op bij het Programma Energietransitie, voornamelijk door herprogrammering van de activiteiten en de niet-voorziene ontvangst van middelen Klimaatakkoord. Voorgesteld wordt om deze programmagelden toe te voegen aan de nieuw in te stellen Reserve: Klimaat en energie.

DuurZaam Veilig: Dit heeft betrekking op de niet in 2022 besteedde middelen Klimaatakkoord (€ 241.000). Voorgesteld wordt om dit bedrag toe te voegen aan de nieuw in te stellen Reserve: Klimaat en energie.

Regeling Reductie Energiegebruik: Dit betreft het restant (niet besteedde deel: € 207.000) van de SiSa-regeling Regeling Reductie Energiegebruik. Gouda heeft in 2022 een beschikking ontvangen dat we dit restant bedrag mogen houden. Voorgesteld wordt om dit bedrag toe te voegen aan de nieuw in te stellen Reserve: Klimaat en energie.
Het doel van de nieuwe reserve is om de financiële middelen die in 2022 beschikbaar zijn gesteld ook meerjarig beschikbaar te houden ten behoeve van klimaatgerelateerde maatregelen. Op basis van separate raadsvoorstellen/ besluiten zullen dotaties/ onttrekkingen aan deze reserve plaatsvinden.
D. Reserve Groenfonds
In 2022 is een bedrag van € 20.000 ontvangen in verband met afkoop Groen. Voorgesteld wordt om dit bedrag toe te voegen aan de Reserve Groenfonds.

E. Reserve programma vluchtelingenopvang (nieuw in te stellen)
Op basis van de bekostigingsregeling noodopvang ontheemden Oekraïne ontvangt Gouda een minimum normbedag per opvangbed, per dag. Onderbesteding op dit bedrag hoeft niet terugbetaald te worden. Dit was ten tijde van de 2e bestuursrapportage 2022 nog niet bekend en leidt daarmee tot een voordeel. Voorgesteld wordt om dit bedrag en het restant bedrag van de Hotelboot toe te voegen aan de nieuw in te stellen Reserve: Programma vuchtelingenopvang.

Het doel van de nieuwe reserve is om de financiële middelen die in 2022 beschikbaar zijn gesteld ook meerjarig beschikbaar te houden ten behoeve van uitvoeringsmaatregelen (noodopvang) voor vluchtelingen/ ontheemden. Op basis van separate raadsvoorstellen/ besluiten zullen dotaties/ onttrekkingen aan deze reserve plaatsvinden.

F. Reserve groot onderhoud vastgoed (nieuw in te stellen)
Het doel van de reserve is het reserveren van de vrijgevallen middelen (€ 2.787.000) uit de 4 voorzieningen groot onderhoud (gemeentelijke gebouwen en panden, huis van de stad, schouwburg en parkeergarage), in afwachting van het opstellen van nieuwe MJOP's voor deze 4 onderwerpen.

In 2019 zijn de Meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) voor de gemeentelijke gebouwen en panden, het Huis van de Stad en de Parkeergarage opgesteld en door het College vastgesteld. Voor de Schouwburg was geen MJOP vastgesteld, maar wel een voorlopig onderhoudsplan. Dit in afwachting van de opstelling van een businesscase. Op basis van deze besluiten zijn de dotaties en onttrekkingen bij deze voorzieningen in de verschillende P&C documenten aan de raad voorgesteld en vastgesteld. Daarbij hebben er in de loop van de jaren diverse aanpassingen op de uitvoering van de MJOP's plaatsgevonden. Deze zijn met name gedaan op basis van de jaarplannen die per pand worden vastgesteld. Dit aan de hand van de feitelijke staat van onderhoud en een slimme uitvoering van het benodigd onderhoud. Hierbij worden werkzaamheden uitgevoerd, maar ook gecombineerd, vooruit gehaald, uitgesteld en/of aangepast . Hiermee wordt een doelmatige en efficiënte wijze van onderhoud gewaarborgd. Ook wordt daarbij telkens bezien of de komende 5 jaar het benodigd onderhoud met de beschikbare voorzieningen kan worden uitgevoerd. Elke 5 jaar worden op basis van een integrale herziening de nieuwe MJOP's opgemaakt. Hierbij worden alle wijzigingen die lopende de afgelopen jaren gemaakt zijn, meegenomen. In 2023 worden deze MJOP's weer opgesteld (inclusief de kadernota Vastgoed die door de raad wordt vastgesteld). In de tussenliggende jaren is er door de aanpassingen in de uitvoering van de MJOP's geen directe rekenkundige aansluiting meer tussen de oorspronkelijke MJOP's en de daarop gebaseerde voorzieningen en de werkelijke hoogte van de voorziening.

De accountant vindt deze aansluiting een voorwaarde voor het aanhouden van de voorziening. Omdat de aansluiting er niet 100% aanwezig is, is het voorstel van accountant om de voorzieningen vrij te laten vallen in de jaarrekening 2022. Na opstelling van de nieuwe MJOP's wordt bekeken wat per voorziening de voeding kan en moet zijn. In het kader van de verbetering van de financiële functie zal ook een werkwijze worden geïmplementeerd om ook de jaren tussen 2 actualisaties de rekenkundige aansluiting te bewaken tussen de geactualiseerde MJOP's en de hoogte van de voorziening.

G. Reserve nog uit te voeren werkzaamheden Bolwerk
De grondexploitatie Bolwerk is reeds enige jaren geleden afgesloten. Voor de nog uit te voeren civieltechnische werken in de openbare ruimte en bijbehorende plankosten is een afzonderlijke reserve. De werkzaamheden voor het woonrijp maken van de openbare ruimte zijn eerder uitgevoerd dan vooraf gedacht. Oorspronkelijk was dit werk pas in 2023 voorzien en begroot – het werk is echter eind 2022 opgestart. In 2022 is voor een bedrag van afgerond € 131.000 werkzaamheden uitgevoerd. Voorgesteld wordt om deze lasten, conform het doel en bestemming van deze reserve, te dekken uit de reserve "nog uit te voeren werkzaamheden Bolwerk".

5.11 WNT-verantwoording 2022 gemeente Gouda

De WNT is van toepassing op de gemeente Gouda. Het voor de gemeente Gouda toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 gebaseerd op het algemeen maximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022

Naam (bedragen x € 1)	R.C. Bakker	E.J. Karman Moerman
Functiegegevens	gemeentesecretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	148.260	102.066
Beloningen betaalbaar op termijn	22.870	18.212
Subtotaal	*171.130*	*120.278*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	**171.130**	**120.278**
De reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2021

Naam (bedragen x € 1)	E.M. Branderhorst	R.C. Bakker	E.J. Karman Moerman
Functiegegevens	gemeentesecretaris	gemeentesecretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling	01/01 - 28/02	01/10 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	34.497	35.528	98.406
Beloningen betaalbaar op termijn	3.692	5.647	18.381
Subtotaal	*38.189*	*41.175*	*116.787*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	33.784	52.679	209.000
Bezoldiging	**38.189**	**41.175**	**116.787**

2. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Gegevens 2021

Naam (bedragen x € 1)	B. van Sprëw
Functiegegevens	gemeentesecretaris
Kalenderjaar	**2021**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/03 - 30/09
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	7,0
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	793
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 199
Maxima op basis van de normbedragen per maand	187.200
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	157.807
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja, namelijk € 145
Bezoldiging in de betreffende periode	114.985
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	114.985
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	**114.985**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

6 Balans en toelichting

6.1 Inleiding

Naast het overzicht van baten en lasten vormt de balans een belangrijk onderdeel van de jaarrekening van de gemeente. De balans geeft de stand van zaken weer voor wat betreft de omvang en samenstelling van het vermogen. In de balans worden naast de cijfers per balansdatum tevens de cijfers van de balans van het vorige begrotingsjaar opgenomen.

Navolgend wordt allereerst de balans zelf weergegeven. Daarna komt een beschrijving van de gehanteerde grondslagen voor waardering en bepaling van baten en lasten. Deze worden gevolgd door toelichtingen op de verschillende balansposten. Het hoofdstuk wordt afgesloten met de niet uit de balans blijkende langlopende financiële verplichtingen.

6.2 Balans per 31 december 2022: activa

ACTIVA (bedragen * € 1.000)	ultimo	2021	ultimo	2022
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa		**12.666**		**12.236**
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	12.666		12.236	
Materiële vaste activa		**344.420**		**358.510**
Materiële vaste activa uitgegeven in erfpacht	8.959		8.554	
Investeringen met een economisch nut	198.803		208.744	
Investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	91.687		90.946	
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	44.971		50.266	
Financiële vaste activa		**2.944**		**3.003**
Kapitaalverstrekkingen aan:				
- deelnemingen	1.941		1.941	
- overige verbonden partijen	0		0	
Overige langlopende leningen u/g	985		1.044	
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	18		18	
TOTAAL VASTE ACTIVA		**360.029**		**373.750**
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		**15.765**		**9.165**
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	15.752		9.156	
Gereed product en handelsgoederen	13		9	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**71.242**		**32.528**
Vorderingen op openbare lichamen	21.505		22.286	
Overige verstrekte kasgeldleningen	0		568	
Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen	1.433		1.401	
Overige vorderingen	8.305		8.273	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	40.000		0	
Liquide middelen		**44**		**4.768**
Kassaldi	44		39	
Banksaldi	0		4.729	
Overlopende activa		**14.086**		**22.274**
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:				
- Europese overheidslichamen	111		1.077	
- Rijk	1.258		4.446	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.487		2.461	
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	11.231		14.290	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**101.138**		**68.735**
TOTAAL GENERAAL		**461.167**		**442.485**

6.3 Balans per 31 december 2022: passiva

PASSIVA (bedragen * € 1.000)	ultimo	2021	ultimo	2022
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen		**85.411**		**110.163**
Algemene reserve	34.683		39.565	
Bestemmingsreserves	37.331		39.519	
Gerealiseerd resultaat uit overzicht baten en lasten	13.397		31.079	
Voorzieningen		**39.684**		**30.013**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.914		7.338	
Voorzieningen voor gelijkmatige verdeling van lasten over de boekjaren	9.381		5.711	
Voorzieningen voor van derden verkregen middelen met specifiek bestedingsdoel	24.389		16.964	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		**251.144**		**234.557**
Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	250.981		234.574	
- overige binnenlandse sectoren	18		13	
- waarborgsommen	145		-31	
TOTAAL VASTE PASSIVA		**376.239**		**374.734**
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**53.990**		**40.934**
Kasgeldleningen	32.000		9.000	
Banksaldi	1.614		0	
Overige schulden	20.376		31.934	
Overlopende passiva		**30.938**		**26.817**
Nog te betalen bedragen	21.728		15.675	
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:				
- EU	113		0	
- Rijk	5.345		6.511	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	129		1.450	
Overige vooruit ontvangen bedragen	3.622		3.182	
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**84.928**		**67.751**
TOTAAL GENERAAL		**461.167**		**442.485**
BORG- EN GARANTSTELLINGEN		**28.804**		**30.054**

6.4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

6.4.1 Waarderingsgrondslagen

6.4.1.1 Algemeen

Naast de algemeen geldende gemeentelijke verslaggevingsregels opgenomen in het BBV zijn de volgende door de raad vastgestelde nota's van toepassing:
- Nota reserves en voorzieningen (1 juli 2020);
- Nota Waardering en Afschrijving Vaste Activa 2019 (2 oktober 2019).

Op basis van de hiervoor genoemde regelingen alsmede het BBV zijn de volgende uitgangspunten gebruikt:
- Alle verkregen activa zowel met een economisch nut als investering in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd. Voor zover niet anders vermeld, zijn activa en passiva gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
- Met ingang van 2006 wordt, indien en voor zover er sprake is van vervaardiging, rente aan een actief toegerekend.
- Afschrijving van activa vindt plaats op basis van de lineaire methode, tenzij de raad anders (heeft) bepaald.
- De restwaarde van activa wordt in principe op 0 (nul) gesteld.
- Rente waarmee het geïnvesteerd vermogen moet worden belast wordt jaarlijks voorcalculatorisch bepaald voor de boekwaarde van de gehele activa. Dit wordt berekend aan de hand van de kapitaalmarktrente, rekening houdend met de gemiddelde looptijd van de activa. Het voorcalculatorische percentage wordt niet nagecalculeerd.
- De rentetoerekening en afschrijving op de nieuwe investeringen vinden pas plaats in het eerste jaar na de afronding van de investering en de ingebruikname van het goed.
- Reserves en voorzieningen worden niet meer ingezet ter dekking van de kapitaallasten van de investeringen.
- Investeringen waartoe op grond van eerdere CIP's is besloten, maar die nog niet zijn gestart of zijn afgerond, behoren tot het onderhanden werk. Bij jaareinde worden deze kosten geactiveerd. De waardering geschiedt tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

6.4.1.2 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van bijdragen en subsidies (netto waardering) verminderd met afschrijvingen.

De bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn gewaardeerd voor het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingsduur is maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

6.4.1.3 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van bijdragen en subsidies (netto waardering), verminderd met afschrijvingen.

De erfpachtgronden zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs (in casu de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen).

Afschrijving vindt plaats op basis van de te verwachten toekomstige nuttigheids- of gebruiksduur. Daarbij worden in het algemeen de volgende termijnen gehanteerd:
- gebouwen 40 jaar;
- grond-, weg- en waterbouwkundige werken 10-40 jaar;
- vervoermiddelen 8-15 jaar;
- installaties 10 jaar.

Lineaire afschrijving wordt toegepast met uitzondering van woonruimten en gebouwen. Hierop wordt annuïtair afgeschreven.

Op investeringen in gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

6.4.1.4 Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa vermelde geldleningen verstrekt aan derden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Deelnemingen en aandelen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. Afwaardering vindt plaats indien de waardevermindering naar verwachting duurzaam is.

6.4.1.5 Voorraden

De bouwgronden in exploitatie zijn opgenomen tegen de daaraan bestede kosten, inclusief de bijgeschreven rente en verminderd met de opbrengst wegens gerealiseerde grondverkopen.

In de grondexploitatie zijn naast de reeds gemaakte kosten en gerealiseerde opbrengsten ook de toekomstige verwachte opbrengsten en kosten opgenomen. De grondexploitaties worden jaarlijks geactualiseerd. Winstneming vindt plaats op basis van de voortgang/ontwikkeling van de exploitatie. Voor verwachte verliezen wordt een voorziening op eindwaarde gevormd die in mindering wordt gebracht op de bijbehorende balanspost.

Gereed product en handelsgoederen heeft betrekking op de verkoopartikelen van de VVV die worden gewaardeerd tegen inkoopprijs.

6.4.1.6 Liquide middelen
Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

6.4.1.7 Vorderingen en overlopende activa
Vorderingen worden, evenals de overlopende activa, gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

6.4.1.8 Eigen vermogen
De algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat uit het overzicht van baten en lasten vormen gezamenlijk het eigen vermogen van de gemeente Gouda.

6.4.1.9 Voorzieningen
Onder de voorzieningen zijn opgenomen, op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. Voorts de kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt en die strekken tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren (kostenegalisatie). Tot slot worden de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden tot de voorzieningen gerekend.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde tenzij de tijdswaarde van geld niet materieel is.

6.4.1.10 Langlopende schulden
Onder langlopende schulden zijn begrepen schulden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van één jaar of langer.

6.4.1.11 Kortlopende schulden en overlopende passiva
Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

6.4.2 Grondslagen van resultaatbepaling
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (stelsel van baten en lasten). Lasten worden direct opgenomen zodra deze zich voordoen. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Op basis van actuele kostprijsberekeningen worden bij verlieslatende complexen de hoogte van de te nemen voorziening bepaald.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Omdat geen voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume mogen worden opgenomen, worden sommige personeelslasten echter toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten wordt wel een verplichting gevormd.

Opbrengsten worden genomen zodra ze gerealiseerd zijn. De positieve resultaten op grondexploitaties worden pas bij het sluiten van grondexploitaties aan het resultaat toegevoegd. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

TOZO
De uitkeringen in het kader van de TOZO zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Hierbij is uitgegaan van het principe betaald = besteed. Deze baten-lasten systematiek is verwerkt in de programmarekening en SiSa bijlage.

6.5 Toelichting op de balans per 31 december 2022: activa

6.5.1 Vaste activa

6.5.1.1 Immateriële vaste activa

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boek-waarde 1-1-2022	Investe-ringen	Desinves-teringen	Bijdragen van derden	Afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2022
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	12.666	0	0	0	430	12.236
Totaal	**12.666**	**0**	**0**	**0**	**430**	**12.236**

6.5.1.1.1 Bijdrage aan activa in eigendom van derden

Deze post bestaat uit:

- de verstrekte bijdrage aan Hoogheemraadschap van Rijnland voor de renovatie van het gemaal aan de Bosweg;
- de voorbereidingskosten van de besluitvorming rond het tracé van de Zuidwestelijke Randweg, verminderd met de ontvangen bijdrage van € 206.000 van de provincie Zuid-Holland. De voorbereidingskosten worden conform het raadsbesluit geactiveerd;
- de tot en met 2012 aan de provincie Zuid-Holland betaalde bijdragen voor de aanleg van de Zuidwestelijke Randweg en de brug over de Stolwijkervaart;
- de tot en met 2011 aan de provincie Zuid-Holland betaalde bijdragen voor de aanleg van de RijnGouweLijn en de in 2013 van de provincie terugontvangen bijdrage op basis van de gewijzigde planvoering;
- de verstrekte bijdrage aan de restauratie van draaiorgel "de Lekkerkerker";
- de verstrekte bijdrage aan de provincie Zuid-Holland voor de aanleg van de rotonde nabij de Coenecoopbrug.

In 2022 is op deze post in totaal € 430.000 afgeschreven.

6.5.1.2 Materiële vaste activa

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 31-12-2022
Materiële vaste activa uitgegeven in erfpacht	8.959	8.554
Overige investeringen met een economisch nut	198.803	208.744
Investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	91.687	90.946
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	44.971	50.266
Totaal	**344.420**	**358.510**

6.5.1.2.1 Materiële vaste activa uitgegeven in erfpacht

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boek-waarde 1-1-2022	Investe-ringen	Desinves-teringen	Bijdragen van derden	Afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2022
Materiële vaste activa uitgegeven in erfpacht	8.959	0	405	0	0	8.554
Totaal	**8.959**	**0**	**405**	**0**	**0**	**8.554**

Materiële vaste activa uitgegeven in erfpacht
In 2022 is, door de verkoop van in erfpacht uitgegeven gronden, sprake van € 405.000 aan desinvesteringen. Daarvan heeft € 350.000 betrekking op de erfpachtgrond aan de Dunantsingel 92.

6.5.1.2.2 Overige investeringen met economisch nut

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boek-waarde 1-1-2022	Investe-ringen	Desinves-teringen	Bijdragen van derden	Afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	42.430	0	549	0	0	41.882
Woonruimten	45	0	0	0	6	39
Bedrijfsgebouwen	135.434	14.874	0	220	4.902	145.186
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.691	1.032	0	75	903	6.746
Machines, apparaten en installaties	7.147	523	0	0	911	6.759
Overige materiële vaste activa	7.056	2.367	0	0	1.290	8.133
Totaal	**198.803**	**18.796**	**549**	**295**	**8.011**	**208.744**

Bedrijfsgebouwen
In 2022 zijn investeringen gedaan met betrekking tot de ver-/nieuwbouw van De Ark (€ 227.000), de renovatie van De Goudse Waarden (€ 11.891.000), de Chocoladefabriek (€ 1.247.000), de Goudse Schouwburg (€ 146.000), herbestemming van het Stadhuis (€ 213.000), verduurzaming vastgoed (€ 610.000), aanpassingen Lekkenburg (€ 68.000) en maatschappelijke voorzieningen in Westergouwe € 467.000. Overige investeringen € 4.000.

Van de stichting Libertum is € 220.000 ontvangen als bijdrage in de kosten van de verbouwing, inrichting en doorontwikkeling van de Chocoladefabriek.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken
In 2022 heeft de gemeente geïnvesteerd in de renovatie van een veld in sportpark Oosterwei (€ 532.000), in valondergronden van speeltuinen (€ 172.000) en in maatregelen vanwege de zorgplicht voor kunstgras (€ 328.000).

Machines, apparaten en installaties
De grootste investeringen in 2022 betreffen de installatie in de maatschappelijke voorzieningen in Westergouwe € 248.000. Daarnaast heeft de gemeente geïnvesteerd in de vervanging van het video management systeem van Stadstoezicht (€ 45.000), bewakingscamera's (€ 52.000), apparatuur van de scanauto voor parkeren (€ 46.000) en led-verlichting op het sportcomplex van Olympia (€ 61.000).

Overige materiële vaste activa
In deze categorie is een aantal investeringen ondergebracht: IHP (€ 1.551.000), automatisering (€ 300.000), aanpassingen cliëntenzone(s) in het Huis van de Stad (€ 197.000) en overige aanpassingen in het Huis van de Stad (€ 319.000).

6.5.1.2.3 Investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boek-waarde 1-1-2022	Investe-ringen	Desinves-teringen	Bijdragen van derden	Afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2022
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	88.739	12.605	0	12.605	3.287	85.452
Overige materiële vaste activa	2.948	2.994	0	0	448	5.494
Totaal	**91.687**	**15.600**	**0**	**12.605**	**3.736**	**90.946**

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken
De investeringen hebben allemaal betrekking op de gemeentelijke rioleringen.

Overige materiële vaste activa
De grootste investering in deze categorie is gedaan in het ECO-park voor € 2.894.000. Daarnaast is in totaal € 100.000 geïnvesteerd in de ombouw van ondergrondse afvalcontainers en in afvalinzameling.

6.5.1.2.4 Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boek-waarde 1-1-2022	Investe-ringen	Desinves-teringen	Bijdragen van derden	Afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2022
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	43.697	10.369	0	930	3.728	49.408
Machines, apparaten en installaties	796	0	0	0	304	492
Overige materiële vaste activa	478	0	0	0	112	366
Totaal	**44.971**	**10.369**	**0**	**930**	**4.144**	**50.266**

Grond-, weg en waterbouwkundige werken
De grootste investeringen in 2022 betreffen de vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte voor in totaal € 6.661.000, maatregelen knelpunten VCP 2020-2021 en 2022-2025 (in totaal € 1.926.000), herontwikkeling van het zuidelijk stationsgebied (€ 499.000), het mobiliteitsplan (€ 317.000) en het fietsveiligheidsplan (€ 250.000). Overige investeringen voor in totaal € 680.000 zijn gedaan in onder andere de reconstructie van de afrit Goudse Poort, vervanging van het viaduct Noorthoven van Goorstraat, kwaliteitsverhoging binnenstad, vervanging wal- en kademuren en de brug nabij Winterdijk 14.

In totaal is € 1.015.000 aan bijdragen van de provincie Zuid-Holland en het Rijk verantwoord onder bijdragen van derden voor diverse projecten binnen de aanpak van knelpunten VCP 2020-2021 en 2022-2025.

6.5.1.3 Financiële vaste activa

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boek-waarde 1-1-2022	Investe-ringen	Desinves-teringen	Bijdragen van derden	Afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2022
Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	1.941	0	0	0	0	1.941
- overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen u/g	985	246	0	187	0	1.044
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	18	0	0	0	0	18
Totaal	**2.944**	**246**	**0**	**187**	**0**	**3.003**

6.5.1.3.1 Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Voor de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen geldt de volgende specificatie. De bedragen betreffen de nominale waarde van het aandelenbezit in de betreffende onderneming.

Deelnemingen (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 31-12-2022
Cyclus	753	753
Sportpunt Gouda	949	949
BNG	206	206
Oasen	33	33
Totaal	**1.941**	**1.941**

6.5.1.3.2 Kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen

Deze post betreft de deelname in een viertal verbonden partijen van oorspronkelijk 100 gulden per partij; in totaal € 181,52.

6.5.1.3.3 Overige langlopende leningen u/g

Sinds 1996 participeert de gemeente in de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten. Van de verkoopopbrengst van de aandelen Bouwfonds Nederlandse Gemeenten is bij de verkoop in 2000 € 2.244.000 toegevoegd aan deze deelneming. In 2022 is de deelneming per saldo met € 60.000 toegenomen als gevolg van verstrekte geldleningen in het Startersfonds.

De Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten is aan te merken als een stichting waarin de gemeente participeert, waarvan het bestuur door de deelnemende gemeenten wordt benoemd en de gemeente het risico draagt van de door de stichting verstrekte geldleningen.

Tot deze post behoren tevens een aantal hypothecaire geldleningen aan particulieren ten dienste van funderingsherst, een lening aan Dierentehuis Midden-Holland en leningen aan gemeentelijk personeel voor in bruikleen verstrekte mobiele telefoons.

6.5.1.3.4 Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Per jaareinde bestaat deze balanspost uit een tweetal waarborgsommen met een totaalwaarde van € 18.000.

6.5.2 Vlottende activa

6.5.2.1 Voorraden

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 31-12-2022
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (incl. voorziening)	15.752	9.156
Gereed product en handelsgoederen	13	9
Totaal	**15.765**	**9.165**

6.5.2.1.1 Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Grondexploitaties (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde
Boekwaarde 1-1-2022 (excl. voorziening)	**18.370**
Tussentijds genomen winst	-2.594
Mutaties 2022	-5.506
Afwaardering	0
Afgesloten	0
Boekwaarde 31-12-2022 (excl. voorziening)	**10.270**
Voorziening	-1.114
Balanswaarde 31-12-2022	**9.156**

Grondexploitaties (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde
Boekwaarde 31-12-2022	**10.270**
Tussentijds genomen winst	0
Nog te maken kosten	117.473
Nog te verwachten opbrengsten	-126.108
Rente (= kosten)	983
Verwacht exploitatieresultaat op eindwaarde	**2.618**

"- = voordeel en + = nadeel"

6.5.2.1.2 Gereed product en handelsgoederen

Het gaat in dit geval om de handelsgoederen van de VVV, de voorraad trekbandzakken voor restafval in het kader van het gemeentelijk project Afval scheiden loont en de voorraad transponders. De totale waarde ultimo 2022 is € 9.000.

6.5.2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	21.505	22.286
Overige verstrekte kasgeldleningen	0	568
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	1.433	1.401
Overige vorderingen	8.305	8.110
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	40.000	0
Totaal	**71.242**	**32.365**

6.5.2.2.1 Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen betreffen voornamelijk de vordering op het BCF van € 19.511.000 voor de reguliere opgave over 2022, die naar verwachting medio 2023 ontvangen wordt. Verder is hier een bedrag van € 3.179.000 opgenomen aan nog te ontvangen (suppletie)aangiften BCF tot en met 2022.

Het saldo van suppletie-aangiften BTW tot en met 2022 bedraagt ultimo 2022 € 79.000.

Aan overige vorderingen op openbare lichamen is hier een bedrag opgenomen van € 1.163.000. Eind maart 2023 is hiervan € 2.000 nog niet voldaan.

6.5.2.2.2 Overige verstrekte kasgeldleningen

Ultimo 2022 was € 568.000 aan kasgeldleningen verstrekt aan Stichting Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen en aan Jeugdbescherming west Zuid-Holland. Ultimo 2021 was het bedrag aan verstrekte kasgeldleningen € 0,00 (nihil).

6.5.2.2.3 Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen

Hieronder zijn de tegoeden op de rekening bij het (Garantiefonds) Nationaal Restauratiefonds en de rekeningen bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten opgenomen.

6.5.2.2.4 Uitzettingen in 's Rijks Schatkist

Ultimo 2022 bedraagt de vordering op het Rijk wegens uitgezette liquide middelen in de Schatkist € 0. Ultimo 2021 ging het om een bedrag van € 40.000.000.

6.5.2.2.5 Overige vorderingen

De overige vorderingen bestaan uit:

- bijstandsvorderingen voor € 5.657.000 (de voorziening voor mogelijke oninbaarheid bedraagt € 2.870.000);
- vorderingen inzake gemeentelijke belastingen ondergebracht bij Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland voor € 3.207.000 (en de voorziening voor mogelijke oninbaarheid bedraagt € 216.000);
- vorderingen op overige debiteuren voor € 2.526.000 (en de voorziening voor mogelijke oninbaarheid bedraagt € 3.000), waarvan per eind maart 2023 € 351.000 nog niet ontvangen is.

6.5.2.3 Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit kassaldi en banksaldi. Ook zijn hier de bij het Toeristisch Informatie Punt in voorraad zijnde VVV-cadeaubonnen etc. verantwoord.

6.5.2.3.1 Kas- en banksaldi

Ultimo 2022 bedroeg het totaal van de kassaldi € 39.000. Ultimo 2021 ging het om € 44.000.

Het totaal van de banktegoeden bedroeg ultimo 2022 € 4.729.000 positief (eind 2021 € 1.614.000 negatief).
Gouda beschikt over een kredietfaciliteit in rekening-courant van € 10.000.000.

6.5.2.3.2 Schatkistbankieren

In het kader van de Regeling schatkistbankieren dient elke decentrale overheid overtollige liquide middelen, boven een bepaalde drempel, af te storten bij het ministerie van Financiën (in 's Rijks schatkist). Het toetsen of de regeling op de juiste wijze wordt uitgevoerd vindt plaats op kwartaalbasis. Uit onderstaand overzicht blijkt dat de gemeente Gouda gedurende het gehele jaar onder de drempel is gebleven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

(bedragen * € 1.000)		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**5.982**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks Schatkist aangehouden middelen**	**404**	**1.380**	**1.474**	**2.042**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	5.578	4.602	4.508	3.940
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag

(bedragen * € 1.000)		Verslagjaar
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	299.092
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	299.092
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	5.982

Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	36.367.030	125.612.175	135.617.851	187.851.124
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	404.078	1.380.354	1.474.107	2.041.860

6.5.2.4 Overlopende activa

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 31-12-2022
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		
- Europese overheidslichamen	111	1.077
- Rijk	1.258	4.446

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 31-12-2022
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.487	2.461
Overige nog te ontvangen bedragen	3.457	5.764
Vooruitbetaalde bedragen	7.774	8.526
Totaal	**14.086**	**22.274**

6.5.2.4.1 Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Saldo 1-1-2022	Toevoeging	Ontvangen	Saldo 31-12-2022
Europese overheidslichamen:				
ESF REACT 2021-2022 EU Gemeenten	111	1.077	111	1.077
ESF Sluitende aanpak naar arbeid 3	0			0
Subtotaal	**111**	**1.077**	**111**	**1.077**
Rijk:				
Algemene uitkering	1.214	2.766	1.214	2.766
Bommenregeling	0	798	0	798
Quadracht KOV noodlok	0	-58	0	-58
SPUK stimulering sport	0	83	0	83
Hulp toeslagenproblematiek 2022 B2	0	737	0	737
Kwijtschelding gem. belastingen SiSa C62	0	91	0	91
Schuldenkwijtschelding toeslagenaffaire G12	0	29	0	29
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen - Kinderopvangtoeslagaffaire	44	-44		0
Subtotaal	**1.258**	**4.402**	**1.214**	**4.446**
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
Fietsparkeren E27b	949	197	0	1.146
Snelfietsroute Gouda-RTD F20	0	67	0	67
R-net herontwikkeling zuidelijk stationsgebied	100	110	0	210
Controle coronatoegangsbewijzen	11	0	11	0
Colletief vraag afhankelijk vervoer	0	25	0	25
Kenniscentrum bodemdaling	170	0	170	0
RMT kassier functie	4	90	4	90
Schoolzones	30			30
Finale kwijting corona SD	7		7	0
SPUK 2020 sport	215		215	0
Gemeenten	0	314		314
UWV	0	68		68
Scholen	0	80		80
Stovog	0	60		60
COA	0	311		311
Overige	0	62		62
Subtotaal	**1.486**	**1.384**	**407**	**2.463**
Totaal	**2.855**	**6.863**	**1.732**	**7.986**

6.5.2.4.2 Overige nog te ontvangen bedragen

De afwikkeling van deze posten vindt in het volgende boekjaar plaats.

6.5.2.4.3 Vooruitbetaalde bedragen

De afwikkeling van deze posten vindt in het volgende boekjaar plaats.

6.6 Toelichting op de balans per 31 december 2022: passiva

6.6.1 Vaste passiva

6.6.1.1 Eigen vermogen

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 31-12-2022
Algemene reserve	34.683	39.565
Bestemmingsreserves	37.331	39.519
Gerealiseerd resultaat uit overzicht van baten en lasten	13.397	31.079
Totaal	**85.411**	**110.163**

Het volgende overzicht toont het verloop van de afzonderlijke reserves. Naast de toevoegingen en de onttrekkingen tijdens het begrotingsjaar worden ook de verminderingen wegens afschrijvingen in beeld gebracht evenals de mutaties op grond van de resultaatbestemming van het voorafgaande jaar.

Naam reserve (bedragen * € 1.000)	Saldo 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering wegens afschrijving	Bestemming resultaat 2021	Saldo 31-12-2022
Algemene Reserve	33.476	7.660	12.092	0	10.522	39.565
Reserve sociaal domein	1.207	0	1.207	0		0
Subtotaal Algemene reserves	**34.683**	**7.660**	**13.300**	**0**	**10.522**	**39.565**
Reserve afschrijvingslasten vervangingsinv. O.R.	12.332	3.500	0	1.273		14.559
Reserve Cofinanciering regionale projecten	660	0	0	0		660
Reserve parkeren	788	0	0	0		788
Reserve Organisatieontwikkeling	686	557	580	0		663
Reserve Wijkontwikkeling	1.166	2.306	180	0		3.292
Reserve Niet Gesprongen Explosieven WO2	703	0	0	0		703
Reserve Maatsch Opvang, vrouwenopv en beschermd wonen	7.778	0	1.445	0	509	6.842
Reserve Cultuur en erfgoedfonds	31	0	0	0		31
Reserve Zuidelijk stationsgebied	1.724	0	1.080	0		644
Reserve Revitalisering Goudse Poort	978	0	38	0		940
Reserve Nog uit te voeren wzh 3 Bolwerk	504	0	0	0		504
Reserve versnellen woningb+(gebieds)transformatie	3.928	580	1.089	0		3.419
Reserve Groenfonds	1.321	0	482	0		838
Reserve Onderwijshuisvesting	1.928	0	0	0	268	2.196
Reserve Nog uit te voeren wzh Middenwillens	496	0	0	0	-496	0
Reserve Omgevingswet	250	133	0	0		383
Reserve investeringen riool	1.130	0	0	0		1.130
Reserve investeringen afval	0	0	0	0		0
Reserve ZeroEmissieZone	930	0	0	0		930
Reserve Waterfonds	0	1.000	0	0		1.000
Reserve GREX Westergouwe	0	0	2.594	0	2.594	0
Subtotaal bestemmingsreserves	**37.331**	**8.075**	**7.488**	**1.273**	**2.875**	**39.519**
Totaal	**72.014**	**15.735**	**20.788**	**1.273**	**13.397**	**79.085**

Toelichting per reserve

Algemene reserve
De algemene reserve is de buffer voor financiële tegenvallers van de gemeente. Het resultaat van de jaarrekening wordt op deze reserve afgewikkeld.

Reserve sociaal domein
De reserve sociaal domein zal per eind 2022 worden opgeheven.

Reserve afschrijvingslasten vervangingsinvesteringen openbare ruimte
Het doel van deze reserve is het opvangen van de kapitaallasten van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Reserve cofinanciering regionale projecten
De reserve is bestemd voor de cofinanciering van regionale projecten.

Reserve parkeren
Deze reserve wordt gevoed door afkoopsommen die worden betaald als bij de afgifte van bouwvergunningen niet (volledig) kan worden voldaan aan de normering van het aantal te realiseren parkeerplaatsen op eigen terrein. Gelet op het vorenstaande dient deze reserve te worden aangewend voor de aanleg van parkeerplaatsen, het treffen van maatregelen die de parkeerregulering verbeteren en andere voorzieningen in het kader van het betaald en/of belanghebbendenparkeren

Reserve Organisatieontwikkeling
Deze reserve wordt breed ingezet ter dekking van zowel reeds in gang gezette als toekomstige organisatieontwikkelingen.

Reserve Wijkontwikkeling
Deze reserve is bestemd voor de dekking van de kosten van de wijkontwikkelingsprojecten.

Reserve Niet Gesprongen Explosieven WO2
Deze reserve is gevormd voor de middelen die ontvangen worden voor het opsporen en ruimen van niet gesprongen explosieven. Op grond van het raadsbesluit over de nota Reserves en voorzieningen worden op grond van een oude subsidieregeling middelen beschikbaar gehouden voor een laatste locatie.

Reserve Maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen
De gemeente Gouda krijgt als centrumgemeente via decentralisatie-uitkeringen van het Rijk middelen voor maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen. Deze middelen worden regionaal ingezet. Eventuele overschotten worden toegevoegd aan deze bestemmingsreserve.

Reserve Cultuur en erfgoedfonds
Vanwege de inzet van de reserve Cultuur- en erfgoedfonds voor de festiviteiten en activiteiten in het kader van Gouda 750 jaar is de reserve nagenoeg leeg.

Reserve Zuidelijk stationsgebied
Op 22 juni 2016 heeft de raad ingestemd met de herontwikkeling Zuidelijk Stationsgebied. De reserve Spoorse doorsnijdingen en de reserve Ketenmobiliteit zijn opgeheven en samengevoegd tot deze reserve. De reserve is eveneens gevoed met de subsidies die reeds voor dit project zijn ontvangen.

Reserve Revitalisering Goudse Poort
Dekking van structurele kapitaallasten voor infrastructuur in Goudse Poort en het mogelijk maken van (co)financiering bij de Versnellingskamer.

Reserve Nog uit te voeren werkzaamheden Bolwerk
Dekking van de kosten van nog uit te voeren civieltechnische werken en bijbehorende plankosten van de voormalige grondexploitatie Bolwerk.

Reserve versnellen woningbouw en (gebieds)transformatie
De reserve vindt zijn basis in het Coalitieakkoord 2018-2022 waar ingezet wordt op de versnelling van de woningbouw en de transformatie van zakelijke panden en gebieden naar woningen.

Reserve Groenfonds
Realiseren van nieuw groen en water in samenhang met het te realiseren Klimaatadaptatieplan.

Reserve Onderwijshuisvesting
Op grond van het raadsbesluit 3 april 2019 is het kader van het IHP vastgesteld. Vanwege de aard en omvang van het financiële risico is besloten een aparte reserve te creëren voor het dekken van de kapitaallasten die voortvloeien uit IHP. Gedurende de looptijd van het IHP kunnen inkomsten die voortkomen uit de verkoop van vrijvallende schoollocaties ten gunste van deze reserve worden afgewikkeld. In het kader van realistisch begroten worden deze inkomsten pas verwerkt nadat ze gerealiseerd zijn. Eveneens kunnen financiële voordelen vanuit het combinatiegebruik hieraan toegevoegd worden. Intentie is om de reserve in te zetten ter dekking van de kapitaallasten. Dit alles ter beheersing van de omvang van het mogelijke exploitatietekort.

Reserve Nog uit te voeren werkzaamheden Middenwillens
Het nazorgbudget van de afgesloten grondexploitaties Bolwerk is bij het vaststellen van de jaarstukken 2019 in een reserve gestort. Dit bedrag is nodig voor de afronding van de ontwikkeling van dit gebied.

Reserve Omgevingswet
Ten behoeve van de implementatie van de Omgevingswet, die gericht is op het beter begeleiden van initiatieven, onder meer door integrale besluitvorming en inzichtelijk omgevingsbeleid, heeft de raad bij de vaststelling van de programmabegroting 2021 besloten tot het instellen van de gelijknamige reserve.

Reserve investeringen riool
De reserve is ingesteld bij de 2e begrotingswijziging 2020 om alsnog invulling te geven aan het eerder genomen raadsbesluit bij de jaarstukken 2018 om het voordelig resultaat op riool uit dat jaar beschikbaar te houden voor de bepaling van de toekomstige rioolheffing.

Reserve investeringen afval
De reserve is ingesteld bij de 2e begrotingswijziging 2020 om alsnog invulling te geven aan het eerder genomen raadsbesluit bij de jaarstukken 2018 om het voordelig resultaat op afval uit dat jaar beschikbaar te houden voor de bepaling van de toekomstige afvalstoffenheffing.

Reserve ZeroEmissieZone
Met raadsbesluit Zero Emissie Stadslogistiek is op 14 april 2021 het principebesluit genomen over de invoering van een zero-emissiezone in de binnenstad op basis van het Stappenplan Zero Emissie zone Stadslogistiek Historische binnenstad Gouda. Voor de invoering in 2025 is € 930.000 nodig. Voor dit bedrag is bij de 2e begrotingswijziging 2021 een bestemmingsreserve gecreëerd.

Reserve Waterfonds
Met het aangenomen amendement op de programmabegroting 2022 heeft de raad besloten tot het instellen van de reserve Waterfonds en deze in 2022 te vullen met een bedrag van € 1.000.000.

Reserve GREX Westergouwe
De reserve kan in de komende jaren worden ingezet om de ambities van de Raad inzake de GREX Westergouwe te realiseren. De jaarlijkse resultaten in de grex Westergouwe worden ten gunste/ ten laste van deze reserve gebracht.

6.6.1.2 Voorzieningen

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 31-12-2022
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.914	7.338
Voorzieningen voor gelijkmatige verdeling van lasten over de boekjaren	9.381	5.711
Voorzieningen voor van derden verkregen middelen met specifiek bestedingsdoel	24.389	16.964
Subtotaal	**39.684**	**30.013**
Voorziening bouwgrond in exploitatie	0	-1.504
Totaal	**39.684**	**28.509**

Het volgende overzicht toont het verloop van de afzonderlijke voorzieningen. Naast de toevoegingen en de aanwendingen of bestedingen tijdens het begrotingsjaar wordt in voorkomende gevallen ook de vrijval in beeld gebracht als een voorziening gedeeltelijk of geheel niet meer nodig is.

Naam voorziening (bedragen * € 1.000)	Saldo 1-1-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2022
Voorziening spaaruren verlof	0	590	0	0	590
Voorziening deelname grondbank Zuidplas	0	0	0	0	0
Voorziening pensioenaanspr (voormalig) wethouders	5.914	212	602	281	5.244
Voorziening verhuurdersonderhoud Schouwburg	789	0	287	502	0
Voorziening onderh gem gebouwen en objecten	1.668	0	617	1.051	0
Voorziening groot oh openbare ruimte	6.456	4.261	0	5.091	5.626
Voorziening onderhoud Huis van de Stad	149	0	109	41	0
Voorziening onderhoud Stationsgarage	319	0	316	3	0
Voorziening onderhoud Burg. Martenssingel 15	0	86	0	0	86
Voorziening pijporgel aula begraafplaats	52	0	0	0	52
Voorziening verwerking afvalstoffen	232	0	0	176	55
Voorziening riolering	24.063	5.361	0	12.605	16.819
Voorziening afkoopsom onderhoud Steinse Groen	41	0	4	0	38
Totaal	**39.684**	**10.510**	**1.935**	**19.750**	**28.509**

Toelichting per voorziening

Voorziening spaaruren verlof

De voorziening is bestemd voor de dekking van toekomstige verplichtingen die voortvloeiden uit de binnen de organisatie opgebouwde spaaruren.

Voorziening deelname grondbank Zuidplas
De voorziening was bedoeld voor het opvangen van schommelingen in de waardering van gronden in de Zuidplaspolder. De participatie van Gouda in de daarvoor opgerichte grondbank bedroeg 6%. Op grond van besluiten van het bestuur van de grondbank is de voorziening in 2021 vrijgevallen.

Voorziening pensioenaanspraken (voormalig) wethouders
Op grond van wettelijke verplichtingen (artikel 44 van het BBV) en ter financiering van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten op (partner)pensioen van (voormalig) wethouders is een voorziening noodzakelijk.

Voorziening verhuurdersonderhoud Schouwburg
Deze voorziening is bestemd voor het nivelleren van de uitgaven verhuurdersonderhoud aan het schouwburgcomplex gelegen aan de Boelekade 67.

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen en objecten
Deze voorziening is bestemd voor het nivelleren van uitgaven aan planmatig onderhoud aan gemeentelijk pandenbezit.

Voorziening groot onderhoud openbare ruimte
Deze voorziening is bestemd voor de egalisatie van beschikbare middelen en kosten groot onderhoud van de openbare ruimte (groot onderhoud van wegen plus kunstwerken, water en groen) zoals is opgenomen in het PP als onderdeel van het IUP. Jaarlijks wordt een bedrag in deze voorziening gestort. Op basis van een projectmatige aanpak wordt het groot onderhoud uitgevoerd.

Voorziening onderhoud Huis van de Stad
Deze voorziening is bestemd voor het nivelleren van uitgaven van planmatig onderhoud aan het Huis van de Stad.

Voorziening onderhoud Stationsgarage
Deze voorziening is bestemd voor het nivelleren van uitgaven van planmatig onderhoud aan de Stationsgarage.

Voorziening onderhoud Burg. Martenssingel 15
Deze voorziening is bestemd voor het nivelleren van uitgaven van planmatig onderhoud van het gebouw aan de Burgemeester Martenssingel 15.
Voorziening pijporgel aula begraafplaats
Deze voorziening heeft betrekking op een legaat dat door de gemeente Gouda als legataris wordt beheerd. Het legaat dient gebruikt te worden voor de aanschaf en het onderhoud van het pijporgel op de begraafplaats IJsselhof te Gouda.

Voorziening verwerking afvalstoffen
Bij de inzameling en verwerking van afvalstoffen is volledige kostendekking uitgangspunt. Deze voorziening is een egalisatievoorziening, waarop geen meerjarig onderhoudsplan van toepassing is. Het uiteindelijke jaarlijkse exploitatieresultaat wordt op nacalculatiebasis bepaald en aan deze voorziening toegevoegd of onttrokken. Een nevendoel van deze voorziening is het bevorderen van een gelijkmatig tariefverloop bij onregelmatige lasten.

Voorziening riolering
Bij de riolering is volledige kostendekking uitgangspunt. Deze voorziening is deels een kostenegalisatievoorziening ter voorkoming van ongewenste fluctuaties in de rioolheffing en deels een spaarvoorziening ter dekking van de kosten van toekomstige vervangingsinvesteringen riolering. Op basis van het gemeentelijk rioleringsplan en afspraken over de wijze van financieren van (toekomstige) riooluitgaven zijn toevoegingen en onttrekkingen begroot. Het uiteindelijke jaarlijkse exploitatieresultaat wordt op nacalculatiebasis bepaald en aan deze voorziening toegevoegd of onttrokken. Deze voorziening heeft als nevendoel een gelijkmatig tariefverloop te bevorderen bij onregelmatige lasten.

Voorziening afkoopsom onderhoud Steinse Groen
Van de provincie Zuid-Holland is een bedrag van € 45.000 ontvangen om het dagelijks onderhoud aan de ecologische verbinding Steinse Groen voor een periode van 12 jaar af te kopen. Vanaf 2021 wordt jaarlijks een twaalfde deel ten laste van de voorziening en ten gunste van de exploitatie gebracht.

6.6.1.3 Vaste schulden met rentetypische looptijd van één jaar of langer

6.6.1.3.1 Onderhandse leningen

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Saldo 1-1-2022	Vermeer-deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2022
Onderhandse leningen	250.999	0	16.411	234.587

6.6.1.3.2 Waarborgsommen

Ultimo 2022 is € -31.000 ontvangen als waarborgsom. Ultimo 2021 was dat € 145.000.

6.6.2 Vlottende passiva

6.6.2.1 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

6.6.2.1.1 Kasgeldleningen

Ultimo 2022 was € 9.000.000 aan kasgeldleningen opgenomen. Ultimo 2021 ging het om € 32.000.000

6.6.2.1.2 Banksaldi

Het debetsaldo van de bankrekening(en) bij de BNG bedroeg ultimo 2022 € 4.720.000 (2021: € -1.614.000).
Gouda beschikt in dit kader over een kredietfaciliteit in rekening-courant van € 10.000.000.

6.6.2.1.3 Overige schulden

Tot de overige schulden behoort onder andere € 12.220.000 voor crediteuren (2021 € 19.713.000).

6.6.2.2 Overlopende passiva

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 31-12-2022
Nog te betalen bedragen	21.728	15.675
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		
- EU	113	0
- Rijk	5.345	6.511
- Overige Nederlandse overheidslichamen	129	1.450
Overige vooruitontvangen bedragen	3.622	3.182
Totaal	**30.938**	**26.817**

6.6.2.2.1 Nog te betalen bedragen

De afwikkeling van deze posten vindt in het volgende boekjaar plaats.

6.6.2.2.2 Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Saldo 1-1-2022	Ontvangen	Vrijgevallen/ Terug-betalingen	Saldo 31-12-2022
Rijk:				
Bijdrage Regionaal Meldpunt Coördinatie D1	576	0	576	0
Bijdrage Regionaal Meldpunt Coördinatie D12	69	1150	1119	100
Bijdrage Regionaal Meldpunt Coördinatie D11	85	0	85	0
Vroegtijdig Schoolverlaters (VSV) D1A	21	0	0	21
Vroegtijdig Schoolverlaters (VSV) D12A	167	520	652	35
Specifieke uitkering impuls jongerencultuur D21	0	310	310	0
Specifieke uitkering tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden D19	0	28	0	28
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) 2020 D8	932	3.069	2.845	1.156
Specifieke uitkering huisvesting kwetsbare groepen C31	907	0	0	907
Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	60	0	60	0
Specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw C41b	400	0	0	400
Specifieke uitkering gedupeerden toeslagenproblematiek B2	34	38	72	0
Specifieke uitkering volwasseneducatie D10	159	775	781	153
Specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertraging D14	398	1.042	797	643
SPUK sport H4	0	409	333	76
Specifieke uitkering lokale preventieakkoorden en preventieaanpakken 2022 H12	0	45	45	0
Specifieke uitkering regionaal projectleider aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2022 H22	0	75	61	14

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Saldo 1-1-2022	Ontvangen	Vrijgevallen/ Terug-betalingen	Saldo 31-12-2022
Huisvesting aandachtsgroepen C209	0	35	0	35
Wet inburgering G10	0	478	160	318
SPUK Onderwijsroute G13	0	63	12	51
Specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden H8	90	75	165	0
Opwaardering openbare sportveldjes	0	36	0	36
Versterkingsgelden radicalisering 2020 A5	187	0	170	17
Versterkingsgelden radicalisering 2022 A14	0	188	0	188
Regeling reductie energiegebruik 2020 C1	207	0	207	0
Regeling Reductie Energiegebruik Woningen C43	517	0	517	0
Regeling stimulering verkeersveiligheid 2021 E20	535	0	535	0
Bekostigingsregeling Opvang Ontheemden Oekraine A16	0	8.002	7.972	30
Schone Lucht Akkoord E53	0	426	0	426
Aanpak Energie-armoede C55	0	1.153	0	1.153
Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 E84	0	162	0	162
RMT Regionaal Mobiliteits Team	0	134	0	134
LIPE – IP –NAS –versnelling uitvoering klimaatadaptatiemaatregelen	0	126	25	101
RIO-AJB (preventie criminaliteit kwetsbare jeugdigen)	0	65	0	65
Intelligente VRI's E85	0	260	0	260
Subtotaal	**5.344**	**18.665**	**17.499**	**6.509**
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
Regiodeal bodemdaling	0	27		27
SVB	129	263	129	263
Regio sociaal domein	0	94		94
Gemeente Waddinxveen	0	295		295
Gemeente IJsselstein	0	279		279
Gemeente Montfoort	0	153		153
Gemeente Zuidplas	0	253		253
Gemeente Bodegraven-Reeuwijk	0	6		6
Triple Helix	0	80		80
Noodsteun culturele sector (PZH)	0			0
Subtotaal	**129**	**1.450**	**129**	**1.450**
Totaal	**5.473**	**20.115**	**17.628**	**7.959**

De afwikkeling van deze posten vindt in het volgende boekjaar plaats.

6.6.2.2.3 Overige vooruit ontvangen bedragen

De afwikkeling van deze posten vindt in het volgende boekjaar plaats.

6.7 Niet uit de balans blijkende langlopende financiële verplichtingen

In aanvulling op de balans wordt een overzicht van niet in de balans opgenomen belangrijke langlopende financiële verplichtingen opgemaakt. Zo ontstaat inzicht in de meerjarige verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden.

6.7.1 Borg- en garantstellingen

6.7.1.1 Borgstellingen

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Aantal ultimo 2022	Oorspron-kelijk bedrag	Percentage borgstelling	Risico-beslag 1-1-2022	Risico-beslag 31-12-2022
Borgstellingen met laag risicoprofiel					
1. Particuliere woningen	61	7.068	100%	1.314	1.025
2. Woningcorporaties en zorginstellingen	7	12.389	100%	7.783	7.284
3a. Overige rechtspersonen	1	13.000	100%	11.081	11.923
3b. Overige rechtspersonen	1	3.500	37%	799	799
Totaal borgstellingen met laag risicoprofiel	**70**	**35.957**		**20.977**	**21.031**
Borgstellingen met hoger/hoog risicoprofiel					
4a. Culturele en religieuze instellingen en sportverenigingen	6	1.633	100%	491	1.163
4b. Culturele en religieuze instellingen en sportverenigingen	1	8.520	80%	4.336	4.860
4c. Culturele en religieuze instellingen en sportverenigingen		0	50%	0	0
5. Overige rechtspersonen	1	3.000	100%	3.000	3.000
Totaal borgstellingen met hoger/hoog risicoprofiel	**8**	**13.153**		**7.827**	**9.023**
TOTAAL VERSTREKTE BORGSTELLINGEN	**78**	**49.110**		**28.804**	**30.054**

Op basis van de saldiverklaringen die de gemeente van geldverstrekkers heeft ontvangen, bedraagt het risicobeslag per 31 december 2022 € 30.054.000 (2021 € 28.804.000).

Nieuwe borgstelling in 2022
In 2022 heeft het college besloten een borgstelling te verstrekken op een door de Stichting Tennishal Tiod/Ad Astra gesloten geldlening van € 728.000. Het risico op deze borgstelling is afgedekt door middel van een gevestigd recht van 1e hypotheek en enkele stille pandrechten.

Risico borgstellingen
Inherent aan het verstrekken van borgstellingen is dat risico wordt gelopen dat partijen waar borg voor wordt gestaan niet tijdig aan rente- en aflossingsverplichtingen van de betreffende geldleningen kunnen voldoen. In 2022 is de gemeente niet aangesproken op de borgstellingspositie.

De risico's worden permanent bewaakt en indien noodzakelijk wordt met de betreffende partij overleg gevoerd met als doel het risico dat de gemeente op de borgstelling wordt aangesproken zo gering mogelijk te laten zijn.

Achtervang
Naast bovenstaande borgstellingen is sprake van borgstellingen die door waarborgfondsen aan derden zijn verstrekt en waarvoor de gemeente als achtervang (als secundaire of tertiaire zekerheid) optreedt. De gemeente zal dus pas op deze borgstellingen worden aangesproken als het garantievermogen van de waarborgfondsen onvoldoende is om de betalingsverplichtingen voor rente en aflossing van de gewaarborgde geldleningen over te nemen van de in gebreke blijvende instelling. Het garantievermogen van de waarborgfondsen verschilt per fonds maar beloopt miljarden euro's. De kans dat de gemeente op deze achtervangpositie wordt aangesproken, wordt erg klein geacht. Indien dat toch gebeurt, zal de aanspraak eerst op basis van 50/50 worden verdeeld tussen Rijk en gemeenten waarna het deel dat aan de gemeenten wordt toebedeeld op basis van een bepaalde verdeelsleutel omgeslagen naar de deelnemende gemeenten. Het eventueel voor Gouda resterende deel zal nooit meer zijn dan globaal 5% van het garantiebedrag en bestaan uit het verstrekken van een renteloze lening aan het betreffende waarborgfonds. Het eventuele netto verlies voor de gemeente bestaat derhalve uit derving van rentevergoeding op de verstrekte renteloze geldlening.

A. Borgstelling via het Waarborgfonds eigen Woningen (WEW)
Aantal garanties: 2.336 in 2021 (2.740 in 2020)
Omvang: € 377.000.000 in 2021 (€ 449.000.000 in 2020)
50% aandeel gemeente Gouda: € 188.500.000 in 2021 (€ 224.500.000 in 2020)

Het genoemde aantal en de vermelde bedragen zijn per 31 december 2021. Het overzicht Nationale Hypotheek Garantie (NHG) wordt verstrekt door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen. Bij het opmaken van de jaarstukken 2022 was de stichting nog niet in staat (geweest) de standen per 31 december 2022 te verstrekken.

Het Rijk heeft met ingang van 1 januari 2011 de achtervangpositie van de gemeenten overgenomen voor nieuw te verstrekken leningen onder Nationale Hypotheek Garantie. Dit betekent dat gemeente Gouda geen risico loopt om te worden aangesproken op de achtervangpositie voor leningen die vanaf 1 januari 2011 in dit kader zijn verstrekt.

Het toch al als laag te kwantificeren risico op de bestaande leningen onder NHG-garantie, dus die welke zijn verstrekt tot en met 2010, zal de komende jaren steeds verder afnemen als gevolg van de gepleegde aflossingen en de forse stijging van de waarde van de woningen die het betreffen.

B. WSW-borgstellingen voor woningcorporaties
Aantal garanties: 85 (2021: 62)
Omvang: € 421.000.000 (2021: € 382.000.000)
50% aandeel gemeente Gouda: € 210.500.000 (2021: € 191.000.000)

In het geval dat de gemeenten op de achtervangpositie worden aangesproken, geldt een vooraf bepaalde verdeling waarbij het Rijk 50% voor zijn rekening neemt en de overige 50% in de vorm van renteloze leningen door gemeenten zal worden verstrekt. De tertiaire zekerheid is nog nooit ingeroepen en het risico dat dit de komende jaren gebeurt wordt vrijwel nihil geacht.

6.7.1.2 Garantstellingen
Gouda had geen garantstellingen per 31 december 2022.

6.7.2 Overige niet uit de balans blijkende verplichtingen
6.7.2.1 Aangetrokken langlopende geldleningen met uitgestelde storting
In 2021 heeft de gemeente met BNG Bank een drietal overeenkomsten van geldlening gesloten voor langlopende leningen die in de jaren 2023 tot en met 2025 worden gestort. Het betreft leningen van elk € 10 miljoen (in totaal dus € 30 miljoen); de rentepercentages van deze drie leningen liggen al vast voor de volledige looptijd. De transacties zijn uitgevoerd uit hoofde van beheersing van renterisico's.

Vanaf 2023 zullen deze leningen onder de vaste passiva worden verantwoord; de rentelasten van deze leningen zullen vanaf 2023 in de exploitatie (taakveld treasury) worden verantwoord.

In 2022 heeft de gemeente een overeenkomst van geldlening met BNG Bank gesloten voor een langlopende geldlening van € 6 miljoen die in 2023 wordt gestort. Daarnaast heeft de gemeente in 2022 met de Nederlandse Waterschapsbank een tweetal overeenkomsten van geldlening gesloten voor langlopende leningen die in 2025 (lening van € 5 miljoen) en in 2026 (lening van € 11 miljoen) worden gestort.

Ten slotte heeft de gemeente van een tweetal bij BNG Bank gesloten langlopende geldleningen die in de jaren 2024 en 2025 aan contractuele renteherziening toe waren, in 2022 het vanaf 2024 en 2025 geldende rentepercentage reeds vastgelegd. De totale schuldrest van beide leningen bedraagt in genoemde jaren € 10,2 miljoen.

6.7.2.2 Meerjarige inkoopcontracten
De Commissie BBV doet in haar Kadernota rechtmatigheid 2017 de stellige uitspraak om meerjarige inkoopcontracten, die volgens Europese regels zouden moeten zijn aanbesteed, in de toelichting op de jaarrekening op te nemen bij de 'niet uit de balans blijkende verplichtingen'. En wel voor het volle bedrag waarvoor het contract is aangegaan. De achtergrond van deze stellige uitspraak moet worden gezocht in eventuele fouten die worden gemaakt bij het aanbesteden.

Binnen dit kader worden de volgende overeenkomsten vermeld met een contractwaarde van minimaal € 100.000 en een looptijd tot minimaal 1 januari 2024.

Leverancier (bedragen * € 1.000)	Contracttype	Contractwaarde
Clear Channel Nederland BV	Concessieovereenkomst	4.365
NLtraining B.V.	Raamovereenkomst	4.200
Regiogemeenten	Dienstverleningsovereenkomst (DVO)	2.902
GMB Rioleringstechnieken B.V.	Raamovereenkomst	2.500
Promen	Raamovereenkomst	2.405
Yacht B.V.	Raamovereenkomst	1.461
Microsoft Ireland Operations Limited	Licentie	1.239
Huschka Beveiligers B.V.	Raamovereenkomst	1.187
Promen	Raamovereenkomst	1.023

Leverancier (bedragen * € 1.000)	Contracttype	Contractwaarde
Centric Netherlands B.V.	Opdracht dienstverlening	891
Stichting Centrum voor Dierenhulpverlening	Raamovereenkomst	848
ESH Media	Concessieovereenkomst	600
Telindus-ISIT B.V.	Onderhoud	523
Maas International B.V.	Raamovereenkomst	503
Circle Software Group B.V.	Onderhoud	451
B.V. Technisch Bureau Jacot	Levering	433
BBD Mobiele surveillance B.V.	Raamovereenkomst	399
Melior Verzekeringen B.V.	Opdracht dienstverlening	360
Baker Tilly (Netherlands) N.V.	Raamovereenkomst	330
Impact Information Management B.V.	Inhuur derden	289
Aethon Publica B.V.	Raamovereenkomst	212
Stadsbibliotheek Gouda	Opdracht dienstverlening	210
Telindus-ISIT B.V.	Onderhoud	200
iBabs B.V.	Licentie	199
ADP Nederland B.V.	Opdracht dienstverlening	180
Nebest Duikinspectie B.V.	Raamovereenkomst	154
Centric Netherlands B.V.	Licentie	143
mboRijnland	Opdracht dienstverlening	140
Eljakim Information Technology B.V.	Opdracht dienstverlening	109
Oostelbos Van den Berg B.V.	Opdracht dienstverlening	104

7 Taakvelden

Gemeenten zijn verplicht een overzicht op te nemen waarin de lasten en baten zijn verdeeld naar (hoofd)taakvelden. Deze (hoofd)taakvelden zijn door het Rijk vastgesteld. Via dit overzicht kunnen gemeenten eenvoudig met elkaar vergeleken worden. De volgende hoofdtaakvelden worden onderscheiden:

Nummer	Omschrijving hoofdtaakveld
0.	Bestuur en ondersteuning
1.	Veiligheid
2.	Verkeer, vervoer en waterstaat
3.	Economie
4.	Onderwijs
5.	Sport, cultuur en recreatie
6.	Sociaal Domein
7.	Volksgezondheid en milieu
8.	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

De jaarrekening 2022 ingedeeld naar taakvelden ziet er als volgt uit:

Taakvelden: Lasten (bedragen * € 1.000)	Progr.	Rekening 2020	Rekening 2021	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.1 Bestuur	7	3.860	4.316	4.757	5.658	5.353	304
0.10 Mutaties reserves	8	7.051	12.191	6.890	15.832	15.735	97
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	8	11.793	0	0	10.455	0	10.455
0.2 Burgerzaken	7	1.963	2.472	2.194	2.399	2.443	-45
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	3	5.916	5.287	5.082	4.754	3.148	1.607
0.4 Overhead	7	21.962	24.608	24.999	23.681	25.599	-1.918
0.5 Treasury	8	-883	-1.129	-1.994	-1.716	-1.841	125
0.61 OZB woningen	8	727	249	246	245	235	10
0.62 OZB niet-woningen	8	189	234	232	230	240	-9
0.63 Parkeerbelasting	8	123	51	67	61	172	-111
0.64 Belastingen overig	8	80	121	82	46	50	-4
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	8	0	0	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	8	1.030	536	1.804	650	407	244
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	8	96	104	0	145	183	-38
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6	5.419	5.193	5.275	5.309	5.325	-16
1.2 Openbare orde en veiligheid	6	4.850	5.972	5.275	5.653	6.015	-361
2.1 Verkeer en vervoer	3	17.755	16.149	15.699	17.530	16.844	686
2.2 Parkeren	3	1.174	1.091	1.211	1.087	1.052	35
2.3 Recreatieve havens	5	260	252	271	415	435	-20
2.4 Economische havens en waterwegen	1	921	1.064	1.174	1.391	1.275	116
2.5 Openbaar vervoer	3	114	112	111	111	111	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1	164	1.565	824	379	318	61
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1	205	223	227	209	242	-33
3.4 Economische promotie	1	2.220	3.066	3.028	3.837	3.957	-120
4.2 Onderwijshuisvesting	1	6.949	9.368	7.360	8.203	7.842	362
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1	7.500	7.995	10.358	11.024	10.136	888
5.1 Sportbeleid en activering	5	6.691	6.536	6.784	7.033	6.651	383
5.2 Sportaccommodaties	5	2.781	2.713	2.813	2.759	2.767	-9
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5	3.922	4.797	3.812	5.402	4.900	503
5.4 Musea	5	2.186	2.249	2.287	2.215	2.208	7
5.5 Cultureel erfgoed	5	1.326	550	607	792	304	488
5.6 Media	5	1.919	1.960	2.062	2.062	2.064	-2
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3	4.998	5.168	8.030	7.361	6.484	877
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4	8.193	8.907	8.391	14.809	13.334	1.476

Taakvelden: Lasten (bedragen * € 1.000)	Progr.	Rekening 2020	Rekening 2021	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
6.2 Wijkteams	4	6.454	4.284	4.381	4.357	4.460	-104
6.3 Inkomensregelingen	4	42.298	37.388	32.033	40.944	40.018	925
6.4 Begeleide participatie	4	11.551	9.843	10.407	10.081	9.774	307
6.5 Arbeidsparticipatie	4	3.306	5.404	5.469	6.866	7.412	-546
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	4	2.976	2.769	3.101	3.820	3.889	-69
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4	15.063	16.560	14.806	15.619	16.426	-806
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	4	22.787	26.499	25.662	26.549	28.826	-2.277
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	4	21.037	20.525	20.639	20.930	19.324	1.606
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	4	4.356	4.231	4.391	4.788	4.525	263
7.1 Volksgezondheid	4	2.809	2.876	2.924	3.037	2.745	293
7.2 Riolering	2	17.275	15.971	17.071	14.256	15.386	-1.130
7.3 Afval	2	9.088	9.605	10.284	9.794	9.426	367
7.4 Milieubeheer	2	2.568	2.931	2.449	4.204	3.273	930
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	4	32	49	34	34	48	-14
8.1 Ruimtelijke ordening	3	2.597	2.966	1.751	3.430	4.767	-1.337
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3	10.150	10.507	9.973	8.410	12.720	-4.311
8.3 Wonen en bouwen	3	4.200	5.413	3.710	7.059	5.548	1.511
Totaal lasten		**312.001**	**311.793**	**299.042**	**344.197**	**332.550**	**11.647**

Taakvelden: Baten (bedragen * € 1.000)	Progr.	Rekening 2020	Rekening 2021	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.1 Bestuur	7	-76	-603	-61	-66	-1.059	992
0.10 Mutaties reserves	8	-12.151	-18.136	-10.975	-24.769	-22.061	-2.708
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	8	0	0	-4.046	751	0	751
0.2 Burgerzaken	7	-836	-1.034	-1.020	-1.032	-1.122	90
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	3	-5.740	-4.018	-4.000	-4.155	-5.413	1.257
0.4 Overhead	7	-3.743	-4.069	-4.290	-3.696	-3.573	-124
0.5 Treasury	8	-277	-354	-301	-419	-530	111
0.61 OZB woningen	8	-7.485	-8.613	-8.742	-8.742	-8.929	187
0.62 OZB niet-woningen	8	-7.796	-7.768	-8.497	-8.497	-8.207	-289
0.63 Parkeerbelasting	8	-3.435	-3.695	-4.036	-3.594	-4.706	1.113
0.64 Belastingen overig	8	-2.356	-2.486	-489	-489	-535	46
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	8	-169.586	-174.680	-166.282	-194.461	-198.620	4.158
0.8 Overige baten en lasten	8	-1.785	-1.594	-2.445	-2.892	-2.882	-10
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	8	0	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6	-98	-39	-48	-48	-81	32
1.2 Openbare orde en veiligheid	6	-171	-422	-78	-305	-283	-23
2.1 Verkeer en vervoer	3	-1.769	-1.169	-118	-488	-939	451
2.2 Parkeren	3	-2	0	-10	-585	-692	107
2.3 Recreatieve havens	5	-95	-111	-108	-108	-101	-7
2.4 Economische havens en waterwegen	1	0	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	3	0	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1	-118	-1.519	-756	-100	-80	-20
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1	-126	-109	-153	-153	-139	-15
3.4 Economische promotie	1	-542	-959	-770	-1.575	-1.701	125
4.2 Onderwijshuisvesting	1	-340	-2.578	-312	-425	-515	90
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1	-5.631	-5.778	-7.422	-7.493	-7.898	405
5.1 Sportbeleid en activering	5	-733	-547	-640	-980	-1.030	50
5.2 Sportaccommodaties	5	-2.560	-2.467	-2.565	-2.565	-2.495	-70
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5	-1	-75	0	-310	-312	2
5.4 Musea	5	0	0	0	0	0	0

Taakvelden: Baten (bedragen * € 1.000)	Progr.	Rekening 2020	Rekening 2021	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
5.5 Cultureel erfgoed	5	0	0	0	0	0	0
5.6 Media	5	0	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3	-257	-158	-100	-100	-188	88
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4	-892	-894	-781	-5.697	-9.407	3.710
6.2 Wijkteams	4	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	4	-36.860	-30.644	-25.413	-27.843	-25.936	-1.907
6.4 Begeleide participatie	4	0	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	4	-256	-385	0	-705	-1.598	893
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	4	0	0	0	0	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4	-354	-646	-442	-442	-1.956	1.513
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	4	-57	-22	0	0	-485	485
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	4	-1.250	-644	-500	-500	-342	-158
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	4	-184	-184	-184	-184	-185	2
7.1 Volksgezondheid	4	0	0	0	0	0	0
7.2 Riolering	2	-19.256	-18.115	-18.920	-17.943	-18.148	205
7.3 Afval	2	-11.640	-11.499	-12.004	-11.513	-11.681	168
7.4 Milieubeheer	2	-399	-774	0	-940	-768	-172
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	4	0	0	0	0	0	0
8.1 Ruimtelijke ordening	3	-143	-2.090	-82	-252	-2.115	1.863
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3	-9.845	-12.914	-9.973	-5.750	-9.993	4.243
8.3 Wonen en bouwen	3	-3.155	-3.398	-2.476	-5.127	-6.925	1.798
Totaal baten		**-312.001**	**-325.190**	**-299.042**	**-344.197**	**-363.629**	**19.432**

De onderstaande tabel toont de samenhang tussen de inhoudelijke programma's en de hoofdtaakvelden voor de jaarschijf 2022. Lasten en baten worden rechtstreeks op de taakvelden geboekt door middel van kostenplaatsen die zijn gekoppeld aan een programma en een taakveld.

Programma's/taakvelden (bedragen * € 1.000)	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Totaal
Lasten										
01 Economie, werk en onderwijs			1.275	4.516	17.978					23.769
02 Energie en klimaat								28.085		28.085
03 Wonen en leefomgeving	3.148		18.006			6.484			23.035	50.673
04 Sociaal domein							147.987	2.793		150.780
05 Cultuur, sport en recreatie			435			18.894				19.328
06 Leefbaarheid en veiligheid		11.340								11.340
07 Bestuur en organisatie	7.797									7.797
Overhead	25.599									25.599
Financiering en alg. dekkingsmiddelen	-555									-555
Mutaties reserves i.v.m. programma's	15.735									15.735
Saldo rekening	0									0
Subtotaal lasten	**51.723**	**11.340**	**19.715**	**4.516**	**17.978**	**25.378**	**147.987**	**30.878**	**23.035**	**332.550**
Baten										
01 Economie, werk en onderwijs			0	-1.920	-8.413					-10.333
02 Energie en klimaat								-30.596		-30.596
03 Wonen en leefomgeving	-5.413		-1.631			-188			-19.032	-26.264
04 Sociaal domein							-39.909	0		-39.909
05 Cultuur, sport en recreatie			-101			-3.838				-3.939

Programma's/taakvelden (bedragen * € 1.000)	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Totaal
06 Leefbaarheid en veiligheid		-363								-363
07 Bestuur en organisatie	-2.181									-2.181
Overhead	-3.573									-3.573
Financiering en alg. dekkingsmiddelen	-224.409									-224.409
Mutaties reserves i.v.m. programma's	-22.061									-22.061
Saldo rekening	0									
Subtotaal Baten	**-257.637**	**-363**	**-1.732**	**-1.920**	**-8.413**	**-4.026**	**-39.909**	**-30.596**	**-19.032**	**-363.629**
Resultaat	**-205.914**	**10.976**	**17.983**	**2.597**	**9.564**	**21.352**	**108.079**	**282**	**4.003**	**-31.079**

8 Single information Single audit

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-2-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A5	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme** Gemeenten	Naam hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5/01*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A5/02*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A5/03*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A5/04*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5/05*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5/06*
			1 Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering en extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering en extremisme;	Ja	€ 20.000	€ 20.000	Nee	
			2 Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde personen;	Ja	€ 18.000	€ 18.000	Nee	
			3 Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Ja	€ 52.622	€ 52.622	Nee	
			4 Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Ja	0	0	Nee	
			5 Preventie-activiteiten gericht op specifieke kwetsbare doelgroepen;	Ja	€ 19.750	€ 19.750		
			6 Evalueren van de activiteiten die zijn verricht in het kader van het tegengaan van radicalisering, extremisme en terrorisme.	Ja	€ 60.000	€ 60.000	Nee	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5/07*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5/08*				
			Ja	Ja				
JenV	A9	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2021** Gemeenten	Naam hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9/01*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A9/02*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A9/03*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A9/04*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9/05*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9/06*
			1 Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering, (gewelddadig) extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering naar (gewelddadig) extremisme;	Ja	€ 0	€ 0	Nee	
			2 Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde personen;	Ja	€ 0	€ 110.000	Nee	
			3 Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij het signaleren van mogelijke radicalisering	Ja	€ 0	€ 0	Nee	
			4 Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die direct betrokken zijn bij de lokale integrale aanpak;	Ja	€ 0	€ 0	Nee	
			5 Preventie-activiteiten voor radicaliserende personen en de directe omgeving;	Ja	€ 0	€ 30.000	Nee	
			6 Preventie-activiteiten die de weerbaarheid versterken van specifieke groepen en individuen die mogelijk vatbaar zijn voor radicalisering;	Ja	€ 0	€ 0	Nee	
			7 Evalueren van de activiteiten die zijn verricht in het kader van het tegengaan van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme.	Ja	€ 0	€ 0	Nee	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9/07*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9/08*				
			Ja	Ja				
JenV	A14	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2022** Gemeenten	Naam hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14/01*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A14/02*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A14/03*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A14/04*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14/05*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14/06*
			1 Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering, (gewelddadig) extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering naar (gewelddadig) extremisme;	Ja	€ 0	€ 0	Nee	Uitgaven voorzien in 2023, verantwoording in 2024
			2 Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde personen;	Ja	€ 0	€ 0	Nee	Uitgaven voorzien in 2023, verantwoording in 2024
			3 Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij het signaleren van mogelijke radicalisering	Ja	€ 0	€ 0	Nee	Uitgaven voorzien in 2023, verantwoording in 2024
			4 Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die direct betrokken zijn bij de lokale integrale aanpak;	Ja	€ 0	€ 0	Nee	Uitgaven voorzien in 2023, verantwoording in 2024
			5 Preventie-activiteiten voor radicaliserende personen en de directe omgeving;	Ja	€ 0	€ 0	Nee	Uitgaven voorzien in 2023, verantwoording in 2024

			6	Preventie-activiteiten die de weerbaarheid versterken van specifieke groepen en individuen die mogelijk vatbaar zijn voor radicalisering:	Ja	€ 0	€ 0	Nee	Uitgaven voorzien in 2023, verantwoording in 2024
			7	Evalueren van de activiteiten die zijn verricht in het kader van het tegengaan van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme.	Ja	€ 0	€ 0	Nee	Uitgaven voorzien in 2023, verantwoording in 2024
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14/07*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14/08*				
				Nee	Ja				
JenV	A16	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten		Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
				€ 4.864.600	€ 1.760.928	€ 0	€ 786.915	€ 157.383	€ 220.886
				Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/11*	
				€ 0	€ 181.230	€ 7.971.942	€ 7.956.842	Nee	
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten		Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
				30	189	8	110	Ja	Ja
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/09*			
				Nee					
				Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*
				€ 80.462	€ 106.110			€ 0	€ 0
				Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*
				€ 11.400	€ 71.820	€ 27.744	€ 381.480	€ 145.860	€ 145.860
				Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/26*	
				€ 120.000	€ 120.000			€ 743.568	
BZK	C31	**Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen** Gemeenten		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C31/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controlen n.v.t.* *Indicator: C31/02*	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/03*	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/05*	
				€ 0	€ 2.752	€ 0		Nee	
BZK	C41B	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/01*	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: C41B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/03*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C41B/04*	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/05*	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/06*
			1	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 0	€ 0	€ 0	0	0
				Kopie provinciecode *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/07*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/09*			
			1	030008 Provincie Zuid-Holland	0	Nee			
BZK	C43	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten		Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle D1* *Indicator: C43/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
				RREW2020-00448967	€ 632.990	€ 1.050.378	9.425	nvt	Ja
				Totaal aantal bereikte huurwoningen *Aard controle D1* *Indicator: C43/07*	Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/08*				
				5.278	Ja				

BZK	C55	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			0	0	0	0	0	0
BZK	C62	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*				
			€ 39.894	Ja				
BZK	C209	**Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: C209/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C209/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/04*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project *Aard controle D2* *Indicator: C209/05*	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/06*
		1	*RHA2022-03370981*	*Gouwe Huse*	€ 0	€ 0	€ 0	0
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/07*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/08*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle R.* *Indicator: C209/10*		
		1	*Gouwe Huse*	0	Ja	Nee		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/11*					
			Nee					
OCW	D1	**Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** Regeling vsv voor de jaren 2017 t/m 2020 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D1/01*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D1/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D1/03*			
			€ 0	€ 576.704	Nee			
OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 1.891.887	€ 1.093.622	€ 16.000	-€ 156.497	€ 931.511	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*	
		1					€ 1.155.966	
OCW	D10	**Volwasseneneducatie** Contactgemeenten	Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling) *Aard controle R* *Indicator: D10/01*	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) [beschikking OCW] *Aard controle R* *Indicator: D10/02*	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D10/03*	Besteding (jaar T) van educatie *Aard controle R* *Indicator: D10/04*	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij lagere besteding dan beschikbare middelen *Aard controle R* *Indicator: D10/05*	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij hogere besteding dan beschikbare middelen *Aard controle R* *Indicator: D10/06*
			€ 775.288	€ 158.711	€ 933.999	€ 780.691	€ 153.307	€ 0
OCW	D11	**Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie** Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contact gemeente *Aard controle R* *Indicator: D11/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D11/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D11/03*			
			€ 90.318	€ 169.727	Nee			
OCW	D12	**Regionale meld- en coördinatiefunctie** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente *Aard controle R* *Indicator: D12/01*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12/03*			
			€ 1.119.552	€ 69.000	Nee			
OCW	D12A	**Regionaal programma voortijdig schoolverlaten** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente *Aard controle R* *Indicator: D12A/01*	Besteding aan contactschool (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D12A/02*	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12A/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/05*	
			€ 132.489	€ 519.923	€ 652.412	€ 167.000	Nee	

OCW	D14	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 727.237		€ 68.325		€ 397.677	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*		
		1						
OCW	D19	**Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden**	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D19/01*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/03*			
			€ 0	€ 0	Nee			
OCW	D21	**Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur**	Naam instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/01*	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle R* *Indicator: D21/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle R* *Indicator: D21/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/04*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/05*	
		1	Gemeente Gouda	€ 310.000	€ 310.000	Nee		
IenW	E20	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*		
			€ 2.247.773	€ 2.311.284	€ 1.712.778	Nee		
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*		
		1	108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Ja	3	€ 118.200,00		
		2	111 Aanleg van een voetgangersoversteekplaats | aantal in st	Ja	2	€ 41.414,50		
		3	112 Inrichten van een schoolzone door snelheidsbeïnvloedende maatregelen | aantal in st	Ja	34	€ 191.915,00		
		4	116 Aanleg van rijbaanscheiding door rammelstrook op asmarkering | aantal in meters	Ja	1	€ 13.612,50		
		5	217 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur | aantal in meters	Ja	1.900	€ 1.882.631,00		
IenW	E27B	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)** **Provinciale beschikking en/of verordening** Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: E27B/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E27B/03*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/04*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/05*	
		1	PZH-2018-667128779	€ 503.172	€ 983.659			
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/07*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/10*	
		1	PZH-2018-667128779	€ 1.869.303	€ 3.654.332		Ja	
IenW	E53	**Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord**	Beschikkingsnummer / naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E53/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/03*	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/04*	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/05*	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/06*
		1	SPUKSLA-22-03127898	€ 0	€ 0	1-1-2023	31-12-2024	Ja
		2	SPUKSLA-22-03308856	€ 0	€ 0	1-1-2023	31-12-2024	Ja
		10	SPUKSLA-22-03314363	€ 0	€ 0	2-1-2023	31-12-2024	Ja
			Kopie beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/07*	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/08*				
		1	SPUKSLA-22-03127898	2023				
		2	SPUKSLA-22-03308856	2023				
		10	SPUKSLA-22-03314363	2023				
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/09*					
			Nee					
IenW	E84	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
		1		Nee	0	Start 2023		

IenW	E85	**Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen intelligente verkeersregelinstallaties**	Aantal geinstalleerde intelligente verkeersinstallaties in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E85/01*	Cumulatief aantal geinstalleerde intelligente verkeersinstallaties (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E85/02*	Totale besteding aan het project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E85/03*	Cumulatieve besteding aan het project (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E85/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E85/05*	
			0	0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 24.406.501	€ 428.611	€ 1.010.293	-€ 1.699	€ 74.912	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 400.930	€ 83.208	€ 0	€ 979.409	€ 0	€ 189.649
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 142.237	Ja				
SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 28.507	€ 15.586	€ 0	€ 0	€ 16.915
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 1.814	€ 49.844	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 2.481	€ 120.495	€ 5.695
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 3.915	€ 13.793	€ 1.161
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 9.059	€ 24.661	€ 1.696
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 9.857	€ 362
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 818	€ 668	€ 53
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 16.273	€ 169.474	€ 8.967
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
		6	Totaal	0	0			
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvantoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
			6 Totaal	0	0	0	
SZW	G10	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*		
			€ 159.738	€ 0	Ja		
SZW	G12	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/04*		
			€ 28.970	€ 360	Ja		
SZW	G13	**Onderwijsroute 2022_ deel gemeente** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G13/05*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 408.548	€ 333.220				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
			1 Onroerende zaken (sportaccomodatie)	€ 212.798	€ 212.798			Dit betreft de aanleg toegangsbrug naar en beschoeiing naast voetbalveld voor een bedrag van 109582
			2 Roeren zaken sportbeoefening en sportstimulering	€ 73.688		€ 73.688		
			100 Overige kosten (sport)	€ 46.734			€ 46.734	
VWS	H8	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
			1 Verlening uitkering Regeling Sportakkoord 2020-2022	€ 75.433		€ 75.433	€ 0	€ 75.433
			2 Specifieke uitkering Sportakkoord en leefstijlinterventies 2021	€ 170.285		€ 90.285	€ 0	€ 170.285
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
			1 Verlening uitkering Regeling Sportakkoord 2020-2022	Ja				
			2 Specifieke uitkering Sportakkoord en leefstijlinterventies 2021	Ja				
VWS	H12	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
			€ 44.894	Ja	Nee			
VWS	H22	**Regeling specifieke uitkering regionaal projectleider aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2022** Gemeenten	Besteding (jaar T) **Zelfstandige uitvoering** *Aard controle R* *Indicator: H22/01*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023 Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle R* *Indicator: H22/02*	Gerealiseerde activiteit aanstellen regionaal projectleider voor het uitvoeren van activiteiten in het kader van het programma 'Geweld hoort nergens thuis' in het jaar 2022? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H22/03*	Toelichting (Toelichting verplicht indien bij H22/03 "Nee" is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H22/04*	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H22/05*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H22/06*
			€ 61.030	€ 61.030	Ja		Ja	Nee

9 Bijlagen

9.1 Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
2MTW	Tweede Moordrechtse Tiendeweg
AB	Algemeen bestuur
ABK	Archeologische basiskaart
AGW	Alphen aan den Rijn, Gouda en Woerden
AJB	Alleen jij bepaalt
ALV	Algemene Ledenvergadering
AOK	Adviescommissie omgevingskwaliteit
ARK	Adviescommissie ruimtelijke kwaliteit
AU	Algemene Uitkering
AVA	Algemene vergadering van aandeelhouders
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Besluit bijstandverlening zelfstandigen
BCF	Btw-compensatiefonds
Bibob	Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BKK	Basiszorg Kwestbare Kinderen
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOR	Beheer openbare ruimte
BPI	Bijdrage per inwoner
BRE	Bestuurlijk Regionaal Ecosysteem
BREN	Bovenregionaal expertise netwerk
BRG	Bedrijvenschap Regio Gouda
BRP	Basisregistratie Personen
BSGR	Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BV	Besloten Vennootschap
BW	Beschermd wonen
BWT	Bouw- en woningtoezicht
BZK	Binnenlandse Zaken
C&W	Cushman en Wakefield
C4	Museum Gouda, Cultuurhuis Garenspinnerij, De Goudse Schouwburg en Bibliotheek Gouda
CaCo	Calamiteiten Coördinator
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CIV	Centra voor Innovatief Vakmanschap
CIV LLF	Centra voor Innovatief Vakmanschap Leven Lang Flex
CIV ST	Centrum voor Innovatief Vakmanschap Smart Technology
CIV WZ	Centrum voor Innovatief Vakmanschap Welzijn en Zorg
COA	Centraal orgaan opvang asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden van de Universteit van Groningen
CVO	Cultuur vastgoed en ontwikkeling
DB	Dagelijks Bestuur
DIV	Documentaire informatie voorziening
DPG	Duurzaamheidsplatform Gouda.
DPIA	Data Protection Impact Assessment
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
ERE	Economisch Regionaal Ecosysteem
ESF	Europees Sociaal Fonds / Europees Subsidie Fonds
EV-rijders	Elektrisch voertuig-rijders

Afkorting	Betekenis
Fido	Financiering decentrale overheden
FMI	Functiemengingsindex
FTE	Fulltime-equivalent
GA	Groenalliantie (Midden Holland en omstreken)
GBO	Gezondheidsbevordering en onderzoek
GGD	Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GIP	Gouds isolatieplan
GIS	Geografisch Informatie Systeem
GKA	Gelijke Kansen Alliantie
GREX	Grondexploitatie
(v)GRP	(verbreed) Gemeentelijk rioleringsprogramma
GS	Gedeputeerde Staten
GSA	Gender sexuality alliances
GSG	Goudse Scholengemeenschap
GTK	Gemeenschappelijk financieel toezichtkader
HAP	Huisartsenpost
havo	Hoger algemeen voortgezet onderwijs
hbo	Hoger beroepsonderwijs
HOF	Houdbare Overheidsfinanciën
HRM	Human Resource Management
I&W	Infrastructuur en Waterstaat
IBD	Infomatiebeveiligingsdienst
IBT	Interbestuurlijk toezicht
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IFLO	Inspectie Financiën Lagere Overheden
IHP	Integraal Huisvestingsplan (Gouda)
IPO	Interprovinciaal overleg
IPTA	Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid
IUP	Integraal uitvoerings plan
IVB	Integraal veiligheidsbeleid
IVT	In verbindingsteam
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
KBF	Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen
KC	Kindcentrum
KCAF	Kenniscentrum Aanpak Funderingsproblematiek
kg	Kilogram
KGF	Kindgebonden financiering en voorschoolse educatie
KSO	Koopstromenonderzoek
LBB	Landelijk Bureau Bibob
LCMS	Landelijk crisismanagementsysteem
LIA	Lokale inclusie agenda
LIOR	Leidraad Inrichting Openbare Ruimte
LV (WOZ)	Landelijke Voorziening (WOZ)
m2	Vierkante meter
MaaS	Mobility as a Service
mbo	Middelbaar beroepsonderwijs
MDA	Multidisciplinaitre aanpak
MJOP	Meerjarig Onderhoudsplan
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MO	Maatschappelijke opvang
MOP	Meerjarig onderhoudsplan
MRE	Maatschappelijk Regionaal Ecosysteem
NB	Nota bene, let wel
NCNP	No cure, no pay
NHG	Nationale Hypotheek Garantie
NPO	Nationaal Programma Onderwijs

Afkorting	Betekenis
NT1	Nederlands als eerste taal
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
ODMH	Omgevingsdienst Midden-Holland
OER	Opwek van Energie op Rijksvastgoed
OM	Openbaar Ministerie
OR	Ondernemingsraad
OSA	Opgroeien en Start Arbeidsmarkt
OTO	Oefenen, trainen en opleiden
ov	overig(e)
OZB	Onroerendezaakbelasting
PAST	Pilot Ambulant Specialistische hulp Thuis
PDCA-cyclus	Plan Do Check Act cyclus
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
PLOOI	Platform Open Overheidsinformatie
PMD	Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drinkpakken
po	Primair onderwijs
POR	Projecten openbare ruimte
PP	Project Programma
PS	Provinciale Staten
PSB	Platform Slappe Bodem
PW	Participatiewet
PZH	Provincie Zuid-Holland
RAV	Regionale Ambulancevoorziening
RDOG	Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg
RDOG HM	Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden
RES	Regionale Energiestrategie
RIEC	Regionale informatie en expertise centra
RMC	Regionaal meld- en coördinatiepunt
RMH	Regio Midden-Holland
RMT	Regionaal Mobiliteitsteam
RRE	Regeling Reductie Energiegebruik
RREW	Regeling Reductie Energiegebruik Wonen
RZG	Regeling Grondbank Zuidplas
RZG	Rotterdam - Zuidplas - Gouda
SAG	Samen Aardgasvrij
SAMH	Streekacrhief Midden-Holland
SBG	Samenwerkende Binnenstadondernemers Gouda
SDW	Samen naar Duurzame Warmte
SEB	Servicepunt energiebesparing
SGGZ	Specialistische Geestelijke gezondheidszorg
SIEM/SOC	Security Information & Event management / Security Operation Center
SiSa	Single information Single audit
SPUK	Specifieke uitkering
SR	Social Return
STZ	Stadstoezicht
SUWI	Structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TISO	Technical Information Security Officer
TJ	Tera-joule
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers
TVW	Transitievisie Warmte
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
V/N	Voordeel/nadeel
VANG	Van Afval Naar Grondstof
VBG	Vastgoed Binnenstad Gouda
VCP	Verkeerscirculatieplan
VFF	Verbeteren financiële functie
VFLO	Verordening fysieke leefomgeving

Afkorting	Betekenis
VGZ	Stichting Volksgezondheidszorg
VHROSV	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing
vmbo	Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VN	Verenigde Naties
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO / vo	Voorlopig ontwerp, Vrouwenopvang / voortgezet onderwijs
VON	Vrij op naam
VPB	Vennootschapsbelasting
VRHM	Veiligheidsregio Hollands-Midden
(i) VRI	(intelligente) Verkeersregelinstallatie
VSO	Voortgezet speicaal onderwijs
VSV-ers	Voortijdige school- verlaters
VvE	Vereniging van Eigenaars
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VVV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
Wi21	Wet inburgering 2021
WkB	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wnra	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
WNT	Wet normering topinkomens
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
Woo	Wet open overheid
WOZ	Waardering onroerende zaken
Wpg	Wet politiegegevens
WSHE	Waterschapsheffing
WSP	WerkgeversServicepunt
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WWB	Wet werk en bijstand
ZES	Zero Emission Stadslogistiek
ZRP	Zorg risico profiel
Zvw	Zorgverzekeringswet

9.2 Toelichting wettelijke beleidsindicatoren

Programma 1 Economie, werk en onderwijs

Indicator	Toelichting
Functiemenging	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
Absoluut verzuim	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.
Relatief verzuim	Het relatieve aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren zonder vrijstelling dat langer dan 4 opeenvolgende weken niet ingeschreven was op school. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.

Programma 2 Energie en klimaat

Indicator	Toelichting
Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Hernieuwbare elektriciteit	Het CBS hanteert de volgende definitie: Hernieuwbare elektriciteit is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. Hernieuwbare elektriciteit komt uit bronnen die steeds opnieuw worden aangevuld. Kernenergie valt niet onder hernieuwbare elektriciteit.

Programma 3 Wonen en leefomgeving

Indicator	Toelichting
Gemiddelde WOZ-waarde	De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt
Nieuw gebouwde woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
Demografische druk	Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.

Programma 4 Sociaal domein

Indicator	Toelichting
Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal reintegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Jongeren met jeugdhulp	in percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de

Indicator	Toelichting
	zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed. Persoonsgebonden budget (PGB)is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in kan kopen. Deze wordt verstrekt via de Sociale verzekeringsbank (SVB) maar is ook afkomstig van de gemeente.
Jongeren met jeugdbescherming	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker
Jongeren met jeugdreclassering	Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Programma 5 Cultuur, sport en recreatie

Indicator	Toelichting
Niet-sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Programma 6 Leefbaarheid en veiligheid

Indicator	Toelichting
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Misdrijven - Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Misdrijven - Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.
Misdrijven - Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

Programm 7 Bestuur en organisatie

Indicator	Toelichting
Formatie	De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de gemeente voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. In Gouda is dit niet van toepassing omdat de gemeente niet werkt met het principe van toegestane formatie.
Bezetting	Het geraamde werkelijk aantal fte's van het ambtelijk apparaat van de gemeente dat werkzaam is op peildatum 1 januari van het begrotingsjaar (Het is niet gebruikelijk de werkelijke bezetting voor een toekomstig begrotingsjaar in te schatten. Voor de begroting 2018 wordt gerekend met de bezetting van 1 januari 2017).
Apparaatskosten	Alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.
Externe inhuur	Het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de gemeente in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.
Overhead	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces in verhouding tot het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves) volgens de begroting.

9.3 Bijlage risico's

Risico categorie	Sub aanduiding	Toelichting
Grondexploitaties		
Bouwplannen en projecten	Westergouwe	In september 2018 heeft de raad fase 3 toegevoegd aan fase 1 en 2 van de grondexploitatie Westergouwe. Fase 1 is zo goed als gereed en bevat nagenoeg geen risico's meer. Ook de risico's bij fase 2 nemen steeds verder af omdat er stap voor stap meer zekerheid komt over kosten en opbrengsten. Fase 2 is in aanbouw en voor het merendeel van de te realiseren opbrengsten zijn contracten gesloten of zijn de opbrengsten al gerealiseerd. Voor fase 3 fase drie bestaat meer onzekerheid over kosten en opbrengsten. Het stedenbouwkundig plan is nagenoeg gereed, de voorbereidingen voor de gronduitgifte worden getroffen en de gronden worden op dit moment voorzien van de benodigde voorbelasting.
	Spoorzone	Het risico is beperkt. De kavel tussen de Rabobank en de Bioscoop is grotendeels bouwrijp en moet nog worden verkocht. Een Goudse woningcorporatie is voornemens het bouwkavel aan te kopen voor het realiseren van sociale huurwoningen. De wijziging van het bestemmingsplan is in voorbereiding.
	Materiele Vaste Activa	Gouda bezit een voorraad potentiele bouwgronden langs de spoorzone en rondom Westergouwe fase 1 die in de toekomst geschikt zijn voor bebouwing. Deze gronden worden gefaseerd in exploitatie genomen. De omvang van de ontwikkellocatie en daadwerkelijke bestemming volgt de actuele marktvraag. De percelen langs de spoorzone hebben een kantoorbestemming. De vraag naar nieuwbouwwoningen is momenteel groot. De VON prijzen van woningen stijgen – helaas stijgen ook de bouwkosten. Dit kan in combinatie met de beperkte bouwcapaciteit de grondwaardes onder druk zetten. De waarde van toekomstige bouwgronden hangt samen met het gekozen bouwprogramma. Ambities en aanvullende eisen bepalen de daadwerkelijke grondprijs. Dergelijke eisen zijn grotendeels gemeentelijke keuzes. Marktrisico's zijn moeilijker te beïnvloeden – wel kan door de gekozen fasering en kleinschalige deelgebieden snel worden ingespeeld op veranderingen in de vraag.

Risico categorie	Toelichting	Risico-gebied	Kansper-centage	Maximaal (*€1.000)
Overige risico's				
Frauderisico	Fraude is het bevoordelen van jezelf of een ander middels opzettelijk wederrechtelijk handelen. Bepalend voor fraude zijn dus de elementen bevoordeling en opzettelijke strijdigheid met wet- en regelgeving. Iedere organisatie loopt het risico om slachtoffer te worden van fraude. Om tegen dit risico te wapenen worden beheersmaatregelen getroffen. Desondanks is het risico op fraude niet uit te sluiten. Het frauderisico bestaat uit drie elementen: • incentive/druk: er is een druk ontstaan voor een individu of een organisatie om te gaan frauderen. • gelegenheid: onvoldoende beheersmaatregelen in de organisatie kunnen zorgen dat het voor een persoon of een organisatie(onderdeel) mogelijk is om te frauderen; • houding/rechtvaardiging: de frauderende persoon of organisatie moet het voor zichzelf kunnen rechtvaardigen dat het plaatsvindt Het risico op fraude is niet verzekerd en is daarom opgenomen in de weerstandsparagraaf.	Risk & Compliance / Control	20%	€ 1.500
Niet voldoen aan privacy Wetgeving (AVG)	Gemeenten verwerken voor de uitvoering van hun taken persoonsgegevens. Op grond van de Algemene Verordening Persoonsgegevens zijn gemeenten ertoe gehouden om zorgvuldige verwerking van deze gegevens aantoonbaar te waarborgen. De nieuwe wetgeving is stevig, onder andere door het stellen van hoge boetes. Daarnaast zijn de inhoudelijke eisen streng, zoals het aanstellen van een data protection officer, het uitvoeren van risico-analyses, zogenoemde privacy impact assessments (PIA's) en het hebben van een actueel verwerkingenregister. Het risico blijft altijd aanwezig dat persoonsgegevens onzorgvuldig worden verwerkt, waaruit datalekken kunnen ontstaan. Dit kan leiden tot financiële schade, zoals opgelegde boetes door de Autoriteit Persoonsgegevens. Ook kunnen datalekken of incidenten betrokkenen ernstig schaden en kan imagoschade ontstaan voor de organisatie als een lek of incident bijvoorbeeld in de media veel aandacht krijgt.	AVG-Privacy	10%	€ 1.000
Aansprakelijkheid en nadeelcompensatie	Niet of onvoldoende nakomen van contractuele afspraken en toezeggingen, onzorgvuldig handelen of onjuiste toepassing van regelgeving kan ertoe leiden dat de gemeente aansprakelijk wordt gesteld voor schade. Deze schade kan ontstaan in het openbaar gebied (letselschade, materiële schade, evenementen etc.). Meestal door handelen/nalaten gemeente (onterecht weigeren/ verlenen vergunning, werken in de openbare ruimte). Het gaat hierbij om grotere schades die niet worden gedekt door	Bestuur & Management	30%	€ 1.500

Risico categorie	Toelichting	Risico-gebied	Kansper-centage	Maximaal (*€1.000)
	de verzekering (contractuele aansprakelijkheid) of boven de dekking uitgaan. De gemeente kan ook aansprakelijk worden gesteld voor schade als gevolg van op zichzelf rechtmatig handelen, bv. door werkzaamheden in het openbaar gebied doordat winkels en of bedrijven moeilijk bereikbaar zijn (gederfde winst). De drempel om in aanmerking te komen voor nadeelcompensatie is relatief hoog zodat de kans van optreden laag wordt ingeschat en het risico niet wordt meegenomen in het berekenen van de weerstandscapaciteit.			
Verzakkingen woonwagenlocaties	Risico is dat de gemeente extra kosten moet maken om verzakkingen van de woonwagenlocaties tegen te gaan. Aantal van de woonwagenlocaties in eigendom van de gemeente hebben te maken met verzakkingen. Als verhuurder zijn wij verantwoordelijk voor een goede woonplek en dus ook een goed ondergrond. Om verzakkingen tegen te gaan worden betonplaten geplaatst. Kosten hiervan zijn circa €150.000 per plek. De gemeente heeft vier woonwagenlocaties in bezit. Met name de locaties aan de Tiendweg en de Goudkade zijn het meest urgent. De onderhoudsmiddelen zijn mogelijk niet toereikend.	Beheer Openbare Ruimte	70%	€ 400
Gladheidsbestrijding	Het risico op een extreme winter. Extra kosten voor de gemeente doordat er meer gladheidsbestrijding moet worden uitgevoerd.	Beheer Openbare Ruimte	40%	€ 150
Stormschade	Het risico van zeer zware stormen wat extra kosten voor de gemeente betekent. Zoals het ruimen van bomen en vorstschade.	Beheer Openbare Ruimte	70%	€ 75
Brandblusleiding Spoorzone	Een speciale brandblusleiding in de Spoorzone is speciaal aangelegd om te kunnen bouwen langs het spoor. Onderzoek wordt uitgevoerd of onderhoud nodig is aan deze leiding. Er is geen rekening gehouden met dit onderhoud. Daarmee het risico van onvoorziene kosten.	Beheer Openbare Ruimte	70%	€ 400
Baggerkosten Oostpolder	De gemeente is aangeschreven door het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard voor het voldoen aan de onderhoudsverplichting om de sloten die in beheer zijn bij de gemeente op diepte houden. Deze kosten zijn niet begroot omdat de sloten eens per 10-15 jaar gebaggerd dienen te worden en niet in openbaar gebied liggen maar wel eigendom zijn van de gemeente. Er wordt onderzoek uitgevoerd naar de hiermee gemoeide kosten. Voorafgaand aan de baggerwerkzaamheden dient ook onderzoek naar niet gesprongen explosieven (NGE's) uitgevoerd te worden.	Beheer Openbare Ruimte	80%	€ 400
Uitstel Omgevingswet	Risico is dat de omgevingswet opnieuw wordt uitgesteld, maar vanuit de landelijke politiek lijkt wel daadwerkelijk gekoerst te op de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Vanuit het bestuursakkoord zijn er middelen beschikbaar gesteld voor 2023. Het bedrag dat via de septembercirculaire 2022 ontvangen is (decentralisatie uitkering Invoeringskosten Omgevingswet en decentralisatie uitkering) is, conform afgesproken gedragslijn, toegevoegd aan de Algemene Middelen. Afwijkingen t.o.v. actueel budget 2022 zijn toegelicht in de jaarrekening 2022. Aanvullende budgetclaims 2023 voor de Omgevingswet nemen we, op basis van een collegebesluit mee in de eerste Bestuursrapportage 2023, met dekking uit de algemene reserve. Daar is het bedrag uit de septembercirculaire 2022 uiteindelijk ook in terecht gekomen.	Ruimtelijk Beleid	70%	€ 400
Specifieke Uitkeringen (SiSa)	De gemeente ontvangt allerlei specifieke uitkeringen welke verantwoord dienen te worden via de systematiek van Single Information Single Audit (SISA). Indien de verantwoording niet of onvoldoende invulling krijgt, loopt de gemeente het risico dat de uitkering niet als een rechtmatige besteding wordt aangemerkt en terugbetaald moet worden. Naast het risico van terugbetaling, bestaat er een financieel risico als gevolg van extra werkzaamheden door de accountant en/of ambtelijke inzet. Het aantal SiSa regelingen is 37 met een totale omzet is € €22,2 miljoen	Control	5%	€ 1.800
Vorderingen op personen/ bedrijven zijn niet te innen	Het toepassen van bestuursdwang (artikel 5.3.1 Awb) is een van de handhavingsinstrumenten die gemeenten hebben tegen overtredingen van de wet en illegale situaties. Het risico bestaat dat de dwangsom vervolgens niet geïnd kan worden. Dit geldt ook voor andere vorderingen die de gemeente heeft op personen of bedrijven.	Financiën	30%	€ 700

Risico categorie	Toelichting	Risico-gebied	Kansper-centage	Maximaal (*€1.000)
Extra uitgaven voor opvang vluchtelingen	Vanuit vele landen komen vluchtelingen en asielzoekers naar Nederland. Deze vluchtelingen en asielzoekers worden ook in Gouda opgevangen. Met de opvang gaan veel kosten gepaard, welke tot op heden vergoed worden door het rijk. Risico is dat de vergoeding naar beneden wordt bijgesteld, waardoor de kosten niet meer gedekt kunnen worden. Naarmate de crisis langer aanhoudt kan dit leiden tot een grotere toestroom van vluchtelingen.	Openbare Orde en Veiligheid	40%	€ 1.000
Geheugen van Gouda	Het Geheugen van Gouda is een groots opgezet programma waarbij een centraal organisatiegeheugen wordt opgezet met een focus op zaakgericht werken en centrale opslag van documenten. Belangrijkste risico´s zijn: De capaciteit/ bemensing van het programma. Digivaardigheid van de organisatie, risico dat niet alle medewerkers mee kunnen of willen. Samenhang/ afhankelijkheden met andere programma's (bijv. omgevingswet) of projecten in de organisatie. Verantwoordelijkheid/ eigenaarschap van het management, bij overdracht van de taken naar de lijn. Afhankelijkheid van leveranciers met vertragingen als gevolg.	ICT	50%	€ 250
Bedrijfscontinuiteit	Bedrijfscontinuïteit is gericht op het waarborgen van de voortgang van bedrijfsprocessen naar aanleiding van een incident, ramp of calamiteit. Dit zijn traditionele rampen, zoals natuurrampen, brand en diefstal. Zo kan bijvoorbeeld langdurige stroomuitval de continuïteit van de dienstverlening in gevaar brengen. Daarnaast zijn er nieuwe bedreigingen voor de continuiteit van de bedrijfsvoering. Dit zijn criminaliteit, fysiek en cyber terrorisme, bestuurlijke crisis, sabotage, diefstal of verlies van informatie en lekken. Ongeacht de aard en oorzaak van de verstoring of crisis kunnen de gevolgen grote impact hebben en voor de organisatie desastreus van aard zijn.	Faciltair	30%	€ 1.500
Open einde regeling WMO	De Wet Maatschappelijke ondersteuning (WMO) is een open-einde regelingen en kent daardoor geen bestedingsplafond. Hierdoor moet de gemeente ondersteuning blijven leveren aan haar inwoners, ook als het budget voor het betreffende jaar niet toereikend is (bijvoorbeeld door demografische ontwikkelingen). WMO doet de gemeente zelf. Voor de voorzieningen WMO is een abonnementstarief ingevoerd. Door het invoeren van een abonnementstarief voor Wmo-voorzieningen worden minder eigen bijdragen ontvangen en extra kosten gemaakt door de mogelijke toenemende vraag naar Wmo- maatwerkvoorzieningen. Invoering van het abonnementstarief kan een aanzuigende werking hebben.	WMO	30%	€ 250
Informatieveiligheid	Cybercrime is een vorm van digitale criminaliteit waarbij internetcriminelen inbreken op bijvoorbeeld een computer, telefoon of het complete netwerk van een organisatie. ICT is bij deze vorm van criminaliteit het doel én het middel. ‘Malware’, ‘ransomware’ en ‘phishing’ zijn de meest voorkomende vormen van cybercriminaliteit. Cybercriminelen gebruiken daarvoor onder meer computervirussen of kwaadaardige en schadelijke software. Bij ransomware worden bestanden ontoegankelijk gemaakt totdat het slachtoffer betaalt. Dit soort aanvallen worden steeds groter en vernuftiger, waarbij bedrijven en organisaties bewust worden aangevallen. Dit kan leiden tot langere uitval van ICT systeem of zelfs financiële schade door het betalen van losgeld. Informatieveiligheid staat en valt met het gedrag van de medewerkers van de gemeente. Een organisatie kan nog zoveel technische maatregelen hebben genomen, onbewust onveilig gedrag van de medewerkers kan veel schade opleveren, denk hierbij aan het niet herkennen van phishing mails, het niet melden van incidenten waar wel adequaat op gereageerd dient te worden om schade tegen te gaan, kwijtraken van dossiers door het meenemen van informatie buiten de beveiligde zone.	ICT	30%	€ 1.000
Borgstelling via het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) en WSW-borgstellingen voor woningcorporaties	Dit risico betreft aan particulieren en aan woningcorporaties verstrekte geldleningen waarvoor waarborgfondsen optreden als borg; de gemeente fungeert als achtervang (als secundaire of tertiaire zekerheid). De gemeente zal pas op deze borgstellingen worden aangesproken als het garantievermogen van de waarborgfondsen onvoldoende is om de betalingsverplichtingen voor rente en aflossing van de gewaarborgde geldleningen over te nemen van de in gebreke blijvende instelling. De kans dat de gemeente op deze achtervangpositie wordt	Treasury	5%	€ 50

Risico categorie	Toelichting	Risico-gebied	Kansper-centage	Maximaal (*€1.000)
	aangesproken, wordt zeer klein geacht. Indien dat toch gebeurt, zal de aanspraak eerst op basis van 50/50 worden verdeeld tussen Rijk en gemeenten waarna het deel dat aan de gemeenten wordt toebedeeld op basis van een bepaalde verdeelsleutel wordt omgeslagen naar de deelnemende gemeenten. Het eventueel voor Gouda resterende deel zal nooit meer zijn dan globaal 5% van het garantiebedrag en bestaan uit het verstrekken van een renteloze lening aan het betreffende waarborgfonds. Het eventuele netto verlies voor de gemeente bestaat derhalve uit derving van rentevergoeding op de verstrekte renteloze geldlening.			
Saldo financieringsfunctie valt lager uit dan begroot	Betreft het taakveld treasury: Volumerisico is het risico dat er een mismatch is tussen de werkelijke en de begrote financieringsbehoefte. Als het werkelijk investeringsniveau lager uitvalt dan ingeschat leidt dit tot een intern rentenadeel, doordat er minder doorbelast kan worden aan het betreffende project. Voor het aantrekken van geld, betaalt de gemeente een vergoeding (rente). De rente wordt vervolgens intern doorbelast aan het betreffende programma, investeringskrediet of grondexploitatie. Voor het doorbelasten wordt een omslagrente gehanteerd en gefixeerd in de begroting. Dit brengt financiële- en beheerstechnische risico's met zich mee. Het BBV schrijft voor op welke wijze de omslagrente moet worden berekend. Vanaf 2020 bedraagt deze 2,25 %.	Treasury	90%	€ 250
Stijgende Rente	Het risico is dat de rente, die wij over toekomstig aan te trekken financieirngsmiddelen moeten gaan betalen, hoger gaat worden dan waar in de (huidige) begroting 2022 - 2025 rekening mee gehouden is.	Treasury	10%	€ 500
Onderhoud sportaccomodaties	Onderhoud van de sportaccomodaties is opgenomen in het meerjarig onderhoudsplan. Het risico is dat het budget niet toereikend is. Terwijl het onderhoud wel uitgevoerd moet worden.	Vastgoed	60%	€ 100
MO overig	Overige risico´s in het sociaal domein;	Sociaal Domein	70%	€ 1.000
Loonstijgingen	Op 1 januari treedt een nieuwe cao voor gemeenteambtenaren in werking. Door de hoge inflatie is er een kans op grote stijgingen in deze lonen. Dit wordt In 2023, 2024 en 2025 deels opgevangen door een hogere algemene uitkering van het Rijk, omdat deze in die jaren meeloopt met de uitgaven van het Rijk, die stijgen doordat de lonen ook bij het Rijk stijgen. Desondanks is er een risico dat de lonen bij gemeenten harder stijgen dan bij het Rijk en dat deze stijging van de algemene uitkering de extra kosten niet geheel opvangt.	Financiën	30%	€ 800
Toenemende armoede	Door de hoge inflatie en stijgende energieprijzen neemt de koopkracht zeer stevig af en stijgt het aantal mensen en kinderen in armoede (op landelijk niveau van respectievelijk 5,7% van de mensen en 7,2% van de kinderen in 2021 naar 7,6% van de mensen en 9,5% van de kinderen in 2022). Deze toename van armoede kan leiden tot een behoorlijke stijging van het beroep op bepaalde gemeentelijke voorzieningen, zoals de bijstand, schuldhulpverlening en andere regelingen voor minima. Er is ook een financieel risico op meer vrijstellingen voor gemeentelijke belastingen en meer wanbetalingen.	Financiën	70%	€ 600
Oninbaarheid huren, leges en belastingen	Als gevolg van de inflatie en stijgende energieprijzen is het risico aanwezig van oninbaarheid van huren als partijen niet meer aan hun financiële verplichtingen kunnen voldoen. Ook kan de oninbaarheid van leges en belastingen dan toenemen.	Financiën	40%	€ 450
Kosten versnelde transformatie jeugdhulp plus	In de jeugdhulpplus wordt al enkele jaren gewerkt aan de afbouw van gesloten plaatsingen. Deze ontwikkeling is echter versneld door zowel een landelijke maatschappelijke beweging als een motie in de Tweede Kamer voor de afbouw van Jeugdhulpplus. Hierdoor gaat de afbouw van deze locatiegebonden zorg sneller dan aanvankelijk was ingeschat. Dit heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering van de aanbieders. Midden-Holland is als kleine regio hierin een kleine speler: accounthouders voor deze partijen zijn Den Haag of Rotterdam. Over 2022 zal er reeds een bijdrage door alle betrokken gemeenten gedaan worden en voor 2023 en verder worden de mogelijke kosten en risico's zo actueel mogelijk en in afstemming met de controllers van de vijf gemeenten, ingeschat. Het huidige risico is zeer beperkt, maar het grootste risico zal voortkomen uit de continuiteitsplannen die beide aanbieders zullen opleveren.	Sociaal Domein	40%	€ 120

uitgave: gemeente Gouda

fotoverantwoording: Gemeente Gouda

© gemeente Gouda, juni 2023